imburgs agblad

oensdag 29 december 1993

75e jaargang nr. 306.

geversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,65

Heerlenaren in rijdende bom

HEERLEN – De politie van Heerlen heeft maandagnacht 150 strijkers van slechte kwaliteit in beslag genomen. De strijkers werden aangetroffen onder de bijrijdersstoel in de BMW van drie Heerlenaren (17, 20 en 31 jaar). Het drietal gooide op verschillende plaatsen in de wijk deswegen brandend vuurwerk uit de auto.

Volgens de politie bevonden de Heerlenaren zich in een rijdende bom: een vuurvonk in de auto zou een enorme ontploffing hebben veroorzaakt hebben met catastrofale gevolgen voor het drietal.

De 17-jarige jongeman bleek de vuurwerkgooier. Hij kreeg een 'rode kaart' van het Bureau-Halt en moest een film bekijken waarin vuurwerkslachtoffers aan het woord komen. Hij krijgt een alternatieve straf. De andere inzittenden kwamen met de schrik vrij.

Van Rey pleit voor solidariteitsheffing • Kamer onderbreekt kerstreces

Oproep tot nationaal loonoffer

DEN HAAG – Het Limburgse Tweede-Kamerlid Jos van Rey (VVD) wil een eenmalig loonoffer van alle Nederlanders om de getroffenen van de watersnood te helpen. Hij zal dit volgende week aan de Tweede Kamer voorleggen, die vervroegd terugkeert van het kerstreces om de gevolgen van de watersnood te bespreken. Woordvoerders van CDA en PvdA wijzen het VVD-voorstel af, D66 wil nog geen oordeel geven.

Het voorstel van Van Rey voor een solidariteitsheffing maakt deel uit van een reeks van ideeën om schade als gevolg van overstromingen te dekken. Van Rey, zelf woonachtig in Roermond, zegt: „Minister Kok en Dales kunnen wel roepen dat er extra geld moet komen, maar daarmee weten de mensen hier nog niets. We moeten zo snel mogelijk de ongerustheid bij de mensen hier wegnemen."
De VVD'er benadrukte gisteren dat dit de tweede ramp is die Limburg treft: „Eerst de aardbeving en nu de watersnood. Limburg kan veel hebben, maar dit niet. De schade van de aardbeving was honderd miljoen gulden, die van de wateroverlast bedraagt waarschijnlijk driehonderd miljoen. Dat kan Bruintje echt niet trekken." Vertwijfeld laat hij erop volgen: „Limburg is toch ook deel van Nederland?"

Van Rey wil dat het kabinet zo snel mogelijk een aantal mogelijkheden op een rijtje stelt om de schade voor particulieren en bedrijven te vergoeden. De verzekering keert immers niets uit. Van Rey denkt onder meer aan een solidariteitsheffing. Die zou via een eenmalige verhoging van de loon- en inkomstenbelasting geïnd moeten worden.
Van Rey heeft het idee nog niet met zijn eigen partij besproken. Hij verwacht echter de de VVD-fractie geen problemen zal hebben met de tijdelijke lastenverzwaring, hoewel dit haaks staat op haar algemene streven naar lastenverlichting.

CDA-woordvoerder Biesheuvel noemt het initiatief van Van Rey 'wat al te snel'. De CDA'er wil eerst het kabinetsstandpunt afwachten. Ruigrok (PvdA) wijst belastingverhoging af. Wel wil zij, net als D66, de gedupeerden proberen schadeloos te stellen.

Minister Maij-Weggen (Verkeer en Waterstaat) stelt een commissie in die voor eind 1994 met voorstellen moet komen om een nieuwe watersnood in Limburg te voorkomen. Daarbij gaat het om hogere dijken of verbreding van de Maas. Oud-commissaris van de koningin van Zeeland C. Boertien gaat die werkgroep leiden.

Het waterpeil zakt inmiddels in het hele land zodanig, dat de meeste hoogwatermaatregelen zijn ingetrokken. De speciale hoogwatertelefoon wordt vanochtend om elf uur opgeheven, dan verloopt de informatie weer via de gemeenten. Het Waterschap IJsseldelta besloot de dijkbewaking tussen Zwolle en de monding van de IJssel te verminderen en de provincie Gelderland heeft het informatiecentrum opgeheven dat in verband met de hoge waterstand was ingericht.

● *De Koerdische delegatie wandelt, gesteund door tientallen solidaire medestanders, op de Rijksweg tussen Margraten en Cadier en Keer.*
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Protest Koerden tegen massamoorden

MAASTRICHT – Ruim 150 Koerdische intellectuelen zijn gisteren van Aken naar Maastricht gelopen uit protest tegen de massamoorden die reeds jarenlang in het Turkse deel van Koerdistan plaatsvinden. De 32 kilometer lange wandeling was onderdeel van een voettocht die op 24 december is gestart vanuit Bonn en op 3 januari in Brussel zal eindigen. Met de protesttocht willen in Europa en Turkije woonachtige Koerden een krachtige stem laten horen tegen de reeds tien jaar durende agressie van Turkse zijde. Schrijvers, historici, advocaten, artsen en andere vooraanstaande Koerden nemen deel aan de voettocht, die vanuit Nederland ondersteund wordt door de Federatie van Koerden Nederland. Bij aankomst in Brussel zal een petitie aangeboden worden aan Jacques Delors, voorzitter van de Europese Commissie. Ook zal bij het Europees Parlement aandacht gevraagd worden voor de Koerdische kwestie.

Bulgarije wijst Zjirinovski uit

SOFIA – De Russische extreemrechtse Vladimir Zjirinovski is gisteren uit Bulgarije uitgewezen wegens belediging van president Zhelu Zhelev. Aanleiding tot de uitwijzing waren uitspraken van de Rus, die opriep tot afzetting van de Bulgaarse president. Volgens Zjirinovski zou verder de hele Bulgaarse regering vervangen moeten worden en is zijn Bulgaarse adviseur, de zakenman Svetoslav Stoilov, een veel geschiktere president voor Bulgarije.

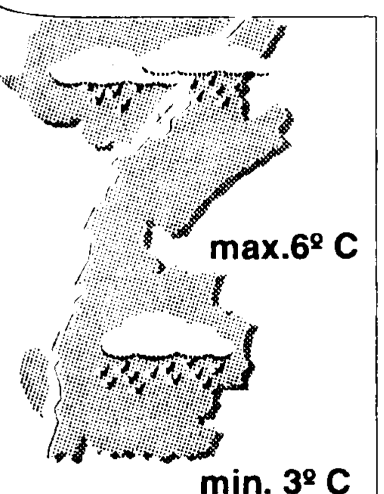
Zjirinovski noemde Bulgarije 'een sleutelstaat op de Balkan' die recht heeft op een deel van Noord-Griekenland en geheel Macedonië. Bulgarije en Rusland hebben in het verleden zeer enge banden gehad. Rusland heeft Bulgarije gesteund tijdens de Balkanoorlogen aan het einde van de vorige en het begin van deze eeuw, toen de Balkanstaat aanspraak maakte op Noord-Griekenland en Macedonië.

De nationalist Zjirinovski was in Bulgarije voor een bezoek aan het kuuroord Sandarski.

In Bonn werd gisteren bekendgemaakt dat Zjirinovski opnieuw een visum voor Duitsland heeft aangevraagd. Zjirinovski, die eerder deze maand bij de Russische parlementsverkiezingen met zijn partij hoog scoorde, was vorige week al in Duitsland. Toen lokte zijn bezoek veel protesten uit. Woordvoerders van de grootste politieke partijen reageerden gisteren onmiddellijk en zeiden dat Zjirinovski in Duitsland tot ongewenst persoon moet worden verklaard.

Clinton blijkt zuinige schraper

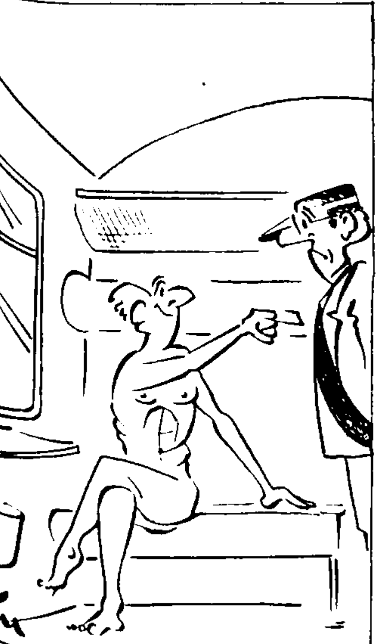
WASHINGTON – Een gedragen (maar schoon) stel ondergoed – hemd en witte slip – van Bill Clinton voor twee dollar. Oude handschoenen van Hillary voor een dollar. En het badpak van dochter Chelsea voor twee dollar. Nee, dit zijn niet de resultaten van een veiling bij Sotheby's van Clinton-souvenirs, maar een citaat uit de belastingopgave van de Clintons uit 1988.
De aangifte van gewone burgers is vertrouwelijk, maar voor presidenten gelden kennelijk andere normen. The Washington Post ging daarom graven in de fiscale papieren van Bill en Hillary Clinton, toen de eerste nog goeverneur van Arkansas was. En wat blijkt: die Clinton is een zuinige schraper, die zelfs voor zijn afgedragen interlockjes nog woekerprijzen weet te berekenen.
De Post legde beslag op de lijst met aftrekposten van de Clintons en ontdekte dat zij destijds 555 dollar aftrokken vanwege giften aan het Leger des Heils.
Clinton rekende voor zijn schenkingen meer dan de marktwaarde. Zo trok hij in 1988 vijftien dollar af voor een stel gedragen lange onderbroeken, terwijl dat ondergoed in Little Rock voor 95 dollarcents te koop is bij een tehuis voor daklozen.

LATER REGEN
In de ochtend zijn er nog opklaringen, maar 's middags neemt de bewolking weer toe gevolgd door regen. De middagtemperatuur wordt ongeveer 6 graden. Komende nacht daalt het kwik tot 3 graden. De wind is matig tot vrij krachtig uit zuid tot zuidwestelijke richting.
Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:			
zon op:	**08.48**	**onder:**	**16.31**
maan op:	**17.31**	**onder:**	**08.47**
MORGEN:			
zon op:	**08.48**	**onder:**	**16.32**
maan op:	**18.44**	**onder:**	**09.23**

Palthe doet de was voor treinreiziger

Dode man in appartement

LANDGRAAF – De politie heeft gistermiddag even na twaalf uur in een appartement van een kamerverhuurbedrijf aan de Hoogstraat in Landgraaf een onbekende dode man aangetroffen.

Aangezien de politie een misdrijf niet uitsluit, wordt een nader onderzoek ingesteld naar de mogelijk doodsoorzaak en de identiteit van de man.

imburgs agblad
DE KRANT VAN LIMBURG
8 710404 400017
Bel gratis voor 'n abonnement! 06-022 99 11.

Ramona's – Gang Bang (Van)

DOOR GÉ BACKUS

The Ramona's zijn vier Rotterdamse meiden die maar één ding willen: optreden. Dat er ook nog zoiets vervelends is als cd's opnemen wordt op de koop toe genomen. Als de opnamen maar niet te lang duren. Besloten werd om zes nummers op een mini-cd te pleuren en dat is een goede keuze geweest. Gang Bang blijft op die manier aardig om naar te luisteren terwijl bij een volledige cd de verveling zou kunnen toeslaan. The Ramona's bekommeren zich niet om diepgravende teksten. Simpelheid staat hoog in het vaandel, lekker 'raggen' op de gitaar en lekker schreeuwen. Vooral op een podium werkt dat aanstekelijk en als ze in de buurt komen moet je zeker eens gaan kijken. Op de cd valt vooral Still Standing (On My Own) op, een song die bewijst dat het Rotterdamse viertal tot meer in staat is dan alleen hard gitaar spelen. De vijf overige rocknummers zijn doorsnee, niet slecht maar ook niet bijzonder en in het stramien van hun bijna naamgenoten: one, two, three... let's go.

Los Lobos – Just another band from east-L.A. (Phonogram)

DOOR PETER HAMANS

Tot 'n week geleden ontbraken ze in m'n lijstje van favoriete platen in 1993 maar deze top-5 heb ik na het beluisteren van deze Lobos-compilatie rap aangepast. Want als je de laatste tijd waar hebt gekregen voor je geld dan is het wel met deze 41 (!) nummers tellende dubbel-cd. Negen live-opnamen en vier nieuwe songs. Alles bijelkaar opgeteld betekent dit 2 uur en 40 minuten ongecompliceerde wereldmuziek van de 'godfathers' van Rowwen Hèze. Just Another Band... mag met recht representatief worden genoemd voor het totale oeuvre van deze Chicanorockers, die in 1993 hun 20-jarig jubileum vierden. Los Lobos is synoniem voor 'n bonte verzameling sfeermuziek en tearjerkers, toebereid door vijf chef-koks die voor allerlei westerse en exotische gerechten gebruik maken van de ingrediënten rock & roll, rhythm & blues, country en music nortena. La Bamba, hun tribute aan wijlen Ritchie Valens, is op de keeper beschouwd slechts een broodje belegen kaas vergeleken met dit exclusieve kerstmenu van Los Lobos.

Melissa Etheridge – Yes I Am (Island)

DOOR GEERTJAN CLAESSENS

Met Yes I Am heeft Melissa Etheridge weer een puik album afgeleverd, waarop ingetogen ballads en uitbundige rockers elkaar afwisselen. Etheridge staat bekend als een 'all American girl' die buitengewoon zingt. Hees, hard, ruig maar bij tijd en wijle ook erg gevoelig. Hoewel hier nog niet echt doorgebroken, kent ze een vaste, trouwe schare aanhangers die haar niet altijd originele, maar wel emotionele muziek waardeert. De plaat opent met I'm The Only One, een nummer met een nadrukkelijk langzaam ritme. Hoewel aanvankelijk onderkoeld gezongen, trekt La Etheridge gaandeweg haar vocale registers open. Zo ook op het volgende If I Wanted To. Daarna volgen drie ballads waarvan er naar mijn smaak iets teveel op deze plaat staan. Met de stevige rocker All American Girl maakt ze veel goed, waarna Resist en Ruins wat afwijkende ritmes kennen. Swingend, soms naar funk neigend, in elk geval anders. De afsluiter is weer een gevoelige ballad.

Chicas del Rock: wild, ruig en kwaad

DOOR JELLE GUNNEWEG

AMSTERDAM – Ze hadden een 'meisjesband met ballen' voor ogen, ex-Claw Boys Claw bassiste Bobbie Rossini en zangeres/actrice Gwen Eckhaus. Het werden de Chicas del Rock, een 'wild en fascinerend damesgezelschap dat de stoerheid van rock 'n' roll combineert met vrouwelijke finesse en emotie,' aldus de biografie. En: 'Niks geen meisjesgepiemel in de marge; volwaardige vette blubber met wat hoog d'r op.'

Stoere taal die ze duur is komen te staan. Oorrecensent Sietse Meijer zag er aanleiding in een vernietigende cd-bespreking af te leveren. Geforceerd aandoende terminologie vond hij het; een overbodige boodschap sinds meidenbands als L7 en Lunachicks. Ook muzikaal gezien doet de band volgens Meijer zijn best zo wild, ruig en kwaad mogelijk te klinken maar de pogingen blijven steken in achterhaalde rock & roll-clichés. Conclusie: een niet-overtuigende pose die snel gaat vervelen.

Ga er maar aan staan. Het debuut Never Never Land was nog niet op de markt verschenen of een van de toonaangevende popbladen in Nederland schrijft het produkt al weg. Pissig zijn de meiden er wel door, maar meer omdat de kritiek onterecht is dan dat ze vrezen voor hun prille reputatie. „Die Sietse Meijer krijgt er dikke spijt van," klinkt het dreigend uit de mond van zangeres Gwen Eckhaus. „Het is een beetje vreemd om een biografie te recenseren en de plaat snel door te zappen. Dat is journalistiek erg mager. Als je liefde voor muziek zo summier is, zit je volgens mij niet op de juiste post."

Bobbie Rossini: „Wat hij zegt is eigenlijk: doe maar gewoon, er zijn al genoeg meisjesbands. Maar zelf recenseert hij de plaat niet als iets normaals, dat is zo tegengesteld aan zijn reactie. Hij houdt geen rekening met het feit dat dit ons eerste album is. Dat is weliswaar geen vrijbrief om zomaar wat aan te rommelen, maar de muziek staat nog wel in de kinderschoenen. Gelukkig zijn er nog veel meer popbladen dan de Oor en die reageren wel enthousiast."

Eén voordeel hebben ze in ieder geval, deze Amsterdamse meiden. Met bassiste Bobbie Rossini hebben ze een publiekslieveling in de gelederen die zeker zal bijdragen aan de populariteit van het vijftal. Slaggitariste TV Friday: „Er zijn mensen die speciaal vanwege Bobbie naar onze concerten komen." Drie jaar geleden werd het plotseling stil rond de bassiste, nadat ze met drummer Marius Schrader had besloten uit Claw Boys Claw te stappen. „We hebben een wereldtijd gehad, waren een hechte club. Op een gegeven moment hadden we het echter gehad met elkaar. En ik had er direct ook wel zo goed tabak van dat ik drie jaar lang mijn bas niet meer heb aangekeken."

Bobbie werd publiciteitsmedewerkster bij Top Hole Records in Hilversum, een veilige carrière achter de schermen. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan en sinds 1992 werd zij toch weer regelmatig gesignaleerd in oefenruimten en op podia met haar nieuwe band Chicas del Rock. „Ik had het gevoel dat ik in slaap viel. Ik had de ervaring blijkbaar nodig om te beseffen hoe leuk muziek maken is, hoe ontzettend nodig ik dit heb. Dit is mijn leven, hier klopt mijn hartje voor."

Haar nieuwe band moest uitsluitend uit meisjes bestaan, zoveel stond vooraf vast. Gewoon, omdat dat haar leuk leek. Gwen Eckhaus, bekend als de zangeres van een opkomend bandje in de tv-serie Switch, sloot zich bij haar aan evenals TV Friday, voormalig gitariste van de meidenband Hurricane Annie. Sologitariste Natalia Fineberg reageerde op een oproep in de oefenruimte.

Met drumster Elly Janssen toog het kwintet afgelopen zomer de Peer Studio in Hamburg in. Aldaar liepen de spanningen rond Janssen zo hoog op dat besloten werd zonder haar verder te gaan. TV Friday: „Het was afschuwelijk, voor haar en voor ons. We waren nog nooit langer dan 24 uur bij elkaar geweest en nu zaten we ineens twee weken op elkaars lip. Pas dan weet je wat je aan elkaar hebt." Een vriendin (Henriette Bot) bleek bereid de laatste opnamen in te spelen en ook zangeres Gwen heeft een nummer ingespeeld. Producer Henk Jonkers bracht de Chicas tenslotte in contact met de 19-jarige Marit de Loos, die met haar tomeloze energie en beukende gedrevenheid de Chicas een extra peper in hun derrieres weet te stoppen.

De samenwerking met Henk Jonkers (ex-Fatal Flowers drummer) verliep soepel. „Het is een rocker, hij houdt van knallen. Het is hem inderdaad gelukt een live-geluid te creëren. We hadden bovendien het idee dat we veel van hem konden leren, dat het niet een producer is met intelligente muzikale hoogstandjes maar dat hij onze kracht kon versterken."

Ze dachten tijd te besparen door de nummers vrijwel live in te spelen, maar dat viel tegen. De fretten van Bobbie's bas waren uitgesleten, waardoor alle baslijnen vals klonken. Ook kreeg Natalia haar gitaren niet meer gestemd omdat de airconditioning in de studio niet functioneerde. „We dachten: tien opnamedagen, dat moet lukken. Maar al die problemen slurpten enorm veel tijd op."

Van de omgeving van Hamburg hebben ze niet veel gezien, of het moest tijdens de fietstochtjes van het hotel naar de studio en vice versa zijn. Gwen: „De mensen van het hotel dachten, nou, een bandje dat een plaat gaat opnemen, daar hebben we een makkie aan. Die willen pas om één uur ontbijten. Maar nee hoor: we rolden om zes uur 's ochtends ons bedje in en zetten punctueel de wekker op tien uur: dat is nog eens rock 'n' roll."

Artiest van het Jaar

● *Met zijn 48 jaar kan Neil Young de vader van de jonge generatie rockers genoemd worden. Sommigen noemen hem zelfs 'grootvader van de grunge'. Nu heeft het magazine Spin hem uitgeroepen tot Artiest van het Jaar. De carriere van Young begon in 1967 goed met de folk-rockgroep Buffalo Springfield uit Los Angeles. Later voegde hij zich bij Crosby, Stills en Nash en maakte hij 'Southern Man' tot een klassieker. Young mag dan een ouder wordende hippie zijn, zijn muziek heeft de tand des tijds ruim doorstaan. Tijdens de uitreiking van de MTV Video Music Awards speelde Pearl Jam, de populairste alternatieve muziekband van dit moment, als zijn begeleidingsband. „Op het ogenblik denkt iedereen dat ik groots ben. Maar ik ben er al langer. De bereidheid succes op korte termijn te laten schieten, verzekert je van een lange loopbaan", was de reactie van Young in Spin.* Archieffoto: JOHN SMEETS

U2 trekt meeste bezoekers in 1993

Van onze correspondent

ROTTERDAM – U2 heeft volgens opgave van Mojo Concerts in 1993 in ons land de meeste betalende popliefhebbers op de been gebracht. Het Ierse kwartet scoorde met vier openluchtconcerten (driemaal Kuip, een keer de Nijmeegse Goffert) in totaal 189.948 bezoekers.

De Amerikaanse band Guns N' Roses eindigde op de jaarlijkse hitlijst van Nederlands belangrijkste concertpromotor als tweede met de verkoop van 92.760 kaarten voor twee optredens in De Goffert. Nummer drie is het Britse UB 40, dat kwam tot 77.888 bezoekers middels zeven concerten (Thialf Heerenveen, Brabanthallen Den Bosch, vijfmaal Ahoy). Op de vierde plaats staat Pinkpop in Landgraaf, dat op Pinkstermaandag welgeteld 64.305 dagjesmensen trok, een nieuw record.

Saillant detail: Guns N' Roses zouden aanvankelijk ook in Landgraaf optreden, maar week uit naar Nijmegen toen de band een tweede concert wilde geven. Landgraaf bleek daarop niet berekend.

De rest van de top twintig:

5.	Eros Ramazzotti	52.679
6.	Whitney Houston	50.519
7.	Metallica	39.489
8.	Prince	29.122
9.	Lenny Kravitz	27.425
10.	Lowlands Paradise	26.623
11.	Pearl Jam	22.098
12.	Bruce Springsteen	22.066
13.	Bon Jovi	22.039
14.	Paul McCartney	20.418
15.	Halfway Amsterdam	16.450
16.	Sting	16.140
17.	Peter Gabriel	14.646
18.	Vaya Con Dios	12.024
19.	Van Morrison	11.591
20.	John Hiatt	11.049

Opgave Popboek

HEERLEN – Over een paar maanden verschijnt de tweede editie van het Popboek van de Stichting Popmuziek Limburg. De eerste versie kwam in april dit jaar uit en biedt een overzicht van in Limburg opererende bands, podia, PA- en lichtverhuurbedrijven, muziekscholen en andere instellingen op het terrein van popmuziek. Wijzigingen en nieuwe opgaven voor opname in het SPL-Popboek 1994 kunnen tot 15 januari worden gestuurd aan SPL, Postbus 22175, 6360 AD Nuth. Vermelding in het Popboek is gratis.

de beste tien

1	(1)	The Black Rider – Tom Waits
2	(5)	Hij Leeft – Gorki
3	(2)	Nemo – Nemo
4	(4)	A Million Planes to Fly – Hallo Venray
5	(3)	Satisfied Mind – The Walkabouts
6	(6)	Together Alone – Crowded House
7	(9)	I'm Alive – Jackson Browne
8	(–)	Jericho – The Band
9	(7)	Vs. – Pearl Jam
10	(8)	Come on feel The Lemonheads – The Lemonheads

De Limburg cd Top 10 wordt wekelijks samengesteld door Omroep Limburg, op basis van de hitlijsten van 25 Euregionale popjournalisten. Omroep Limburg zendt De Beste Tien elke zaterdagmiddag om twee uur uit.

popage

DECEMBER
- 30 Canix Lottum, Frans
- 31 Tom Tom Heythuysen, St Large
- 31 De Nor Heerlen, Rick Band

JANUARI
- 1 Maximiliaan Geleen, Bluespreachers (15.00)
- 1 Tom Tom Heythuysen, St Large
- 2 Canix Lottum, What's in a N
- 2 Tom Tom Heythuysen, Ka & Friends
- 5 Fenix Sittard, S Nightblooms, Nozems
- 7 Down Town Geleen, Win Steel
- 7 Maximiliaan Geleen, Cliff
- 8 Satisfaction Heerlen, Win Steel (14.00)
- 8 D'r Londener Kerkrade, of Steel
- 8 Tom Tom Heythuysen, Be for Bonzo
- 12 Schouwburg Maastricht, Boeijen
- 21 Hanenhof Geleen, G Earring
- 22 Tom Tom Heythuysen, Ba

FEBRUARI
- 9 Schouwburg Sittard, Black
- 18 Sittard, Nemo
- 21 Noorderlicht Tilburg, Texas

MAART
- 24 Nirvana
- 26 Hanenhof Geleen, Marillion

APRIL
- 1-4 Walhalla Sevenum, Prilpop
- 1,2 Oranjehal Utrecht, Phil Coll
- 4 Ahoy Rotterdam, Meat Lo
- 5 Ahoy Rotterdam, Meat Lo
- 9,10 Oranjehal Utrecht, Phil Coll
- 18 Westfalenhalle Dortmund, Collins

● *Wings of Steel*

Symfonische rock Wings of Stee

HEERLEN – Wings of Steel komt de eerste week van januari naar burg voor drie kleinschalige tot zéér kleinschalige optredens. De sy nische rock van Jan van Heumen (zang/drums), Peter van de Ven (gi toetsen) en Orlando van Swaay (bas/toetsen) is vrijdagavond 7 janu horen in café Down Town in Geleen, om half elf. Een dag later treed drietal eerst 's middags om twee uur aan in de Heerlense platenzaa tisfaction, om vervolgens in de avonduren aan te treden in café D'r dener in Kerkrade. Wings of Steel stond twee keer in de finale va Roos van Nijmegen in die stad en bracht ruim een jaar geleden d buut-cd Homesick uit. Aan de opvolger wordt gewerkt. De bedoeli dat deze in de loop van 1994 verschijnt.

puzzel van de dag

P&P E2075

1	69	12	23	24	58	53	63	4	57	62	48	55	40	3

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 afgemeten; 13 selderij; 14 meisjesnaam; 15 spies; 16 bevel; 17 grammat. tijd; 18 amfibie; 19 getijde; 21 lofdicht; 23 sportterm; 25 op die wijze; 26 jaargetijde; 28 ieder; 30 rij; 32 verharde huid; 33 inbraak; 35 gast; 36 de onbekende; 37 vrucht; 39 boodschap; 41 voegw.; 42 harde plof; 43 schildknaap; 44 stuurboord; 46 pl. in Duitsl.; 48 leger; 49 gewicht; 51 pl. in Italië; 53 kleurling; 55 telw.; 57 zuivere; 59 Europeaan; 60 bijb. plaats; 61 boom; 62 groente; 64 durf; 65 bijvoorbeeld; 66 familielid; 68 rolkraag; 69 bijb. plaats; 71 insekteneter; 72 strook; 74 bijwoord; 75 vakantieplaats.

VERTIKAAL: 1 balspel; 2 voorz.; 3 tantalium; 4 pos. elektrode; 5 hoekpilaar; 6 vochtig; 7 ivoor; 8 leider; 9 voorz.; 10 vervoersonderneming; 11 landbouwwerktuig; 12 volbrengen; 20 bot; 21 Turks; 22 toespijs; 24 seintoestel; 25 overwinning; 27 namelijk; 28 boerderijgrond; 29 toiletart.; 31 schr. overhoring; 33 zien; 34 rover; 38 vernis; 40 tentoonstellingsgebouw; 44 vogel; 45 boordsel; 47 speelkaart; 48 lidw.; 49 deksel; 50 knap; 52 noot; 54 raar; 56 loco-burgemeester; 58 lofrede; 60 verhindering; 63 water in N-Brab.; 64 botterik; 67 indien; 68 omroep; 70 legeronderdeel; 71 elektr. traktie; 73 riv. in Italië; 74 daar.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 526

HORIZONTAAL: 1 reproduktie; 11 genoeg; 12 kareel; 14 co.; 15 ale; 17 del; 18 er; 20 ott.; 22 Odyssee; 25 are; 26 mier; 28 sater; 29 glas; 30 Felix; 32 met; 33 graat; 34 o.k.; 35 tel; 37 ara; 38 Ra; 39 omrit; 40 grind; 41 te; 43 iep; 46 Sr.; 47 Andes; 49 vol; 51 Tenna; 53 bonk; 54 vloek; 56 toet; 57 era; 58 glasbak; 60 tri; 61 lm.; 62 Cie.; 63 sla; 65 Ee; 66 eerder; 69 stelen; 71 tussenbeide.

VERTIKAAL: 1 re; 2 Ena; 3 po reeds; 5 o.g.; 6 uk; 7 kader; 8 tre iel; 10 e.e.; 11 gotiek; 13 leraar comfortabel; 16 aster; 19 restaura 21 tel; 23 yam; 24 set; 25 ala; ritmiek; 29 graniet; 31 xeres; 33 g 36 lip; 37 arm; 42 enorme; 44 to 46 sneren; 48 DNA; 49 via; 50 leb NOT; 54 vlees; 55 kaste; 58 gids; klei; 62 cru; 64 ald.; 67 e.t.; 68 re s.b.; 70 e.e.

Winwoord: VERKOOPCONTRA

de pottenproever

Afspanning „De Rode Leeuw" trakteert de keizer en z'n gevolg op een vat!
Beter één vat in de hand dan twee in de kelder!
DAT IS 'T!
Ha! Ik zie dat Jef Pot het vat heeft gebracht dat ik gisteren heb gevraagd. Schenk me eens een pint uit, secretaris.
Zeker, burgemeester.
!
AHA!... Probleem!
Probleem? Hoezo?
Is mijn bier niet goed genoeg misschien?
Maar nee, Jef! Denk nu 's na! Hoe moet de keizer die pot aanpakken als Ser Plas het enige oor in z'n hand heeft?

recept

Oosterse kipschotel

DOOR HUUB MEIJER

Serveer bij deze kipschotel rijst. In plaats van geschaafde amandelen kan de kip ook bestrooid worden met kort geroosterde pinda's.

Benodigdheden voor 4 personen: 4 stukken kipfilet, 3 el olie, 2 stengels bleekselderij, 1 groene paprika, 100 g champignons, 3 el ananasstukjes uit blik, 150 g taugé, 1½ dl kippebouillon, 2 el soja, allesbinder, peper en zout.

Snijd kipfilets en bleekselderij in smalle reepjes. Was en halveer paprika, verwijder zaad en zaadlijsten en snijd vruchtvlees in blokjes. Maak champignons schoon en verdeel in plakjes. Laat ananas uitlekken. Was taugé enkele malen. Verhit olie en bak hierin reepjes kip snel aan, kruid met zout en peper.

Voeg vervolgens champignons, bleekselderij en paprika toe en schep alles om. Voeg daarna bouillon, soja en ananasstukjes toe en laat geheel 10 minuten stoven. Voeg als laatste taugé toe en laat geheel door en door warm worden. Bind stoofvocht met wat allesbinder en breng geheel op smaak met peper, zout en soja.

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verver

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Plaatselijke advertenties 045-719966

Fax:
Advertenties 045-739294
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739264

Banken:
ABN-AMRO Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 045-749988
Kerkrade 045-452932
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18404
Sittard 046-515577

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:
per maand ƒ 28,40
per kwartaal ƒ 85,20
Per acceptgiro:
per maand ƒ 28,85
per kwartaal ƒ 86,45
losse nummers ƒ 1,65
Bfr. 38

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

Medicijnen dreigen steeds vaker onbetaalbaar te worden

Dure behandeling van patiënten ter discussie

DEN HAAG — De directies van de Nederlandse ziekenhuizen stellen het gebruik van [illegible] dure medicijnen en behandelingen voor doodzieke patiënten ter discussie. Het krappe budget laat hen weinig andere keus dan uiterst spaarzaam nieuwe, dure behandelmethodes toe te laten passen.

De directies dringen aan op overleg [illegible] meer de overheid, de verzekeraars, patiëntenraden en de [illegible]. Dat moet leiden tot een algemeen aanvaard beleid rond het gebruik van dure geneesmiddelen. Over de vraag in hoeverre de patiënten door het huidige beleid benadeeld worden is nog onvoldoende gesproken, menen de geneeskundig directeuren.

Nieuwe geneesmiddelen en behandelingen jagen de kosten van de gezondheidszorg met miljarden guldens omhoog. De prijs van een geneesmiddel speelt een steeds grotere rol in de afweging van de specialist of het al dan niet wordt voorgeschreven.

„Vroeger bestonden de voornaamste zorgen uit de toegevoegde levensduur en de mogelijk nare bijverschijnselen van de kuur voor de patiënt," aldus geneeskundig directeur G. van den Broek van het Catharinaziekenhuis in Eindhoven. „Inmiddels speelt ook de prijs van de behandeling een voorname rol in de afweging. Een middel als taxol, dat de tumorgroei bij eierstokkanker in een op de drie gevallen aanzienbaar afremt, maar de kanker niet geneest, is bijna onbetaalbaar."

Een kuur met taxol kost drieduizend gulden, er zijn gemiddeld tien kuren nodig. Reden voor de ziekenhuisdirecties om in de Geneeskundige Vereniging tot Bevordering van het Ziekenhuiswezen af te spreken het middel maar spaarzaam te gebruiken.

„Dat er een effectief middel is, maar [illegible] geld, is een dieptrieste zaak," [illegible] Scheepstra. Zij is secretaris van de stichting Olijf, het netwerk van vrouwen met gynaecologische kanker. „We vinden dat taxol moet worden toegediend, indien dit het ziektebeeld vertraagt. Daarvoor gaan we desnoods de barricaden [illegible]

Laatste groet

● Twee Bosnische vluchtelingen [illegible] nog een laatste keer naar hun huilende familieleden die in de belegerde stad Sarajevo achterblijven. Bijna duizend inwoners, meest zieken en ouden van dagen, vertrokken gisteren onder begeleiding van VN-troepen naar Split en Belgrado. Foto: EPA REUTER

Evacuatie uit Sarajevo in volle gang

SARAJEVO — In Sarajevo is gisteren de evacuatie van een kleine duizend mensen op gang gekomen. Acht bussen met burgers van de belegerde stad kwamen in de middag aan in het nabijgelegen Lukavica, dat in Servische handen is. Daar worden nieuwe konvooien gevormd om de mensen naar Kroatië of Servië te brengen.

Bij het station stonden gisteravond nog honderden mensen te wachten op hun beurt. VN personeel zei te hopen dat de operatie snel afgerond kan worden.

De meeste evacués zijn ouderen, gewonden of moeders met kinderen. Zij hebben maanden gewacht op hun vertrek dat steeds weer werd uitgesteld. De ene keer kon het niet doorgaan vanwege de gevechten, de andere keer vanwege onenigheid tussen Bosnische en Servische functionarissen. Ook gisteren zag het er aanvankelijk slecht uit. De eerste bussen hadden al in de ochtend moeten vertrekken, maar pas 's middags kwam er enig schot in de evacuatie.

Tegen 14.30 uur (plaatselijke tijd) vertrokken de eerste bussen naar Lukavica. Daar zetten zij hun 400 à 500 passagiers af en keerde terug naar de stad om nog meer mensen op te halen. Wanneer alle circa 950 mensen in Lukavica zijn aangekomen, zullen er nieuwe konvooien worden gevormd. De meeste mensen gaan naar Split, de overigen naar Belgrado.

De mensen die naar Split gaan, hebben nog een zware tocht voor de boeg. De route gaat grotendeels door gebied dat in Servische handen is, over bergwegen die in normale omstandigheden en bij goed weer al moeilijk begaanbaar zijn.

Hoe de situatie op de wegen was, was gisteren niet duidelijk, maar in Sarajevo viel die dag een grote hoeveelheid sneeuw.

Utrecht eerste grote stad met treintaxi

UTRECHT — In de gemeente Utrecht zal vanaf 1 maart de treintaxi rijden. Daarmee is Utrecht de eerste grote stad waar deze vorm van vervoer, waarbij de Nederlandse Spoorwegen een deel van de prijs bijleggen, wordt ingevoerd. De Utrechtse bedrijven Ratax en Utax zullen de treintaxi-dienst voor hun rekening nemen.

Eerdere plannen om de treintaxi in Den Haag en Rotterdam te introduceren leidden in de zomer van 1991 tot massaal protest van de lokale, vrije taxi-ondernemers. Daarop werd afgezien van de plannen. Dit jaar was het onrustig bij station Amsterdam Zuid WTC, nadat de treintaxi een halteplaats had ingesteld bij dit station. Deze dienst rijdt geen klanten in Amsterdam, maar bedient slechts passagiers die van en naar Amstelveen reizen.

Wijs geworden door de eerdere ervaringen heeft de Treintaxi BV in Utrecht uitvoerig onderhandeld met de plaatselijke bedrijfstak en de gemeente. Treintaxi, een samenwerkingsverband van NS en een aantal taxibedrijven, verwacht voldoende draagvlak te hebben om deze vorm van vervoer te doen slagen in de Domstad.

Medici oneens over toepassing kunstmatige vruchtbaarheid

Vrouw (59) bevalt na ingreep Italiaanse arts

Van onze correspondent

LONDEN — Nooit eerder had een [illegible] de gebeurtenis zulke woedende reacties ontlokt. De broer van de [illegible] miljonairsvrouw sprak: „Kan er misschien een verstandige [illegible] opstaan en in het Lagerhuis een geweldige rel schoppen [illegible] wat mijn zuster heeft geflikt?" [illegible] een gerespecteerd arts, Dr. John [illegible], vertolkte de gevoelens van [illegible] andere medici in het Verenigd Koninkrijk toen hij gewaagde van [illegible] 'verfoeilijk' experiment dat [illegible] aan het Frankenstein-syndroom'.

De vrouw die de storm had ontketend, kon om gerechtelijke redenen niet bij naam worden genoemd. Maar de feiten spraken voor zich. Mevrouw X. was 59 jaar en op Eerste Kerstdag in een Londens ziekenhuis bevallen van een tweeling. Zij had de menopauze al vele jaren achter zich liggen, maar had in een Romeinse kliniek een langs kunstmatige weg bevruchte eicel in haar baarmoeder laten inbrengen.

De medicus die haar tegen betaling van ruim 11.000 gulden had geholpen, was de vermaarde Dr. Severino Antinori, een voormalig veearts die zich nu toelegt op vruchtbaarheidsbehandelingen van vrouwen-op-leeftijd. Hij zou ook door de actrice Jane Fonda (55) zijn benaderd voor een behandeling.

Hoewel 'Mevrouw X.' niet de oudste vrouw was die ooit had gebaard, was zij wel de oudste vrouw die was bevallen van een tweeling. Als de beide kinderen 18 zijn, zo rekenden de moraalridders snel uit, zal hun moeder 77 lentes tellen.

In Italië heeft Antinori, die kort geleden de 61-jarige weduwe Rossana Dalla Corte bevruchtte met het (ingevroren) zaad van haar zeven jaar eerder overleden man, zich de toorn op de hals gehaald van onder meer het Vaticaan. Hoewel een devoot katholiek, zag Antinori zijn levenswerk door de kerk veroordeeld als het 'verfoeilijk prefabriceren van weeskinderen'.

In Engeland zaten de critici op dezelfde lijn. De minister van Volksgezondheid, Virginia Bottomley, oordeelde: „Vrouwen hebben niet het recht op een kind; kinderen hebben echter wel recht op geschikte ouders." Bottomley kondigde aan op Europees niveau stappen te zullen ondernemen tegen vruchtbaarheidsbehandelingen van 'oude' vrouwen.

Vanuit Rome deed Dr. Antinori de storm van kritiek af als „een schandaal". Hij zei: „Natuurlijk bestaat er zoiets als ethiek. Maar als een man van 55 een kind verwekt, zegt iedereen: 'Is-ie niet knap'? Waarom zou een vrouw van die leeftijd dan worden afgeschilderd als een afgelikte boterham?"

Legendarische soldaat uit Tweede Wereldoorlog dood

TBILISI — Meliton Kantaria, een van de twee soldaten van het Rode Leger die op 30 april 1945 de Sovjet-vlag hesen boven de Rijksdag in Berlijn, is op 74-jarige leeftijd overleden. Dat hebben Georgische media gisteren gemeld.

De heldendaad van Kantaria en zijn Russische kameraad Michail Jegorov werd destijds op film vastgelegd. Jegorov overleed al eerder. [illegible] Georgiër is Kantaria altijd [illegible] de overwinning [illegible] de nazi's.

Het Rode Leger kreeg Berlijn [illegible] mei 1945 in de greep. Nadat de laatste [illegible] zetshaarden van de nazi's in Oost-Europa waren opgeruimd, verklaarde de [illegible] zich [illegible] tot overwinnaar. Een dag eerder had het nazi-regime [illegible] gecapituleerd.

Overleg tussen Israël en PLO nog zonder resultaat

CAIRO — Israëlische en Palestijnse onderhandelaars hebben gisteren tot diep in de avond hun gesprekken over de uitvoering van het vredesakkoord voor Jericho en de Gazastrook voortgezet. De [illegible] gestarte gesprekken hebben tot doel een formule te vinden voor terugtrekking van de Israëlische troepen uit beide gebieden.

Een van de voornaamste geschilpunten betreft de grensbewaking met Jordanië en Egypte. Israël beschouwt de grensbewaking als een veiligheidsprobleem, terwijl de Palestijnen aanvoeren dat het toezicht op de grenzen deel uitmaakt van hun beloofde autonomie.

Beide partijen hebben te kennen gegeven dat zij uit zijn op snelle overeenstemming teneinde een halt te kunnen toeroepen aan het toenemende geweld in de bezette gebieden.

Het Egyptische persbureau MENA citeerde Palestijnse bronnen die hadden verklaard dat Israël thans bereid is tot ontruiming van 70 vierkante kilometer gebied in de provincie Jericho. Eerder was een aanbod gedaan van 50 vierkante kilometer. De PLO eist 200 vierkante kilometer, zijnde de [illegible] oorspronkelijke provincie Jericho.

Israël beschiet Hezbollah in Zuid-Libanon

SIDON — De Israëlische luchtmacht heeft gisteren drie raketaanvallen uitgevoerd op stellingen van de Hezbollah [illegible] Daarbij werden ten minste twee guerrillastrijders gedood en drie gewond. De aanvallen waren een vergelding voor eerdere beschietingen door de pro-Iraanse groep.

De aangevallen doelen lagen [illegible] ten noorden van de veiligheidszone die Israël in het zuiden van Libanon heeft ingesteld. Volgens het Israëlische leger troffen de raketten een opleidingsbasis en een plaats van waaruit Hezbollah aanvallen lanceerde.

Strijders van Hezbollah vuurden als vergelding Katjoesja-raketten af op Marjayoun waar Israëlische troepen in Libanon en de Zuidlibanese militie SLA hun hoofdkwartier hebben. Ook bestookten zij Israëlische posten in Sojoud en Aishiyeh aan de grens van de veiligheidszone.

Premier Jitschak Rabin verklaarde naar aanleiding van de aanvallen dat Syrië niet genoeg doet om de guerrilla-activiteit in de veiligheidszone te verminderen.

Rabin bood gisteren zijn verontschuldigingen aan voor de dood van de Noorse VN-militair die maandag in de veiligheidszone werd doodgeschoten door Israëlische militairen die dachten te maken te hebben met guerrillastrijders. Hij sprak van een 'tragische vergissing'.

Coalitie tussen D66, VVD en CDA mogelijk

DEN HAAG — D66-leider Van Mierlo sluit niet langer uit dat D66 in een kabinet met CDA en VVD zal gaan zitten. Hij heeft dit voor de VARA-radio gezegd. Een dergelijke coalitie is volgens de Democraat weliswaar „wat minder waarschijnlijk maar niet ondenkbaar."

● Hans van Mierlo

D66 heeft tot nu toe steeds deelname in een combinatie met CDA en VVD afgewezen. De partij zag onvoldoende mogelijkheden om de eigen doelstellingen in een dergelijk verbond waar te maken.

Op 9 oktober, bij de presentatie van het concept verkiezingsprogramma van zijn partij, liet Van Mierlo nog weten een eerste voorkeur te hebben voor een kabinet met PvdA en VVD. De zogenoemde paarse coalitie. Pas als die onmogelijk was, wilde D66 een combinatie met het CDA erin bezien.

Volgens Van Mierlo nemen PvdA en VVD een zodanig krampachtige houding ten opzichte van elkaar aan, dat een kabinet met die twee partijen erin vrijwel is uitgesloten. Een extra blokkade is de wens van de VVD het mini-stelsel in de sociale zekerheid in te voeren.

In het vervolg daarop ziet Van Mierlo veel in een voortzetting van het huidige kabinet waarin D66 [illegible] aanschuift. Die optie wordt [illegible] door de PvdA-top aangehangen.

De recente strubbelingen tussen de 'kroonprinsen' van CDA en PvdA, Brinkman en Wallage, schrijft Van Mierlo toe aan een overmatige behoefte het eigen gezicht op te poetsen. Het CDA wil zich daadkrachtig tonen, de PvdA sociaal

punt uit

● Liberia

● Imitatie

● Strijd

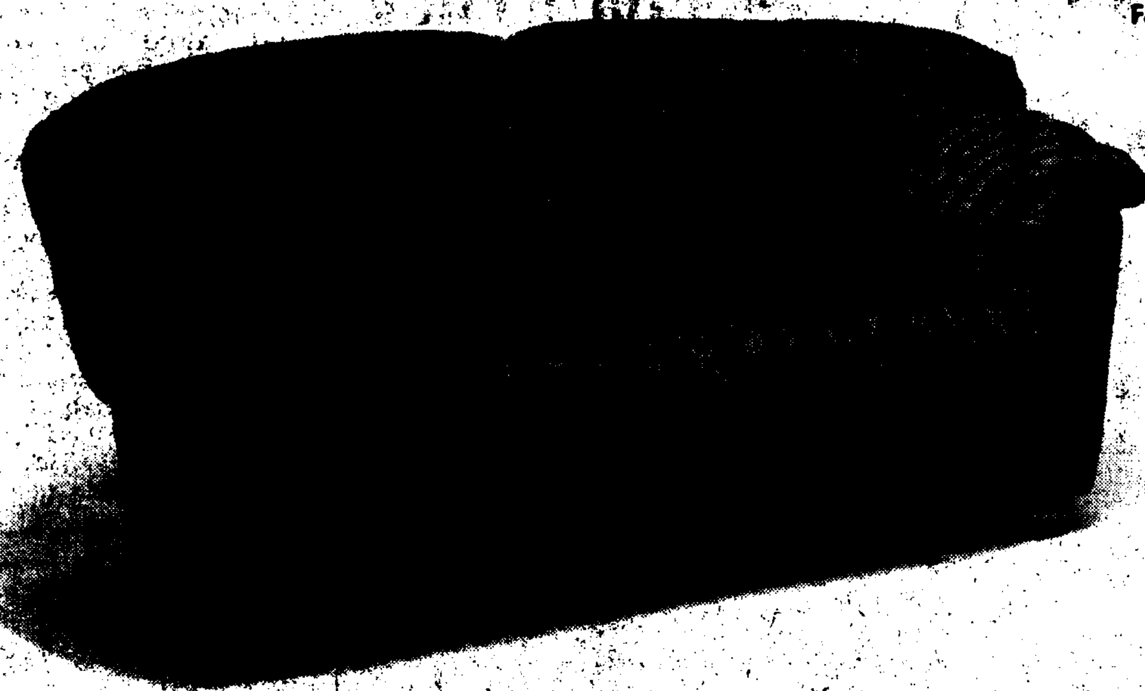
● Evacuatie

● Examenfraude

● Cocaïne

● Vergoedingen

2- en 3-zitsbank Bach ƒ 1.895,-
Leverbaar in diverse stoffen.
3-zits ƒ 1.045,-
2-zits ƒ 900,-
Fauteuil ƒ 735,-

Meezitters!

2- en 3-zitsbank
Beethoven ƒ 4.295,-
Leverbaar in 8 lederkleuren.
3-zits ƒ 2.330,- . 2-zits ƒ 1.965,- . Fauteuil ƒ 1.5[illegible]

2- en [illegible]
[illegible] ƒ [illegible]
Leverbaar [illegible]
[illegible] . 2-zits ƒ 1.225,- . Fauteuil ƒ [illegible]

2- en 3-zitsbank
Mondo ƒ 1.995,-
3-zits ƒ 1.060,- . 2-zits ƒ 940,- . Fauteuil ƒ 620,-

2- en 3-zitsbank
***Rumba* ƒ 3.995,-**
Leverbaar in 22 lederkleuren.
3-zits ƒ 2.397,- . 2-zits ƒ 1.798,- . Fauteuil ƒ 1.395,-

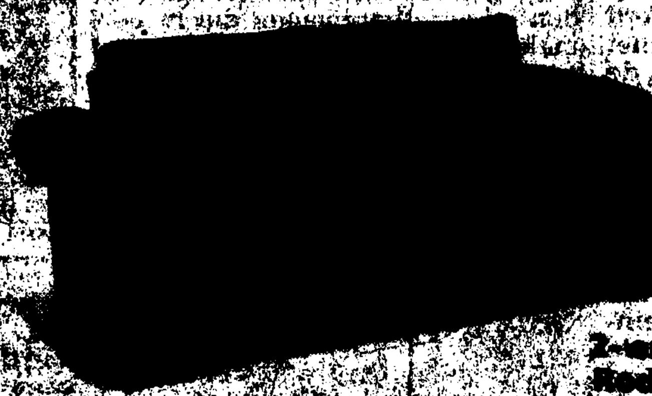

2- en 2½-zitsbank
Lathyrus ƒ 4.195,-
Leverbaar in diverse lederkleuren.
3-zits ƒ 2.798,- . 2½-zits ƒ 2.258,- . 2-zits ƒ 1.9[illegible] . Fauteuil ƒ [illegible]

2- en 3-zitsbank
Paris ƒ 3.095,-
Leverbaar in diverse stoffen
3-zits ƒ 1.795,- . 2-zits ƒ 1.425,- . Fauteuil ƒ 1.125,-

[illegible]
Madrid ƒ 2.[illegible] (zonder hoes)
Leverbaar in diverse stoffen en verwisselbare hoezen.
[illegible] . 2-zits ƒ 1.165,- . Fauteuil ƒ 860,-

2- en 3-zitsbank
Rodeo ƒ 3.9[illegible]
Leverbaar in diverse lederkleuren.
3-zits ƒ 2.130,- . 2-zits ƒ 1.865,- . Fauteuil ƒ 1.510,-

Sijben draagt een van deze prachtige zitgroepen graag voor [illegible] u over. [illegible] altijd [illegible] de gedachte dat bij Sijben alleen [illegible] design zou staan. En [illegible] dat u bij deze speciale prijzen geen speciale wensen meer mag hebben. Wordt u een van de nieuwe bezitters?

Vandaag en morgen geopend van 10.00 tot 21.00 uur. Vrijdag van 10.00 tot 15.00 uur.

Maasnielderweg 33, Roermond. Tel.: 04750-16141

[De] sociale verzekeringen en het minimumloon per 1 januari 1994

[B]ruto-uitkeringen onveranderd

Van onze redactie binnenland

[DEN] HAAG – Per 1 januari 1994 zullen het bruto minimumloon en de meeste bruto sociale verzekeringsuitkeringen gelijk [blijven] aan het niveau van 1993. Een aantal bruto uitkeringsbedragen verandert echter wel omdat de erbij behorende netto [bedr]agen zijn gekoppeld aan het netto minimumloon. Het netto minimumloon verandert als gevolg van aanpassingen in de premies en de belastingen. Deze verandering werkt via de koppeling door in de bruto uitkeringen.

[E]chtpaar waarvan beide partners 65 jaar of ouder zijn en dat al een aow-uitkering heeft, krijgt per 1 januari aanstaande netto f [illegible] per maand bij. De totale netto uitkering voor het echtpaar komt daarmee op f 1779,96. Iedere partner ontvangt 50 procent van dit bedrag, namelijk f 889,98. Dit bedrag geldt voor een aow-gerechtigde zonder aanvullend pensioen en met een ziekenfondsverzekering.

Per 1 februari 1994 wordt de verhouding tussen basisuitkering en toeslag gewijzigd. Een gehuwde met een partner jonger dan 65 jaar die op of na 1 februari 1994 recht krijgt op een aow-uitkering, ontvangt een pensioen van 50 procent van het minimumloon (de uitkering voor een gehuwde) en een toeslag van maximaal hetzelfde bedrag (bruto f 972,46). Voor degenen die voor 1 februari al een aow-uitkering ontvangen verandert er niets.

De hoogte van de toeslag is afhankelijk van het inkomen van de jongere partner. Van dit inkomen wordt eerst een deel buiten beschouwing gelaten. Deze vrijlating bedraagt 15 procent van het bruto minimumloon met inbegrip van de overhevelings-toeslag (f 361,84) en een derde deel van het meerdere aan bruto inkomsten.

Wat daarna overblijft, wordt in mindering gebracht op de toeslag. Ingeval recht bestaat op een maximale toeslag van 30 procent van het minimumloon (bruto f 543,89) bestaat bij een bruto inkomen (met inbegrip van de overhevelingstoeslag) van de jongere partner van meer dan f 1177,66 per maand geen recht meer op toeslag. Wanneer de maximale toeslag 50 procent van het minimumloon (bruto f 972,46) bedraagt, bestaat bij een bruto inkomen (met inbegrip van de overhevelingstoeslag) van f 1820,53 of meer geen recht meer op toeslag.

[A]W

[Het a]ow-pensioen voor gehuwden [is] gelijk aan 50 procent van [het ne]tto minimumloon als beide [partne]rs 65 jaar of ouder zijn. Het [aow-]pensioen van een ongehuwde [is gelij]k aan 70 procent van het net[to m]inimumloon. Eenoudergezin[nen o]ntvangen een pensioen dat gelijk is aan 90 procent van [het ne]tto minimumloon. Het gaat [om on]gehuwde bejaarden met een [kind d]at jonger is dan 18 jaar voor [wie] kinderbijslag ontvangen.

[Er] wordt per 1 februari 1994 het [toesla]gsrecht van gehuwden met [een pa]rtner jonger dan 65 jaar ge[wijzig]d. Hierbij gaat het om een [gehuw]de met een partner jonger [dan 65] jaar, die voor 1 februari 1994 [recht] krijgt op een aow-uitkering, [en ee]n pensioen van 70 pro[cent v]an het minimumloon (con[form d]e uitkering voor alleenstaan[den) e]n een toeslag van maximaal [30 proc]ent van het minimumloon.

[A]OW

	Bruto p. mnd	Bruto vak. uitk. p. mnd
[Geh]uwden met partner [oud]er dan 65 jaar ieder	972,46	59,19
[Geh]uwden met partner [jong]er dan 65 met maximale toeslag	1944,92	118,37
[All]eenstaanden	1401,08	[illegible]
[On]gehuwden met kind tot 18 jr [illegible]	1749,38	106,54

[Ne]tto aow voor gehuwden (50 procent aow-uitkering per maand)

[pe]r maand	889,98
[va]kantietoeslag	48,87
[tot]aal	[illegible]

[V]oor een huishouden zijn de bedragen twee maal zo hoog.

[Ne]tto aow voor alleenstaanden

[pe]r maand	1240,08
[va]kantietoeslag	68,40
[to]taal	1308,48

[A]W

[Het pe]nsioen voor een weduwe met een kind jonger dan 18 jaar is netto [gelijk] aan het minimumloon. Voor een weduwe zonder kind jonger dan [18 jaar], is het pensioen of de uitkering netto gelijk aan 70 procent van het [minim]umloon. Weduwnaars kunnen onder dezelfde voorwaarden als we[duwen] aanspraak maken op een aww-pensioen.

	Bruto p.mnd	Bruto vak. uitk.p.mnd
[W]eduwen met kind tot 18 jaar	2419,72	158,25
[W]eduwen zonder kind tot 18 jr	1787,02	110,76
[W]ezen tot 10 jaar	565,45	35,44
[W]ezen van 10 tot 16 jaar	848,17	53,16
[W]ezen van 16 tot 27 jaar	1130,89	70,89

[Kind]erbijslag

[Per 1] januari 1994 zal de kinderbijslag [gel]ijk blijven aan het niveau [van] jaar 1993. In verband met de [illegible] [illegible] kinderbijslag voor kinderen van 18 tot 25 jaar afgeschaft. [Wie] heeft een kind van 18 tot 25 [jaar en] recht op studiefinanciering [illegible] [k]an toch nog recht op kinderbijs[lag] bestaan.

[illegible] gen op grond van de wao en de ww worden berekend, worden per 1 januari 1994 niet verhoogd.

Over Ziektewet-, ww- en wao-uitkeringen worden premies werknemersverzekeringen geheven. Daarbij wordt voor de heffing van de wachtgeldpremie en Ziektewetpremie uitgegaan van een gemiddeld percentage. Dat gemiddelde bedraagt voor de wachtgeldpremie 0,40 procent voor zowel de uitkeringsgerechtigde als voor de bedrijfsvereniging.

De gemiddelde Ziektewetpremie bedraagt 1,00 procent voor de uitkeringsgerechtigde en 2,10 procent voor de bedrijfsvereniging. Deze gemiddelden gelden niet wanneer de uitkering via de werkgever aan de uitkeringsgerechtigde wordt betaald. In dat geval gelden de percentages van de betreffende bedrijfs[illegible].

[Gro]ndslagen AAW

[De alg]emene grondslag van de aaw [wordt] per 1 januari 1994 niet ver[hoogd]. Ook de grondslagen voor [gere]chtigden beneden de 23 [jaar di]e worden afgeleid van de mi[nimum]jeugdlonen, worden op die [wijze n]iet aangepast.

[L]onen

[illegible] lonen waarnaar de uitkerin[illegible]

[A]RZ

[De rege]ling voor de inkomensafhankelijke bijdrage verandert per 1 janua[ri 1994] niet. Het minimum ter vrije besteding blijvende bedrag (het zoge[naamde] zakgeld) voor mensen die bijvoorbeeld in een tehuis worden [verpleeg]d, is gewijzigd. Dit is voor ongehuwden f 4261,67 en voor gehuw[den f] 6106,18 per jaar.

[Pre]miepercentages 1-1-1994	werkg.	werkn.	totaal	max.inkomen
[A]OW 1)	—	14,25	14,25	43267,- p.j.
[A]WW 1)	—	1,85	1,85	idem
[AA]W 1)	—	8,55	8,55	idem
[AWB]Z 1)	—	8,55	8,55	idem
[WA]O 2)	—	10,60	10,60	285,- p.d.
[W]achtgeldverzekering 3)	0,31	0,31	0,62	idem
[W]erkloosheidsverzekering	2,00	2,00	4,00	idem
[Z]W 5)	2,10	1,00	3,10	idem
[Z]FW 4) 6)	5,15	1,20	6,35	190,- p.d.
[Vo]rstverlet 3)	0,20	—	0,20	
[V]UT 3)	1,25	0,95	2,20	

[De ov]erhevelingstoeslag die door [werkg]evers bovenop het brutoloon [wordt] betaald – ter compensatie van de aaw- en awbz-premie die voor rekening van de werknemer komt – bedraagt 11,60 procent van het loon waarover premie wordt geheven. De toeslag wordt berekend over maximaal f 76.350,-.

1) Voor de volksverzekeringen geldt een premievrije voet van f 5925,- per jaar. Verder is per 1 januari 1994 een nominale premie awbz verschuldigd. De hoogte van deze premie wordt door de ziekenfondsen en andere uitvoeringsorganen zelfstandig vastgesteld. Ervan uitgegaan wordt, dat de gemiddelde nominale premie awbz f 133,- per jaar per volwassene bedraagt. Voor personen tot 18 jaar wordt een derde van de premie voor een volwassene gerekend. Voor alle personen tot 18 jaar dient nominale premie te worden betaald.
2) De franchise of premievrije voet bedraagt f 99,- per dag.
3) Geraamd gemiddelde voor bedrijven: deze premies worden vastgesteld door de besturen van de bedrijfsverenigingen.
4) Over de verdeling van de premie moet de Raad van State nog adviseren.
5) Gemiddelde premie voor omslagleden.
6) Voor aow-uitkeringsgerechtigden die verzekerd zijn volgens de verplichte ziekenfondsverzekering geldt een premie van 0,75 procent over de aow-uitkering. De loongrens bedraagt f 58.100,-. Verder is een nominale premie ZFW verschuldigd. De hoogte hiervan wordt door de ziekenfondsen zelfstandig vastgesteld. Ervan uitgegaan wordt, dat de gemiddelde nominale premie zfw f 198,- per jaar per volwassene bedraagt. Voor meeverzekerde kinderen geldt de helft van de premie voor een volwassene. Er is voor maximaal twee kinderen premie verschuldigd.

Loon- en inkomstenbelasting 1994

De inflatiecorrectie voor 1994 leidt tot een bijstelling van de bedragen met 2,7 procent. Op de tariefschijven wordt geen inflatiecorrectie toegepast. Het tarief van de eerste schijf wordt met 0,65 procent verlaagd.

1. Tarief

Het schijventarief ziet er voor 1994 als volgt uit:

tariefpercentage toe te passen op de belastbare som	opvolgende inkomensschijven	totaal opvolgende inkomensschijven	heffing over het totaal van de schijven
38,25 pct over eerste	43.267 gld	43.267	16.549
50 pct	43.265	86.532	31.181

Over de eerste inkomensschijf worden belasting en premies volksverzekeringen (aow, aww, aaw en awbz) gecombineerd geheven. Het 38,25 procent-tarief bestaat uit 7,05 procent belasting en 31,2 procent premies. Voor personen van 65 jaar en ouder geldt er in de eerste schijf in plaats van 38,25 procent een tarief van 17,45 procent omdat zij voor een aantal premies volksverzekeringen (aow en aaw) niet meer premieplichtig zijn. Dit tarief bestaat uit 7,05 procent belasting en 10,4 procent premie awbz en aww.

Minimumloon

Het wettelijk minimum(jeugd)loon per 1 januari 1994:
De bruto bedragen van het wettelijke minimumloon en het minimumjeugdloon worden op 1 januari 1994 niet verhoogd.

Voor de werknemer van 23 jaar of ouder is het bruto minimumloon bij een volledig dienstverband per 1 januari 1994:

per maand:	2.163,20
per week:	499,20
per dag:	99,84

De bruto minimumjeugdlonen bedragen per 1 januari 1994:

Leeftijd	Per maand
22	1.838,70
21	1.568,30
20	1.330,40
19	1.135,70
18	984,30
17	854,50
16	746,30
15	649,00

Door belasting- en premiemaatregelen waartoe het kabinet heeft besloten, stijgen vrijwel alle netto minimumloon- en minimumjeugdloonbedragen.
De netto bedragen zijn, anders dan de bruto bedragen, echter niet wettelijk bepaald. Ze kunnen per bedrijfstak of bedrijf verschillen. Dit komt door verschillen in inhoudingen op het loon, onder meer in verband met de pensioenregeling voor de sociale zekerheid.
Pensioenpremies zijn buiten beschouwing gelaten, evenals de nominale premies voor de Ziekenfondswet en de Algemene wet bijzondere ziektekosten. De onderstaande bedragen geven daarom alleen een globale aanduiding.

Voor werknemers van 23 jaar en ouder zijn de netto minimumloonbedragen per 1 januari 1994 globaal afgerond als volgt:

Belastinggroep	per maand
1	1376
2	1613
3	1802
4	1764
5	1816

Tariefgroep 1 heeft betrekking op lonen waarop geen basisaftrek van toepassing is (tweede baan). Door de gewijzigde vormgeving van het arbeidskostenforfait in 1994, hebben deze werknemers voor dit (tweede) inkomen op minimumloonniveau geen recht meer op arbeidskostenforfait. Mede daardoor komt het netto-bedrag bij tariefgroep 1 lager uit dan verleden jaar.
Voor alleenstaande werknemers van 22 jaar en jonger, ingedeeld in tariefgroep 2, bedraagt het netto minimumloon per maand globaal:

Leeftijd	bedrag
22 jaar	1405
21 jaar	1228
20 jaar	1070
19 jaar	940
18 jaar	840
17 jaar	754
16 jaar	684
15 jaar	618

2. Tariefgroepindeling en belastingvrije bedragen

Tussen haakjes staan de bedragen zoals die gelden voor 1993.

Tariefgroep 1: het belastingvrije bedrag voor personen ingedeeld in tariefgroep 1 is: 0 gulden.
Tariefgroep 1 is de tariefgroep zonder belastingvrij bedrag en geldt in de volgende situaties:
1. Als men als gehuwde/ongehuwde het belastingvrije bedrag overdraagt aan de echtgenoot/huisgenoot (omdat men geen inkomen heeft of een inkomen heeft lager dan 5.925 gulden.)
2. Als men twee of meer dienstbetrekkingen/uitkeringen heeft en bij de andere dienstbetrekking/uitkering al in een tariefgroep wordt ingedeeld die wel recht geeft op een belastingvrij bedrag.

Tariefgroep 2: het belastingvrije bedrag voor personen ingedeeld in tariefgroep 2 is: 5.925 gulden (5.769).
Men wordt ingedeeld in tariefgroep 2 als men niet wordt ingedeeld in één van de andere tariefgroepen, bijvoorbeeld:
1. Men is tweeverdiener en de echtgenoten/huisgenoten verdienen beiden meer dan 5.925 gulden.

2. Als men als alleenstaande ouder niet in aanmerking komt voor indeling in tariefgroep 4 of 5.

Tariefgroep 3: het belastingvrije bedrag voor personen ingedeeld in tariefgroep 3 is: 11.850 gulden. (11.538).
Men wordt ingedeeld in tariefgroep 3:
1. Als men gehuwd is en de echtgenoot/echtgenote geen inkomen heeft of een inkomen heeft van minder dan 5.925 gulden. Indien in de loonbelastingverklaring tariefgroep 3 wordt aangekruist en de echtgenoot/echtgenote de verklaring mede-ondertekent, vindt de overdracht van zijn/haar belastingvrije bedrag automatisch plaats; 5.925 gulden + 5.925 = 11.850 (5.769 + 5.769 = 11.538).
2. Ook als men ongehuwd is, kan in een dergelijke situatie het belastingvrije bedrag van de huisgenoot worden overgedragen. Naast het feit dat de huisgenoot/huisgenote geen inkomen heeft of een inkomen van minder dan 5.925 gulden (5.769), moet men aan een aantal nadere voorwaarden voldoen, te weten:
- men moet vanaf de aanvang van het vorige kalenderjaar en aansluitend meer dan 6 maanden in het kalenderjaar samen op één adres ingeschreven staan in het bevolkingsregister;
- men moet beiden bij de aanvang van 1994 18 jaar of ouder zijn. Indien de huisgenoot bij aanvang van het kalenderjaar 1994 jonger is dan 27 jaar (dan tenminste 18 jaar) geldt als aanvullende voorwaarde, dat hij/zij niet meer dan gedurende 6 maanden in het kalenderjaar door ouders of pleegouders in belangrijke mate onderhouden mag worden. Voor ongehuwden is indeling in tariefgroep 3 voor de loonbelasting alleen mogelijk via een beschikking van de inspecteur. Daartoe moet een gezamenlijk verzoek worden gedaan.

Tariefgroep 4: het belastingvrije bedrag voor personen ingedeeld in tariefgroep 4 is: 10.666 gulden (10.385).
Men wordt ingedeeld in tariefgroep 4 als men alleenstaande ouder is, bij wie de kinderen, die bij aanvang van het kalenderjaar jonger zijn dan 27 jaar, inwonen, en men één of meer van de kinderen in belangrijke mate onderhoudt. Voldoet men aan die voorwaarden dan krijgt men een extra belastingvrij bedrag van 4.741 gulden (4.616) op het maatschappelijk [illegible] van 5.925 (5.769) = 10.666 (10.385).
Men wordt geacht een kind in belangrijke mate te onderhouden indien:
- voor een kind recht bestaat op kinderbijslag;
- de [illegible] drukkende kosten van levensonderhoud van [illegible] tenminste [illegible] dragen.

Tariefgroep 5: het belastingvrije bedrag voor personen ingedeeld in tariefgroep 5 is: 10.666 gulden. (10.385) + 6 procent van het arbeidsinkomen met een maximum van 4.741 (4.616).
Als men als alleenstaande ouder naast hetgeen er voor tariefgroep 4 geldt ook nog werkzaamheden buiten het huishouden verricht en het jongste kind dat inwoont bij aanvang van het kalenderjaar jonger is dan 12 jaar, dan heeft men recht op een extra belastingvrij bedrag bovenop het belastingvrije bedrag van tariefgroep 4. Dat extra belastingvrije bedrag is 6 procent van het met die werkzaamheden verdiende inkomen. Hiervoor geldt een maximum van 4.741 gulden (4.616).

3. Aanslaggrens voor de inkomstenbelasting

De aanslaggrens voor de inkomstenbelasting wordt in 1994: 76.400 gulden (74.000).

4. Teruggaafgrens loonbelasting en premie volksverzekering (T-biljet).
De grens voor teruggaaf op verzoek van teveel ingehouden loonbelasting en premie volksverzekeringen wordt verlaagd. Per 1 januari 1994 wordt voor het belastingjaar 1994 de grens verlaagd van 331 gulden (221 voor bejaarden) naar 150.

5. Het arbeidskostenforfait

Uit het Belastingplan 1994 vloeit voort dat per 1 januari 1994 het arbeidskostenforfait is verhoogd van 5 procent naar 8 en het maximumbedrag, naast de verhoging met de inflatiecorrectie, met 465 gulden. De vaste aftrek voor beroeps/wervingskosten (van 8 procent van het inkomen uit tegenwoordige arbeid) kent in 1994 een minimumbedrag van 231 gulden (224) en een maximumbedrag van 2.086 (1.578).
Het vaste aftrekbedrag voor niet-actieven wordt 569 gulden (554).

6. Reiskostenforfait

De bedragen van het algemene forfait voor 1994 zien er als volgt uit. Deze bedragen gelden voor mensen die helemaal géén gebruik maken van het openbaar vervoer.

Algemene reiskostenforfait:

enkele reisafstand woon-werkverkeer	aftrekbedrag	maximum vrijgestelde vergoeding
0-10 km	870 (790)	1.820 (1.670)
11-15 km	1.180 (1.080)	2.200 (1.990)
16-20 km	1.950 (1.750)	3.010 (2.720)
meer dan 20 km	1.950 (1.750)	3.010 (2.720)

Indien men wel gebruik maakt van het openbaar vervoer (voor de hele afstand of voor een deel) dan kan men in aanmerking komen voor een hoger aftrekbedrag of eventuele vrijgestelde vergoeding van de werkgever. Men moet dan wel aan een aantal aanvullende voorwaarden voldoen. Men moet beschikken over een openbaar-vervoerverklaring. Krijgt men een vergoeding van de werkgever, dan mag de werkgever de hogere belastingvrije bedragen alleen toepassen, als men de plaatsbewijzen bij de werkgever inlevert.
De werkgever moet de plaatsbewijzen per werknemer administeren en beschikbaar houden voor controle. De werkgever mag in dat geval de werkelijke prijs van de plaatsbewijzen vergoeden, ook als dat meer is dan volgens het forfait. Beschikt men niet over een openbaar-vervoerverklaring of levert men geen plaatsbewijzen in bij de werkgever, dan zijn de bedragen van het algemene forfait van toepassing.

Reiskostenforfait 'openbaar-vervoer':

enkele reisafstand woon-werkverkeer	aftrekbedrag	maximum vrijgestelde vergoeding
0-10 km	-	820 (780)
11-15 km	870 (790)	2.020 (1.870)
16-20 km	1.180 (1.080)	2.400 (2.190)
21-30 km	1.950 (1.750)	3.210 (2.920)
31-40 km	2.440 (2.190)	3.800 (3.460)
41-50 km	3.270 (2.950)	4.800 (4.370)
51-60 km	3.670 (3.310)	5.290 (4.810)
61-70 km	4.140 (3.780)	5.860 (5.370)
71-80 km	4.310 (4.020)	6.100 (5.700)
meer dan 80 km	4.390 (4.020)	6.200 (5.700)

Het normbedrag voor de belastingvrije autokilometervergoeding wordt voor 1994 0,57 gulden (0,52).

Huurwaardeforfait

Het huurwaardeforfait wordt verlaagd met 0,1 procent van 2,9 tot 2,8 procent.

De bedragen voor 1994 zien er als volgt uit:

meer dan	doch niet meer dan	bedraagt de huurwaarde
	15.000	- (-)
15.000	20.000	315 (330)
20.000	60.000	720 (750)
60.000	90.000	1.680 (1.740)
90.000	120.000	2.520 (2.610)
120.000	170.000	3.360 (3.480)
170.000	220.000	4.760 (4.930)
220.000	270.000	6.160 (6.380)
270.000	320.000	7.560 (7.830)
320.000	390.000	8.960 (9.280)
390.000	460.000	10.920 (11.310)
460.000	530.000	12.880 (13.340)
530.000	600.000	14.840 (15.370)
600.000		16.800 (17.400)

Lijfrentepremie-aftrek

De nieuwe bedragen voor de aftrek van lijfrentepremie zijn: maximaal 5.496 gulden (5.351) per persoon en voor gehuwden 10.992 (10.702).

Werknemersspaarregelingen

Werkgevers en werknemers kunnen in overleg werknemersspaarregelingen treffen.
Vanaf 1 januari 1994 gelden er nieuwe regels die het mogelijk maken dat er voor maximaal 2.568 gulden aan loon geen belasting en premies betaald hoeven te worden. Het gaat daarbij om vormen van loon op grond van de volgende regelingen:
- premiespaarregelingen of
- spaarloonregelingen (waaronder geblokkeerde winstdelingsregelingen en aandelenoptieregelingen in het bedrijfsleven).

Bij de premiespaarregeling wordt door de werkgever een afgesproken bedrag op het nettoloon van de werknemer ingehouden en op een premiespaarrekening gestort.
De werkgever kan in dat geval een spaarpremie aan de werknemer toekennen van maximaal 100 procent van de ingehouden besparing, maar niet meer dan 1.027 gulden. De werknemer hoeft over deze spaarpremie geen belasting en premies te betalen, mits de werknemer het gespaarde loon minimaal vier jaar niet opneemt.
Op deze regel bestaan een paar uitzonderingen (aankoop eigen huis, hypotheekaflossingen, [illegible]).
[illegible]
Op de regel dat het spaarloon minimaal vier jaar geblokkeerd moet worden bestaan enkele uitzonderingen (aankoop eigen huis, omzetting spaarloon in effecten of bepaalde levensverzekeringen).
Bovendien geldt voor de inkomsten die op een premiespaarrekening en/of spaarloonrekening worden genoten een extra rente- en dividendvrijstelling.

Winstdelingsregelingen

Werkgevers in het bedrijfsleven hebben de mogelijkheid om een winstdelingsregeling te treffen. De werknemers hebben dan recht op een aandeel in de (fiscale of commerciële) winst van het bedrijf van de werkgever of van een of meer bedrijven die met dit bedrijf zijn verbonden. Indien de winstuitkering wordt geblokkeerd op een spaarloonrekening geldt wat hierboven is vermeld over de spaarloonregeling.
Indien de winstuitkering niet wordt geblokkeerd, maar direct in geld of waardepapieren aan de werknemer wordt uitgekeerd, dan geldt dat de werknemer geen belasting en premies hoeft te betalen voor zover de winstuitkering niet meer bedraagt dan 1.541 gulden per kalenderjaar. Op dit bedrag van 1.541 gulden moet het eventueel in dat jaar toegekende spaarloon in mindering worden gebracht. Over het meerdere moet gewoon belasting en premies betaald worden.
De werkgever is 35 procent aan loonbelasting verschuldigd voor zover de uitkering 1.541 gulden (verminderd met het bedrag aan spaarloon) per werknemer per jaar niet te boven gaat. Hij is geen premies verschuldigd.

Geschenkenvrijstelling

Met ingang van 1 januari 1994 geldt een geschenkenvrijstelling bij feestdagen van maximaal 300 gulden per jaar. Dit bedrag mag de werkgever ter gelegenheid van een of meer feestdagen belasting- en premievrij aan de werknemer uitkeren.

Diensttijdvrijstelling

Met ingang van 1 januari 1994 wordt de fiscale tegemoetkoming voor dienstjubilea, huwelijk en uitkering bij ontslag beperkt tot één vrijstelling na het bereiken van een diensttijd van tenminste 25 jaar en één vrijstelling na het bereiken van een diensttijd van tenminste 40 jaar. Beide vrijstellingen bedragen maximaal één maandloon.

Vrijstellingen schenkingsrecht

Schenkingen door ouders aan kinderen: vrijstelling: (per kalenderjaar) 7.468 gulden (7.272).
Vrijstelling eenmalig 37.343 gulden (36.361) voor kinderen tussen 18 en 35 jaar mits in de aangifte op de vrijstelling een beroep wordt gedaan.

Wijzigingen indirecte belastingen per 1 januari 1994

Wijzigingen in de motorrijtuigenbelasting en de accijns op motorbrandstoffen:
- verhoging benzine-accijns met 11 cent
- verhoging diesel-accijns met 8 cent
- invoering van een accijns op LPG (per 16 februari 1994) voor zover gebruikt als motorbrandstof (dus niet voor verwarmings- en verlichtingsdoeleinden).
De verhoging van de LPG-prijs zal aan de pomp inclusief btw 5 cent per liter bedragen
- verlaging LPG-toeslag motorrijtuigenbelasting personenauto's (per 16 februari 1994) met 87 gulden per jaar voor een populaire middenklasser
- verhoging diesel-toeslag motorrijtuigenbelasting personenauto's met 36 gulden per jaar voor een populaire middenklasser (per 16 januari 1994)
- verlaging motorrijtuigenbelasting bestelauto's, vrachtauto's en autobussen (ter compensatie voor het wegvervoer van de verhoging van de diesel-accijns); per 16 maart 1994
- verlaging LPG-toeslagen met bijna 50 procent voor bestelwagens
- vrachtwagens en hun aanhangwagens (per 16 februari 1994)
- afschaffing LPG-toeslagen (per 16 februari 1994) voor autobussen en aanhangwagens.

Wijzigingen in de verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken en de accijns op alcoholhoudende dranken (per 1 april 1994):
- verlaging verbruiksbelasting van limonades met 5 cent per liter
- verlaging verbruiksbelasting van limonadesiropen met 15 cent per liter
- verlaging accijns op alcoholvrij en alcoholarm bier met circa 1,5 cent per flesje
- verhoging van de accijns op bier met 1 cent per flesje
- verhoging van de accijns op sterke drank met ongeveer 2 kwartjes per liter.

Bijstand

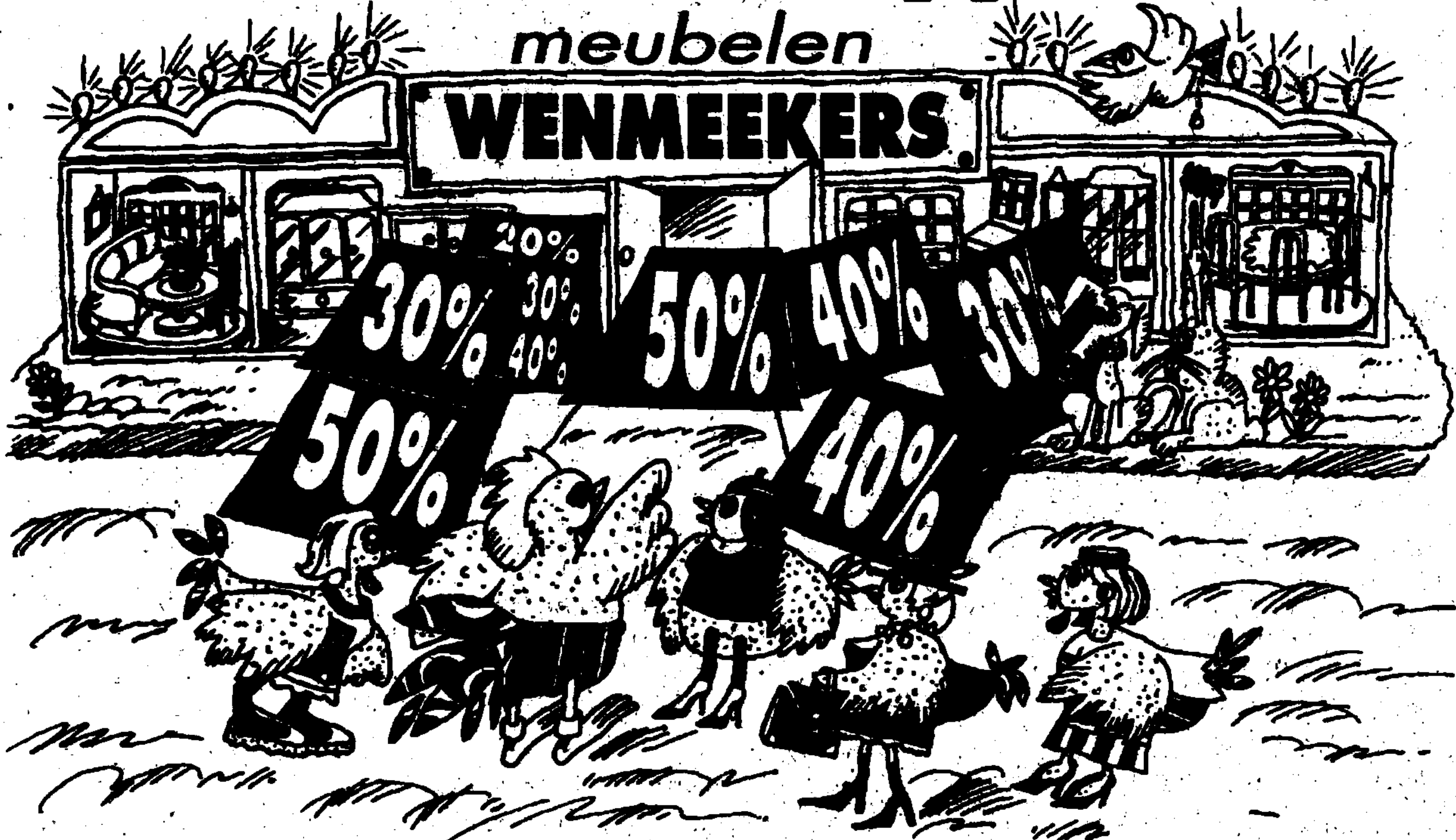
Met ingang van 1 januari 1994 wijzigen de bijstandsuitkeringen. Weliswaar wordt het wettelijk minimumloon per 1 januari 1994 niet verhoogd, maar er treden wel veranderingen op in belasting en premies. Als gevolg hiervan gaat de bijstandsuitkering voor een echtpaar met f 11,23 per maand omhoog en wordt f 1771,54. De uitkering voor een alleenstaande van 23 jaar of ouder wordt met f 7,86 per maand verhoogd tot f 1240,08.

Voor echtparen met en zonder kinderen is het normbedrag per maand (netto bedragen) f 1771,54 Hieronder vallen ook twee ongehuwden die een gezamenlijke huishouding voeren. Dus ook mensen van hetzelfde geslacht. Samenwonende familieleden in de eerste of tweede graad zijn hiervan uitgesloten.

Het vakantiegeld bedraagt f 97,72 per maand. Voor echtparen waarvan een partner jonger dan 21 jaar of schoolverlater van 21 tot 27 jaar is, of waarvan beiden jonger dan 21 jaar of schoolverlater van 21 tot 27 jaar zijn, gelden lagere bedragen. Voor alleenstaande ouders is het normbedrag per maand f 1594,39

Het vakantiegeld bedraagt f 87,95 per maand. Voor alleenstaande ouders die jonger dan 21 jaar zijn of die schoolverlater van 21 tot 27 jaar zijn, gelden lagere bedragen. Bij gezinnen die met anderen een woning bewonen, vindt een vaste aftrek plaats van f 196,92 per maand.

Wees er als de kippen bij !

Haantje de voorste, dat mag je wel zeggen...hij is er inderdaad als de kippen bij om te genieten van de sensationele prijsvoordelen bij meubelen WENMEEKERS.

SENSATIONELE OPRUIMING

Hoge kortingen op showroommodellen, snelle levering.

ONGELOOFLIJK, FORMIDABEL, NOOIT GEZIEN !

Oosterse tapijten met **50 %** korting.

meubelen
WENMEEKERS
MAASEIK

Aankondiging

Inspraakprocedure Projectnota/MER Rijksweg 73-Zuid

Het gebied tussen Venlo en St. Joost (midden-Limburg) kent problemen op het gebied van de leefbaarheid en de bereikbaarheid. De relatief grote verkeersstromen die dwars door diverse woonkernen op de beide Maasoevers lopen, leiden onder meer tot geluidsoverlast, verkeersonveiligheid, barrièrewerking en slechte bereikbaarheid.
Naar aanleiding hiervan is door Rijkswaterstaat, directie Limburg een projectnota en milieu-effectrapportage (MER) opgesteld betreffende rijksweg 73-Zuid tussen Venlo en St. Joost. Hierin wordt een aantal alternatieven beschreven voor de verbetering van de situatie in het betrokken gebied.

De projectnota/MER doorloopt een inspraakprocedure. In het kader daarvan wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om zijn/haar mening over de inhoud van de projectnota/MER kenbaar te maken.

Terinzagelegging projectnota/MER
De projectnota/MER Rijksweg 73-Zuid ligt vanaf 3 januari tot en met 12 februari 1994 gedurende de normale openingstijden ter inzage in:
- de gemeentehuizen van Venlo, Tegelen, Belfeld, Beesel (te Reuver), Swalmen, Roermond, Roerdalen (te Herkenbosch), Posterholt, Maasbracht, Echt, Thorn, Hunsel, Heel, Haelen, Heythuysen, Roggel en Neer (te Roggel), Kessel en Maasbree;
- de (hoofdvestigingen van de) openbare bibliotheken in Beesel, Montfort, St. Odiliënberg, Melick, Vlodrop, Peij, Linne, Horn, Baexem, Neer, Baarlo en Blerick;
- het provinciehuis te Maastricht;
- het kantoor van het gewest Midden-Limburg, Kapellerlaan 36 te Roermond;
- het kantoor van het gewest Noord-Limburg, Lambertusplein 47 te Venlo en
- de kantoren van Rijkswaterstaat, directie Limburg te weten:
  - Fr. de Veyestraat 6 te Maastricht (centrale vestiging),
  - Spoorstraat 50 te Venlo (dienstkring Venlo-Wegen) en
  - Minderbroedersingel 12 te Roermond (Rijksverkeersinspectie).

De betreffende projectnota/MER blijft ná 12 februari 1994 voor inzage beschikbaar in de drie genoemde kantoren van Rijkswaterstaat, directie Limburg. Aldaar kan men tevens kennis nemen van de aan de projectnota/MER ten grondslag liggende werkdocumenten.

Voorlichtingsbijeenkomsten
Rijkswaterstaat, directie Limburg verschaft tijdens vier voorlichtingsavonden nadere informatie over de inhoud van de projectnota/MER en de verdere procedure. Deze bijeenkomsten beginnen om 20.00 uur (zaal open vanaf 19.30 uur) en worden gehouden op:
- dinsdag 11 januari in Cultureel Centrum "De Haandert", Haandertstraat 8 te Tegelen;
- donderdag 13 januari in Trefcentrum "Aldenghoor", Kasteellaan 7a te Haelen;
- maandag 17 januari in Trefcentrum "De Donderie", Donderbergweg 47-49 te Roermond en
- woensdag 19 januari in Zalencentrum "De Staay", Wilhelminastraat 68 te Blerick.

Waar moeten de reacties naar toe?
Degenen die van de mogelijkheid tot inspraak gebruik willen maken, dienen hun reactie op schrift te stellen en deze uiterlijk 12 februari 1994 toe te zenden aan:

Secretariaat Overlegorgaan Verkeer en Waterstaat
Koningskade 4
2514 EN 'S-GRAVENHAGE

Zij die reacties indienen, kunnen verzoeken hun persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Inzage schriftelijke reacties
De ingekomen schriftelijke reacties liggen vanaf 21 februari tot en met 19 maart 1994 ter inzage in de bovengenoemde gemeentehuizen en kantoren van Rijkswaterstaat, directie Limburg, alsmede in de kantoren van de gewesten Midden-Limburg en Noord-Limburg.

Mondelinge toelichting op uw reactie: hoorzittingen
Degenen die in hun schriftelijke reactie daartoe de wens te kennen geven, worden in de gelegenheid gesteld hun standpunt toe te lichten in een openbare hoorzitting. Plaats, datum en tijdstip daarvan worden nog nader bekend gemaakt.

Aanvragen projectnota/MER
De projectnota/MER is "in kort bestek" samengevat (inclusief twee kaarten). Deze samenvatting kan vanaf 4 januari 1994 worden aangevraagd bij:
Rijkswaterstaat, directie Limburg
Projectbureau Rijksweg 73-Zuid
Postbus 67
6040 AB Roermond
(telefoon: 04750 - 35606).

Aan deze samenvatting is een bestelbiljet toegevoegd voor het aanvragen van twee aanvullingen op deze samenvatting. De aan deze aanvullingen verbonden kosten bedragen:
- voor de alternatiefrapporten Oost- en Westoever inclusief kaartbijlagen ƒ 25,- en
- voor de complete projectnota/MER inclusief kaartbijlagen ƒ 50,-.

De genoemde bedragen zijn inclusief verzendkosten.

Informatie
Voor nadere informatie over de inhoud van het projectnota/MER kunt u zich wenden tot het eerdergenoemde projectbureau te Roermond.
Voor inlichtingen betreffende de inspraakprocedure kunt u zich wenden tot het secretariaat van de Overlegorganen Verkeer en Waterstaat, telefoonnummer 070 - 3618739.

Autoverzekering
Waarom betaalt u nog te veel

Wij zijn er zeker van u een autoverzekering aan te kunnen bieden met zeer gunstige voorwaarden, voor een premie die meestal lager ligt dan u nu betaalt. Neem vrijblijvend de proef op de som en bel vandaag nog.

GEURTS ASSURANTIËN
tel. 045-211668/221090
HOENSBROEK

CORSTENS-VERSCHUREN
Helmond koopt

ATTENTIE H.H. KWEKERS: A.S. DONDERDAG 30 DECEMBER kopen wij: mankanaries 9 donkere 5, popjes alle kleuren 5, rode & roodzalm man & pop 15, kneu & sijsbast. 10 putterbast. 27,50 pst. GLOSTERS WITTE & KUIVEN SPEC. PRIJS. d.duiven 10 zebras 5 meeuwtjes 4 parkieten 7 valkpark. 20 collis 20 pp. Brengen: DONDERDAG 30 DECEMBER Echt 9.30-10 Loperweg 10 Heerlen 11.30-12.30 Heerlerbaan 19 Terblyt 2-3 Rijksweg 46 2e ZITING Sittard 10-11 Putstr. 10 Beek 12.30-1.30 Raadhuisstr. 14 Horn 2.30-3 Molenweg 32.

ONDERWIJS GEEFT WERK
VOOR MEER INFORMATIE:
terre des hommes
TEL. 070-363 79 40
Doe ook mee!
GIRO 646900

STICHTING KINDERPOSTZEGELS NEDERLAND

Kimbua is vier.

De Stichting Kinderpostzegels Nederland betaalt mee aan de opvang van oorlogskinderen.

GIRO 1122 LEIDEN

20% tot 50% korting op winkelrestanten

OP=OP OPRUIMING!

DRAADLOZE TELEFOON DYMOND
Met 2 kanalen, geheugen voor het laatste nummer, tone/pulse schakelaar en batterij-leeg-indicator.
Heeft een bereik van ca. 100 meter.
- Goedgekeurd door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.
- Werkt op de nieuwste Nederlandse frequentie.
- 64000 beveiligingscodes tegen lijn-inbreuk.
- Glasheldere verbinding door DNS-systeem.

Uniek lage prijs **139.-**

MONDGEBLAZEN CHAMPAGNEGLAS.
Normaal 2.95 per stuk. Nu slechts **1.69** per stuk.

HALOGEEN VLOERLAMP
300 Watt, ca. 180 cm hoog. Met vloerschakelaar.
180 cm hoog
Adviesprijs 89.-
Onze prijs slechts **47.50**

OP=OP

4-DELIGE PANNENSET
Van roestvrijstaal.
Kookpan ø 20, 18 en 16 cm
en een steelpan ø 14 cm.
Geschikt voor gas en elektra.

Van 59.- Voor **39.95**

KEMA KEUR
SMC

Aanbiedingen geldig zolang de voorraad strekt of t/m 29/1/1994

BLOKKER

PUBLIEKE AANKONDIGING

Dit komt nooit meer voor!!!
Het pand moet leeg.

Wegens ziekte van eigenaar zijn wij genoodzaakt onze zaak te sluiten (dossiernr. KvK 29489 HR.)

Onze hele voorraad wordt geliquideerd.
Honderden Nepals, berbers, klassieke tapijten en heel veel tafelperzen worden aan
WEGGEEFPRIJZEN verkocht.
Alle maten en kleuren op voorraad.

Voorbeeld:
Nepal design ± 170 × 240
vanaf **ƒ 398,-**

Dit is de grootste verkoop op het gebied van 1e keus handgeknoopte tapijten die ooit in Nederland werd gehouden. Kom en overtuig u zelf. Alles met certificaat van waarborg en garantie, onder nr. 31213 HR K.v.K. Maastricht, B & S Perzen B.V. Maastricht.

PERZENLAND IM- EXPORT
groot- en kleinhandel in moderne en klassieke Oosterse tapijten
STEENWEG 62 (volg parkeerplaats Steenweg), SITTARD
Tel. 046-582697. Donderdag koopavond.

SCHOON WATE
BROODNODIG
SIMAVI

DAGELIJKS HONDERDEN POLITI
MOORDEN EN VERDWIJNINGE

Ik word lid. Ik word actief lid. Stuur info. Ik word d
Naam/Voorl.:
Adres: Geb. datum:
Postcode: Plaats:
AMNESTY INTERNATION

NOG GEEN VRIENDENPAS

Begin 1994 dan goed en geef u NU op vo

GRATIS LIDMAATSCH

van de

Vrienden van het

1994

Edwin Leesgraag

Bel GRATIS 06 - 022 99 11

U ontvangt dan de Vriendenpas waarme
regelmatig kunt profiteren van de divers
aanbiedingen die wekelijks in het Limbur
Dagblad op de pagina KIOSK worden verm

BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS

VOOR ABONNEMENTEN:
06 - 022 99 11 - (gratis)

VOOR ADVERTENTIES:
045 - 71 99 66

OVER BEZORGING:
045 - 73 99 11

1994 *Limburgs Dagblad*

DE KRANT VAN LIMBURG

JANUARI

M		3	10	17	24	31
D		4	11	18	25	1
W		5	12	19	26	2
D		6	13	20	27	3
V		7	14	21	28	4
Z	1	8	15	22	29	5
Z	2	9	16	23	30	6
Week		1	2	3	4	5

FEBRUARI

M			7	14	21	28
D		1	8	15	22	1
W		2	9	16	23	2
D		3	10	17	24	3
V		4	11	18	25	4
Z		5	12	19	26	5
Z		6	13	20	27	6
Week		5	6	7	8	9

MAART

M			7	14	21	28
D		1	8	15	22	29
W		2	9	16	23	30
D		3	10	17	24	31
V		4	11	18	25	1
Z		5	12	19	26	2
Z		6	13	20	27	3
Week		9	10	11	12	13

APRIL

M			4	11	18	25
D			5	12	19	26
W			6	13	20	27
D			7	14	21	28
V		1	8	15	22	29
Z		2	9	16	23	30
Z		3	10	17	24	1
Week		13	14	15	16	17

MEI

M		2	9	16	23	30
D		3	10	17	24	31
W		4	11	18	25	1
D		5	12	19	26	2
V		6	13	20	27	3
Z		7	14	21	28	4
Z	1	8	15	22	29	5
Week	17	18	19	20	21	22

JUNI

M			6	13	20	27
D			7	14	21	28
W		1	8	15	22	29
D		2	9	16	23	30
V		3	10	17	24	1
Z		4	11	18	25	2
Z		5	12	19	26	3
Week		22	23	24	25	26

JULI

M			4	11	18	25
D			5	12	19	26
W			6	13	20	27
D			7	14	21	28
V		1	8	15	22	29
Z		2	9	16	23	30
Z		3	10	17	24	31
Week		26	27	28	29	30

AUGUSTUS

M		1	8	15	22	29
D		2	9	16	23	30
W		3	10	17	24	31
D		4	11	18	25	1
V		5	12	19	26	2
Z		6	13	20	27	3
Z		7	14	21	28	4
Week	30	31	32	33	34	35

SEPTEMBER

M			5	12	19	26
D			6	13	20	27
W			7	14	21	28
D		1	8	15	22	29
V		2	9	16	23	30
Z		3	10	17	24	1
Z		4	11	18	25	2
Week		35	36	37	38	39

OKTOBER

M		3	10	17	24	31
D		4	11	18	25	1
W		5	12	19	26	2
D		6	13	20	27	3
V		7	14	21	28	4
Z	1	8	15	22	29	5
Z	2	9	16	23	30	6
Week	39	40	41	42	43	44

NOVEMBER

M			7	14	21	28
D		1	8	15	22	29
W		2	9	16	23	30
D		3	10	17	24	1
V		4	11	18	25	2
Z		5	12	19	26	3
Z		6	13	20	27	4
Week		44	45	46	47	48

DECEMBER

M			5	12	19	26
D			6	13	20	27
W			7	14	21	28
D		1	8	15	22	29
V		2	9	16	23	30
Z		3	10	17	24	31
Z		4	11	18	25	1
Week		48	49	50	51	52

ULEN – Van 41 brancheverenigingen in het westen van [Duit]sland verwachten er 35 dat [de] aangesloten bedrijven het in [het] komende jaar met minder [pers]oneel zullen doen dan dit [jaar]. Een kwart, waaronder de [che]mie, de machinebouw en in[forma]tietechniek en de auto[indu]strie, denkt in 1994 wel [mee]r te produceren. Voor een [toen]ekeer op de arbeidsmarkt is [het] echter niet voldoende, zo [blijk]t uit een enquête van het [Duit]se onderzoeksbureau IW.

Minder personeel in westen van Duitsland

Van meer optimisme dan een jaar geleden is eigenlijk alleen sprake in de textiel en in de bakkersindustrie. In 25 sectoren is de stemming negatiever geworden. Veertien branches noemen de situatie onveranderd slecht. De meeste bedrijven houden er rekening mee dat het ergste van de recessie achter de rug is, maar voorzien nog niet een duidelijke opleving van de conjunctuur.

Volgens IW zullen de investeringen in het westen van het land nogmaals kleiner worden, doordat de opbrengsten in het bedrijfsleven afnemen en er nog altijd een teveel aan produktiecapaciteit bestaat.

Het IW maakt zich er zorgen over dat er behalve conjuncturele problemen ook structurele problemen bestaan.

Belgische gemeenten willen Nederlanders extra gaan belasten

Van onze verslaggever

VOEREN – Enkele Belgische gemeenten zijn bezig hun belastingstelsel te veranderen om speciaal Nederlanders te treffen die zich vaak juist om fiscale redenen in deze plaatsen hebben gevestigd. In Voeren is het besluit al gevallen; de grensgemeenten Brasschaat en Essen zullen vermoedelijk binnenkort volgen.

Nederlanders die in België wonen maar hun inkomen in eigen land genieten, waren tot nu toe vrijgesteld van gemeentelijke belastingen. Deze schommelen in België gemiddeld tussen zes en elf procent. Voeren heeft nu besloten om deze gemeentebelasting af te schaffen. Daarvoor in de plaats komt een algemene onroerend-goedbelasting, die voor Belgen en Nederlanders gelijk is.

Tegelijkertijd wordt in Voeren het tarief van deze heffing verdubbeld van zo'n vijfhonderd tot duizend gulden per jaar. Andere Belgische gemeenten, die veel niet-belastingplichtige Nederlanders herbergen, willen het voorbeeld volgen.

Het zit de Belgische gemeenten al jaren dwars dat veel Nederlanders die in België wonen of er een tweede huis bezitten, de plaatselijke belastingen kunnen omzeilen, doordat ze hun inkomen uit Nederland betrekken. Voor veel belangrijker belastingen als de vermogensbelasting verandert er voor de meeste Nederlanders in België overigens niets. Die blijven ze in Nederland betalen.

Niet alle milieudoelstellingen voor 1995 worden gehaald

Metaal vraagt Alders om soepelheid milieubeleid

[DEN] HAAG – De overleg[groe]p die het milieuconvenant [voor] de basismetaal, waar[onde]r het Hoogovens-concern, [he]eft overheid begeleidt heeft [gis]teren mee dat niet alle doel[stelli]ngen van de bedrijfstak [die z]ijn vastgesteld voor 1995 [geha]ald worden. In een rap[port] wordt minister Alders [(VR]OM) gevraagd dit door de [ving]ers te zien. Door het tref[fen v]an aanvullende maatregelen zullen de taakstellingen [voor] het jaar 2000 wel bereikt [word]en.

[De] betrokken bedrijven geven [volde]nde invulling aan het milieu[beleid], zoals dat in het convenant [en de] jarenafspraken met de over[heid] in maart vorig jaar is vastge[legd], aldus de Overleggroep Basismetaalindustrie in haar jaarrapport over 1993. Door de tegenvallende economie laten investeringen in [nieu]we installaties wat langer op zich wachten en daarmee ook milieumaatregelen.

[Te]rugdringing van de uitstoot [van v]erzurende stoffen vergt de komende jaren extra onderzoek en [ee]n afspraak gemaakt over een [gez]amenlijke aanpak in de bedrijfs[tak] om de taakstelling voor 2000 [te] halen. Voor 1995 wordt de [doe]lstelling wel gehaald voor zwaveldioxyde, maar niet voor de stikstofoxiden.

Voor de verspreiding naar de lucht wordt van de helft van de stoffen de taakstelling gehaald, maar niet voor chroom, cadmium, koper en dioxinen. Voor lood vindt zelfs een toename plaats ten opzichte van het (ijk-)jaar 1985.

Voor de verspreiding van de uitstoot naar het water wordt eveneens de helft van de taakstelling bereikt, maar niet voor nikkel, kwik, cadmium en chroom.

De werkgroep concludeert dat aanvullende maatregelen nodig zijn voor 1,1,1,trichloorethaan, dat het klimaat beïnvloedt. Dat geldt ook voor de verzurende stoffen zwaveldioxide, stikstofoxiden en vluchtige organische stoffen.

Voorts zijn aanvullende maatregelen nodig om te voorkomen dat te veel fluoriden, fijn stof, cadmium, benzeen, tolueen en koolmonoxide in de lucht terecht komen. Aanvullende maatregelen zijn ook nodig voor het terugdringen van kwik, cadmium en chroom in water.

Bij de uitvoering van het convenant hebben de provincies het voortouw. De bedrijven moeten afzonderlijk milieuplannen opstellen en indienen. Als ze in gebreke blijven kan de provincie de eisen aan vergunningen aanscherpen. Voorzitter van de Overleggroep Basismetaalindustrie is gedeputeerde De Boer van Noord-Holland.

Eindejaarsfeest

● Handelaren op de Zuidkoreaanse aandelenmarkt vieren het einde van het beursjaar in Seoel. Foto: EPA

Cebeco-managers kopen eigen ingenieursbureau

ROTTERDAM – Cebeco Handelsraad in Rotterdam verkoopt zijn ingenieursbureau in Deventer aan de vijf directeuren daarvan. Cebeco Ingenieursbureau is gespecialiseerd in het ontwerpen van grote agrarisch-industriële projecten en het begeleiden van de bouw daarvan.

Het gaat hierbij onder meer om mengvoederfabrieken en voedingsmiddelen-industrieën. Door de specifieke kennis die het bureau hierin heeft opgebouwd, heeft het ook in het buitenland een goede naam. De activiteiten zullen op de huidige manier worden voortgezet.

Het management van het ingenieursbureau, onder aanvoering van directeur ing. J.A. Pastoor, wilde de zaak overnemen om de continuïteit van het bedrijf te waarborgen. Cebeco Handelsraad beschouwt de werkzaamheden van het bureau niet meer als kernactiviteit. Cebeco houdt wel een minderheidsbelang.

Alle 35 medewerkers worden ontslagen bij Cebeco, maar kunnen bij het verzelfstandigde bureau in dienst komen. De overige personele consequenties moeten echter nog worden uitgewerkt.

[N]oorwegen vermindert [z]ijn olieproduktie niet

[OSL]O – Noorwegen denkt er niet [o]m minder olie te gaan produ[cere]n. Dit heeft de Noorse minister [van En]ergie, Jens Stoltenberg, ge[zegd n]a een onderhoud met de minister van Olie van Oman, Said bin [Ahmed] al-Shanfari. Shanfari brengt [op dit] ogenblik een bezoek aan enkele olieproducenten die niet bij de Organisatie van Olie Exporterende Landen zijn aangesloten. [Doel v]an zijn reis is verkleining van [de pr]oduktie, zodat de olieprijzen op de wereldmarkt omhoog gaan.

Onder de huidige omstandigheden wordt er niets ondernomen om de olieproduktie te verkleinen, aldus minister Stoltenberg. Noorwegen heeft steeds gezegd dat het zijn produktie op peil zal houden zolang de olie-installaties van de Opec op volle toeren draaien. In 1986, toen de olieprijzen in de buurt van de tien dollar per vat (159 liter) kwamen, heeft het wel meegewerkt met de Opec-vermindering van de wereldproduktie.

Op het ogenblik liggen de olieprijzen rond de dertien dollar. Een jaar geleden was dat ongeveer twintig dollar. De Opec hanteert 21 dollar per vat als streefprijs. Minister Shanfari heeft naar eigen zeggen Jemen, Egypte en Syrië wel bereid gevonden mee te werken aan vermindering van de olieproduktie.

In kringen van de Opec is vernomen dat Noorwegen een wereldomvattende produktievermindering op gang had kunnen brengen. Shanfari gaat ook nog naar Groot-Brittannië, maar of hij daar succes zal hebben is maar de vraag.

Miljoenenclaim tegen Van Meer James Capel

AMSTERDAM – De Klachtencommissie Effectenbedrijf heeft een vordering van de Antilliaanse ESC Effectenbank in behandeling tegen het Amsterdamse effectenkantoor Van Meer James Capel. In deze procedure claimt ESC een bedrag van zes miljoen gulden wegens misma[nagement] in de periode 1989-1992.

Via goedgeïnformeerde financiële kringen wordt vernomen dat de commissie de klacht een week geleden heeft behandeld. Binnen enkele weken mag een beslissing worden verwacht. De Londense Midland Bank, de moederonderneming van Van Meer James Capel, heeft zich inmiddels voor de vordering van zes miljoen gulden garant gesteld.

Directeur J. Elwes van Van Meer James Capel wijst de claim van ESC nadrukkelijk van de hand. Elwes voegt daaraan toe dat de effectenrekeningen van ESC werden indertijd beheerd door de vroegere directeur van Van Meer James Capel, Han Vermeulen. Deze werd begin dit jaar op staande voet bij Van Meer ontslagen. Hij kreeg eerder dit jaar door de effectenbeurs een voorwaardelijke schorsing van zes maanden opgelegd. De klachten hadden toen betrekking op overtredingen van interne richtlijnen bij Van Meer James Capel.

Vermeulen is inmiddels werkzaam bij commissionair Leemhuis & Van Loon.

munt uit

● **Japan**
De werkloosheid in Japan is in november uitgekomen op 2,8 procent van de beroepsbevolking. In oktober stond het percentage op 2,7. Het aantal werklozen bedroeg 1,7 miljoen. Het aantal vakatures verminderde tot 65 per honderd werklozen. Sinds de zomer van 1987 is deze verhouding niet zo slecht geweest.

● **Van Hecke**
Bij cateraar Van Hecke in Rotterdam krijgen 1100 managers een optie op een aandelenpakket van het Britse moederbedrijf Gardner Merchant met een waarde van f 3000. Gardner denkt op termijn aan een beursnotering voor de aandelen in Londen. Van Hecke is met een omzet van f 440 miljoen per jaar en 5500 medewerkers de grootste cateraar in Nederland. Dagelijks serveert het bedrijf 350.000 maaltijden in 950 restaurants van allerlei instellingen.

● **Peking**
Nationale-Nederlanden heeft toestemming gekregen voor de opening van een kantoor in Peking. De verzekeraar heeft sinds juni al een vertegenwoordiging in Shanghai.

● **Raben**
Raben Transport in Winterswijk is mede-aandeelhouder geworden van IDS International Distribution Systems in Woerden, een samenwerkingsverband van gespecialiseerde vervoerders. Raben maakte al deel uit van het netwerk van IDS in Europa. Het bedrijf is gespecialiseerd in vervoer naar Polen en de Baltische landen. Van de 160 personeelsleden zitten er 90 in Polen.

● **België**
De centrale bank van België heeft enkele geldmarkttarieven verlaagd. Zo is het centrale tarief, waartegen het meeste kortlopende geld aan de banken wordt verstrekt, verlaagd van 7,40 tot 7,25 procent en het daggeld van 9,10 tot 8,95 procent.

● **Osem**
De Fruit Chips Company in Lelystad is overgenomen door de Israëlische firma Osem. De Fruit Chips Company werd begin december failliet verklaard op verzoek van de 23 werknemers die over november geen salaris hadden gekregen. De curator F. Schöp zei toen dat de reden van het faillissement gezocht moest worden in de hoge aanloopkosten van het bedrijf. Osem werkt in Nederland samen met de Handelsmaatschappij Reymerswael uit Krabbendijke. M. van der Doe van de handelsmaatschappij bevestigde gistermiddag de overneming.

beurs

[Ho]nderuit

[AMST]ERDAM – Aan de ogen[sch]ijnlijk onstuitbare opmars van [de a]andelenkoersen is gisteren [abru]pt een einde gekomen. Op [de Am]sterdamse effectenbeurs werden vrijwel alle fondsen op de [aande]lenmarkt met een duidelijke da[ling] geconfronteerd. De EOE-index [ging] in een opnieuw zeer dunne [hande]l achteruit naar 412,32 pun[ten. D]at neerkomt op een daling [van] 14 punten in vergelijking met [de sto]t op maandag.

[Ogen]schijnlijk zochten de aandelen[beleggers] opnieuw de weg omhoog [nadat] de dienende Wall Street als locomotief. Op de effectenbeurs van [New Yo]rk had de Dow Jones-index [daar]en een winst van ruim 35 [punten] bereikt.

[Toen] het Duitse financiële centrum stemming plotseling radi[caal om]sloeg, schoten ook in Amsterdam de koersen binnen een half [uur] guldens tegelijk omlaag.

[Opv]allend waren de dalingen uiteindelijk minst. De koersverliezen [van de] meeste fondsen bleven beperkt tot enkele dubbeltjes. Alleen [Akzo], VNU en met name Wolters [Kluwe]r moesten een duidelijke achteruitgang incasseren. Het aandeel [dat] maandag nog f 5,50 duurder werd, brokkelde anderhalve [gulde]n af tot f 174. De stukken van [Akzo, d]ie maandag f 4,10 opliepen, verloren nu f 1,70 van hun [koers] op f 183,20 terwijl Wolters Kluwer na de winst van f 2,50 op maandag nu f 3,30 moest inleveren [op f 5]20,20.

[Ook de] internationals ontsnapten [niet aa]n de flauwe stemming. Koninklijke Olie zakte twee dubbeltjes [tot f 2]02,60. Philips ging twee kwartjes achteruit op f 39,40, KLM verloor vier stuivers op f 41,10 en Akzo moest een gulden kwijt op f 105,10. Unilever gleed twee gulden en belandde op f 224,60.

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro	70,90	70,70
ABN Amro A.in F.	90,70	90,90
ABN Amro L.Gr.F.	179,00	179,00
ABN Amro Obl.Gr.f.	200,80	200,90
Aegon	107,20	105,90
Ahold	47,50	47,10
Akzo	188,30	186,70
Alrenta	271,10	271,50
Amev cert.	87,20	86,80
Bols Wes. c.	46,50	46,00
CSM cert.	73,70	73,80
Dordtsche Petr.	189,60	189,00
DSM	106,60	106,80
Elsevier	184,90	182,20
Fokker cert.	21,40	21,10
Gist-Broc. cert.	53,80	53,70
Heineken	215,50	216,00
Heineken Hold.	190,50	192,30
Hoogovens nrc	48,10	47,20
Hunter Douglas	82,50	81,50
ING c.	91,90	91,30
KLM	41,50	41,00
Kon. KNP BT	47,00	46,10
Kon. Olie	202,80	202,00
Nedlloyd	58,80	58,40
Océ-v.d.Gr.	68,50	67,70
Pakhoed cert.	53,80	53,00
Philips	39,90	39,30
Polygram	76,40	76,20
Robeco Beleggf.	66,60	66,80
RG Florente F.	132,00	132,00
Robeco	122,10	122,70
Rodamco	63,40	63,10
Rolinco	123,00	124,00
Rorento	98,20	98,00
Stork	43,90	43,40
Unilever cert.	226,60	224,00
Van Ommeren nrc	48,40	47,00
Ver.Bezit VNU	175,50	173,90
Wolters-Kluwer	123,50	120,90

Avondkoersen Amsterdam
KLM 41,20 (41,00)
Kon.Olie 202,00-202,20 (202,00)
Philips 39,30 (39,30)
Unilever 223,70 (224,00)

Binnenl. aandelen	v.k.	sk
Aalberts Ind.	58,00	58,30
ABN Amro Hld prf.c.	6,43	6,41
ABN Amro pref.	70,00	70,30
ACF-Holding c.	56,50	56,00
Ahrend Groep c.	132,00	130,00
Asd Options Tr.	11,00	11,00
Asd. Rubber	2,35d	2,70
Aut. Verff.	380,00	385,00b
Atag Hold. cert	141,50	141,50
Athlon Groep	61,50	60,50
Athlon Groep nrc.	60,00	59,00
Aut.Ind.R'dam	63,50	63,00
BAM Groep	115,70	116,50
Batenburg	138,00	137,00a
Beers	117,50	117,00
Begemann Groep	52,50	52,20
Belindo	316,80	316,80
Blydenst.-Will.	30,00	29,50
Boer De Winkelb.	72,00	72,00
Borsumy Wehry	135,00	134,00
Boskalis c	45,80	45,60
Braat Beheer	30,70	30,70
Breevast	9,00	–
Burgman-Heybroek	1500,00	1500,00
Calvé-Delft pref	890,00	890,00
Calvé-Delft cert	1460,00	1460,00
Cap Volmac	22,10	22,10
Cindu Intern.	101,00	101,00
Claimindo	316,00f	317,00
Content Beheer	23,50	23,70
Credit LBN	43,50	43,70
Crown v.G. cert.	139,00	137,50
CSM	73,90	73,90
Delft Instrum.	23,60	23,10
Dorp-Groep	43,00	43,40
Dorp-Groep div'94	105,20	106,20
Draka Holding	36,00	36,30
Econosto	23,00	23,00
EMBA	178,00a	–
Eriks Holding	91,10	90,00
Flexovit Int.	50,00	50,00
Frans Maas cert.	48,40	48,30
Fugro McClelland	37,30	36,80
Gamma Holding	96,80	96,80
Gamma pref.	6,40	6,40
Garzarelli $	11,80	11,80
Getronics	44,10	43,80
Geveke	26,20	26,50
Giessen-de N.	345,00f	344,00
Goudsmit	39,00	39,30
Grolsch cert.	43,00	43,00
GTI-Holding	168,00	168,00
Hagemeyer	124,50	124,00
HAL Trust B	17,90	17,90b
HAL Trust Unit	18,00	18,00
HBG	265,00	267,00b
Hes Beheer c	22,00	23,00
Heijmans	47,50	47,70
Hoek's Mach.	80,90	78,50
Holland Colours	58,00	56,60
Holl.Sea S.	0,35	0,34
Holl. Ind. Mij	53,00	54,00
Hoop Eff.bank	9,90	9,90
Hunter D.pref.	2,10	1,95
IHC Caland	38,60e	38,50
Internat.Muell.	82,70	83,00
ING	8,18	8,18
Kas-Associatie	62,50	62,00
Kempen & Co	13,40	13,30
Klene Holding	80,20	80,20
Kondor Wessels	42,20	42,00
KBB	103,90	104,30
Kon. Sphinx	39,70	40,20
Koppelpoort	437,00	437,00
Krasnapolsky	159,00	159,00
Landré & Gl.	43,50	43,50
Macintosh	57,00	56,90
Maxwell Petr.	170,00	172,00
Moeara Enim	1640,00	1640,00
M.Enim OB-cert.	21550,00	21550,00
Moolen Holding	36,70	36,70
Mulder Boskoop	33,30	33,70
Multihouse	1,70b	1,80
Naeff	415,00	–
NAGRON	80,00	80,00
Nat. Inv. Bank	101,20	101,00
NBM-Amstelland	14,70	14,50
NEDAP	58,00	58,00
Nedcon Groep	52,90	52,90
NKF Holding	171,50	171,50
Ned.Part.Mij	55,50	55,10
Ned.Springst.	5150,00	5150,00
Norit	19,40	19,30
Nutricia GB	134,00	133,50
Nutricia VB	134,50	134,00
Nijv.-Ten Cate	96,50	96,30
OPG cert.	55,20	55,00
Orco Bank cert.	90,60	91,20
OTRA	270,00	270,00
Pirelli Tyre	14,60	14,40
Polynorm	138,00	140,00b
Porc. Fles	30,00	30,00
Randstad	60,50	60,00
Reesink	96,20	96,20
Rothmans Int.	4,80	4,85
Roto Smeets Boer	47,50	47,20
Samas Groep	51,30	51,00
Sarakreek	13,10	13,30
Schuitema	1670,00	1670,00
Schuttersveld	43,00	43,50
Smit Intern.	28,00	30,00
St.Bankiers c.	17,80	17,80
Stad Rotterdam c	46,80	46,30
Telegraaf De	145,00b	154,00b
Textielgr.Twente	72,50	74,00b
Tulip Computers	16,20	15,00
Tw.Kabel Holding	190,00	189,00
Ubbink	80,00b	83,00b
Union	41,50	41,00
Vereenigde Glas	500,00	500,00
Volker Stevin	77,50	77,00
Vredestein	16,10	15,50
Wegener	105,00	104,50
West Invest F.	9,80	9,80
West Inv.F. wb	76,50	75,00a
Wolters Kluwer	514,00	500,00
Wyers	23,70	24,80

Beleggingsinstellingen	v.k.	sk
ABN Amro Aand.F.	101,40	102,30
ABN Amro Amer.F.	78,70	79,60
ABN Amro Eur. F.	92,00	92,80
ABN Amro Far EF.	76,60	77,90
ABN Amro Neth.F.	117,80	118,10
ABN Amro rent.div	160,90	160,90
Aegon Aandelenf.	49,50	49,50
Aegon Spaarplus	5,30	5,30
Aldollar BF $	32,30	32,30
Alg.Fondsenbez.	283,30	283,50
Alliance Fund	10,00	10,00
Amvabel	103,90	103,90
Asian Cap.F.$	66,00	68,00
Asian Tigers F.	128,10	131,20
Asian Select. F.	127,00	133,00
Austro Hung. F.	7,10	7,10
Bemco RentSel.	63,30	63,40
Bever Holding	4,00	4,00
CL Aandelenfonds	104,80	105,60
CLN Obl. Div. F.	123,30	123,30
CLN Obl.Waardef.	136,00	136,00
Delta Lloyd Inv.	35,90	36,20
DP America Gr.F.	35,80	36,50
EGF Investm.	159,50	159,50
EMF Rentefonds	88,90	88,00
Eng-Holl.Bel.Tr.	19,20	19,20
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	10,60
Envir.Growth F.	45,00	45,00
Esmeralda part.	42,60	43,00
Eur.Ass. Trust	8,00	8,00
EMS Growth Fund	110,10	109,90
EMS Income Fund	106,00	106,30
EMS Offsh. Fund	111,40	111,70
EOE Index Fnd	452,00	448,00
Euro Growth Fund	61,40	61,20
Euro Spain Fund	7,90	7,90
Far East Sel.F.	89,00	89,00
Gim Global	67,30	67,50
Groeigarant	1,35	1,35
Holland Fund	80,20	80,00
Holl. Eur. Fund	64,80	64,60
Holl. Obl.Fonds	140,00	140,00
Holl. Pac. Fund	135,80	135,60
Holl. Sel.Fonds	101,70	101,90
Hooge Huys Hypf.	137,30	137,10
ING Bnk Dutch Fnd	63,50	63,60
ING Bnk Geldm.Fnd	50,15	50,15
ING Bnk Glob.Fund	56,00	56,50
ING Bnk Oblig.Fnd	39,80	39,80
ING Bnk Spaard.F.	102,10	102,14
ING Bnk Rentegr.F	140,00	140,00
ING Bnk Vastg.Fnd	25,60	25,60
Innovest	71,50	71,90
Interbonds	547,00	548,00
Intereffekt 500	28,80	29,20
Intereffekt wt	32,60	33,00
Investa part.	86,20	86,50
IS Himal.Fund $	16,60	17,00
Jade Fonds	224,00	227,00
Japan Fund	17,00	17,70
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	6030,00	–
Korea Pac.Tr. $	11,00	–
Leveraged Cap	65,70	66,00
Liquirent	53,30	53,30
Mal.Capital F.$	18,50	18,50
Mees Obl.Div.F.	133,40	133,50
Mexico Income F.	21,40	21,00
Mondibel	83,40	83,40
Nat.Res.Fund	79,00	79,90
New Asia Fund	11,70	11,70
Nomura Warr. F.	0,18	0,19a
Obam, Belegg.	344,30	346,50
OAMF Rentefonds	15,75	15,85
Orange Fund	26,10	26,20
Pac.Dimensions	147,50	149,00
Pac.Prop.Sec.F.	44,80	45,25
Pierson Rente	131,60	131,70
Postb.Aand.f.	61,60	61,90
Postb.Obl.f.	56,00	56,00
Postb.Verm.gr.f.	84,60	84,60
Rentalent Bel.	178,70	178,80
Rentotaal NV	41,50	41,50
RG America F.	143,50	144,30
RG Divirent F.	55,10	55,10
RG Europe F.	134,00	134,70
RG Nettorente F.	103,10	103,10
RG Pacific F.	138,90	141,50
RG SP Groen	65,50	65,50
RG SP Blauw	65,30	65,40
RG SP Geel	63,90	64,10
Rodin Prop.$	78,00	78,00
Rolinco cum.p	94,00	–
Schrod.Int.Pr.F	30,10	30,10
Sci/Tech $	17,10	17,10
Suez Liq.Grf.	196,40	196,40
Technology Fund	17,10	17,10
Tokyo Pac.Hold.	219,00	218,00
Trans Eur.Fund	95,80	95,80
Transpac.F.	319,00	330,00
Uni-Invest	22,50	22,60
Unico Inv.Fund	80,80	80,80
Unifonds DM	35,00b	35,00
Vaste Waard.Ned	60,00	59,70
VastNed	122,90	126,00
VIB NV	60,00	60,00
VSB Aand.Fonds	102,20	102,70
VSB Mix Fund	63,60	63,80
VSB Obl.Gr.f.	114,90	114,00
VSB Rente Fonds	115,90	115,90
WBO Intern.	79,80	79,80
Wereldhave NV	120,00	120,00
Yen Value Fund	83,30	83,70
ZOM Florida F.$	28,00	–
Zonnespectrum	9,85	9,80

Parallelmarkt	v.k.	sk
Alanheri	31,00	31,00
ABF	124,30	124,30
ASN Aandelenf.	55,40	55,80
Austria Global	1175,00	1175,00
Besouw Hold.	28,00	26,00
Biogrond Belegg.	10,70	10,70
Comm.Argeus F.	95,60	95,00
Comm.Benacus F.	96,80	96,80
Comm.Ces F.	95,80	95,80
De Drie Electr.	13,70	13,50
Delta Ll.Dollarf.	68,30	68,70
Delta Lloyd ECU	65,10	65,20
Delta Lloyd Mix	75,80	76,20
Delta Lloyd Rent	67,70	67,80
DOCdata	3,90	3,90
E&L Belegg.1	93,90	94,00
E&L Belegg.2	92,30	92,00
E&L Belegg.3	115,00	115,00
E&L Belegg.4	92,20	92,50
E&L Kap.Rente F.	121,10	121,10
German City Est.	32,00	32,00
Gouda Vuurvast	63,00	62,90
Helvoet Holding	25,20	26,00
InterView Eur.	4,10	4,20
Management Share	1,00	1,00
Nedschroef Hdg	50,70	50,80
Neways	5,70	5,70
Ohra Aand.F.	60,00	60,00
Ohra Liq.Grf.	53,30	53,30
Ohra Obl.Df.	61,40	61,30
Ohra Obl.Grf	57,00	57,50
Ohra Onr.G.F.	80,00	70,20
Ohra Totaal F.	64,00	64,20
Pan Pac. Winkel	4,00	4,00
P & C Groep	119,00	110,00
Pie Medical	4,20	4,30
Pitcher	46,50	47,50
Satcom Hold.	14,00	13,00
Simac Techniek	11,80	11,80
Suez Gr.Fund	56,10	56,50
VHS Onr. Mij	3,80	3,80
Welna	45,00	45,00
Wereldhave	4,30	–
Wolff	46,50	46,00

Parallel top-15	v.k.	sk
Artu Biol.	4,20	4,30
Bergh. Pap.	45,80	46,40
Dico Intern.	75,30	75,30
EHCO KLM	33,50	33,30
Free Record	26,00	26,00
Gelderse Pap.	54,50	54,50
Groenendijk	33,70	33,70
Grontmij	70,00	70,00
Kühne+Heitz	37,20	37,20
LCI Comput.Gr.	1,85	1,80e
Melle, van nrc	67,50	69,30
Ordina Beheer	16,00	15,70
Sligro Beheer	74,50	77,00
Vilenzo	38,50	38,50
Weweler	23,70	23,80

Wall Street	v.k.	sk
allied signal	79⅞	79⅝
amer.brands	33⅝	33¼
amer.tel.tel	54½	54⅛
amoco corp	54	53⅝
asarco inc.	22¼	22⅜
bethl. steel	18½	19
boeing co	44½	43⅝
can.pacific	15⅝	15⅞
chevron	88⅝	87⅞
chiquita	10½	10⅝
chrysler	53¼	53⅞
citicorp	37⅝	37¾
cons.edison	33	33¼
digit.equipm.	36¼	36
dupont nemours	49⅝	49⅞
eastman kodak	56⅛	56⅛
exxon corp	64⅛	64
ford motor	64½	64⅝
gen. electric	106⅝	106½
gen. motors	56⅝	56¾
goodyear	45⅝	45¾
hewlett-pack.	77¼	77¼
int. bus.mach.	58¼	58⅝
int. tel.tel.	92⅝	92½
klm airlines	21⅞	21⅝
mcdonnell	107⅝	108
merck co.	35¼	35¾
mobil oil	78⅝	78⅝
penn central	31	31¼
philips	20⅞	20⅝
primerica	40	39⅞
royal dutch	105⅝	105¼
sears roebuck	52¼	51⅞
sfe-south.pac.	21¼	21¼
texaco inc.	64⅛	64⅝
united techn.	62	63
westinghouse	14	14⅛
whitman corp	16⅝	16¼

Wisselkoersen		
amerik.dollar	1,845	1,985
austr.dollar	1,23	1,35
belg.frank (100)	5,23	5,53
canad.dollar	1,370	1,490
deense kroon (100)	27,10	29,80
duitse mark (100)	109,40	113,40
engelse pond	2,72	2,97
finse mark (100)	31,85	34,45
franse frank (100)	31,30	34,05
griekse dr. (100)	0,68	0,86
hongkong dlr.(100)	23,75	25,75
ierse pond	2,56	2,81
ital.lire (10.000)	10,35	12,05
jap.yen (10.000)	167,00	173,00
noorse kroon (100)	24,25	26,75
oost.schill. (100)	15,08	16,18
port.escudo (100)	0,90	1,17
spaanse pes. (100)	1,20	1,44
turkse lira (100)	0,0100	0,0170
zweedse kr. (100)	21,50	24,00
zwits.fr. (100)	120,50	134,00

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,90575-1,90825
antill.gulden	1,0575-1,0675
austr.dollar	1,2805-1,2905
belg.frank (100)	5,3045-5,3095
canad.dollar	1,43225-1,43475
deense kroon (100)	28,655-28,705
duitse mark (100)	112,0500-112,1000
engelse pond	2,8675-2,8725
franse frank (100)	32,845-32,895
griekse dr. (100)	0,7320-0,8320
hongk.dollar (100)	24,6150-24,6650
ierse pond	2,7200-2,7300
ital.lire (10.000)	11,335-11,385
jap.yen (10.000)	171,350-171,400
nwzeel.dollar	1,0585-1,0685
noorse kroon (100)	25,005-25,055
oostenr.sch. (100)	15,9350-15,9450
port. escudos (100)	1,0780-1,1180
spaanse pes. (100)	1,3500-1,3600
zweedse kr. (100)	22,965-23,005
zwits.frank (100)	132,025-132,075
e.c.u.	2,1005-2,1055

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)		
algemeen	280,70	278,80
id excl.kon.olie	272,40	270,20
internationals	272,80	270,90
lokale ondernem.	291,40	289,30
id financiëel	230,30	228,80
id niet-financ.	342,70	340,10

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)		
algemeen	433,10	430,10
id excl.kon.olie	391,90	388,70
internationals	440,80	437,80
lokale ondernem.	421,50	418,50
id financiëel	305,90	302,70
id niet-financ.	460,40	455,80

CBS-stemmingsindex (1983=100)		
algemeen	140,30	143,10
internation	140,50	138,80
lokaal	151,50	140,90
fin.instell	181,00	179,80
niet-financ	145,80	144,10
industrie	148,30	146,70
transp/opsl	119,20	117,50

Goud en zilver
Goud onbewerkt 23,550-24,150, vorige 23,470-24,070, bewerkt 25,750 laten, vorige 25,670 laten.

Zilver onbewerkt 275-345, vorige 270-340, bewerkt 390 laten, vorige 390 laten.

Dow Jones
industrie 3793,77
– 0,84

OPTIEBEURS

	serie			omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c	j96	52,50	405	20,50	20,20a
abn amro	p	jan	75,00	297	4,50a	4,70
ah	c	jan	42,50	205	5,20	4,90
ah	c	jan	45,00	180	3,10	2,70
ah	c	jan	47,50	530	1,50	1,10
ah	c	apr	45,00	532	4,00	4,20
ah	c	apr	47,50	225	3,10	2,80
ah	c	apr	50,00	241	2,10	1,80
akzo	c	jan	190,00	187	3,50	2,30
bow	c	jan	42,50	191	4,20	3,80
bow	c	apr	42,50	187	4,70	4,70
dsm	c	jan	190,00	301	2,90	2,70
dsm	c	feb	190,00	370	4,20	4,10
dsm	c	d94	100,00	1000	11,00a	10,50
eoe	c	jan	400,00	201	20,90	17,30
eoe	c	jan	405,00	412	16,70	13,00
eoe	c	jan	410,00	305	12,00	10,00
eoe	c	jan	415,00	305	9,30b	7,20
eoe	c	jan	420,00	302	6,70	4,90
eoe	c	jan	425,00	379	4,00	3,20
eoe	c	jan	430,00	332	3,00	2,00
eoe	c	apr	400,00	303	27,50b	26,00
eoe	c	apr	410,00	212	21,00	19,50a
eoe	c	jul	400,00	200	30,00	27,30
eoe	c	jul	420,00	205	23,50	22,30
eoe	p	jan	390,00	202	0,90	1,10
eoe	p	jan	400,00	505	1,90	2,80
eoe	p	jan	405,00	474	2,90	3,80
eoe	p	jan	410,00	603	3,00a	5,40b
eoe	p	jan	415,00	520	5,30	7,00
eoe	p	jan	430,00	400	14,00	17,00
eoe	p	mrt	410,00	448	8,00	10,40
eoe	p	apr	380,00	304	3,40a	3,70
goud	c	feb	400,00	321	5,50	6,00
ing	c	jan	90,00	500	3,40	2,30
kpbt	c	apr	32,00	300	15,00a	15,00
kpbt	c	apr	42,00	1205	6,00	5,30
nedl	c	jan	50,00	185	9,00	8,70b
olie	c	jan	200,00	334	5,70	5,30
olie	c	jan	210,00	435	1,50	1,00
olie	c	apr	210,00	624	5,40	5,00
olie	c	o98	180,00	188	34,50a	33,50a
phil	c	jan	35,00	1461	2,80a	2,00
phil	c	jan	40,00	181	1,20	1,00
phil	c	apr	37,50	183	4,20	3,90
phil	c	okt	45,00	274	2,00	2,30
phil	c	o95	20,00	301	20,00	20,30
phil	p	jan	40,00	197	1,20	1,50
phil	p	jan	42,50	400	3,30a	3,30
x030	c	nov	–	300	8,00a	8,00

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+b
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+laten	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+bieden	sk=slotkoers gisteren

Expositie over de opkomst van koffie in Nederland

Van 'wonderdrank' tot cappuccino uit zakje

DOOR COR SCHELTIS

Een wonderdranck die vermoeidheit ende slaperigheid kan voorkoomen. De wonderdrank is koffie. Zo'n vier eeuwen geleden voor het eerst in Europa geïntroduceerd. De kreet moet een van de eerste reclame-uitingen zijn voor koffie uit het eind van de zestiende eeuw. Nu prijst de Amerikaanse acteur Tony Danza op tv kopjes cappuccino aan uit een zakje. Wat zich in de tussentijd heeft afgespeeld is binnenkort te zien in drie Delftse musea. Van het eerste kommetje wonderdrank tot de zestig miljoen bakkies die nu dagelijks in Nederland worden gedronken.

Vóór de komst van thee en koffie ontbeet de Hollander met bier. Water was te smerig om te drinken. Bierpap, bierbrood en pinten bier, men zoop zich klem aan bier. Tot Europese, zeevarende naties als Portugal, Engeland en Holland de rest van de wereld gingen verkennen en thee meebrachten. Thee, bier en wijn bleven lange tijd de populairste dranken. Pas na 1750 raakte koffie ingeburgerd en werden de Nederlandse koloniën Suriname en Java de belangrijkste koffieproducenten van de wereld.

De tentoonstelling laat de ontwikkeling van de koffiecultuur via verschillende invalshoeken zien. Namelijk drie. De expositie is verdeeld over Stedelijk Museum het Prinsenhof, Volkenkundig Museum Nusantra en Museum Huis Lambert van Meerten.

In Het Prinsenhof zal de historie van de koffiecultuur en van de maatschappelijke ontwikkelingen belicht worden, in Nusantra de techniek en het ontstaan van de koffieplantages en in het Museum Huis Lambert van Meerten laat een twintigtal speciaal daarvoor uitgenodigde kunstenaars, onder wie Klaas Gubbels, modern koffiekeramiek zien.

Bij de tentoonstelling zal een boek verschijnen over de Nederlandse koffiecultuur, een boekje met routebeschrijvingen van nog bestaande koffiehuizen en in een oplage van honderdduizend stuks verschijnt ook een oude koffiemelange van Levantkoffie uit 1750 in de originele puntzakken. De pakken koffie, die speciaal bij Douwe Egberts gebrand worden, zijn met wat kleine wijzigingen aangepast aan de hedendaagse smaak. Natuurlijk in snelfiltermaling. Slechts een klein gedeelte zal in boontjes te krijgen zijn.

● *Het topstuk van de tentoonstelling, een portret van de hand van Frans Hals van Van den Broecke, de handelaar die de 'zwarte boontjes' naar Nederland bracht.*

Onderzoek

De koffiecultuur is nadrukkelijk verbonden met de geschiedenis van ons land. Pim Reinders, historicus en gastconservator van de expositie, heeft in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam tweeëneenhalf jaar onderzoek gedaan naar de koffie.

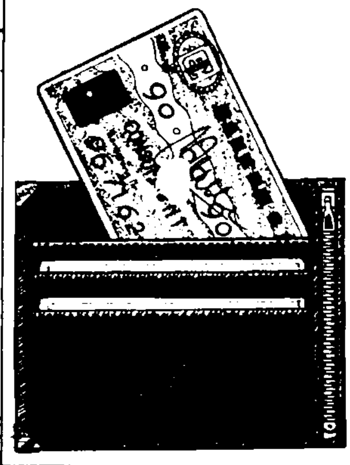
„Bij het onderzoek zijn we van de gedachte uitgegaan dat de geschiedenis van de koffie van de mythes en fabeltjes aan elkaar hangt. We hebben alles opnieuw uitgezocht en puur gespit. In totaal hebben zo'n zeventig mensen meegewerkt aan het onderzoek. Daarbij is vooral geput uit het bedrijfsarchief van Douwe Egberts. Een fantastisch historisch archief."

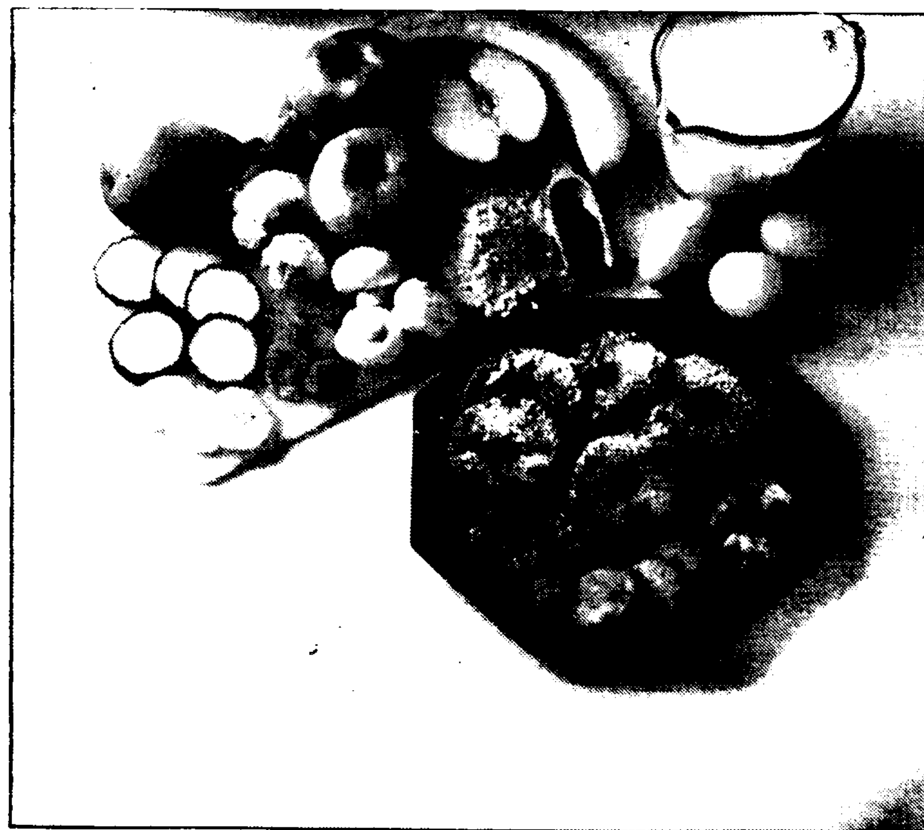
De eerste beschrijving van het koffie drinken is afkomstig van een Duitse arts in een verslag van een reis door de Oriënt uit 1582. Pas rond 1600 bezoeken westerse kooplieden Jemen, de bakermat van de koffie. In 1616 onderneemt een koopman van de VOC, Pieter van den Broecke, een reis naar de stad Mocha om een specerijenhandel op te zetten. Daar maakt hij kennis met wat hij omschrijft als 'een specie van zwarte boontjes' en de koffiehuizen. Een portret van de hand van Frans Hals van deze Van den Broecke, met een geschatte waarde van dertig miljoen gulden, is het topstuk van de tentoonstelling.

Pas vanaf 1680 gaat de VOC een rol spelen in de koffiehandel. De monopoliepositie van Jemen wordt doorbroken door op Java koffie te gaan telen. In Europa komt de consumptie van koffie langzaam op gang. Evenals de discussie of het koffie drinken al dan niet gezond is. In Utrecht wordt de koffieverkoop in 1678 zelfs even door het stadsbestuur verboden.

Na 1750 neemt het koffiegebruik toe. Tijden en samenstellingen van maaltijden veranderen en het aantal koffiemomenten neemt toe. Werd vroeger vooral koffie gedronken in koffiehuizen, later doet de koffie ook zijn intrede in de bedrijfkantines en de koffiejuffrouw wordt geïntroduceerd. In de twintigste eeuw verdwijnen de lokale koffiebranderijen en uiteindelijk blijft alleen Douwe Egberts over.

De tentoonstelling 'Koffie in Nederland, vier eeuwen cultuurgeschiedenis' is vanaf 26 maart te zien in de drie gemeentemusea van Delft.

● *Hartige beignets zijn warm het lekkerst.* Foto: GPD

Hartige variant op zoete lekkernijen

DOOR MARJA GIJZE

Rond de jaarwisseling serveren we meestal traditionele lekkernijen. Denk maar eens aan de oliebollen en de appelbeignets. Misschien is het een leuk idee om dit jaar eens op de klassieke recepten te variëren. Vervang de appels en rozijnen eens door peren, bananen of bijzondere vruchten. Bent u niet zo'n zoetekauw, dan zijn hartige beignets met groenten als vulling vast wel iets voor u.

Met bijzondere vruchten, zoals carambola, papaja en sharon, kunt u heerlijke beignets en oliebollen bakken. De verschillende vormen en smaken geven een verrassend effect. Snij de vruchten voor beignets in plakjes of partjes. Bestrooi ze eventueel met suiker en kaneel of geraspte kokos. Haal ze aan een vork door beignetbeslag en bak ze daarna in hete olie mooi bruin.

Geeft u echter de voorkeur aan hartige beignets, snij dan diverse groenten in plakjes en bestrooi ze met kaas of kruiden in plaats van suiker. Hartige beignets zijn warm het lekkerst.

Heerlijke variaties op de appelbeignet zijn banaan, carambola, sharon, papaja, ananas, peer en (gedroogde) abrikozen. Smakelijke hartige beignets maakt u van groenten zoals courgette, aubergine, champignons, ui, bloemkool en wortel. Kook plakjes wortel en roosjes bloemkool enkele minuten voordat u ze gebruikt.

● *Lychees hebben een felroze geschubde schil, ramboetans zijn 'harig'.* Foto: GPD

Lychee en ramboetan zijn zoet en exotisch

Bij de groenteboer en in goed gesorteerde supermarkten tref je, vooral in deze tijd van het jaar, steeds meer aparte vruchten aan. Ze zien er interessant uit, maar wat is het eigenlijk?

Twee voorbeelden zijn de lychee en de ramboetan, sappige exotische vruchtjes. Ze komen oorspronkelijk uit Azië, maar groeien tegenwoordig ook in onder andere Afrika en Israël. De lychee is de bekendste van de twee. Misschien heeft u het vruchtje wel eens gegeten in een Chinees restaurant. Lychees en ramboetans smaken heerlijk in nagerechten, salades en in sauzen bij vlees of vis.

Lychees groeien in trossen van vijf tot dertig stuks aan bomen die ongeveer 15 meter hoog kunnen worden. Het vruchtje heeft een felroze geschubde schil. Het witte vruchtvlees is heerlijk zoet van smaak en heeft een kruidig aroma. In het vruchtvlees zit een bruine langwerpige pit. Lychees zijn vooral in de periode november tot maart en in de maanden juli en augustus verkrijgbaar.

De ramboetan doet denken aan een harige lychee. De zachte stekels zijn rood of geel van kleur. Net als de lychee groeit de ramboetan in trossen aan zeer hoge bomen. Het vruchtvlees is glazig wit van kleur en bevat een witte pit. De ramboetan is iets minder zoet van smaak dan de lychee. Ramboetans worden het gehele jaar in kleine hoeveelheden geïmporteerd.

Lychees en ramboetans kunt u enkele dagen op de fruitschaal bewaren. Op een koele plaats zijn de vruchtjes iets langer houdbaar. Ze zijn ook in blik verkrijgbaar. De schil van de lychee en de ramboetan kunt u gemakkelijk met de vingers verwijderen. Halveer de vruchtjes daarna met een mes in de lengterichting en verwijder de pitten.

Irritatie over golf maandverbandreclame

Zeer veel vrouwen (en mannen) ergeren zich aan de reclames voor maandverband die hen via de televisie overspoelen. Er woedt een 'maandverbandoorlog' doordat nieuwe merken de aanval op de 'oude', gevestige namen hebben geopend. Dat blijkt uit onderzoek van het bureau NSS/Marktonderzoek in Den Haag.

Het bureau ondervroeg 365 vrouwen en 196 mannen. Van hen vindt 70 procent de reclame-uitingen irritant. Slechts 7 procent vindt maandverbandreclames 'in het algemeen leuk' en maar 13 procent vindt de boodschappen 'overtuigend'. Dat laatste valt bij jongere vrouwen (tot 24) nog wel mee. Meer dan een kwart vindt ze overtuigend, tegen 9 procent van de vrouwen van 25 en ouder.

De 'maandverbandoorlog' heeft er vooral toe geleid dat één van de nieuwkomers (Always) wat bekendheid betreft even goed scoort als de gevestige namen (Libresse en Kotex). Maar ook de 'merkentrouw' is aangetast en dat heeft geleid tot verschuivingen in marktaandeel. Een derde van de vrouwen koopt nu (ook) Always.

Trouwe koopsters zijn wispelturige koopsters geworden, zegt NSS/Marktonderzoek.

Stunten met champagne

DOOR MARIËTTE STUIJTS

eetlust

In Eetlust bericht het Limburgs Dagblad wekelijks uit de wereld van eten en drinken. Culinaire nieuwtjes, opvallende trends en bijzondere eetadressen komen aan bod. De redactie zal geregeld aanschuiven in Limburgse etablissementen en verslag doen van haar bevindingen. Coördinatie Mariëtte Stuijts.

Nog even en de kurken knallen weer. Van champagne of een andere belletjeswijn, om het nieuwe jaar feestelijk te beginnen. Het hoort er bij. Maar omdat de meeste Nederlanders het bij een paar glaasjes champagne per jaar laten, weten ze nauwelijks wat ze proeven. Gelukkig wijst ons aller Consumentenbond de weg. Deze onderwierp de betoverende bubbeltjeswijn aan een nuchtere test. De uitslag zal veel Nederlanders als muziek in de oren klinken. Goede champagne hoeft niet duur te zijn.

De feestdrank bij uitstek wordt door de meeste mensen koeltjes bewaard om hem pas tegelijk met het vuurwerk te laten knallen. Vorig jaar ontkurkten we rond die tijd zo'n 1,4 miljoen flessen.

„We drinken er te weinig van om echt te kunnen vergelijken," vindt Theo Penris van wijnhandel Thiessen in Maastricht. „De Belgen bijvoorbeeld drinken vijf keer zoveel champagne als wij." Bij het oudste wijnhuis van Nederland, gevestigd in Maastricht, is de vraag naar de feestelijke drank de laatste weken van het jaar traditioneel groot. Direct na kerst werd een speciale wagen naar Frankrijk gestuurd om een extra voorraad in te slaan.

„Een eigen boerenchampagne voor 45 gulden die ik heel goed vind," aldus Penris. „Die verkoop ik het meest. Maar je hebt natuurlijk mensen die per se een merk willen, de zogenaamde 'etikettendrinkers'."

Onbekend

Die krijgen van de Consumentenbond ongelijk. Uit een vergelijkende smaaktest van veertien champagnes kwam een onbekend merk, te koop bij Albert Heyn voor 29 gulden per fles, als beste naar voren. En dat terwijl de bekende Laurent Perrier (50 gulden) slechts het predikaat 'matig' kreeg. Moët&Chandon (55 gulde), een andere grote 'naam', scoort 'redelijk'.

Alleen bubbeltjeswijn uit de gelijknamige streek in Noord-Frankrijk mag champagne heten. Bovendien moet hij gemaakt zijn van bepaalde druivenrassen (pinot noir, pinot meunier en chardonnay). De bubbels moeten op natuurlijke manier zijn ontstaan, door een toevoeging van een suiker/gistmengsel in de fles die een tweede gisting op gang brengt.

Een goede champagne is volgens de proevers complex. Je hoort een 'scala aan smaken en smaakjes te proeven'.

Dat er, zoals uit de test blijkt, tegenwoordig heel behoorlijke champagnes zijn van een paar tientjes, heeft te maken met de recessie die in de champagnestreek hard is aangekomen. Boeren en wijnhandelaars in nood doen 'stuntaanbiedingen'. Gelukkige inkopers kunnen daardoor wel eens de hand leggen op goede gelegenheidspartijen.

„Zo'n dertig gulden is echt de minimumprijs, die alleen zo'n grote zaak als Albert Heyn kan hanteren," meent Penris. „Champagne is een wijn die met veel zorg gemaakt moet worden. Daar betaal je voor. Als je bij de inkoopprijs accijns en btw telt, kun je nooit veel lager uitkomen."

● *Champagne en soorten 'méthode champenoise' in overvloed.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Verboden

Andere droge witte mousserende wijnen, afkomstig uit andere Franse streken en landen, mochten jarenlang de aanduiding 'methode champenoise' op hun etiket dragen. Na protesten van de échte champagnemakers is ook dit vanaf volgend jaar verboden. Op deze wijn mag voortaan alleen nog maar 'méthode traditionelle' staan.

De proevers van de Consumentenbond wisten overigens 'namaak' goed te onderscheiden van echt. „Minder droog, zoet en weinig complex van smaak," zo luidt het oordeel. Overigens valt de drank daardoor juist bij minder ervaren wijndrinkers in de smaak.

Van de drie geteste soorten 'méthode champenoise' kreeg alleen Veuve Amiot (19 gulden) het predikaat 'goed'.

Een suggestie voor wie niet te duur maar toch feestelijk het nieuwe jaar in wil gaan.

Proost!

Limburgs Dagblad
piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,35.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,20 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,85.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner) D836

Adv.bureau v. Weersch & Jongen.
* Voor alle adm. en fiscale vraagstukken voor M.K.B.-en particulieren. Uitstekende prijs-/kwaliteitsverhouding, gegarandeerd minder dan u nu betaalt. Telef. 045-728355.

Schilder
kan nog binnen-, schilder- en behangwerk aannemen, met winterschilderkorting. Vraag ook prijs buitenwerk voor 1994. Vrijblijvende prijsopgave ☎ 045-320550.

SCHILDER kan nog voor 1994 binnen-buiten schilderwerk aannemen, behangwerk. 045-229431.

Als u one voor 12 uur 's morgens belt, staat uw advertentie de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

J.v.L. Bouw vraagt per 1-1-'94 met SPOED betontimmerlieden en metselaars voor projecten in Duitsland. Tel. 043-633757.

Gevr. ervaren THUISLOCKSTERS omg. Brunssum-Heerlen. Tel. 045-725956.

Taxibedrijf zoekt CHAUFFEURS, groepsvervoer. Persoonlijk aanmelden: Hompertsweg 12, Landgraaf.

Inn-Hair Brunssum vraagt zelfst. werkende KAPPER/kapster. Telef. 045-258349.

Onderneming op het gebied van de financiële dienstverlening zoekt 2 DOCENTEN, m/v, met commerciële ambities. Geïnteresseerden kunnen bellen, tel. 045-708158.

HUISVROUW gevr. voor hele dagen. Tel. 046-753210.

Met spoed gevr. gemotiveerde vr. zelfst. FRITUREHULP voor friture in Heerlen. Werktijden van 16.30 tot 21.00 uur. Pers. aanmelden na telef. afspraak. Reeweg 100 Landgraaf. 045-321988.

NETTE taxichauffeurs gevr. parttime, dag- nachtdienst. Heerenweg 267, Heerlen.

Welke lieve TANTE wil op mij, meisje van 3 jr. oppassen. Variabele werktijden, v. a. 2-1-'94. Tel. 045-729421.

BEZORGERS gevraagd voor ochtendkrant, min. leeftijd 15 jr. voor Brunssum. Telef. 045-257974.

BV Makelaardij onroerende goederen
Peter van Bruggen
heeft woonruimte te huur:

* HEERLEN, Emmastraat 14-16
Luxe appartementen met 2 slaapkamers. Huurprijzen vanaf ƒ 1.025,- incl. voorschot bijkomende kosten

* HEERLEN, Willemstraat 64 A
Appartement met o.a. 1 slaapkamer.
Huurprijs ƒ 895,- incl. voorschot bijkomende kosten

* HEERLEN, Kruisstraat 59
Nog 1 studentenkamer medegebruik van keuken, douche en toilet. Huurprijs ƒ 345,- incl. bijkomende kosten.

* MAASTRICHT, Kasteel Bleienbeekstraat
Flatwoning met 2 slaapkamers. Huurprijzen vanaf ƒ 875,- incl. voorschot stook-/servicekosten.

* MAASTRICHT, Koning Clovisstraat 23
Nog 3 studentenkamers.
Huurprijzen v.a. ƒ 370,- incl. bijkomende kosten

* MAASTRICHT, Volksbondweg 17 B
Nog 1 kamer voor vrouwelijke student.
Huurprijs ƒ 320,- incl. bijkomende kosten

* MAASTRICHT, St. Maartenslaan 32
5 Studentenkamers per 1 febr. 1994.
Huurprijzen v.a. ƒ 300,- incl. bijkomende kosten.

Inlichtingen: tel. 045-417085.

Te huur gemeubileerd appartement omgeving HOENSBROEK voor werkend persoon. 045-241586.

Te h. ruime WONING centrum Kerkrade, huurpr. ƒ 825,-. Tel. 045-463686.

Te huur voor tijdelijke bewoning VAKANTIEBUNGALOW tussen Klimmen en Valkenburg. ☎ 045-726821.

WOONRUIMTE te huur te Heerlerheide, huurprijs ƒ 935,-. Tel. 045-463400.

HEERLEN, Beckerveld. App. beg. grond: ruime woonk., keuken, wc, badk., 2 slaapk., kelder, voor-/achtertuin + berghok. ƒ 900,- excl. Inl. 045-740550.

BELEGGERS gezocht voor de duur van 1 jaar, rendement 20%. Maandelijkse terugbetaling, goede waarborgen, v.a. ƒ 10.000,-. Serieuze reakties: ☎ 04749-3835.

NIEMAND
vergeten het allerbeste te wensen voor 1994?
Als u twijfelt dan bestaat nu nog de mogelijkheid om op 31 december in deze rubriek uw wens naar familie, vrienden en kennissen uit te brengen.
Voor meer info belt u, tijdens kantooruren, 045-71 99 66.

Vuurwerk

Vuurwerk! Vuurwerk! Vuurwerk!
Sier, knal, pijl en pakketten goedgekeurd vuurwerk.
Voorverkoop korting op onze toch al scherpe prijzen is 15%
Overjarige ATB rijwielen afgeprijsd.
Grote keus in gebruikte rijwielen en bromfietsen.
TWEEWIELERS JAN REKERS
Hoensbroek. Tel. 045-212537

Vuurwerk!
Bert Rekers, Willemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

Vuurwerk
De grootste en goedkoopste sortering.
L. Rohan
Dr. Calsstr. 100, Landgraaf.
Tel. 045-318693.

VUURWERK: Topsport, Sleeweg 66, Sittard. Telef. 046-525918.

Hekem-VUURWERK, knalgoed vuurwerk. Verkoop 29, 30, 31 dec. van 9.00-18.00 u. Kampstraat 85, Landgraaf. (Waubach). ☎ 045-327368.

VUURWERK verkoop, 29/30/31 dec. Ramakers Wigwam, Herver 25, Bocholtz. ☎ 045-443044.

Neerbeek/Beek
Nieuwenhofstr. 21.
Vrijst. woning, opp./inh. 500 m2/m3. Pr. ƒ 335.000,- k.k.
Tel. 046-370371/373427.

BRUNSSUM op mooie lokatie bungalow te koop voor ƒ 235.000,- k.k. Telefoon: 045-273633 b.g.g. 258615.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Te koop gevraagd HUIZEN voor Duitse gezinnen. Euro Immobiliën tel. 045-414015

Te koop mooie vrijstaande woning met garage te SUSTEREN. Voor-en achtertuin. Ind.: ruime woonk., 3 slpkrs, badk. met ligb. en vaste trap naar zolder. Vraagprijs ƒ 215.000,-k.k. 04499-5749.

Paar, midden 30 zkt. APPARTEMENT/ged. v. woning boerderij te huur, omg. Mergelland of Oostel. Mijnstr. Br.o.nr. B-04991, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Swier 78, WYNANDSRADE. Landelijk gelegen halfvrijstaand huis met carpoort en garage met zolder, grote tuin. Ind.: hal, L-vormige kamer, [illegible] bouwkeuken, wasrek, kelder, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, grote zolder/berging. Kunststof kozijnen. Rustiek interieur. Opp. 729 m2. Vraagprijs ƒ 255.000,-k.k. Tel. na 6 u. 045-241041.

SITTARD te koop/ te huur schitterende stand: aan het prachtig gerenov. stationsplein en tegenover het splinternieuwe station gelegen groot modern winkelpand (hoekpand) plm. 40 lopende mtrs. etalage, 2 grote woonlagen (aparte ingang) groot dakterras, enorme balkons etc. Elke branche toegestaan ook horeca (plm. 4000 passanten per dag) ƒ 475.000,- v.o.n. spotprijs voor dit object, inruil mogelijk. Tel. 046-513155.

AANBIEDING t/m 31-12. Dakleer 10 mtr. lang, 4 mm. dik, ƒ 55,-. Laminaatparket 32,50 p. m2. Waspoeder 12 kg. ƒ 40,-. Houten schroten, 10 cm. br., ƒ 1,- p. mtr. Rennemigerveldweg 72, Heerlen, ☎ 045-727742/723076.

Kantoormeubelen
TEGEN FABRIEKSPRIJZEN
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, whiteborden enz. enz.
NERGENS GOEDKOPER !!!
Inruil inventaris: palletstelling, magazijnstelling, burokasten, burostoelen, buro's enz. enz. Alles tegen kostprijs.
ALLES UIT VOORRAAD !!!
Voor de goedkoopste met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart KANTOORMEUBELEN. Kissel 46a, Heerlen. ☎ 045-723142, geopend van ma. t/m vr. 09.00-18.00 uur, za. 10.00-16.00 uur.

Aanbieding
Kantoorstoelen
Rock II Za ƒ 185,-
Armleggers ƒ 50,-
Steeds 5000 stuks op voorraad, tegen fabrieksprijzen
Rockmart
kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen.

Te koop elect. TYPEMACHINE merk Sharp, prijs ƒ 500,- 2 maanden oud. Telef. 046-378[illegible].

Voor appartementen te SIMPELVELD. Telefoon: 045-445051.

KAMER te huur, eventueel postadres. Tel. 045-427631.

KAMERS te h., gestoffeerde zit-/slaapkamer, keuken, ƒ 375,- all-in. Akerstr. Nrd. Hoensbroek. ☎ 045-221217.

Gemeubileerde KAMER te h. te Valkenburg voor oudere heer of dame. 04406-12875.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Landbouw en Veeteelt

Demonstratie 27 t/m 31 december.
Houtversnipperaars/compostmachines.
Zowel voor particulier als professioneel gebruik.
50 Types en uitvoeringen,
tegen zeer concurrerende prijzen.

Bezoek vrijbl. onze demonstraties van 27 t/m 31 december.
Lozeman Tuinmachines bv, Markt 14, Lottum ☎ 04763-2341.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Reparaties

Diepvries en koelkast reparatie
zonder voorrijkosten
Geleen, 046-745230
Service binnen 24 uur.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122.

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TEBBEN koeltechniek koelkast/diepvriesreparaties met garantie. Voor part. geen voorrijkosten. ☎ 045-460471.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Auto's

DECEMBER-AKTIE
RIJ NU, BETAAL LATER

Alfa Romeo 33 1.4 zwart	04-'92
Renault 19 1.7 GTS beigemetallic	10-'91
Ford Escort 1.6 CLX rood	10-'90
Fiat Tipo 1.4 ie blauw	07-'91
Citroën BX 1.4 Cannes wit	07-'91
Nissan Bluebird 2.0 LX rood	01-'89
Citroën BX 1.4 Toulouse blauwmetallic	03-'91
Citroën BX 1.9 TRi grijsmetallic	06-'90
Audi 100 CC + airco wit	11-'88
Volvo 343 GL blauw	11-'88
Fiat Panda 1000 CL rood	05-'89
Citroën BX 1.6 turbo diesel blauwmetallic	04-'89
Citroën Visa 11 RE grijsmetallic	10-'86
Subaru Justy GL wit	04-'87
Citroën ZX 1.4 Reflex blauw	12-'92
VW Kever cabriolet groenmetallic	1973

COMBI'S

Citroën BX 1.9 TRi grijsmetallic	09-'91
Citroën BX 1.9 TRi grijsmetallic	01-'90
Citroën BX 1.6 TGi grijsmetallic	03-'90

DEMONSTRATIE-AUTO'S

Citroën Xantia 1.9 X diesel	1993
Citroën Xantia 1.6 X	1993
Citroën XM 20 turbo	1993
Citroën ZX 1.8 Aura	1993
Citroën ZX 1.4 Reflex	1993

Autobedrijf **SONDAGH BV**
Telefoon 045-223800.
OPENINGSTIJDEN: maandag t/m vrijdag van 9.00-18.00 u.
Zaterdag van 10.00-17.00 uur.

auto A-Z
LET OP OPRUIMING OUDE VOORRAAD MAAK GEBRUIK VAN VOORDEELPRIJS TOT 05-01-'94.

Citroën BX 19 TZi metallic LPG etc.	1991	ƒ 24.500,-
Ford Siërra 2.0i 4-drs. schuifdak etc.	1990	ƒ 17.500,-
Volvo 460 GL metallic 4-deurs	1990	ƒ 22.500,-
Volvo 440 GL 5-deurs GLT-uitv.	1990	ƒ 19.500,-
Volvo 740 GLE automaat lm-vlgn. etc.	1989	ƒ 25.500,-
Mazda 626 GLX coupé rood nw. model	1989	ƒ 19.500,-
Audi 80 S diverse uitvoeringen van	1988	ƒ 18.500,-
Volvo 360 GL injection 5-deurs	1988	ƒ 10.500,-

INCL. GROTE BEURT EN EEN VOL JAAR GARANTIE
Verkoopinfo: 045-728484
Na 18.00 u. 045-320047
Heerlenseweg 200, Landgraaf
maakt onderdeel uit van de Zuidlimburgse BMW-Dealers.

AUTO RUYL
ELSLOO

Porsche 911 Carrera Turbo look 70.000 km	
1e eigenaar in nieuwstaat	11-1985
BMW 520i 16" sportvelgen zwart	1989
BMW 325i 15" sportvelgen verlaagd i.z.g.st.	11-1985
BMW 316 15" sportvelgen verlaagd	1986
Audi 80 1.8 15" sportv. verl. d.blauw metallic	1988
Audi 80 1.8 S sportv. rookzilver metallic	1987
Audi 80 1.8 S sportv. d.blauw metallic	1990
Audi 90 2.3 E 15" sportv. verlaagd schuifdak	1986
Audi 100 2.3 CS sportv. groen metallic	1985
V.W. Kever 1303 S cabriolet	1973
Mercedes 190 15" sportv. verlaagd zw. glas	1988
Mercedes 190E schuifd. zw. glas sportv. verl.	1985
Mercedes 250 SL i.z.g.st.	1967
Alfa 33 1.3 sportv. verlaagd Alfa rood	1987
Alfa 75 1.8 IE 15" sportv. verlaagd	1991
Alfa Giulia 1.6 NS gerestaureerd	1975
Peugeot 405 1.6 SR	1988
Peugeot 405 1.6 GRI Jubilee	1991
Opel Vectra 1.8i GL groen metallic	1990
Opel Vectra 1.6i Frisco zw. glas	1992
Opel Kadett 1.4i 3-drs vuurrood	1990
Opel Kadett 1.7 D 5-drs stationcar	1989
Opel Kadett 1.3 stationcar grijs kenteken	1986
Mazda 323 1.6 GLX F coupé	1991
Mazda 626 1.8 Millionair	1991
Mazda 626 1.8 LX Sedan	1988
Mazda 323 1.5 GLX Sedan automaat	1989
Mazda 929 2.0 SDX automaat coupé	1983
Honda Civic 16 V 3-drs 16" sportvelgen	1988
Honda Accord 2.0 EX stuurbekrachtiging	1986
Honda Accord 1.6 LX	1985
Daihatsu Charade 1.3i 16V	1992
Ford Scorpio 2.0i DOHC motor	1990
Ford Siërra 2.0i CL Sedan DOHC motor	1989
Ford Siërra 1.6 CL Sedan	1988
Ford Escort XR3i	1983
Ford Escort 1.3 L 3-drs	1984
Ford Fiësta 1.1 L zwart	1987
Toyota Corolla 1.6 SXL liftback	1984
Toyota Corolla 1.3 DX hatchback	2x1985
Toyota Corolla 1.3 GL Sedan	1986
Toyota Carina II 1.6 GL liftback	1984
Mitsubishi Galant 1.8 GL hatchback	1989
Mitsubishi Lancer 1.8 GLD wagon	1987
Nissan Cherry 1.5 GL	1985
Hyundai Pony 1.5 GL Olympic	2x1988
BMW 2002 automatic gerestaureerd	1974
BMW 518 stuurbekrachtiging zw. glas	1984
Citroën BX 1.4 RE zwart	1988
Fiat Ritmo 60 L	1988
Fiat Panda 45 White i.g.st.	1984, 1982

Auto Ruyl B.V.
Stationsstraat 85, Elsloo. ☎ 046-371766.

NISSAN
Eindejaarsaktie
Nissan Micra tot ƒ 1.600,- in prijs verlaagd
Nissan Sunny tot ƒ 2.400,- voordeel.
Nissan Primera ƒ 3.200,- voordeel op een airco
Oude prijs 1993, kenteken 1994
(zolang de voorraad strekt)
GARAGE SCHOENMAKERS SITTARD B.V.
Limbrichterweg 78, Tel. 046-512814.
Donderdag koopavond.

Te k. gevr. loop-, sloop- en
Schadeauto's
Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel. 045-272019.

Rijksweg Geleen nabij A-76
Voordelige Show-Directie HONDA'S.
CIVIC DXi, 3-drs, '93
CIVIC DXi, 3-drs., '92
CIVIC DXi, 4-drs., '92
PRELUDE 2.0i, 2-drs., '92
EURO-ACCORD 2.0i LS AT, '93
EURO-ACCORD 2.0i S, '93
AERODECK 2.0i ABS, '94
ACCORD 2.0 SE, '94
CONCERTO 1.5i P.S., '93
CONCERTO 1.5i, '92
Incl. fabrieksgaranties + service (Honda)
Rijksweg Z. 236 GELEEN.
Off. dealer CROMBAG AUTO'S. ☎ 046-746260.

Corsa's Astra's Vectra's
Nieuw en gebruikt
Nu of nooit!
Maar wel van
OPEL
welling
Haefland 2, Brunssum
Tel. 045-257700.

Te koop BMW 323i, bwj. '84, div. accessoires, grijsmetallic, ƒ 7.000,-. ☎ 045-231114.

Te koop BMW 320-6, bwj. '82, veel extra's, vraagpr. ƒ 4.500,-. Tel. 046-752029.

Te k. BMW 628 CSi, bwj. '82, vraagprijs ƒ 5.000,-. Telef. 045-210072.

Nissan Patrol 2.8 GR '89; Mitsubishi Pajero 2.5 TD intercooler '91; Daihatsu Feroza '90; Mercedes 190 D '88; Mazda 626 '88; Mazda 323 F '92; Mazda 323 F GLX '90; Mazda 323 autom. '87; Toyota Corolla 1.3 GL '89; Audi 80 S 1.8 '89; VW Golf GTi 16V '87; Honda Civic CRX '85; Honda Civic '87; Opel Kadett sedan 1.3 S '87; Seat Fura '85; Suzuki Swift GXi '88; Suzuki Swift 1.3 GL '88; Suzuki Alto '85; Suzuki Alto aut. '85; Suzuki Alto '84; Suzuki Alto aut. '83; Suzuki Alto '83; Suzuki Alto 5-drs. '86. Autobedrijf REUBSAET Groenseykerstraat 17, Geleen. Tel. 046-757777. Uw adres APK keuringen. Alle auto-rep. (Tevens doe-het-zelf Car-Wash.)

Te k. Fiat PANDA '82, i.z.g.st., APK 9-'94, ƒ 950,-. Telef. 045-217268.

Te koop Fiat UNO 60 S bwj '86, 5-drs., met veel extra's, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 3.750,-. Tel. 045-441224.

Te koop Ford ORION 1600 GL inspuit, bwj. '84, wit, in nw.st., RDW-gek., ƒ 4.600,-. Te bevragen Veldstr. 37 Brunssum/Roozengaard.

FORD Escort 1600 GL automatic 3-drs. sunroof, bwj. '85, APK 8-6-'94, ƒ 3.750,-. I.z.g.st. Tel. 045-323178.

Ford GRANADA Ghia, bwj. '82, enkele kleine deukjes, i.z.g.st., APK 9-'94, ƒ 1.000,-. Telefoon 045-722007.

Te koop FORD Fiësta wit, bwj. '83, i.g.st., vaste prijs ƒ 3.000,-. Tel. 04498-52993.

Ford ESCORT, bwj. '82, APK gek. met radio/cassette, zeer mooie auto, prijs ƒ 2.250,-. Tel. 046-514310.

Ford FIËSTA XR2, APK 10-'94, goed onderh., i.nw.st., ƒ 4.000,-. Tel. 045-319474.

Te k. Ford SIËRRA Combi 2.0GL, met LPG, bwj. 1-'88, km.stand 142.000, vr.pr. ƒ 11.750,-. Tel. 045-321365.

MERCEDES 200 D, bwj. '87, met opties, in nieuwstaat, ƒ 19.900,-. Tel. 04784-2692.

MERCEDES 200 D, bwj. '81, met Duits kent., i.z.g.st., ƒ 1.950,-. Tel. 045-323178.

Koopje! van part. MERCEDES 200 D, kl. wit, blauw int., alu velgen, alarm, radio, brandst. onderbr., getint glas, 120.000 km, als nieuw. Prov. weg Zd 79, Oirsbeek.

Te k. MINI 1000, APK 1-6-'94, bwj. '81, kleur blauw/zwart. ☎ 04459-2707.

CALIBRA 2.0i '91; Astra 1.4 i GL '93; Corsa 1.2 i '93; Kadett 1.3 Club '89; Kadett Sedan 1.3 S '87 en '86; Kadett 1.3 S '86 / '85; Corsa 1.2 S Sport '86; Corsa 1.0 S 5-drs. '86; Escort 1.3 CL '87. Denneman Automobielbedrijf, Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

Te koop Opel MANTA 2.0 GTE, bwj. '81, in nieuwstaat, APK 11-'94, t.e.a.b. Tel. 045-462637, na 13.00 u.

Te koop ASCONA 1.6 diesel, bwj. '83, Prijs ƒ 3.250,-. Telef. 045-444504.

KADETT 1200, 3-drs., bwj. '80, 1 jaar APK, ƒ 1.650,-. Telef. 045-217685.

KADETT 1.3 club, bwj. '87, APK 8-'94, 95.000 km, ƒ 8.250,-. Tel. 045-241935.

Te koop OPEL Corsa 12 S, bwj. '85, in zeer goede staat, ƒ 4.750,-. Tel. 045-453572.

Te koop OPEL Corsa 12 S, bwj. '83, APK 12-'94, ƒ 3.250,-. Tel. 045-316940.

PEUGEOT 104 GL, bwj. '81, APK 9-6-'94, pr. ƒ 1.450,-. In nw.st. Tel. 045-323178.

Te koop PEUGEOT 305 SR, bwj. '83, 4-drs, APK-gek., vr. pr. ƒ 1.000,-. ☎ 045-310098.

Wegens omstandigh. te k. VW PASSAT 1.8 CL, bwj. '91, 57.000 km, vraagpr. ƒ 20.000,-. Tel. 045-259104.

VW GOLF CL, diesel, 5-drs., sportwielen, leren bekl., km. st. 83.000, bwj. '87, APK 10-'94, in st. van nw., ƒ 7.750,-. Tel. 045-323178.

Te koop VW GOLF diesel, grijs kenteken, '87, i.g.st., 135.000 km, ƒ 5.100,-. Telef. 045-753794.

Te koop VW JETTA turbo milieu diesel, bwj. '91, div. opties, verlaagd, sportv., zwartmetallic. 045-316690.

Te koop zeer mooie GOLF GTD, bwj. '83, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 3.250,-. Tel. 045-429888.

Te k. VOLVO 440 GL, rood, bwj. '93, stuurbekr., get. glas. Tel. 04498-57305.

Te koop VOLVO 440 GL. Kleur wit, met trekhaak, bwj. 1988. Tel. 046-744910.

Te koop VOLVO 340 GL, automaat, 1984, nw. motor aantoonbaar, vr.pr. ƒ 3.000,-. 045-753187.

Te koop VOLVO 360 LPG, bwj. '86, vraagpr. ƒ 4.500,-. Telefoon 045-723848.

Johan SCHMIDT autohandel heeft diverse auto's in voorraad van ƒ 750,- tot ƒ 6.000,-. Alles met APK. Tel. 04492-2888. Hommert 24, Vaesrade.

Autohandel de ANJELIER heeft voor u plm. 25 occasions v.a. ƒ 750,- tot ƒ 10.000,-. Alles met APK. Anjelierstr. 123A, Heerlerheide, ☎ 045-231448.

Auto KALDEBORN. Wij betalen de hoogste prijs voor uw auto!!! ☎ 045-411572.

Te koop SUZUKI Alto, bwj. '87, i.z.g.st., automaat, 5-deurs, APK. 6-'94. Tel. 045-727089 na 13.00 u.

FIAT Panda 1000 S, bwj. '88, kleur wit, diverse extra's, i.z.g.st., prijs ƒ 5.999,-. Na 18.00 u. Tel. 04450-3384.

Opel REKORD 19 N, bwj. '81, techn. 100%, i.z.g.st., vr. pr. ƒ 2.500,-. 04404-2093.

Te koop gevraagd voor expert PERSONENAUTO'S, vracht- en bestelauto's, hoogste prijzen. Tel. 045-456963.

Autocentrum P. VEENSTRA: Toyota Corolla 1.3 XLi 4-drs. '90 ƒ 16.900,-; Opel Vectra [illegible] '92 ƒ 29.500,-; Toyota Celica 1.6 GTi veel acc. '88 ƒ 20.500,-; Toyota Starlet DX '87 ƒ 8.900,-; Honda Civic GL automatic '89 ƒ 14.750,-; Mazda 323 GLX F coupé '90 ƒ 21.250,-; Mazda 626 2.0 GLX coupé '88 ƒ 14.900,-; Mitsubishi Colt 1.3GL '91 ƒ 17.900,-; Fiat Panda 1.0 XLi '92 ƒ 11.900,-; Ford Escort 1.6 CLXi '91 ƒ 19.750,-; Volvo 340 GL 1.7 5-drs. '89 ƒ 13.900,-; Fiat Uno 60 '87 ƒ 7.900,-; Peugeot 309 XR 4-drs. '86 ƒ 7.900,-; VW Golf Manhattan '91 ƒ 20.750,-; Daihatsu Cuore TS '90 ƒ 10.250,-. Bovaggarantie, inruil, financiering. Autocentrum P. Veenstra, Valkenburgerweg 13, Voerendaal. ☎ 045-752999.

Te koop PEUGEOT busje, gr. kent., diesel, ƒ 750,-; Mazda 323 1.3 Sport '83, ƒ 1.500,-. Beide APK. Samen ƒ 2.000,-. 045-442687.

BMW 318i toering [...] extra's o.a. getint [...] alu-wielen bwj. 19[...] Corsa 1.4i 3-drs [...] bwj. 1990; Jeep [...] Pioneer 5-drs met [...] dec. 1987; Opel Re[...] S 4-drs 80.000 km [...] 1986; Nissan Su[...] coupé 1986; V.W. [...] drs stationwagon [...] stuurbekrachtiging [...] Rover Montego Es[...] 1987; Opel Kadett [...] stationwagon 1990[...] Jetta LX met [...] 1984; Volvo 340 [...] 1986; Nissan Sunny [...] 1987; Skoda 105 [...] 36.000 km dec. 1[...] cedes 190 D met [...] 1987; Toyota Ce[...] GTI nieuwstaat 19[...] Cabrio als nieuw [...] Marbella XL 199[...] 323 4-drs Sedan [...] GLX bwj. 1991. [...] bedrijf HAVE, Ind[...] 31, Sittard. Tel. [...] Auto's zijn met [...] rantiebewijs en [...] en financ. mogel[...] één dag. Dus tot zien[...]

Te k. gevr. AUTO[...] auto's, schade/de[...] bezw. 045-727742/7[...]

Wij geven U de [...] prijs voor Uw auto, [...] schade-auto. 045-22[...]

Te koop gevr. S[...] schade auto's, te[...] verkoop gebr. a[...] A. Körfer. ☎ 045-22[...]

Wij betalen de [...] voor Uw AUTO en [...] Telef. 046-523828.

Te koop gevr. s[...] oude sloopauto's. [...] derd. Autosloperij [...] FER, 045-227377[...] triestr. 7, Hoensbroek[...]

Te koop gevr. lo[...] en SCHADE-AUT[...] auto-onderdelen te [...] 046-512924/046-51[...]

Te k. gevr. SCHA[...] en loopauto's, e[...] gebr. auto-onderde[...] Wolters. Telef. 045-4[...]

Wat VERKOPEN[...] teer via: 045-7199[...]

Te koop FIAT D[...] diesel, i.z.g.st., wit, [...] eig., 40.000 km, [...] trekhaak. Tel. 045-42[...]

Te koop DAMES-[...] vr.pr. ƒ 500,-. Tele[...] 370970.

Te koop RACEFIE[...] n., framemaat 5[...] ƒ 1.400,- voor ƒ 60[...] bel fietsenrek, A[...] gekeurd. ☎ 045-2130[...]

Caravan S[...]
Hobby
Knauss
Burstner
Voordeel prij[...]
Caravan-In[...]
Feijts
Hoofdstraat [...]
AMSTENRAD[...]

DETHLEFFS carav[...] collectie in onze [...] Tillemans Recrea[...] Haefland 19, Brunss[...]

Te koop STA[...] Holliday, 8 m[...] ƒ 2.000,-. Afhalen [...] 12, Camping de [...] Landgraaf.

Carrosseriedelen
origineel - imitatie - overzet.
Alle Europese- en Japanse automobielen [...]
Geevers Nuth
Tel. 045-244242.

In- en verkoop schade-auto's
Autodemontage Deumens
Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekh[...]
Haefland 20 (industrieterrein) Brunssum, 045-25[...]
Geopend dag. v. 9.00-18.00 uur, zaterdags 9.00-15[...]

BLAUPUNKT SUPER AKTIE
Radio - C.D.-speler met anti-diefstalslede
NU VANAF ƒ 599,- incl. BT[...]
KERP
In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951.

Van Hulst Montemar '94
10-13-14-17 dagen Costa per luxe touringcar.
Hotel en appartementen v.a. ƒ 395,- p.p.
Royal Class + ƒ 50,-.
Bel voor brochure 040 - 122363
of van Hulst Montemar Reizen,
Vestdijk 135, Eindhoven, Vroegboekkorting ƒ 25,-

Voor Piccolo's zie verder pagina 22

'Geen lange reportages, maar korte studiogesprekken'

Ontbijt-tv: kijkers serieus informeren

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – „Wij willen de kijkers serieus informeren over belangwekkende gebeurtenissen." Dat zegt chef informatieve programma's KRO-televisie Ton Verlind naar aanleiding van het nieuwe ochtendprogramma, dat de KRO samen met NOS, NCRV en Ikon elke werkdag van half acht tot half negen gaat uitzenden. De eerste uitzending is op maandag 3 januari.

Het programma Ontbijttelevisie zal om beurten worden gepresenteerd door Karin de Groot (NCRV) en Wim Neijman (Ikon). Als gastpresentatoren zullen Aad van den Heuvel (KRO) en Violet Falkenburg optreden.

Ontbijttelevisie komt rechtstreeks vanuit de KRO-studio en zal steeds met een samenvatting van het nieuws beginnen, verzorgd door het NOS Journaal en wederom met een samenvatting van het nieuws om half negen worden afgesloten. Daar tussendoor, om acht uur, brengt de NOS een 'gewoon' journaal.

Hoofdthema

Het is de bedoeling dat het een journalistiek programma wordt met aandacht voor politiek, cultuur, sport en amusement. In het programma wordt met de gasten doorgepraat over de hoofdthema's van het nieuws. Verder is er contact met buitenlandse correspondenten en wordt bovendien twee keer per uitzending overgeschakeld naar het KNMI. Het weeroverzicht wordt afwisselend gepresenteerd door Peter Timofeeff en Monique Somers. Volgens Verlind is het de bedoeling om ook regionale weersvooruitzichten te geven. Verder wordt de ANWB ingeschakeld voor verkeersinformatie.

Verlind: „Gezien het vroege tijdstip kiezen we niet voor lange reportages maar voor korte studioportretten. Die kunnen overal over gaan. Over politiek, exposities en bijvoorbeeld over symposia. We hebben het hele uur intensieve samenwerking met de redactie van het NOS Journaal." Verlind stelt met nadruk dat het geen KRO-, NCRV,- Ikon- of NOS-programma wordt. „Het is een Nederland 1-programma."

Ontbijttelevisie wil ook – als daar aanleiding toe bestaat – inhaken op onderwerpen die in actualiteitenrubrieken van de vorige avond zijn behandeld. „Maar we willen anderzijds de kijkers ook informeren over belangwekkende onderwerpen die 's avonds worden behandeld," aldus Ton Verlind. De KRO-man zegt te kunnen beschikken over een hele batterij correspondenten, danzij de medewerking van de overige Nederland 1-omroepen en de NOS. „En de Avro doet weliswaar om financiële redenen niet mee, maar we kunnen wel een beroep doen op Televizier."

● *Karin de Groot en Wim Neijman zullen op werkdagen bij toerbeurt het programma Ontbijttelevisie presenteren.* Foto: ERIK SNOEK

Cosa Nostra Jazzgang naar Vaals

VAALS – Voor een swingende ouverture van het nieuwe jaar zorgt bij Jazzclub Vaals zaterdag 1 januari de uit Eindhoven afkomstige Cosa Nostra Jazzgang. Vanaf 16.00 uur verzorgt deze bekende jazzformatie een nieuwjaarsconcert in café-restaurant Suisse aan de Maastrichterlaan 63 in Vaals.

'Luxemburg' eist verbod gebruik naam RTL

Geding tegen Vara over 'RTL Six'

DOOR JAAP TIMMERS

HILVERSUM – De Vara zet haar plannen voor de Oudejaarsshow van Paul de Leeuw, inclusief de parodie 'RTL Six', gewoon door. De directie van de Luxemburgse zender CLT heeft de dreiging van een kort geding omgezet in daden. Het geding dient morgen voor de Amsterdamse rechtbank.

CLT verklaart via een woordvoerder in Hilversum geen bezwaren te hebben tegen een persiflage, maar wel tegen het gebruik van de naam 'RTL'. „Als ze een geheel andere naam hadden gekozen, was het voor ons geen probleem geweest, maar RTL is een naam die al veertig jaar in eigendom is van ons moederbedrijf. Datzelfde geldt voor alle daaraan gelieerde namen zoals RTL4, RTL5 en RTL Télévision. Het is een beschermde naam en het is niet in het belang van onze aandeelhouders en adverteerders dat anderen die naam ook gebruiken."

'Prima'

RTL ontkent het verhaal van de Vara dat RTL-directeur Ruud Hendriks enkele maanden geleden mondeling toestemming heeft gegeven voor het gebruik van de naam door de redactie van De schreeuw van de Leeuw.

Op de burelen van RTL zegt men dat Hendriks destijds een microfoon onder de neus gedrukt heeft gekregen met de vraag wat hij van 'RTL Six' vond, waarna hij, niet wetende dat gedoeld werd op de parodie van Paul de Leeuw, had gezegd dat hij dat 'prima' vond.

CLT eist het volledig schrappen van de naam 'RTL Six', zowel uit de aankondigingen als uit het programma zelf. Per overtreding wordt een boete van 100.000 gulden geëist van De Vara. De Vara liet zich gisteren echter niet imponeren door het dreigement en zette de voorbereidingen van de Oudejaarsschreeuw door.

● *Paul de Leeuw: geen commentaar.*

'Onderontwikkeld'

Het programma, waarvan 'RTL Six' een onderdeel is, wordt vrijdagavond vanaf 21.20 uur uitgezonden op Nederland 3. 'RTL Six' is een gefingeerde commerciële afsplitsing van de Vara, bedoeld voor de 'onderontwikkelde vrouw' met simpele rubrieken, zoals bij voorbeeld de talkshow 'M.I.M.I.' door Mimi Kok en 'Ik heb al een boek' door Annie de Rooij. De Vara had het echtpaar De Rooij geweigerd hiervoor grof geld te betalen, waarna de twee de commercie indoken. Spotjes en advertenties waarin de parodie wordt aangekondigd, worden al enige weken uitgezonden.

Een woordvoerster van de produktiemaatschappij van Paul de Leeuw 'Knibbel, Knabbel Knuisje' weigerde commentaar te geven op de kwestie. „Wij verwijzen u door naar de Vara voor commentaar."

Dirigent WDR Big Band regelmatig met wereldsterren onderweg

Feest voor arrangeur Jerry van Rooyen

DOOR ELS SMIT

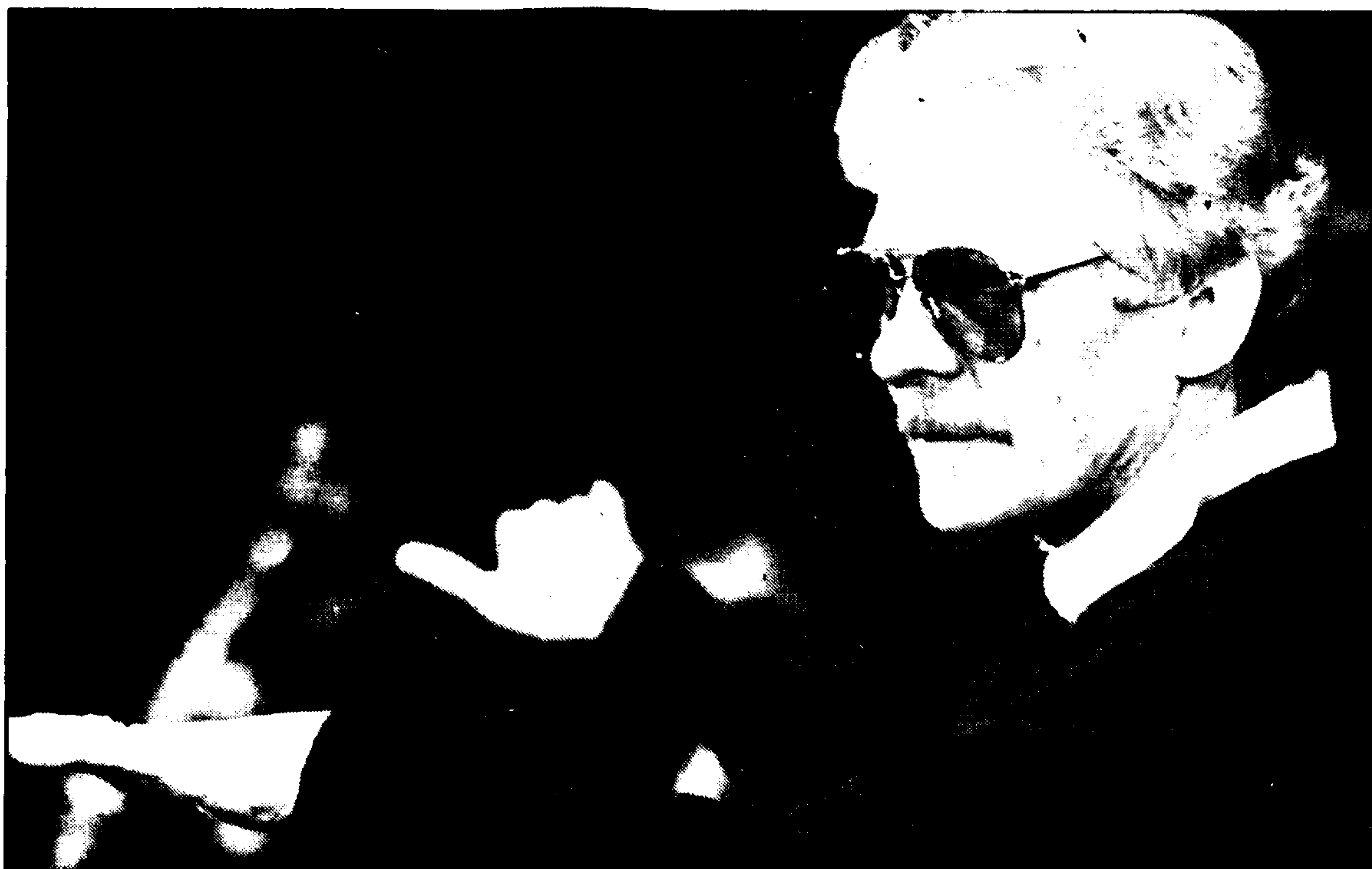
KEULEN – Ella Fitzgerald, Lena Horn, Nat King Cole. Hij heeft met ze samengewerkt. Ook met Stan Getz, Michel Legrand, Quincy Jones, Nana Mouskouri. En met Lee Towers. Gecomponeerd, gearrangeerd, het begeleidend orkest geleid. Vraag de groten en ze zeggen over hem: 'Wereldklasse'. Op 31 december wordt hij 65 jaar. Dat wordt gevierd met een concert, hem aangeboden door z'n vrienden, op 30 december in Singer in Laren. Leve Jerry van Rooyen!

„Ik denk er niet over na, over dat 65. Het had ook 56 kunnen zijn. Ik denk ook dat er voor mij niet zo veel veranderd. Ik blijf verbonden aan het orkest van de WDR hier in Keulen. Ja, ze moeten een en ander veranderen in de statuten, want je mag na je 65ste niet meer in vaste dienst. Maar er zijn allerlei elegante oplossingen te bedenken, zodat je met je werk kunt doorgaan."

Muziek, muziek. Het is altijd zo geweest voor Jerry van Rooyen. Van kindsbeen af. Vandaar het conservatorium, in Den Haag. Trompetstudie. Klassiek.

„Ja, iets anders kon niet. M'n belangstelling lag toen, aan het einde van de jaren veertig, al bij jazz. En ik speelde dat ook wel. Alleen, mijn leraar mocht daarvan niets weten. Ik moet tegelijkertijd zeggen dat ik dankbaar ben voor die gedegen opleiding. De basis deugt. Ik ontmoet nu wel eens arrangeurs, die zijn zo midden veertig. Ze vragen me: 'Hoe moet dat, ik kom er niet uit en waarom kom ik er niet?' En dan moet ik zeggen: 'Ja joh, je basis deugt niet'."

„Het is niet dat ik geen respect heb voor die mensen. Velen van hen zijn autodidact. Maar het gemis aan basis wat betreft harmonieleer bijvoorbeeld wreekt zich. Ze scharrelen noodgedwongen maar wat aan."

● *De 65ste verjaardag van Jerry van Rooyen wordt deze week in Laren gevierd met een concert, hem aangeboden door z'n vrienden.* Foto: GPD

Nachten

Hier spreekt de leraar. En hij heeft ook lesgegeven. Bijvoorbeeld aan het Conservatorium in Hilversum, waar jazz hoog in het vaandel wordt gevoerd. „Enig vind ik dat, met die jonge mensen. Gelukkig dat nu die opleiding er is. Dat je, als je je wil bekwamen in jazz, je ook gericht kunt studeren. Ik heb er een paar jaar lesgegeven, maar op een gegeven moment moest ik een keuze maken. Ik kon bij m'n huidige orkest komen. Gewikt, gewogen en ik heb gekozen voor het orkest."

„Kijk, ik ben geen geldwolf, ben zelfs op een bepaalde manier onzakelijk, maar het verschil in honorering werd te groot. En nu heb ik het niet over het salaris van leraar. Maar daarnaast ben ik nu eenmaal arrangeur."

„Dat is m'n eigenlijke vak. Ik componeer ook. Maar als je vervolgens het verschil ziet in honorering tussen Nederland en het buitenland. Dat heeft te maken met het begrip voor de uren arbeid die in een goed resultaat gaan zitten. Ze hebben me natuurlijk vaak gevraagd voor arrangementen in Nederland en ik heb hier ook veel dingen gedaan. Maar toch, als ik het bedrag noem voor een arrangement, dan zie je de verschrikte gezichten. Maar vijftienhonderd gulden voor een arrangement.... Ach, dat vinden veel mensen wel wat veel. Dan zeg ik: 'Kom jij eens even al die nachten naast me zitten...'"

Lijf

Lee Towers heeft hem tot hofarrangeur benoemd. Of moeten we, met eerbied voor maestro Jerry zeggen dat Leen hartstikke blij mag zijn dat Jerry ja tegen hem heeft gezegd?

„De verknochtheid moet je in het begin van het contact zoeken. Ik had een lp gemaakt met Freddy Cole, de broer van de grote Nat King Cole. Met Nat heb ik samengewerkt in Monte Carlo in de jaren zestig, toen ik orkestleider was in Parijs. Wat een fantastische man. De timing die hij had."

„Doet me denken aan een bezoek dat Robert Paul aan me bracht. Hij zei: 'Jerry, nu moet je me eens vertellen: Ik kan alle grote zangers nadoen, maar Nat King Cole lukt me niet. Hoe komt dat?"

„Toen heb ik tegen hem gezegd: Dat hoef jij jezelf niet kwalijk te nemen. De timing van die man was van een dermate niveau, zo geraffineerd en tegelijkertijd zo eenvoudig klinkend, die man is zo uniek, nauwelijks te benaderen."

„Maar goed, ik had dus die lp gemaakt met Freddy Cole. Ik had jazz-standards gearrangeerd. Gaat de telefoon. Lee aan de lijn. 'Hallo', zei Lee, 'eh, Jerry, wat is er nou gebeurd?' Ik natuurlijk geen idee wat er was gebeurd. Zegt Lee: 'Nou heb je een lp gemaakt met stukken die je op mijn lijf hebt geschreven'."

„Ik wist van niks natuurlijk. Maar ik vond het inzicht interessant. Volgde de vraag of ik voor hem stukken wilde arrangeren. En daar heb ik graag ja tegen gezegd. De samenwerking heeft zich doorgezet. Ach, het was twee weken geleden weer zo'n succes: het Gala van Lee, vier avonden lang in Ahoy'."

Kogels

Moeten we, nu we toch praten met iemand die wordt gezien als de wereldtop niet even verder praten. Over z'n tochten naar Indonesië, toen nog Nederlands-Indië, als lid van het orkest van Ton van der Stap. Even dan.

„Je was jong en het was een gelegenheid om te reizen en om muziek te maken in een big band. Die waren immers zo in de mode, net na de oorlog. Ik ben blij dat ik het heb meegemaakt. We hebben het land ook van een andere kant leren kennen, al flotten soms de kogels om je oren. Maar je deed het ook om het moreel van de troepen te sterken."

Het reizen zit hem in het bloed. Het verblijven gedurende lange tijd in het buitenland, ook. Na de jaren zestig in Parijs, toch ook zo'n jaar of zestien chef d'orchestre bij de Sender Freies Berlin (SFB).

„De aanleiding om op die uitnodiging in te gaan lag in het feit dat ik het in Parijs niet langer naar m'n zin had. Ik was daar tevens bij Philips in dienst, als orkestleider voor alle belangrijke platenopnamen. Ik heb nog met Nana Mouskouri haar eerste plaatje gemaakt. O, wat jong was ze toen nog. Maar steeds meer werd ik geconfronteerd met het oprukkende rock 'n' roll-geweld. En ik was verplicht om dat ook met het orkest te begeleiden. Daar kon ik niet tegen. Dus toen die uitnodiging uit Berlijn kwam, heb ik gevraagd of mijn contract in Parijs kon worden onderbroken. En dat kon."

Uren kan hij nog vertellen en hij doet dat ook, desgewenst. Over Michel Legrand en Quincy Jones bijvoorbeeld die hem afgelopen zomer in Montreux vroegen de muziek van Legrand te arrangeren.

„In My Style, weet je wat ik bedoel?"

Erkenning en een compliment.

● *Leen Jongewaard en Piet Römer als de kokkerellende Manie en Mees in Citroentje met Suiker.* Foto: KIPPA

Citroentje Met Suiker terug op tv-scherm

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – De KRO gaat in de loop van volgend jaar vier afleveringen van de comedy-serie Citroentje Met Suiker herhalen. Meer zullen er niet volgen, want de overige beeldbanden zijn allemaal gewist.

Citroentje Met Suiker werd voor het eerst uitgezonden in oktober 1972. De serie, over de bezoekers van het Amsterdamse buurtcafé De Kip Met De Gouden Eieren, was geschreven door Eli Asser en was de opvolger van het even populaire Het Schaep Met De Vijf Poten van dezelfde schrijver.

Hoofdrollen in beide series werden vertolkt door Piet Römer, Leen Jongewaard, Lex Goudsmit en Adèle Bloemendaal. Citroentje Met Suiker was, toen al, een produktie van Joop van den Ende. Regisseurs waren Bram van Erkel (die later onder meer De Zomer Van '45 zou maken) en John van de Rest. Alle teksten, ook van de liedjes, werden geschreven door Eli Asser. De muziek was van de hand van Joop Stokkermans en Ruud Bos.

Citroentje Met Suiker werd twee seizoenen lang maandelijks uitgezonden in series van acht afleveringen van 45 minuten elk. Van die zestien delen zijn er dus nog maar vier door de KRO in het archief aangetroffen. Bij de KRO is men uiteraard niet gelukkig met het feit dat er ook bij hen, zoals bij zoveel omroepen, het nodige historische beeldmateriaal is verdwenen. „In die tijd was men kennelijk toch wat makkelijker met het wissen van banden," aldus een woordvoerder.

Schrijver Eli Asser, van wie vanaf januari een nieuwe serie bij de KRO is te zien, is blij met de herhaling, maar niet met het feit dat er nog maar vier afleveringen van 'zijn' Citroentje bestaan. „Daar ben ik heel verdrietig over, ja. Zelf heb ik nog wel alles op video, op dat oude systeem van Philips, maar dat schijnt technisch niet geschikt te zijn om uit te zenden of om over te zetten op ander materiaal."

SERVICE VAN A TOT Z

Overzicht van belangrijke adressen voor de lezers van het Limburgs Dagblad

A

Inst. verk., repar., speciaalbouw. Onderh. v. alle merken. Statiestr. 8-10 [illegible]. Tel. 045-[illegible]

Aanhangwagens Jo Knops
[illegible] Tevens alle onderdelen en reparaties. Rijksweg Zuid 195 Sittard. Tel. 046-512718.

Administratiekantoor ADMECO
voor administraties, jaarrekeningen en [illegible]
[illegible] 44, 6439 JC Doenrade.
Tel. 04492-[illegible]. Fax 04492-[illegible].

Carrier

Autorijschool Sjef Dörenberg
Bovag erk. motor- en autorijschool. Tevens voor uw automaat- en vrachtw. opl. Al meer dan 25 jr. uw vertrouwd adres. Sparstr. 7 Heerlen. 213735.

Auto/motorrijschool Sturmans
Rdr. Heerstraat 181, 6433 EE Hoensbroek. Tel. 045-220166.

Autorijschool Ger Scheyen
BOVAG-erkend. Tel. 045-415601.
Al 30 jaar een begrip.
J. v. Maerlantstr. 21, 6416 TV Heerlen.

Autoschadebedrijf Pierre Smits
Wijngaardsweg 54c Heerlen. Tel. 045-214018. BOVAG-lid.

Autosch.herstelbedrijf Jo Keenen
Verlengde Klinkertstraat 22, Hoensbroek. Tel. 045-215459. Focwa-lid.

Garage Vencken B.V.
Verhuur van persw., bestelauto's en [illegible] 25 stuks. [illegible] Heerlen [illegible]

B

B

D

G. Hennekens b.v.
Groothandel in dakbedekkingsmaterialen, lood en zink. Sluisweg 4 Born. Tel. 04498-53100.

Zuiddak b.v. Landgraaf
Bit. en kunststof dakwerk, shingles en dakterrassen. Verk. dakrollen, isol. en daktegels. Indus.terr. Strijthagen. Ampèrestraat 5. Tel. 045-314218.

Kwaliteitsdak. Tel. 424650
Voor al uw pannendaken, platte- en leiendaken, lood- en zinkw., isolatie en dakbeschot. Vraag vrijbl. prijsopgave.

Drukkerij [illegible] B.V.
Voor al uw handels-, reclame- en fam. drukw. [illegible] 045-327158. Vogelzangweg 244 Landgraaf.

Drukkerij „Lambers"
Uw adres voor alle fam.-, handels- en verenigingsdrukwerk. Hei-Grindelweg 13 (t.o. [illegible]) 6414 BS Heerlen. Tel. 045-213105.

Spiral BV
Fabrieksstraat 7
[illegible]
SPIRAL

G

GROND STRAATWERKEN

Beaman B.V. Sittard. 046-515852
Handelsstraat 32, Handelscentrum Bergerweg. Leveringen van zand, grind, teelaarde, cement, betontegels, siertegels, maaskeien, klinkers, bielsen enz. Ook op zaterdag geopend.

H

DAEMEN'S
HOUTWARENFABRIEK
[illegible]
[illegible] 045-751253

Het zagen van emballage en pallethout. Fabricage van gereedschapstelen en houtdraaiwerk. Rooien van bomen. Goedk. stookhout. Te koop gevraagd populieren. Fax 045-753754.

I

verwarming

M. Ramakers. Tel. 04406-12352
Sanitair, c.v., gas, water, ontkalken van leidingen en geisers.
Koningswinkelstraat 13 Valkenburg.

K

Keukenfabriek Brouns-Heynen
Wij [illegible] ontwerpen uw keuken, badkamer geheel naar uw wensen en worden voor u op maat gemaakt. Ook voor renovatie. Vraag vrijblijvend offerte: 045-[illegible] of 750283.

Beste keukenstudio A. Eggen
[illegible] 160, 6431 HR Hoensbroek. Tel. 045-213027. Levering [illegible] inbouwapparatuur.

KEUKENRENOVATIE

Vossen Keukens
Vernieuwen van defecte werkbladen, spoelunits, alle inbouwapparatuur als koelkasten, ovens, kookplaten etc. m. gar. Glaspaleis, Kerkplein en Eikenderweg 77 Heerlen. 045-717555.

L

DERVIN LEDERMODE
GEEN FAILLISSEMENTVERKOOP
NU GROTE KORTINGEN

H. Hoppermans C.V.
Sanitair, c.v., dakwerk, gas, water, wateronth., rioolontstop. Emmaplein 8 Heerlen. Tel. 045-713265.

N

Veldman naai- en breimachines
Heerlen, Nobelstr. 6, 045-716100.
Hoensbroek, Kouvenderstr. 68, 045-213538. Geleen, Raadhuisstr. 14, 046-746480, Anker, Bernina, Husqvarna, Lewenstein. Rep. alle merken, geen voorrijkosten. Roermond, Neerstraat 62, 04750-31012.

P

Formido

R

REFORMARTIKELEN

„Marjoleins" natuurcentrum
De speciaalzaak bij uitstek in vitamines, homeopatische geneesmiddelen en natuurvoeding. Geleenstraat 59 Heerlen. 045-713024.

RIOLERINGEN

N.K. Verweijst 045-213760
Hoofdstr. 382/384 Hoensbroek. Wij onst. uw riool en afvoer met de modernste app. Tev. dakgootbekl. met onderhoudsvr. alu. plaat in div. kleur.

ROLLUIKEN

LAUMEN SIMPELVELD
ROLLUIKEN ZONWERING

Beitel 110a, 6422 PB Heerlen, postbus 21090, 6369 ZH Simpelveld.
Tel. 045-423848/442129.

MICA Zonwering
Rolluiken * jaloezieën * zonneschermen. Vraag vrijbl. prijsopgave. Showroom: Sittarderweg 116 Heerlen.
Tel. 045-721658.

Mithra-Heroal b.v.
Het vertrouwde adres voor al uw rolluiken of onderdelen. Kunststof schroten, service of reparaties. Beitel 4, 6466 GZ [illegible]

S

pieds sur terre

STRAALWERK

G.V.L. Restauratie. 045-226[illegible]
Stralen van meubels, autoplaatwerken, chassis, etc. Spec. gevelre[illegible] renov., kelderafdichting, voegw[illegible] wering. 10 jr. schrift. garantie.

T

Bude Taxi. Tel. 04405-1603.
Klimmen.
Rolstoel/kleinbus vervoer.

V

Daemen Kunststoffen
Verandadakplaten, plexiglas of thermoclear. Holdtwarsweg [illegible]
Tel. 046-753865.

Z

Voor fijne relaties

Reparatie van zitmeubelen!

ARNOLDUSSE

Venetian Blinds Kerkrade

Zonwering[illegible] markiezen [illegible] Kloostr. 30-32 Kerkrade. 045-[illegible]

ZEECONTAINERS
Te koop/te huur 3-6-12 mtr. Franco op [illegible] Dépot [illegible] Rotterdam. Piet [illegible] 04720-[illegible]

Uw servicebeleid begint bij de servicepagina van het Limburgs Dagblad. Meer weten?

045-739380

Nederland 1

ro/Ncrv
.00 Journaal.
.07 Alles klts. Gevarieerd kinderprogramma. Met om:
.07 Black Beauty.
.35 KRO's tekenfilmfestival.
.00 Journaal.
.07 Boggle. (herh.).
.32 I love Lucy.
.00 Journaal.
.05 Terugblik 1993. (herh.).
.57 Uitzending politieke partijen: CD. (herh.).
.00 Total work out.
.16 Kaleidoskoop.
.11 Het elfde uur. (herh.).
.01 Praise op Bonaire en Curaçao. (herh.).
.27 De verandering. (herh.).
.00 (TT) Journaal.
.00 Roerend goed. (herh.).
.57 Villa achterwerk. (herh.).
.00 (TT) Journaal.
.11 (TT) Ja, natuurlijk. Natuurfilmserie. Vandaag: Golf en de natuur.
.41 Een levensteken uit... Australië. Vandaag een gezin uit Australië.
.36 Boggle. Woordspel.
.01 AVRO service: Alle dieren tellen mee. Dierenrubriek.
.15 Sesamstraat. Afl.: Toveren.
.30 (TT) Jeugdjournaal.
.40 (TT) Klokhuis. Magazine.
.00 (TT) Yoy: Patatje met. Jongerenmagazine. Vandaag: Patatje met, over gokverslaving onder jongeren. Ruim 75.000 jongeren zijn verslaafd aan het gokken. De omzet is net zo hoog als die van alcoholisten, de problemen net zo groot als bij heroïneverslaving. Vier jongens vertellen alle ins en outs van hun verslaving.
.29 (TT) Gezicht van Nederland. Serie portretten van Nederlandse dorpen en steden. Afl.: Stadskanaal.
.52 Uitz. politieke partijen: CD.
.00 (TT) Journaal.
.27 Cry freedom. Engelse speelfilm uit 1987 van Richard Attenborough.
.02 (TT) Voor het nageslacht, 4-delige documentaireserie over traditie en geloof door de generaties heen.
.43-23.48 Journaal.

Nederland 2

EO/Veronica/Tros
13.00-13.07 en 15.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.00 Een olifant voor Tilly (Ein Elephant für Tilly). Duitse jeugdfilm uit 1991 van Karola Hattop. De 8-jarige Tilly wint een prijsvraag om een baby-olifantje en neemt het geven. Daarvoor mag ze naar de dierentuin, maar ze krijgt een ongeluk waardoor ze in het ziekenhuis terecht komt. Haar broertje probeert de olifant dan maar naar het ziekenhuis te brengen.
17.29 Foreign affairs. Nederlands-Canadees-Argentijnse soapserie. Gina gaat de gangen van haar man na. Audrey zet alles op alles om een ontmoeting tussen Jean-Pierre en Miranda te vermijden.
17.58 2 vandaag. Met om:
18.00 Journaal.
18.15 2 vandaag. Actualiteiten.
18.41 Sportjournaal. Beelden van de Nederlandse Kampioenschappen schaatsen in Heerenveen met de 500 meter dames en heren, de 1500 meter dames en heren, de 500 meter dames en de 10.000 meter heren.
18.51 Het weer en de hoofdpunten uit het nieuws.
19.00 Ik weet het beter. Spelprogramma.
19.29 50 Kamers. Jongerenmagazine.
19.54 Nederland zingt. Koor- en samenzangprogramma vanuit de Eusebiuskerk te Arnhem.
20.19 Uitz. politieke partijen: D'66.
20.27 (TT) Jaaroverzicht NOS-Journaal. Overzicht van de toonaangevende gebeurtenissen van 1993.
22.00 Antenne. Documentaireserie. Afl.: De Palestijnse tweestrijd.
22.30 The promise of Christmas. Kerstcantate van Dan Burgess, uitgevoerd door leden van de koren van Sander van Marion, een orkest en solisten onder leiding van Sander van Marion.
23.18 Reality 3.1, 3-delige serie over verschillende visies op de werkelijkheid. Afl.3.
23.53-23.58 Journaal.

Nederland 3

Vara/RVU/Vpro
08.53-09.00 Nieuws voor doven.
16.00 (TT) NK Schaatsen.
17.30 Flevel, 13-delige Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Echte helden.
18.00 Journaal.
18.18 Comedy op 3: Maude. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Roken moet mogen. Maude neemt het op voor een meisje dat is gearresteerd omdat ze marihuana bij zich had. Maude start gelijk een actiegroep.
18.50 (TT) Lingo. Spelprogramma. Presentatie: Francois Boulangé.
19.20 Justice of the land. Australische serie. Afl.3. Peter en Kate kunnen hun gevoelens voor elkaar niet langer verbergen en besluiten werk en privé strikt gescheiden te houden. Marc is verbijsterd als er marihuana wordt gevonden op het landgoed van zijn vader.
20.15 De ronde van Witteman. Praatprogramma waarin mensen hun persoonlijke ervaringen vertellen, waarbij ze hebben moeten kiezen tussen hun gevoel en hun verstand.
21.00 RVU buitenland: The journey. Australische documentaire over de 74-jarige Billie Sinclair, doofstom en blind, die een reis door Japan maakt. Ondanks het feit dat Billie vanaf zijn tweede jaar doof is en op de leeftijd van tien jaar zijn zicht verloor, is hij een toegewijd reiziger die zijn reizen bekostigt door het vlechten en verkopen van manden. Zijn belevenissen worden gekenmerkt door reuk en tast, fantasie en zelfs beelden, aangezien hij zich de tijd voordat hij zijn zicht verloor, kan herinneren.
22.00 (TT) Journaal.
22.15 Sportjournaal. Beelden van de Haarlem Basketball-week met de wedstrijd Den Bosch-Eilat en van het eindejaarstoernooi korfbal in Dordrecht.
22.30 Nova. Actualiteitenprogramma.
23.00 Trekking dagelijkse lotto.
23.05 Lolapaloeza: Hip to the tip. Documentaireserie over de geschiedenis van het platenlabel Atlantic.
23.57-00.02 Nieuws voor doven.

RTL4

06.00 Hei elei kuck elei.
06.30 RTL Classique.
07.00 Nieuws & krantenoverzicht.
07.05 Pinocchio.
07.30 Nieuws & krantenoverzicht.
07.35 Eigen huis & tuin. (herh.).
08.00 Nieuws & krantenoverzicht.
08.06 The bold & the beautiful. Amerikaanse soapserie. (herh.).
08.30 Nieuws.
08.35 Santa Barbara. Amerikaanse soap. Deel 1. (herh.).
09.00 Nieuws & krantenoverzicht.
09.10 Santa Barbara. Deel 2. (herh.).
09.35 Goede tijden, slechte tijden. Nederlandse dramaserie. (herh.).
10.05 As the world turns. Amerikaanse serie.
10.50 Sons & daughters. Australische soapserie. (herh.).
11.15 RTL Shop. RTL Club shopping.
11.25 Clip van de dag.
11.30 Rad van fortuin. Spelprogramma. Presentatie: Hans van der Togt. (herh.).
12.00 Telekids. Kinderprogramma.
13.00 Ooggetuige. (herh.).
13.50 Hiawatta. Amer. tekenfilm uit 1988, over het indiaantje Hiawatta bekend uit de verhalen van Donald Duck.
14.40 General Hospital. Soapserie.
15.20 Santa Barbara. Amer. soap.
16.10 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow.
17.00 5 uur show. Gev. magazine.
17.50 RTL Zes uur nieuws.
18.20 RTL Club. Magazine.
18.30 Rad van fortuin. Spelprogram.
19.00 Avondnieuws.
19.20 Weer. Door: John Bernard.
19.30 The bold & the beautiful.
19.55 Goede tijden, slechte tijden. Nederlandse dramaserie.
20.25 Tineke's wereld.
21.25 Lief en leed. Thema: 'Transseksualiteit'.
22.20 Big trouble. Amer. speelfilm uit 1985. Met: Peter Falk e.a.
00.00 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. (herh.).
00.45 As the world turns. (herh.).
01.30 General Hospital. (herh.).
02.15 Nachtprogramma.

RTL5

07.00 Quantum thuiswinkel.
08.30 RTL text.
14.30 Quantum thuiswinkel.
16.00 RTL text.
16.55 Felix the cat. Tekenfilmserie.
17.05 MacGyver. Amerikaanse politieserie.
18.00 RTL Zes uur nieuws.
18.15 Family ties. Amerikaanse comedyserie.
18.40 Miami Vice. Amerikaanse politieserie.
19.30 Paradise Beach. Australische serie.
20.00 Crime international. Amerikaanse programmaserie waarin misdaad centraal staat.
20.30 Barend & Van Dorp.
22.30 I.S.C.H.A.. Talkshow.
23.30 V extra. Presentatie: Michiel Bicker Caarten.
00.00 De draagmoeder. Braziliaanse telenovella. (herh.).
00.30 Hei elei, kuck elei aktuell. Luxemburgs programma.
01.00 Quantum thuiswinkel.
04.00 RTL text.

● *Maya Eksteen Presentatrice van 'Lief en leed'. (RTL4 - 21.25 uur).*

RTBF/La Une

14.05 Miss Marple. Engelse misdaadserie. Afl.2 : La dernière enigme. Bron: Naar de roman van Agatha Christie. 14.55 Ski patrol. Amer. komedie uit 1989. 16.25 Nouba nouba. Vandaag: Le Noël de Ziggy. 16.50 Luna park special Disney. Vandaag over Euro-Disney. 17.20 California dreams. Amer. jeugdserie. Afl.: Clip vidéo. 17.50 Monsieur Belvedere. Amer. serie. Afl.13: Le commentaire. 18.15 L'empire des médias. Spelprogr. 18.50 Servi chaud. Gev. magazine. 19.20 Joker-/lottotrekking. 19.30 Nieuws. 20.10 Reportage over de Belgische militairen in Somalië. Aansl.: Lotto-/jokeruitslagen. 21.35 Jesuit Joe. Amer.-Franse avonturenfilm uit 1991. 23.20 En toutes lettres: Maurice Maeterlinck. Reportage. 00.15 Laatste nieuws. 00.35-00.40 Beursberichten.

SPORTS 21

19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal). 20.05 Basketball. België - Istanbul. 22.05-22.40 Beursberichten.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 La chance aux chansons. Amusementsprogr. 12.40 Zwitsers nieuws. 13.05 Monsieur le ministre. Canadese serie. 13.30 Tiroir secret. Afl.5. 14.30 Les brulures de l'histoire. Historisch magazine. 15.30 Scully rencontre. Interview. 16.00 Nieuws. 16.10 Visions 5. 16.25 Comment ca va? 16.50 La cuisine des mousquetaires. 17.05 Une peche d'enfer. Jongerenmagazine. 17.40 L'aventure. Magazine. 18.00 Questions pour un champion. 18.30 Nieuws en intern. weerbericht. 18.55 Afrikaans persoverzicht. 19.00 Des chiffres et des lettres. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Temps présent. 21.00 Nieuws en intern. weerbericht. 21.40 Edwige Feuillère sur scène. Portret van deze actrice. 22.55 Les trains. Afl.: L'Indonésie. 00.25 Nieuws. 00.50 Sous la couverture. Canadees literair magazine. 01.50 La chance aux chansons. Amusementsprogr. 02.25 Atmosphère. (herh.). 03.25 Feu vert. (herh.). 03.55 Magellan. (herh.). 04.10 Magazine economique. 04.25 Magazine européen. 04.55 Université de nuit.

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. 13.00 Nancy, Sonny & Co. Serie. 13.25 Weerbericht. 13.30 Nieuws. 13.55 TG 1 Tre minuti di... 14.00 Uno per tutti. Aansl.: Appuntamento al cinema. 18.00 Nieuws. 18.15 Brillantina. Serie. 19.00 Don Fumino. 19.40 Almanacco del giorno dopo. 19.50 Weerbericht. 20.00 Nieuws. 20.30 TG 1 Sport. 20.40 AESCOD. 23.10 Nieuws. 23.15 Mercoledi' sport. 00.00 Laatste nieuws. 00.30 Capo d'Orlando: Pugilato. 01.30 I girasoli.

BBC 1

08.00 nws. 08.10 Timeless tales. 08.35 Smoggies! 09.00 nws. 09.10 Babar. 09.35 Littl' bits. 10.00 nws. 10.05 Henry's cat. 10.10 Defenders of the earth. 10.40 Vrijetijdstips. 11.05 Playdays. 11.25 Funnybones. 11.35 Best of British. 12.00 The prince and the pauper. Amer. speelfilm uit 1978. 13.55 Reg. nws. 14.00 nws. 14.10 Neighbours. 14.30 Bugs Bunny. 14.40 Explorers. Amer. speelfilm uit 1985. 16.25 Stay tooned. 16.50 Opus and Bill. 17.10 The really wild show. 17.35 The movie game Christmas special. 18.05 Jaaroverzicht van jeugdjournaal. 18.35 Neighbours. 19.00 nws. 19.16 Reg. nws. 19.35 Ghost dad. Amer. komedie uit 1990. 21.00 Telly addicts. 21.30 Sitting pretty. 22.00 nws. 22.30 Spender. Serie. 00.05 Voetbalmagazine met Premier League-voetbal.

BBC 2

08.00 ■ Tender comrade. Amer. speelfilm uit 1943. 09.40 ■ L'ecole des facteurs. Kort verhaal uit 1947. 09.55 ■ Tom, Dick and Harry. Amer. comedy uit 1941. 11.20 Nene walks. Serie. 11.30 Holiday outings. Afl.: Argentina. 11.35 Brum. 11.45 Stoppit and Tidyup. 11.50 Natuurfilm over zeehonden. 12.00 Christmas crackers, serie. 12.05 Aspen Colorado. Reportage. 14.35 M.A.S.H. 15.00 Cardiff singer of the world. Reportage. 15.50 The royal institution christmas lectures. Afl.: To the centre of the sun. 16.50 Breakfast at Tiffany's. Amer. speelfilm uit 1961. Prijzen: Oscar voor beste muziek. 18.40 Tex Avery. 19.00 Star trek. Sf-serie. 19.50 Filmmagazine. Vandaag: A perfect world van en met Clint Eastwood en Kevin Costner. 20.20 The decisive moment: The year in pictures. 21.00 Guys, dolls and D-wing. Reportage. 21.50 The seven deadly sins. Serie. Aansl.: Christmas in Sarajevo. 22.00 Havana. Amer. speelfilm uit 1990. 00.20 Documentaire over de Westelijke Jordaanoever.

Eurosport

08.30 Aerobics. 09.00 Ritmische gymnastiek. 11.00 Dansen. Cinderella Cup. 12.00 Skiën. Wereldbeker afdaling heren. Live. 13.30 Olymp. magazine. 14.00 Rally Parijs - Dakar - Parijs. 14.30 Amer. football. 16.00 Atletiek. Duathlon. 17.00 Olymp. Winterspelen. 17.30 Skiën. Wereldbeker afdaling heren. 18.00 Skiën. Vervolg. 18.30 Paardesport. 19.30 Eurosportnews. 20.00 Boksen. 21.30 Rally Parijs - Dakar - Parijs. Vandaag: 2e speciale proef in Europa. 22.00 Auto- en motorsportmagazine. 23.00 IJshockey. Spengler Cup. 00.30 Autosport. Rally Parijs - Dakar - Parijs. 01.00-01.30 Eurosportnews.

Super Channel

05.30 Victory. Religieus programma. 06.00 Super shop. 06.30 Azimuths. 06.45 Business tonight. 07.15 Azimuths. 07.30 NBC Nightly news with Tom Brokaw. 08.00 NBC network news. 08.30 ITN World news. 08.45 European business today. 09.00 Super shop. 12.00 CNBC World business. 13.00 Today. Actualiteitenrubriek. 14.30 The money wheel. 18.00 Today. Actualiteitenrubriek. 19.00 ITN World news. 19.30 Executive lifestyles. 20.00 Dateline. Actueel magazine. 21.00 Super sports. 22.00 ITN World news. 22.30 US Market wrap. 23.00 The Tonight Show with Jay Leno. Talkshow. 00.00 Real personal. Talkshow. 00.30 NBC network news. 01.00 Later with Bob Costas. Talkshow. 01.30 Richard Diamond. Amer. misdaadserie. Afl.: The counselor. 02.00 China news Europe. Zakenmagazine in het Mandarijn, Chinees en Engels. 04.00-05.30 Classic movie: Wives under suspicion.

MTV

07.00 Awake on the wild side. 10.00 Ingo. 13.00 Greatest hits. 14.00 Simone. 16.30 The report. 16.45 At the movies. 17.00 News. 17.15 3 from 1. 17.30 Dial MTV. 18.00 The soul of MTV. 18.30 Music Non-Stop. 20.00 The real world II. 20.30 Robert Plant live from Montreux. 21.30 Mick Jagger wandering spirit. 22.00 Greatest hits. 23.00 The report. 23.15 At the movies. 23.30 News at night. 23.45 3 from 1. 00.00 Post modern. 02.00 Marijne van der Vlugt. 03.00-07.00 Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. 08.00 World wide update. 08.30 World report. 09.45 CNN newsroom. 11.30 World report. 12.30 Business morning. 13.30 Business day. 14.30 Business Asia. 15.00 Larry King live. 17.30 CNN & Co.. 18.00 NewsHour. 20.00 World business today. 21.00 Intern. hour. 22.45 World sport. 23.00 World business today update. 23.30 Showbiz today. 00.00 The world today. 01.00 Moneyline. 01.30 Crossfire. 02.00 Prime news. 03.00 Larry King live. 05.30 Showbiz today.

Duitsland 1

.55 Käpt'n Blaubär.
.00 Morgenmagazin. Ontbijttv.
.00 Tagesschau.
.03 Dallas. Afl.: Schicksalswende.
.45 ●● Tele-Gym. Ochtendgym.
.00 Tagesschau.
.03 Morgenrot und Zarenadler. Reisverslag. (herh.).
.45 ZDF-info Arbeit und Beruf.
.00 Tagesschau.
.03 Umschau.
.25 (TT) Further adventures of the Wilderness family. Amerikaanse speelfilm uit 1978. (herh.).
.45 Presseschau.
.00 Tagesschau.
.45 ARD-Mittagsmagazin.
.45 Wirtschafts-Telegramm.
.00 Tagesschau.
.02 ●● Sesamstrasse.
.30 Peter Hase und seine Freunde, 6-delige tekenfilmserie.
.00 Tagesschau.
.03 Ping Pong. Spelprogramma.
.25 (TT) Die Piefke Saga. (herh.).
.00 Tagesschau.
.05 punkt 5 - Länderreport.
.15 (TT) Empty nest. Amer. comedyserie. Afl.: Wenn Hunde weinen.
.40 Regionale informatie.
.52 Tagesschau-Telegramm.
.55 Im Schatten der Gipfel, serie.
.52 Tagesschau-Telegramm.
.55 Happy Holiday, serie.
.58 Heute abend im Ersten.
.00 (TT) Tagesschau.
.15 Bommels Billigflüge. Tv-film van Claus-Michael Rohne.
.45 Tagesthemen-Telegramm.
.45 Shalom Dresden. Reportage waarin de 84-jarige orthodoxe jood dr. Josef Burg en de 80-jarige Peter von Zahn terugkeren naar hun geboortestad Dresden.
.30 Tagesthemen.
.00 Nachschlag. Satire met Richard Rogler.
.05 ●● Das Nacht-Studio: Maestro (Le maitre de musique). Belgische speelfilm uit 1988.
.40 Tagesschau.
.45 Die Roboter kommen (Annihilator). Amerikaanse speelfilm uit 1986 van Michael Chapman.
.15-02.20 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Augenblicke am Wasser.

Duitsland 2

05.55-13.45 Gezamenlijk programma ARD/ZDF. Zie Duitsland 1.
13.45 Infotime: Gevarieerd informatief magazine.
14.00 Achterbahn. Kinderserie. Afl.: Schlangenliebe. Het hele huis ergert zich aan mevrouw Liccini. Zij gaat in avondkleding naar de bakker, zingt voor het open raam en laat dag en nacht een rood licht branden. Toch laat Sascha zich door haar als kleinzoon inhuren. Sascha heeft het geld namelijk nodig om een slang te kunnen kopen.
14.30 Der Junge mit dem Zauberstab. Deense jeugdfilm uit 1984. Buster Oregon Mortensen, zoon van een werkloze goochelaar, barst van de fantasie. Hij is echter ook een pechvogel, maar zijn fantasie helpt hem door de ergste problemen heen.
16.00 Logo. Jeugdjournaal.
16.08 Heute-Schlagzeilen.
16.09 Lucky Luke. Jeugdserie. Afl.: Ein schöner Zug von Geisterhand.
17.00 Heute, sport en weerbericht.
17.15 ●● Länderjournal. Aansl.: Heute-Schlagzeilen.
17.50 Clara. Serie. Afl.4. Clara heeft zich ten doel gesteld om weer een team van Matthias en Aimée te maken. Tijdens een concours hippique moeten Matthias en Clara het tegen elkaar opnemen, en zij wint. Matthias kan dit niet verwerken.
18.45 ●● Guten Abend.
19.00 Heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 (TT) Das kann doch unseren Willi nicht erschüttern. Duitse speelfilm uit 1970 van Rolf Olsen.
20.45 Album '93. Compilatie van beelden van het afgelopen jaar.
21.45 Heute-journal.
22.15 Kennzeichen D. Magazine.
23.00 Derrick. Duitse misdaadserie. Afl.: Ende einer Sehnsucht. (herh.).
00.00 Heute.
00.05 Cincinnati Kid und der Pokerkönig (The Cincinnati Kid). Amerikaanse speelfilm uit 1965. Met: Steve McQueen, Ann-Margret e.a.
01.45-02.10 Inspektor Hooperman. Amerikaanse serie. Afl.: Vorsicht, bissiger Hund.

Duitsland 3 West

08.45 Ski-Gymnastik. 09.00 Aktuelles aus dem Videotext. 09.05 ARD-Morgenmagazin. 10.00 Der Aufstieg Europas. Documentaireserie. 10.45 ■ The young doctors. Amer. speelfilm uit 1961. 12.30 Reisewege zur Kunst. Vandaag: Hinter der Bernsteinküste. 13.15 Ich trage einen grossen Namen. Spelprogr. 13.45 TV's. Afl.3. 14.00 West 3 aktuell. 14.05 Hit Clip. 14.30 Supergrips. Spelprogr. 15.00 West 3 aktuell. 15.05 FensterPlatz. 16.00 Superman schlägt zurück. Afl.3. 16.30 Im Wechsel der Gezeiten. Afl.3: Die Marschen. 17.00 3 : 0 für Bärte. Afl.2 : Die wundersame Reise. 17.30 Es war einmal ... der Mensch. Aansl.: Mein kleines Märchen. Afl.12. 18.00 West 3 aktuell. 18.05 KuK - Klön und Klaaf. 18.30 Strassen in NRW. Afl.3. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.25 Fensterprogr. der Landesstudios. 19.45 Die Fussbroichs. Serie. 20.15 Magneten. 21.15 West 3 aktuell. 21.30 Fische für Mahungu. Reportage over de Zaïrees Hatika. 22.30 Die zwei Leben des Mattia Pascal, tv-film. 23.55 Die Kreativen. Serie. Afl.6. 00.55 Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

10.50 Koi und die Kola-Nüsse. Sprookje uit Afrika. 11.15 Robinson Crusoe. Animatiefilm. 12.25 Ludwig Güttler und die Virtuosi Saxoniae Bläserkonzerte. Klassieke muziek. 13.25 Hände - Werke - Künste. Serie. 13.55 The tenderfoot. Amer. speelfilm uit 1964. 15.20 Lieder können Brücken bauen. Muziekprogr. 16.05 Sportjahresrückblick. 17.15 Adler. Natuurfilm. 18.00 Twist total. Austr. jeugdserie. 18.24 Kinder-Verkehrsspot. 18.26 Das Sandmännchen. 18.30 Südwest aktuell. 18.35 MuM. 19.20 Landesschau. 19.48 Landesschau aktuell. 20.00 Tagesschau. 20.15 Tausendundeine Stadt: Shibam. Portret. 21.00 Nachrichten. 21.15 Wilkie Collins-cyclus: Der rote Schal, tv-film. Afl.3. 23.10 Rumpole von Old Bailey. Engelse misdaadserie. Afl.11: ...und der wohltemporierte Ruhestand. 00.00 Schlussnachrichten. 00.15 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 RTL aktuell. 07.00 Guten Morgen Deutschland. 09.10 Den of Wolves. 10.00 The bold and the beautiful. 10.30 Witzewelle. Slapstick. 11.00 Der Preis ist heiss. 11.30 Familien Duell. 12.00 Punkt 12. 12.30 The guiding light. 13.20 Santa Barbara. 14.10 Days of our lives. 15.00 Ilona Christen. Thema: Die eigenen Kinder entführt. 16.00 Hans Meiser. Vandaag: Zehn Jahre RTL. 17.00 Who's the boss? 17.30 Family ties. 18.00 No one but you/Tu o nadie. 18.45 RTL aktuell. 19.10 10 Jahre RTL - 5 Jahr Explosiv. Hoogtepunten. 19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. 20.15 Extralarge: Black magic. Duits-Ital. thriller uit 1991. 22.05 stern TV. Magazine. 23.05 Wahre Spukgeschichten, serie over bovennatuurlijke verschijnselen. Aansl.: RTL aktuell. 00.05 Hit list. Amer. thriller uit 1988. 01.40 Berlin Break. Duitse serie. 03.30 Sinnlos, comedyserie. 04.00 Hans Meiser. Talkshow. (herh.). 05.00 Ilona Christen. Talkshow. (herh.).

SAT 1

05.15 The young and the restless. 06.00 Deutschland heute morgen. 09.10 Neighbours. 09.40 La tulipe noire. Frans-Ital.-Spaanse speelfilm uit 1963. 11.35 Glücksrad. 12.20 The young and the restless. 13.05 Trapper John, M.D. 14.05 Neighbours. 14.35 ■ Die phantastischen Abenteuer des Raumschiffes Orion, sf-serie. 15.40 Star Trek: The next generation. 16.45 Riskier' was! 17.20 Geh aufs Ganze!. 18.00 Regionale progr.'s. 18.30 5 mal 5. 18.58 Wetternews. 19.00 Newsmagazin. 19.18 täglich ran. 19.30 Glücksrad. 20.15 Merrill's marauders. Amer. oorlogsfilm uit 1961. 22.05 The long day's dying. Engelse anti-oorlogsfilm uit 1968. Aansl.: TopNEWS. 23.45 Der Todeskuss des dr. Fu Man Chu. Duits-Spaans-Amer. speelfilm uit 1968. 01.10 Star Trek: The next generation. (herh.). 02.00 ■ Die phantastischen Abenteuer des Raumschiffes Orion. (herh.). 03.05 Riskier' was! (herh.). 03.30 The long day's dying. Engelse anti-oorlogsfilm uit 1968 van Peter Collinson. (herh.). Aansl.: progr.-overzicht.

België/TV 1

13.00 Tartufo. Showprogramma rond twee bruidsparen en twee jubilerende echtparen. Gasten: The Dinky Toys, Bad Boys Inc. en Bart Herman.
14.15 De Wasbeertjes en de verloren ster. Canadese tekenfilm.
15.00 Wind in the willows. Engelse animatiefilm.
16.30 Samson. Met tekenfilms.
17.30 Postbus X. Jeugdserie.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.363.
18.00 Journaal.
18.10 Mooi en meedogenloos (The bold and the beautiful). Afl.843.
18.35 Top Score. Quiz.
19.03 Buren (Neighbours). Afl.1268.
19.25 Mededelingen en overzicht.
19.30 Journaal en sport.
20.00 'Allo 'allo! Afl.70.
20.30 De bergdokter. Duitse serie.
21.15 Father Dowling. Afl.18.
22.00 Op de koop toe. Vandaag: vuurwerk en valsgeld-detectoren.
22.40 Vandaag en sport.
23.05 Boulevard: The biggest not the best. Documentaireserie.
23.35-23.40 Coda. Joris Denoo leest voor uit eigen werk. Vandaag: Clair-obscur.

België/TV 2

18.50 Journaal.
19.00 Blijf bij mij. Discussieprogramma over de generatiekloof tussen oudere en jongere Marokkaanse Belgen. Naar aanleiding van deze discussie kwam een korte fictiefilm tot stand.
19.30 Het capitool (Capitol). Amerikaanse soapserie. Afl.685.
19.52 Kronieken.
20.00 Sportavond. Sportprogramma met vandaag een jaaroverzicht van de sport in 1993.
21.30 Journaal en sport.
22.00-23.30 1993 World Music Awards. Uitreiking van de jaarlijkse World Music Awards tijdens een showprogramma vanuit Monte Carlo. Gasten zijn o.a. Patrick Swayze, Claudia Schiffer en Jean-Claude van Damme. De Awards worden o.a. uitgereikt aan Vaya Con Dios, Eric Clapton, Bryan Adams en U2.

TV FILMS VIDEO

Duitsland West 3
10.45 - The Young Docters - (1961-USA) Romantisch drama van Phil Carson dat speelt in een groot stads-ziekenhuis. Sterke rolbezetting met Fredric March en Ben Gazzarra.

Duitsland 1/2
11.25 - Further Adventures of the Wilderness Family - (1978-USA). Getrouwe kopie van het succes uit 1975 over een familie die leeft in de wildernis. Met: Robert F. Logan en Susan Damante. Regie: Frank Zuniga.

Duitsland 2
14.00 - Busters Verden - (1984-DK) Noorse kinderfilm van Bille August met Mads Bugge. Tenger goochelaarszoontje kan door zijn vindingrijkheid de harde wereld aan.

Nederland 2
16.00 - Ein Elephant für Tilly - (1991-D) Ongecompliceerde film voor de jeugd van Karola Hattop over een meisje dat een prijsvraag wint. Met: Anna Marr en Andrej Jautze.

Duitsland 2
19.25 - Das Kann Doch Unseren Willi Nicht Erschüttern - (1970-D) Kluchtige komedie over twee afgunstige families die op vakantie gaan. Regie: Rolf Olsen. Met: Heins Erhardt.

RTL Television
20.15 - Extralarge - Black Magic - (1991-I/D) Dikke detective Bud Spencer en zijn mysterieuze assistent krijgen een mysterieuze zaak die te maken hebben met de visioenen van een regie-assistente. Regie: Enzo Castellari.

Nederland 1
20.27 - Cry Freedom - (1987-USA) Meeslepende film van Richard Attenborough over de Zuidafrikaanse activist Steve Biko en zijn vriendschap met de progressieve blanke journalist Donald Woods. (Kevin Kline)

Duitsland West 3
22.30 - Le Due Vite di Mattia Pascal (2) - (1985-I) Deel twee en tevens slot van gisteravond, waarin Marcello Mastroianni zich begeeft aan de ligurische kust. Regie: Mario Monicelli.

BBC 1
22.30 - Revenge - (1990-USA) Geweldadige wraakfilm van Tony Scott met Kevin Costner en Anthony Quinn. Oud-marineviieger valt voor de vrouw van zijn vriend, die verschrikkelijk jaloers wordt.

● *De meeslepende Amerikaanse speelfilm 'Cry Freedom', met Denzel Washington en Kevin Kline in de hoofdrol, is gebaseerd op een waargebeurde geschiedenis over het leven en werken van Steve Biko. (Nederland 1 - 20.27 uur).*

Duitsland 1
23.05 - The Music Teacher - (1988-B) Voorspelbaar muzikaal drama met Jose van Dam en Anne Rousel. Operaster stopt op toppunt van zijn roem om les te gaan geven. Regie: Gerard Corbiau.

RTL Television
00.05 - Hit List - (1989-USA) Thriller van William Lustig waarin het kind van Jan-Michel Vincent per abuis ontvoerd wordt door een huurmoordenaar.

Duitsland 2
00.05 uur - The Cincinnati Kid - (1965-USA) Avonturenfilm van Norman Jewison waarin Steve McQueen een potje poker gaat spelen tegen Edward G. Robinson. Ze zijn beide rondtrekkende pokerspelers, en Steve wil 't eerlijk spelen.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30 ,16.30, 17.30 Nieuws. 7.07 VARA Radio I woensdageditie. 10.05 NL Buitenland reportage. 11.05 Michelangelo. 12.07 AVRO Radiojournaal. 17.07 NCRV's Hier en nu. Elk heel uur en om 18.30 en 6.30 Nieuws. 18.07 NCRV's Hier en nu. Vervolg. 19.04 NCRV's Hier en nu/Praatradio. 20.04 Veronica rock ballads. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Voor wie niet slapen kan. 1.02 Zingen in de nacht. 2.02 Mag ik even? 3.02 Van Nederlandse bodem. 4.02 EO's country-uur. 5.02-7.00 Wakker op weg.

Radio 2
7.04 Ook goeiemorgen. 9.04 Muziek terwijl u werkt. 12.04 Het is maar een spelletje. 14.04 Terug in de tijd. 15.04 Nederland muziekland. 17.04 Alle mensen. 18.04 Ekkel horizontaal. 19.04 Country trail. 20.04 Nederland zingt: EO's sing in. 20.30 Nederland zingt: Licht op jongerenkoren. 21.04 Gospelpodium. 22.04 Praise op woensdag. 23.04-24.00 Take it easy.

Radio 3
AKN: 6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 12.04 Denk aan Henk. 14.04 Carola. AKN: 15.04 Popsjop (I en II). 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Mol of Mark. AKN: 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00 Nieuws. 7.02 Preludium. 8.04 Musica sacra. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Ochtendconcert. Symf. ork. Curtis Institute of Music met piano. 13.04 Stemmen. 14.00 Het middagconcert. Prazák Kwartet.16.00 De Nederlanden. 17.00 Jacco's keus. Om 18.00 en 20.00 Nieuws. 18.04 Kleine zaal. 19.00 Opera magazine. Il re pastore, opera van Mozart. The Academy of St. Martin-in-the-Fields met div. sol. 20.02 Avondconcert: Nieuw Sinfonietta Amsterdam. 21.40 Sjeherazade opus 35. 22.30 Thema. 23.00 Jazzspectrum. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 17.00 Nieuws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 Vroeg op 5. 8.55 Waterstanden. 9.02 Het gesprek. 10.02 Dingen die gebeuren 13.10 Glas in lood. 14.02 Montaigne. RVU: 16.02 De schatkamer. 17.10 Radio UIT. PP: 17.50 CD. Om 18.00 Nieuws. KRO/RKK: 18.02 Op verhaal komen. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Praktijkdiploma informatica MG I. 21.15 Telescoop. 21.30 Antiek. 22.00 Effectief vergaderen. 22.30 Architectuur. 23.07-23.58 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
7.00 Limburg Aktueel. 8.00 RadioNieuwsCentrale, rubriek met binnen- en buitenlands nieuws. 9.00 Tussen de bedrijven door. 11.00 Postbus 94: verzoekplaten met Ria van Grinsven. 12.00 Limburg actueel met nieuws en achtergronden. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 Provinciale Zaken. 14.00 Licht Limburgs, non-stopmuziek. 15.00 Liefde, tienerprogramma. 16.00 Cultuurmagazine Festival. 17.00-18.00 Limburg Aktueel: nieuws en actualiteiten.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Koffers en Co. 10.00 Nieuws. 10.03 Het schurend scharniertje. 10.08 Reporter zonder grenzen. Een luisteraar kiest tien platen die hem of haar aanspreken. 11.50 Feuilleton Het Koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Muziek- en cabaretfragmenten (ca. 13.45 In het spionnetje, cursiefje met Louis Verbeeck). 14.00 Villa Musica zomereditie, met de elpee van de week, een spelletje en een cursiefje. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Radiovisier. Televisienieuwtjes op de radio. 20.00 Cinema Paradiso: rondom film en video. 22.00 Nieuws. 22.05 Evergreen met onsterfelijke melodieën en crooners. 23.30-06.00 Nachtradio.

België/BRF
Elk heel uur nieuws.
6.05 Radiofrühstück + Spiel Glückstreffer (6.15 Wort in den Tag; 6.30 nieuws; 6.45 verzoekplaten; 7.15 agenda; 7.30 regionaal nieuws; 8.30 persoverzicht; 9.05 uit de regio). 9.10 Gut Aufgelegt, Tips und Themen am Vormittag. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musikbox. 16.05 Popcorn. 18.00 Nieuws uit de regio. 18.05 BRF Aktuell: Aktuelles vom Tage. 18.40 Klassik. 20.00-20.05 Nachrichten.

Happy RTL Radio
7.00 Elk heel uur niewws.
5.00 Dauwtrappen. 7.00 De start met Bart, Bart van Leeuwen. 10.00 Koffiekringen, Jan de Hoop. 12.00 Goedemiddag Nederland, Marc Jacobs. 14.00 De Goudmijn met Jan van de Putte. 16.00 Vrijheid Blijheid, Ron Bisschop. 19.00 De Zeven Uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00-05.00 RTL Nightshift.

WDR 4
Nieuws: tot en met 09.00 elk heel uur; vanaf 10.00 elke twee uur.
4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie (8.05 Zum Tage; 8.55 Andacht). 9.05 Musikpavillon (10.05 tot 11.00 verzoekplaten). 12.05 Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt (13.00 Mitmenschen, 14.05 Stichwort Wirtschaft). 15.00 Café-Konzert. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um fünf. 17.07 Musik-Express (19.00 Auf ein Wort; 19.30 Ohrenbär). 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum träumen. 22.30-04.00 ARD Nachtexpress (elk uur nieuws).

Het blijft tobben. Van het geworstel met moederinstinct, kolfpomp en kinderoppas om de 'werpdrang' te kunnen combineren met een carrière. Tot het geschipper om je te binden aan een ander, maar wel onafhankelijk te blijven. Gedreven door angst en liefde moeten vrouwen keer op keer beslissen wat ze nu eigenlijk willen. Risicoloos kiezen kan niet meer, ook al leek het feminisme dat te beloven. Een openhartig rond-de-tafel-gesprek met vijf vrouwen over de onzekerheden van het leven. En de fundamentele oneerlijkheid tussen man en vrouw.

Liever bewust tobben dan niet kunnen kiezen

● - Bettine Vriesekoop (32), wil als professioneel tafeltennisster de Olympische Spelen van Atlanta nog halen, woont samen.
- Brigitte Slot (30), getrouwd en zoon van half jaar. Werkt als econome bij een research-instituut. Schrijft beurscolumns voor de GPD-kranten.
- Birgit Gantzert (29), schrijft column in Viva en zit in redactie van enkele Avro-programma's, woont samen met man Mark en zoon Ruben (2).
- Sylvia Millecam (37), actrice, werkt mee aan enkele bekende tv-programma's zoals Knoop in je Zakdoek en Ook dat Nog!, toe aan haar derde langdurige relatie.
- Emma Brunt (49), sociologe, gescheiden, woont samen met een van haar twee volwassen zoons, schrijft columns in het Parool. Foto: ROLAND DE BRUIN GPD

Retro-jaloezie

...den dat ik het moet. Ik draai overal alleen voor op.

„Tegenwoordig hebben wij vrouwen een man voor emotionele redenen, niet als kostwinner. Nu mannen daar ook de consequenties uit trekken heb ik iets van [illegible]. We hebben wel een hoop zekerheden ingeruild'. Mijn schoonmoeder was door het dak gevlogen als haar man haar voor een ander had ingeruild."

Sylvia Millecam: „Jij moet alles alleen doen: je auto naar de garage brengen, je belastingen invullen, een kapot raam repareren. Maar dat moet een gescheiden man toch ook?"

Emma Brunt: „Ik denk dat het voor mannen iets makkelijker is. Mannen hebben minder moeite weer boeiende relaties aan te gaan. Voor mij ligt dat heel anders."

Brigitte Slot, de econome: „Hoe meer mannen aan hun carrière hebben gewerkt, hoe beter zij in de markt liggen. Bij vrouwen is dat andersom: hoe meer zij aan hun carrière hebben gewerkt, [illegible] ze in de huwelijksmarkt liggen. Dan is ze een bitch, niet meer zo begerenswaardig."

Birgit Gantzert: „Ik vind het wel heel negatief hoor. Ervan uitgaan dat het vroeg of laat sowieso verkeerd gaat met die kerel. Ik vind het niet gezond om een relatie aan te gaan met in je achterhoofd het idee: als hij vijftig is, ben ik de lul."

Emma Brunt nuanceert: „De eisen die wij aan een relatie stellen zijn ontzettend opgeschroefd. Dus ligt het ook voor de hand dat mensen na een jaar of tien concluderen, dat het niet is geworden wat ze ervan hadden verwacht. Dat is ook winst. Maar tegelijkertijd zijn de voorwaarden die erbij geschapen hadden moeten worden, om het voor alleenstaande vrouwen doenlijk te maken, om voor zichzelf kinderen en baan te zorgen, niet tot stand gekomen."

Kinderwens

De koffie- en theekopjes kunnen weer worden opgeruimd. Tijd voor een glas dieet-cola, mineraalwater of een droge witte wijn. De contouren van het gesprek zijn getrokken. Emma Brunt kiest voor het cynisme van de oudere en levenswijzere dame die het allemaal al heeft zien gebeuren. Sylvia Millecam verkiest de openheid, vertelt meer over zichzelf dan je van het 'brutaaltje' zou verwachten. Brigitte Slot is het typische produkt van de moderne tijd, oplopend tegen de dubbele belasting van het moederschap en de carrière. Birgit Gantzert, met haar 28 jaar de jongste, beeldt duidelijk het optimisme en de zorgeloosheid uit. Ze weet niet waaraan ze het verdient, maar alles heeft haar mee gezeten. Bettine Vriesekoop is terughoudend, punten scorend met hele directe uitspraken.

Zoals over de kinderwens: „Als ik mijn werk zou willen combineren met kinderen krijgen, dan kan dat dus gewoon niet. Een jaar ertussenuit en dan weer beginnen? Daar ben ik veel te oud voor. Ik kan volgend jaar stoppen en dan een kind krijgen. Daar denk ik natuurlijk heel vaak over. Maar dat is een grote verandering. Dan stop je al met de topsport, en dan verandert je relatie ook nog eens vanwege dat kind. Dat is natuurlijk de onzekerheid van elke vrouw, die kinderen neemt. Zeker in deze tijd, waarin je als vrouw ook nog aan jezelf moet werken."

Moederinstinct

Niet alleen de relatie verandert, menige vrouw heeft tot haar schrik moeten ontdekken dat ook zijzelf veranderde toen het eerste kind zich aandiende. Gevoel en ratio zitten soms niet meer op een lijn. Brigitte Slot: „Tot de kraamhulp weg ging, heb ik gedacht dat het probleem zou zijn opgelost als mannen nu maar wat geëmancipeerder waren. Ik een dag in de week minder werken, mijn man een dag minder, een vriendin die meehelpt. Tot ik op een dag thuiskwam en mijn Roelofje een T-shirt met korte mouwtjes aan had en ik dacht dat is veel te koud, moeder moet ook niet gaan werken."
„Voor mezelf zorgen, daar sta ik nog steeds achter. Werken is ook hartstikke leuk, zelf geld verdienen. Maar ik heb er wel een probleem bij, en volgens mij hebben veel vrouwen dat. Mijn instinct zegt dat ik bij mijn kind wil zijn, terwijl mijn instinct ook zegt dat ik wil werken. Taarten bakken en kinderkamers schilderen is leuk, maar ik wil ook graag wat doen in de grote-mensenwereld. Dan kom ik thuis en heb ik een schuldgevoel. Dat wordt verkeerd opgepakt door mannen. Die denken dat de kinderen er onder lijden dat vrouwen moeten werken."

Birgit Gantzert: „De moeders lijden er onder, de kinderen niet."

Sylvia Millecam: „Wat dat betreft ben ik blij dat ik niet het gevoel heb gehad dat ik van mezelf een kind wilde. Dat ik er nooit aan begonnen ben. Nu heb ik een onafhankelijke positie, maar ik ben tegelijkertijd conservatief. Ik ben mijn hele leven gek op kinderen geweest. Ik ben een echte moeder als ik moeder word. Ik kan het niet. Werken en een kind hebben. Ik weet het zeker."

Emma Brunt: „Het feminisme bedoelde natuurlijk dat vrouwen het allemaal konden hebben. Dat was het programma, waarop we hebben afgestemd. Een leuke man, vrijheid, kinderen."

Brigitte Slot: „Het idee was dat als mannen nu maar emancipeerden, dat ook kon. Maar ik zou het niet leuk vinden als mijn man de hele tijd flesjes wilde geven."

Brunt: „Ik heb proefondervindelijk kunnen vaststellen dat ik absoluut niet deugde als full-time moeder. Het tweede kind heb ik bewust gekozen, min of meer omdat de eerst me was overkomen. Nu wou ik wel eens zwanger zijn zonder gevoel dat ik in de klassieke vrouwenval was gelopen. Die zwangerschap en alles eromheen was om die reden ook leuker."

Sylvia: „Dat is een voorbeeld van het feit dat je er meer van geniet als je ergens voor kiest. Dat het goed is te kunnen kiezen."

Perfect

Kiezen moet niet uitmonden in plannen. Want dan dreigt het gevaar van de dwang tot perfectie. Birgit Gantzert: „Het nadeel van zoveel kunnen kiezen – bijvoorbeeld voor eerst carrière en dan kinderen – is dat je zo bewust gaat kiezen, dat je je hele leven uitstippelt. Ik denk dat ouders vroeger meer het gevoel hadden: je moet het beste ervan maken, met je salaris, zien dat je die kinderen fatsoenlijk op het rechte pad houdt. Niet zoals nu, dat dolblije, waarin het gevaar zit dat alles helemaal perfect moet zijn. Het kind moet leuk, grappig, knap, getalenteerd zijn."
Brunt: „Precies wat je zegt. Alles moet zo perfect zijn, want er is zo lang naartoe geleefd. Daarom moeten die kinderen juist nog een beetje meer deugen. Wat mij opvalt is dat die geplande en gekozen kinderen zo verschrikkelijk worden opgevoed. Die moeders rijden die kinderen overal naar toe, naar tekenlesjes, muzieklesjes. Een voordeel van een kind dat je overkomt, in een tijd dat er nog geen meerwaarde kleefde aan kinderen, is dat ik dat erbij gedaan heb. Ik heb nooit zo gehold voor die kinderen. Klachten van moeders over de dubbele belasting zijn wel waar. Maar ze maken het zichzelf ook wel erg moeilijk, door een soort modelopvoeding te willen geven."

Brigitte: „Al die moeders lezen het boek 'Oei, ik groei' waarin alle ouders hebben zitten opscheppen over wat hun kind kon. Bob, vijf weken, kan zich al optrekken, gaat met zijn hoofdje al naar links en rechts. Dus wordt mij gevraagd: kan Roelofje dat al? Nee, nog lang niet."

Birgit: „De competitie begint al in de wieg."

Afhankelijk

Het gesprek komt telkens terug op zelfstandigheid en onafhankelijkheid. Maar als je succesvol bent, is het makkelijk praten. Dat realiseren de vijf vrouwen zich ook. Hun leven is niet doorsnee. Een carrière in de topsport, op het toneel. Bekend van radio, tv of krant. Maar of je nu voor het voetlicht treedt of niet, iedere vrouw heeft te maken met kwesties als inkomen, relatie of moederschap. En datgene waar het toch eigenlijk allemaal om draait: de liefde.

Bettine Vriesekoop heeft 'm gevonden. De grote liefde. „De enige zekerheid die ik bang ben te verliezen. Dan zijn alle trivialiteiten, inkomen, huis, voor mij helemaal niet belangrijk. Toen ik geen grote liefde had, was ik heel bang om alles te verliezen, mijn baan, mijn inkomen, mijn huis, regelmaat. Toen ik de liefde tegenkwam was dat allemaal niet meer belangrijk."

Getrouwd is Bettine niet. En zelfstandig wil ze blijven, hoe dan ook. „Ik heb genoeg voorbeelden gezien die fout gingen. Ik zal altijd zelfstandig willen blijven opereren, financieel en in andere opzichten. Ik kan me niet voorstellen dat ik financieel in de problemen kom als de relatie fout loopt."

Brunt waarschuwt voor de wederzijdse afhankelijkheid die ongemerkt bijna iedere relatie insluipt. „Ik vind dat vrouwen niet anders moeten doen. Van meet af aan ... op hun twaalfde er ingestampt moeten krijgen, dat alles wat je hebt van jou is, dat je het huis waarin je woont zelfstandig kunt betalen. Al die dingen waarin ik slordig ben geweest."

Maar daarmee los je niet alle problemen op, meent Brigitte Slot. „Mijn vader was erop gespitst dat ik voor mijn eigen geld zou kunnen zorgen. Daarom heb ik gekozen voor een degelijke baan. En nu merk ik dat een kind en een baan niet ideaal is. Ik wil niet allebei wee. Maar veel keuze heb ik niet. Ik wil niet voor de rest van mijn leven een groot financieel risico lopen. Bang om een bijstandsmoeder te worden."

Angsten

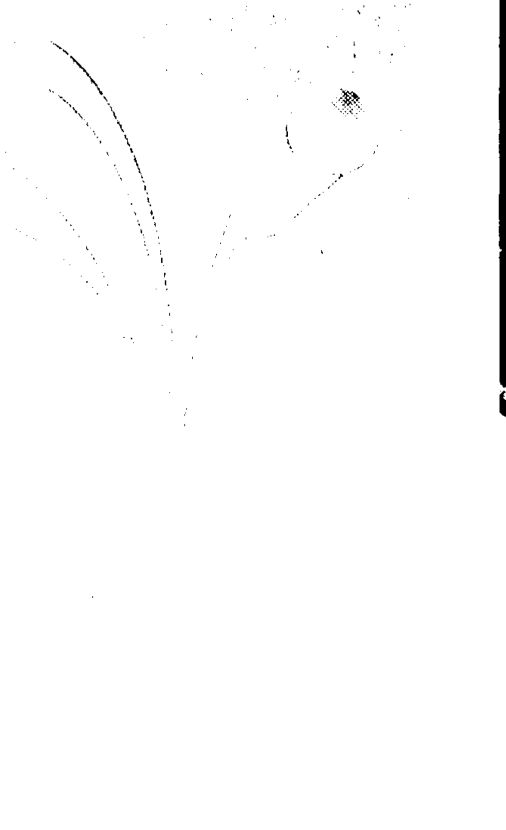
Iedereen heeft van die basale angsten, zegt Sylvia Millecam. Angst voor de dood, verlatingsangst, angst om niet aan de bak te komen. „Zouden die angsten nou veel minder zijn geweest, als ik in de jaren vijftig moeder was geworden met een gezin? Had ik dan niet ook de angst gehad dat die man me tijdens zijn midlife crisis met vier kinderen had achtergelaten? Dat beeld van toen maakt mij angstiger dan het beeld dat ik nu van mijn leven heb. Tot nu toe heb ik van geen enkele keuze spijt. En ik heb ze in ieder geval kunnen maken.

Ik ben altijd een relatie begonnen met het idee dat dit het was. De man van mijn leven. Ik vind dat niet rond. Als ik terugkijk op mijn relatie met Haye, ik had geen dag van die zeven jaar willen missen. Ik heb vreselijk veel pijn gehad toen dat niet meer bleek te werken. Het is gruwelijk om te denken, dat je dat ooit weer mee zou moeten maken misschien. Maar het kan. Ik heb in ieder geval wel de kans gehad om opnieuw te beginnen."
Emma Brunt: „Het enige punt dat ik heb, is dat mannen meestal beter af zijn als er wat mis gaat, omdat ze consequenter gericht zijn op zorgen voor zichzelf. Vrouwen schipperen. Zelfstandig, maar als er iemand overgeplaatst wordt, lever ik wel in. Als er een kind komt, doe ik het wel een tikje rustiger aan. Dat wreekt zich op het moment dat je alleen staat."

Birgit Gantzert: „Op een gegeven moment zal er een generatie zijn die dat niet meer heeft."

Bettine Vriesekoop: „Ik denk dat deze generatie al heel anders is."

Birgit Gantzert: „Ik denk dat we al zo'n beetje de laatste der Mohikanen zijn."

imburgs agblad egionaal

Woensdag 29 december 1993

Pagina 15

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown

GS willen eerst meer duidelijkheid over omvang schade

Provincie in principe bereid tot extra hulp

Van onze verslaggevers

AASTRICHT – Zodra meer uidelijkheid is over de preeze omvang van de schade oor de wateroverlast aan wongen, bedrijven en landeen, zal de provincie Limurg nagaan wat zij nog meer an doen om de financiële ood van de gedupeerden te erlichten. In een eerder stalum stelde de provincie een edrag van 1 miljoen gulden eschikbaar.

et college van Gedeputeerde Stan van Limburg gaat vandaag overegen met voorzitter H. Koning n het Nationale Rampenfonds er een onafhankelijke commissie e de verdeling van schadebedraen aan de gedupeerden van de ateroverlast zal regelen. GS pleien ervoor dat naast vertegenwoorigers van de provincie en het Naonaal Rampenfonds ook personen e contact hebben in de verzekengswereld en het sociaal-maatchappelijk veld.

et voornemen van de minister van erkeer en Waterstaat om een speale commissie watersnood Limurg in te stellen onder leiding van e voormalige commissaris van de oningin in Zeeland, dr. C. Boeren, is door GS met instemming nthaald. De commissie moet op orte termijn onderzoeken welke ogelijkheden er zijn om de hoogaterproblematiek in de toekomst eter het hoofd te bieden.

et betrekking tot de afwikkeling an de schade heeft GS een drinend beroep gedaan op de Bond an Verzekeraars om de schadexperts die nodig zijn voor de registratie en taxatie van de schade aan articulieren voor haar rekening te emen.

oor de officiële formulieren voor egistratie van de schade bestaat ok in de gemeenten ten noorden an Maasbracht volop belangstelng. De formulieren zijn sinds giseren verkrijgbaar. In Zuid-Limurg bleek de interesse maandag al root te zijn.

nder de noordelijke gemeenten am Belfeld het voortouw, door eeds maandagavond voor alle geupeerden een bijeenkomst in het emeenschapshuis te beleggen en e formulieren daar uit te delen. enlo heeft gisteren gekozen voor erspreiding van schadeformulieen via enkele steunpunten in de etroffen gedeelten.

ok in Roermond was het gisteren ijzonder druk. „De kopieermachie heeft niet stilgestaan. Honderen formulieren zijn de deur uitgeaan," zegt een woordvoerder. oermond koos voor een ruime verpreiding via centrale punten in de emeente. In Swalmen zijn bijna ertig formulieren aan het gemeenehuis afgehaald. Beesel en Kessel ebben de formulieren bij de berokkenen rondgebracht. In Tegeen bezorgde de gemeente dinsdagorgen in totaal 1088 formulieren n de ondergelopen straten. Daarna erden nog eens vijftig formulieren p het gemeentehuis afgehaald. In aasbree verstrekte het crisiscenrum meer dan zeventig formulieen.

Gemeentegarantie voor gedupeerden

MAASTRICHT – Maastrichtenaren die gedupeerd zijn door de wateroverlast en moeilijkheden ondervinden bij het afsluiten van een lening bij een bank, krijgen een gemeentegarantie. Dat heeft Maastricht gisteren besloten.

De garantstelling geldt alleen voor particulieren die niet via de gebruikelijke criteria in aanmerking komen voor een lening. De gemeente verwacht dat een aantal bewoners van de rampgebieden niet kan wachten op de officiële afhandeling van de schade en zal aankloppen bij banken om de komende periode te overbruggen.

De later eventueel te ontvangen schadevergoedingen worden aangewend als aflossing van de opgenomen lening. Met de SNS-bank in Borgharen heeft de gemeente Maastricht overeenstemming bereikt over een rentekorting van twee procent bij het afsluiten van een lening. Over de mogelijkheid van het verlenen van overbruggingskredieten aan bedrijven vindt overleg plaats tussen de gemeente Maastricht, banken en de Kamer van Koophandel.

Noodbrug bij Ohé en Laak

● *Over de Oude Maas tussen Ohé en Laak wordt een noodbrug aangelegd. De oude brug zakte vrijdag onder druk van het kolkende water in elkaar. De tijdelijke Baily-brug wordt vandaag rond het middaguur door twee hijskranen geplaatst op twintig meter afstand van de kapotte brug. Rijkswaterstaat verwacht dat de tijdelijke brug vrijdagavond open gaat en tot oktober dienst doet. In de tussentijd wordt de bestaande brug volledig gesloopt en vervangen door een nieuwe. Dit is nodig omdat de Oude Maas de fundering onder een van de pijlers heeft weggespoeld, waarna de brug verzakte en in tweeën brak. Volgens Rijkswaterstaat is het de eerste keer in Nederland dat ze de stalen Baily-brug heeft moeten gebruiken vanwege hoogwater van rivieren. Tot vrijdag hebben de Nederlandse bruggen elke rivierwatersnood overleefd.* Foto: JEROEN KUIT

Winkeliers profiteren van overstroming

SITTARD – De vraag naar waterpompen, hogedrukreinigers en schoonmaakartikelen is gestegen sinds het Maaswater aan het zakken is. Vooral de verkoop van schoonmaakartikelen als sponzen, dweilen en emmers is sinds maandag flink toegenomen.

Ook de fotowinkels doen goede zaken. Veel mensen laten foto's ontwikkelen en afdrukken van hun ondergelopen huizen. Waarschijnlijk moeten veel van deze foto's als bewijsmateriaal dienen voor eventueel uit te keren schadegeld.

Veel mensen kopen samen waterpompen, -slangen en hogedrukreinigers, zegt een medewerkster van een doe-het-zelfzaak in Sittard. „Een waterpomp bijvoorbeeld wordt in veel huizen gebruikt, soms gebruikt een hele straat één pomp. Hetzelfde geldt voor hogedrukreinigers, die veel mensen al hebben." Lieslaarzen en gewone rubberlaarzen werden wel veel gekocht, maar dat was vooral aan het begin van de overstroming. Een hengelsportwinkelier in Geleen vertelt: „Als ik een week eerder had geweten dat dit zou gebeuren, had ik een vrachtwagen vol lieslaarzen besteld. Nu had ik maar een klein voorraadje, dat in een mum van tijd op was."

LLTB wil snel schadevergoeding getroffen boeren

HEERLEN – De boeren en tuinders in Limburg die zijn getroffen door de watersnoodramp, doen een beroep op minister Piet Bukman (landbouw) om zo snel mogelijk met financiële hulp over de brug te komen. De Limburgse Land en Tuinbouwbond (LLTB) heeft daarover een brief gestuurd aan de minister van Landbouw.

Voor de boeren en tuinders is er nog geen geld beschikbaar gesteld, omdat ze niet in aanmerking komen voor financiële steun uit het Rampenfonds. Nu door de daling van het waterpeil een begin kan worden gemaakt met het herstellen van de schade, is er op zeer korte termijn behoefte aan een adequate financiële tegemoetkomingsregeling, aldus de LLTB in de brief aan Bukman.

De boerenorganisatie vindt de steun uit het Borgstellingsfondsregeling en de Bijstandsregeling Zelfstandigen onvoldoende om de zwaarst getroffen bedrijven een hoopvolle toekomst te kunnen bieden. Voor boeren en tuinders die in acute geldnood zitten, moeten snel voorschotten komen, vindt de LLTB.

Ex-Joegoslaven bieden hulp aan bij watersnood

ROERMOND – Ex-Joegoslaven die in het tijdelijk opvangcentrum Roermond (TOC) verblijven, hebben hun hulp aangeboden bij het opruimen van de rommel die de Maas heeft achtergelaten bij de watersnood. Al voor de kerst hadden zich dertig bewoners bij de TOC-directie gemeld.

In overleg met het crisiscentrum in Roermond zullen de eerste tien mensen vandaag worden ingezet, te beginnen in Herten-Ool. Hoe lang een beroep op deze schoonmaakploeg gedaan zal worden, staat nog niet vast.

Op het terrein van het TOC is de wateroverlast beperkt gebleven tot het onder water lopen van het houten schoolgebouw tot een hoogte van tien centimeter. Ook daar zijn TOC-bewoners actief geweest om erger te voorkomen. Verder kwamen het sportterrein en twee kelders onder water te staan. „Gelukkig niet de verwarmingskelder," zegt directeur Th. Kerens: „Dan zou niet alleen de verwarming zijn uitgevallen, maar ook de installaties van de centrale keuken."

Inmiddels is het water uit de school weggepompt. Vandaag start daar een grote schoonmaakactie. Kerens verwacht dat vanaf volgende week weer normaal les gegeven kan worden.

Tientallen vrijwilligers helpen militairen

Gaten in Niersdijk Gennep snel gedicht

GENNEP – Onverwacht snel hebben militairen de twee gaten in de Niersdijk bij Ottersum (gemeente Gennep) gisteravond gedicht. Dinsdagmorgen begonnen veertig militairen van de 105e Vouwbrugcompagnie uit Weesp aan de herstelwerkzaamheden.

's Middags arriveerden tientallen vrijwilligers om te helpen met het vullen van zandzakken. Volgens een woordvoerder van de gemeente waren de vrijwilligers hard nodig. De militairen die in het plaatsje actief zijn, hadden hun handen vol aan het versterken en herstellen van de Niersdijk waar een enorm gat in was geslagen.

Het crisisteam onder leiding van burgemeester Berger besloot om het verbod op te heffen om huizen te betreden in het nog resterende evacuatiegebied. Daarbij werd wel gezegd dat de situatie nog niet helemaal veilig was. Aan de Kleineweg mochten bewoners slechts onder begeleiding naar hun woning.

Het herstelwerk aan de Niersdijk kreeg voorrang, omdat de nooddijk, die parallel loopt aan de Niersdijk, het dreigde te begeven als de weersomstandigheden veranderden. Vooral vorst en wind zouden funest zijn voor de nooddijk, die 875 woningen in het lager gelegen gedeelte beschermt.

Het was aanvankelijk niet duidelijk hoe kritiek de situatie aan de Niersdijk precies was. „Genietroepen die de dijk bekeken, waren eerder elders in Limburg aan het werk. Pas maandagavond is daarom alarm geslagen en besloten tot onmiddellijke herstelwerkzaamheden," zei burgemeester Berger van Gennep.

De Roermondse bisschop Frans Wiertz nam overigens gisteren de toestand in Noord-Limburg in ogenschouw en sprak met getroffen bewoners.

F-16's Luchtmacht fotograferen dijken

HEERLEN – Vanuit drie F-16's van de Koninklijke Luchtmacht zijn gistermiddag foto's genomen van de dijken van de IJssel en de Maas. Er werden niet alleen gewone foto's gemaakt, maar ook infraroodopnamen. Daarop is te zien in hoeverre de dijken zijn verzadigd met water.

Bakkers openen bankrekening

VENLO – De Nederlandse Bakkerij Stichting (NBS) en andere organisaties uit de brood- en banketbakkerij gaan collega's in het watersnoodgebied helpen. Medewerkers van de NBS stellen zich momenteel op de hoogte van de geleden schade bij collega's en geven gratis advies. Verder is een bankrekening geopend waarop bakkers, leveranciers en klanten een bijdrage kunnen storten: ING-rekening 667210407, ten name van Waarborgfonds Bakkersbedrijf Den Haag, onder vermelding van Watersnood.

Venlo 650 in kader van watersnood

VENLO – De Stichting Venlo 650 jaar Stad zet haar slotfeest op oudjaarsdag in het teken van de watersnood. Ze doet dit met een inzamelingsactie die live door de Stadsomroep op tv wordt uitgezonden. Tijdens de ruim vier uur durende jubileumviering vanuit De Maaspoort zitten continu tien telefonisten klaar om giften te noteren. In het programma komen plaatselijke gedupeerden aan het woord. Bovendien geeft de Stadsomroep een samenvatting van de waterramp in Venlo en omstreken. Gulle gevers die de slachtoffers van de watersnood willen helpen, kunnen op oudejaarsdag ook terecht bij banken en kerken in Tegelen en Venlo. Daar staan grote collectebussen voor de actie. De drinkende toeschouwers van het jubileumprogramma in de Maaspoort doneren daarnaast ook geld. Hun consumpties zijn een kwartje duurder dan normaal. Die extra opbrengst gaat eveneens naar de inzamelingsactie.

Commissie bekijkt vooral problemen

GENNEP – Geen grote beleidsveranderingen, wellicht wat meer snelheid bij het nemen van maatregelen en voor de rest: kijken waar de problemen liggen. Met die intentie bezoekt de Vaste Kamercommissie voor Verkeer en Waterstaat vandaag de probleemgebieden rond de Waal en de Lek en de Maas in Noord-Limburg. Driekwart jaar geleden is uitgebreid gediscussieerd over het aanpakken van zwakke plekken in de waterkering langs de Maas en de Lek op basis van de rapportage van de commissie-Boertien. Belangrijkste aanbeveling van deze commissie was dat het roer om moest bij de waterschappen en dat de zwakke plekken in de dijken eerst moesten worden aangepakt. Het Kamerlid D. Eisma (VVD) zet vraagtekens bij de snelheid waarmee de waterschappen hun beleid aanpassen. „Ik heb het idee dat de waterschappen toch oude plannen doorzetten. Het bezoek is in elk geval een uitstekende gelegenheid om over de gewenste koerswijziging met de besturen te praten."

Financiële hulp getroffen bedrijven

MAASTRICHT – Limburgse ondernemers die getroffen zijn door de watersnood kunnen aanspraak maken op leningen tot maximaal drie ton of een tijdelijke inkomensondersteuning. Daarop heeft het Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf (IMK) in Maastricht de ondernemers geattendeerd. Afhankelijk van de vermogens- en inkomenspositie van het bedrijf kunnen de inkomensondersteuning en de leningen zelfs voor een deel of in het geheel om niet verstrekt worden. Een en ander is mogelijk in het kader van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen. Volgens een woordvoerder van het IMK is de belangrijkste voorwaarde de voortzetting van het bedrijf indien de hulpverlening voldoende inkomens- en winstperspectieven biedt. Het instituut verwacht dat in een aantal gevallen de continuïteit van de onderneming dankzij deze regelingen gewaarborgd is.

Storing kabel-tv Roermond hersteld

ROERMOND – De glasvezel-kabelbreuk in de centrale antenne-installatie Hoogvonderen in Roermond is hersteld. De breuk ontstond maandag bij opruimingswserkzaamheden in verband met de hoge waterstand van de Maas. Alle tv-zenders en radioprogramma's zijn weer in de lucht.

†

Bedroefd maar dankbaar voor alles wat zij voor ons gedaan en betekend heeft geven wij u kennis van het heengaan van onze dierbare moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus en tante

Maria Hubertina Lindelauf

weduwe van

Mathias Jozef Raeven

Zij overleed in de leeftijd van 82 jaar.

Kerkrade: **Jo Raeven**
Trees Geurts
François
Neerharen: **Frans Raeven**
Brigitte van Dijk
Familie Lindelauf
Familie Raeven

Heerlen, 27 december 1993
H. Dunantstraat 3
Corr.-adres: Schifferheidestraat 25,
6466 EN Kerkrade

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op vrijdag 31 december om 11.00 uur in de H. Josephkerk te Heerlen-Heerlerbaan gevolgd door de begrafenis op de begraafplaats Akerstraat.

Samenkomst in de kerk waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake donderdag om 19.00 uur in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in het mortuarium Schifferheide Schifferheidestraat 7 alwaar gelegenheid is tot afscheid nemen dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Tevens een speciaal woord van dank aan de dokter en het verplegend personeel van de Verpleegkliniek te Heerlen afd. 7.

Zij die geen persoonlijke kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Ik zou je graag zoveel vertellen
maar mijn gedachten zijn zo klein
wat was je lief en arbeidzaam
altijd heb je voor iedereen klaargestaan.
Dapper ben je tot het einde gebleven
moedig wil je ook dat wij zijn
maar afscheid nemen doet zo'n pijn.

Bedroefd maar dankbaar voor de fijne herinneringen is zacht en vredig ingeslapen onze innig geliefde moeder, schoonmoeder, oma, schoonzus, tante en nicht

Antonia Johanna Ligtvoet

weduwe van

Hubertus Johannes Römkens

Zij overleed op de leeftijd van 83 jaar voorzien van het h. sacrament der zieken.

Brunssum: **Frans Römkens**
Margriet Römkens-Schoffelen
Dennis
Jennifer
Kerkrade: **Hannie Palmen-Römkens**
Wiel Palmen
Marc
Desiré en Martijn
Eygelshoven: **Ton Römkens †**
Marijke Römkens-Logister
Peggy en René
Wendy en Milan
Maastricht: **Corry Cichowski-Römkens**
Martin Cichowski
Lars
Bjorn en Jolanda
Familie Ligtvoet
Familie Römkens

Eygelshoven, 28 december 1993, Laethof 43
Corr.-adres: Haanraderstraat 39
6464 ER Kerkrade

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op vrijdag 31 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Johannes de Doper te Eygelshoven, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.-k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis tot intentie van de dierbare overledene donderdag 30 december om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van het mortuarium Schifferheide van Hinderman uitvaartcentra Schifferheidestraat 7 te Kerkrade-West.
Gelegenheid tot afscheid nemen aldaar dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Diepbedroefd maar zeer dankbaar voor het vele goede dat wij van hem mochten ontvangen delen wij u mede dat heden thuis van ons is heengegaan, voorzien van h. sacramenten der zieken mijn lieve echtgenoot, onze zorgzame vader, schoonvader en opa

Pierre Marie Hubert Crombag

echtgenoot van

Marie-Jeanne L'Ortye

voormalig gemeentesecretaris van Bunde
* 11 januari 1922 † 27 december 1993

Bunde: **Marie-Jeanne L'Ortye**
Nijmegen: **Nico en Rini Crombag-Deen**
Laurence, Anne-Claire en Marie-Rose
Bunde: **Maurice en Yvonne Crombag-Lindeboom**
Kiki, Boris, Puck en Pim
Meerssen: **Paul en Nele Crombag-Van Canneyt**
Rosalie, Josefien-Charlotte en Marie-Julie
Bunde: **Raymond en Annemie Crombag-Lemmens**
Ghislaine, Guy, Geneviève en Sophie

6241 GG Bunde
27 december 1993
Pr.J.Frisolaan 1

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op vrijdag 31 december om 11.00 uur in de St.-Agneskerk te Bunde waarna de begrafenis zal plaatshebben op het r.-k. kerkhof aldaar.

Schriftelijk condoleren.

De gebedsdienst wordt gehouden donderdag om 19.00 uur in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkapel bij de St.-Agneskerk.

Bezoektijden: na de gebedsdienst of in overleg met de familie.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

In de bloei van haar ouderdom is, op 78-jarige leeftijd, onverwach[t] overleden, onze lieve moeder en oma

Pau Strooper

echtgenote van wijlen

Carl Weijs

Bergschenhoek: **John Weijs**
Casper Weijs
Amsterdam: **Betty Weijs**
Herman van Ommen

27 december 1993
Mariabad 164, 6411 MH Heerlen

De crematie zal plaatsvinden op vrijdag 31 december a.s. om 11.[illegible] uur in het crematorium Imstenrade-Heerlen.
Na afloop is er gelegenheid tot condoleren.

Overeenkomstig haar uitdrukkelijke wens, verzoeken wij u ge[en] bloemen te geven maar gaarne uw gaven te storten op postgiro 128[illegible] t.n.v. Nederlandse Kankerbestrijding, vereniging Koningin Wilhelmina Fonds.

Het is alweer een jaar geleden
dat je ons plotseling verliet.
Nog steeds staan we met lege handen
en in ons hart intens verdriet.
We waren zo gelukkig samen
en dan opeens ben je er niet meer.
Waarom, kan niemand ons vertellen
maar we missen je elke dag, telkens wee[r]

Het is een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van mijn li[e]ve man en vader

Jo Hanssen

De plechtige eerste jaardienst zal worden gehouden op vrijdag [illegible] december a.s. om 19.00 uur in de H. Hartkerk te Nieuwenhagerheid[e].

Lieske en Janine Hanssen

---

†

Na een intens en welbesteed leven is heden op 79-jarige leeftijd van ons heengegaan, voorzien van de h. sacramenten der zieken, onze goede vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Wiel Jans

Uit aller naam:
Kinderen en kleinkinderen
Familie Jans

28 december 1993
Bejaardenverzorgingstehuis Bronnenhof
Semmelweisstraat 14, Brunssum
Corr.adres: Leliestraat 8, 6451 HA Schinveld

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur in het mortuarium van het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum.

Avondwake donderdag om 19.00 uur in de hierna te noemen kerk.

In de St. Josephkerk aan de St. Gregoriuslaan te Brunssum zal de plechtige uitvaartdienst gehouden worden op vrijdag 31 december a.s. om 11.00 uur.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De crematie vindt aansluitend plaats in het crematorium aan de Imstenraderweg te Heerlen.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met grote verslagenheid hebben het bestuur en personeel van de gemeente Meerssen kennis genomen van het overlijden van de heer

P.M.H. Crombag

[illegible] secretaris in de voormalige gemeente Bunde vanaf 1 december 1952.
In de gemeente Meerssen was hij tijdelijk secretaris van 1-1-1982 tot [illegible] 1982.
Wij wensen zijn echtgenote en kinderen veel kracht en sterkte toe om dit grote verlies te kunnen dragen.
De gemeente zal de heer Crombag met dankbaarheid in haar herinnering bewaren.

Meerssen, 28 december 1993

Het gemeentebestuur van Meerssen
De burgemeester, drs. C.J.J.S. Majoor
De secretaris, L.J.G. Cortenraad

---

† **Johannes (Sjeng) Heuts**, 83 jaar, echtgenoot van Ida Maria [illegible], Burghtstraat 2, Heer-Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op donderdag 30 december om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Petrus' Banden te Heer-Maastricht.

† **[illegible]**, 90 jaar, weduwe van dhr. Cox, Verpleegkliniek De Zeven Bronnen, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats heden, woensdag 29 december om 10.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Goede Raad te Malpertuis-Maastricht.

---

†

[D]ankbaar voor hetgeen hij voor ons betekend heeft [nam] God heden tot Zich, na een lange ziekte, voorzien van de h. sacramenten der zieken, in de leeftijd van 73 jaar mijn dierbare man, onze goede vader, broer, schoonbroer, oom en neef

Hub Huntjens

echtgenoot van

Maria Hollands

In dankbare herinnering:
Partij-Wittem: **mevrouw Maria Huntjens-Hollands**
Hans
Wittem: **Frits**
Familie Huntjens
Familie Hollands

6286 AR Partij-Wittem, 27 december 1993
Kardinaal van Rossumstraat 3

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben vrijdag 31 december om 11.00 uur in de G[erar]duskapel te Wittem, aansluitend gevolgd door de begrafenis op het kerkhof te Mechelen.
Overtuigd van uw medeleven is er geen co[ndo]leren.
De avondwake zal worden gehouden op donderdag 30 december om 19.00 uur in de H. [Gerardus]kerk te Wittem.
[De overledene is opgebaard in het mortuarium] Sjalo[m] de zusters Clarissen Hilleshagerweg 11 te Mechelen.
Bezoek dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Dankbaar dat hij nog zo lang in ons midden mocht zijn is geheel onverwacht van ons heengegaan mijn dierbare man, zorgzame vader, schoonvader, onze opa, overgrootvader, broer, schoonbroer, oom en neef

Wynand Hubert Peels

echtgenoot van

[illegible]

Hij overleed in de leeftijd van [illegible] jaar.

Kerkrade: [illegible]
Kerkrade: [illegible]

6467 CD Kerkrade, 28 december 1993
Callistusstraat 56

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op vrijdag 31 december om 10.30 uur in de kerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Kerkrade-Terwinselen.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake donderdag om 19.15 uur in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in het Uitvaartcentrum Dela te Heerlen, Grasbroekerweg 20, alwaar gelegenheid is tot afscheidnemen dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur.

Zij die geen persoonlijke kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Na een leven dat gekenmerkt werd door eenvoud, goedheid, bezorgdheid, eerlijkheid en liefde, is plotseling van ons heengegaan mijn lieve man, onze vader, schoonvader en opa

[illegible]

echtgenoot van

Dora Bolster

Voorzien van de heilige sacramenten overleed hij in de leeftijd van [illegible] jaar.

Grevenbicht: [illegible]

Sittard, 28 december 1993
Weidestraat 7, 6127 AV Grevenbicht

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op vrijdag 31 december a.s. om 10.30 uur in de H. Catharinakerk te Grevenbicht, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de algemene begraafplaats aldaar.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake tot intentie van de overledene donderdag 30 december om 18.15 uur in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard. Bezoektijd dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Enige en algemene kennisgeving

†

Na alle fijne jaren die we met haar mochten beleven hebben we afscheid moeten nemen van onze lieve moeder, schoonmoeder, [illegible] en nicht

Elisabeth (Lies) Maenen

echtgenote van wijlen

Willem Hensels

Zij overleed op de leeftijd van 87 jaar, voorzien van de h. sacramenten.

Meerssen: **kinderen**
kleinkinderen
achterkleinkinderen
Familie Maenen
Familie Hensels

Meerssen, 28 december 1993
Huize Beukeloord
Corr.adres: Prinses Margrietlaan 6
6241 ES Bunde

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal gehouden worden op vrijdag 31 december om 10.30 uur in de basiliek van het H. Sacrament te Meerssen.

Er is geen condoleren.

Donderdag om 18.40 uur wordt de rozenkrans gebeden in voornoemde basiliek.

Mam is opgebaard in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Daemen, Volderstraat 22 te Meerssen. Dagelijks gelegenheid tot afscheidnemen van 18.30 tot 19.00 uur.

Enige en algemene kennisgev[ing]

†

Verdrietig, maar vol dankbare herinnering geven wij u kennis dat in de leeftijd van 8[illegible] voorzien van de h. sacramenten, van o[ns] heengegaan onze dierbare moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

Marie Smeets

echtgenote van wijlen

Gerardus Op den Camp

Stein: **A. Poulissen-Op den C[amp]**
† H. Poulissen
Stein: **J. Op den Camp**
M. Op den Camp-Mar[illegible]
Stein: **M. Martens-Op den C[amp]**
J. Martens
en al haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Smeets
Familie Op den Camp

Stein, 28 december 1993
Bejaardencentrum De Moutheuvel
Corr.adres: Keerenderkerkweg 13
6171 VK Stein

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden vrijdag 31 december om 12.00 uur in de St. [Mar]tinuskerk te Stein, waarna de crematie in crematorium Nedermaas te Geleen.

Er is geen condoleren.

Donderdag om 19.00 uur wordt de avondwake gehouden in bejaardencentrum De Moutheuvel te Stein.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Daemen, Heirstraat, Elsloo-Stein. Bezoek dagelijks van 18.[illegible] 18.30 uur.

Enige en algemene kennisgeving

†

Na een welbesteed leven vol liefde en zorg voor allen die hem dierbaar waren hebben wij toch nog onverwachts afscheid moeten nemen van mijn dierbare man, onze lieve vader, schoonvader, groot- en overgrootvader, broer, schoonbroer, oom en neef

Joep Franssen

echtgenoot van

Lenie Houben

Hij overleed op 80-jarige leeftijd in het de Wever-ziekenhuis te Heerlen.

Landgraaf: **H. Franssen-Houben**
Alsdorf (Dld): **Wiel en Kathy**
Landgraaf: **Ria en Leo**
en al zijn klein- en achterkleinkinderen
Familie Franssen
Familie Houben

6373 BZ Landgraaf, 25 december 1993
Cuneliushof 20

Overeenkomstig zijn wens heeft de crematieplechtigheid in familiekring plaatsgevonden.

---

†

Met liefde en respect

In haar eigen vertrouwde omgeving overleed op 24 december geheel onverwacht onze lieve zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zus en tante

Clara Winands

weduwe van

Xaveer Hünen

op 87-jarige leeftijd.

Dankbaar dat zij zolang bij ons mocht zijn namen wij verdrietig afscheid van haar die wij zo lief hadden.

Hoensbroek: **† Leo Hünen**
Lenie Hünen-Vanhommerig
Roger
Maurice en Astrid
Geleen: **Leny Nijsen-Hünen**
Leo Nijsen
Marie-Claire en Bert
Raymond en Anne-Marie

Geleen, 24 december 1993
Corr.adres: Rembrandtlaan 15, 6165 AV Geleen

Volgens haar wens vond haar begrafenis in besloten familiekring plaats.

Met ontsteltenis hebben wij kennis genomen van het onverwachte overlijden van onze zangersvriend

Martin Jegers

Martin, bedankt voor jouw vriendschap en collegialiteit.

De Verenigde Zangers

---

†

Voor de vele blijken van medeleven door ons ondervonden na het overlijden en bij de begrafenis van onze vader, schoonvader en opa

Eugène Hartmans

danken wij u van harte.

Elly en Jo Zinzen
Ralph, Vivian

De zeswekendienst zal plaatsvinden op zondag 2 januari om 10.00 uur in de kerk van de H. Bernardus te Ubachsberg.

Leo

„Aan alles komt een eind."

In onze herinnering zul je voor altijd bij ons blijven.

Bert, Truus, Wim en Joyce, Ed, Roger, Ralph, John en Claudia, John en Ans

---

† **[illegible] Peters**, 90 jaar, weduwe van Sef Lamers, c.a. [illegible] 1, 6042 JM Maasniel. De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op 30 december om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Laurentius te Maasniel.

† **[illegible]**, 85 jaar, c.a. [illegible] 6001 [illegible] Weert. De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op 30 december om 11.00 uur in de [illegible] van St.-Martinus te Weert.

† **[illegible]**, 51 jaar, vriend van Anita [illegible], [illegible] 33, 6041 LJ Roermond. De uitvaartdienst, gevolgd door crematie zal worden gehouden op 30 december om 11.00 uur in de aula van het crematorium [illegible] te Geleen.

† **Cor Kuipers**, 73 jaar, echtgenoot van Wilhelmina [illegible], Burg. Vullerstr. 26, 6031 CD Nederweert. De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op 30 december om 10.30 uur in de parochiekerk van St.-Lambertus te Nederweert.

† **Wiel [illegible]**, 61 jaar, Industriekade 22, 6001 SE Weert. De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op 30 december om 10.30 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Fatima te Weert.

† **[illegible]**, 80 jaar, weduwe van [illegible], c.a. Pastoorwal 3, 6041 CB Roermond. De plechtige requiemmis zal zijn op 30 december om 11.00 uur in de St.-Gertrudiskerk te [illegible].

† **Catharina Schouten**, 85 jaar, weduwe van Guus Bremmers, c.a. Gebroeklaan 39, 6042 GN Roermond. De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op 30 december om 13.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand te Roermond.

† **Leo Nederveen**, 52 jaar, echtgenoot van In[illegible] de Kragt. Corr.adres: Maastrichtersteenweg [illegible], Vroenhoven (B). De uitvaartdienst vindt plaats op donderdag 30 december om 11.00 uur in de basiliek van St.-Servaas te Maastricht.

† **[illegible]**, [illegible] jaar, [illegible] [illegible]vers, Huize Ave Maria, Geulle. De uitvaartdienst vindt plaats op vrijdag 31 december om 10.30 uur in de St.-Martinuskerk te Geulle.

† **[illegible]**, [illegible] jaar, weduwnaar van [illegible] [illegible] 30, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op donderdag 30 december [illegible] uur in het crematorium te Heerlen.

'Je voeten hoef je hier niet te vegen'

ERTEN – Kermend en kreuend waggelt een zeventig jaar ude Russin door haar huiskaer in Herten. „Iek bien so traug, iek bien so traurig." De jonman die de doorweekte vloeredekking van de grond rukt, gt uit wat er aan de hand is. Ze is met Kerstmis nietsveroedend teruggekomen van een akantie in Rusland. Pas in de xi kreeg ze van de chauffeur te oren dat ze niet naar huis kon nwege het water."

at water in het huis aan De laaijen is inmiddels verdwenen. u pas ziet weduwe Zi Stevens e groot de ravage werkelijk is. an onderen opgekruld behang, omgetrokken kastjes en een knatte vloerbedekking waar t bruine Maasslib nog in zit. elukkig had een buurman de sleutel, zodat de meeste spullen nog net op tijd op een verhoging konden worden gezet.

Zi zelf genoot op dat moment nog van een vakantie van vier maanden bij haar dochter in Rusland. Bij aankomst op het station van Roermond kreeg ze pas te horen dat een enkele rit naar het tijdelijke opvangcentrum aan de Roermondse Hoogstraat de enige mogelijkheid was. Inmiddels is ze weer thuis. Alleen, op de behulpzame zoon van een kennis na. Hij helpt de vriendin van de familie ook met het invullen van het schadeformulier. „Nee, hier hoef je je voeten niet meer te vegen," roept hij cynisch als hij nog een stuk vloerbekleding van de grond rukt. Hij zweet en hijgt als een paard.

Een paar straten verderop bij de familie Hegtermans is de sfeer compleet anders. Ontspannen, haast gezellig. Dochters en schoonzonen uit Amsterdam en Deventer hebben een paar dagen vrij genomen om de rommel aan de kant te krijgen. De in totaal tien man sterke hulptroepen hebben alle huisraad al in de tuin gezet en zitten nu aan de lunch. „Ja, we mogen nog niks weggooien in verband met het opnemen van de schade. Al zouden we wel willen," vertelt dochter Hedwig. Als ze haar kop erwtensoep heeft weggewerkt, begint ze over het schadeformulier. „Dat hebben we nog niet ingevuld. We weten eenvoudigweg niet waar we moeten beginnen. Het is hier net huize Flodder."

„Ach," zegt vader Hegtermans „Over een week zitten we alweer fijn voor de buis. Op het moment vind ik het echter veel belangrijker dat iedereen in de wijk elkaar zo goed helpt. Mensen die normaal straal langs je lopen, spreken je nu weer aan. Een soort verbroedering, net als bij regen op de camping."

Gedrag rivieren steeds moeilijker voorspelbaar

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Elke overstroming is weer anders. De watergolf die de Maas vorige week ver buiten haar oevers liet treden, deed zo'n 3100 kubieke meter water per seconde langs Borgharen stromen. Een topafvoer, zeggen de deskundigen, maar geen recordhoogte. „Dit is niet de hoogste waterstand geweest die er ooit bij Maastricht is voorgekomen," zegt dr.ir.H. Berger van de vakgroep Gezondheidstechniek en Waterbeheersing van de Technische Universiteit Delft.

„In 1926 was de waterstand hoger, maar de afvoer lager".

achtergrond

Er verandert door de jaren heen nogal wat in een rivier. De bodem kan bijvoorbeeld verzakken. Vaak heeft de mens de hand in dat proces: veranderingen in landgebruik, drainage, irrigatie, bouw van stuwen en kanalen, waterkrachtcentrales en stuwmeren, dat heeft allemaal zijn invloed op de loop van de rivier. De veranderingen in het riviersysteem gaan steeds sneller, stelde Berger vast in zijn proefschrift 'Afvoervoorspelling voor de Maas'. Met als gevolg dat steeds moeilijker is te voorspellen hoe de rivier zich zal gedragen en de rekenmethoden daarvoor regelmatige aanpassing verdienen.

De afgelopen eeuwen heeft het kritieke punt van de Maas zich steeds verder naar het zuiden verplaatst. IJsgang, vroeger een belangrijke oorzaak van overstromingen stroomafwaarts, komt door temperatuurstijging van het water door de aanwezigheid van energiecentrales nauwelijks meer voor. Rivierverbeteringswerken, zoals het afsnijden van bochten, deden de Maas nog sneller stromen.

Het zuidelijke deel van de Nederlandse Maas is niet met dijken in te dammen. „Het water zou er gewoon door het waterdoorlatende grind lopen," zegt Berger. Pas vanaf Boxmeer liggen er dijken langs de Maas. „En dan krijg je de geleidelijke overgang naar een benedenrivierengebied. De helling van de bodem van de rivier wordt steeds kleiner. Daar loopt het bijna vlak, want je gaat daar naar zeeniveau".

Wanneer de rivier eenmaal de uiterwaarden heeft gevonden om behaaglijk in uit te dijen, wordt de vaart van het water al behoorlijk afgeremd. Vandaar dat de hoge waterstand er zo lang over doet het westen van Nederland te bereiken. „Het water stroomt het hardst in een geul, met een gladde bodem. Aan het oppervlak stroomt het water sneller dan op de bodem, waar het op steentjes en oneffenheden stuit." De uiterwaarden halen de vaart er behoorlijk uit. Berger: „Het water verspreidt zich. Hekken, heggen, dijkjes, wegen, al die ruwe elementen doen het water met lage snelheid stromen. Op sommige plaatsen staat het zelfs helemaal stil".

Echt gevaarlijk wordt het pas, wanneer ook de Rijn veel meer water aanvoert dan normaal is, een situatie die zich nu voordoet. Berger: „Van de Maas komt een heleboel water, maar van de Rijn komt nu nog veel meer water. Wanneer dat nog gecombineerd wordt met een flinke storm van zee, dan kunnen er bijzonder hoge waterstanden optreden".

Verschil met de Maas is dat de Rijn beter is te voorspellen. Berger: „De Rijn heeft een groter stroomgebied. Tussen Keulen en Lobith zit een dag looptijd, zonder dat er nog erg veel water toestroomt uit zijrivieren. Dus kan je bijna precies voorspellen wat er bij Lobith gebeurt".

Berger heeft een rekenmodel ontwikkeld, waarmee de gedragingen van de Maas nauwkeurig kunnen worden voorspeld. Met behulp van formules worden de waterstanden, de hoeveelheid neerslag in het stroomgebied en de gegevens van de zijrivieren bijeengebracht. Doordat de Maas zoveel zijrivieren heeft die van grote hoogte komen, is het moeilijk het gedrag van de rivier te voorspellen. Daardoor is de Maas eigenlijk altijd al een zorgenkindje geweest. „Hoe verder je vooruit wil kijken, des te onzekerder het allemaal wordt. Hetzelfde als met het weerbericht," zegt Berger.

Het hoge water wordt in de loop van vandaag bij Dordrecht verwacht. De voorspelling luidt dat het water nog net niet de twee meter boven Nieuw Amsterdams Peil (NAP) zal halen. Dat is nog ruim beneden het niveau dat bereikt moet worden voor het instellen van de dijkbewaking: 2,50 meter boven NAP. In elk geval is het vanaf Dordrecht zaak het water zo snel mogelijk de zee in te dirigeren.

„De waterstanden worden hier niet extreem hoog," zegt J. Kamsteeg, hoofd dienstkring Oude Maas bij Rijkswaterstaat. „Er zijn hier voldoende afvoermogelijkheden". Er zijn twee uitgangen: door het Hollandsch Diep het Haringvliet in en door de Oude Maas naar de Nieuwe Waterweg."

aastricht heft crisisposten op ● Honderden schademeldingen

Grote schoonmaak langs oevers bedarende Maas

Van onze verslaggevers

RLEN – De meeste bewoners van de watersnoodramp weer teruggekeerd naar hun woningen. Nu het water volde voldoende is gedaald, begint het opruimen van huizen traten. Maastricht sluit vandaag de laatste crisisposten van uit de hulpverlening in het door de watersnoodramp geen gebied zijn gecoördineerd.

richt heeft zijn eigen crisisum in Limmel gisteren ontld. De gemeentelijke diensten weer bereikbaar via de normale onnummers of via het centrammer 043-292222. Ook de osten in Borgharen en nieuwn zijn opgeheven. De post in tteren wordt vanmiddag om ur gesloten.

zettingen bij Borgharen en It blijven in elk geval vandaag ehandhaafd, om ervoor te zorlat de hulpdiensten die gisteog af en aan reden voldoende ang krijgen. Bij het Maase crisiscentrum zijn vijf meln binnengekomen van menle bouwkundige schade aan uis hebben door de overstro-

Steinse dorp Meers is vrijwel en terug in zijn huis. Maanhtend waren nog circa tachtig n onbewoond, volgens poliordvoerder L. Knez. Nog richt de politie extra aanop Meers, om te voorkomen nog verlaten woningen wordt roken. Volgens de politie zijn ook door het wakend oog van bewoners – geen inbraken in hucht gemeld.

er van Berg aan de Maas naar elgische Dilsen blijft voorlot de vaart. In het aangrenzenttenhoven is de overlast vole politie beperkt gebleven.

het merendeel van de bewovan Susteren is teruggekeerd. aardenhuis Vastrada verblijnog enkele oudere mensen, ls op camping Hommelheide. r schatting driehonderd keln de gemeente zijn vrijwel allemaal leeggepompt. Meer dan tachtig kelders nam de plaatselijke brandweer voor zijn rekening. In de gehuchten Illikhoven en Visserweert hebben de bewoners dat karwei zelf geklaard. Verder helpen 44 militairen ook vandaag nog met het opruimen van grof vuil en het berijdbaar maken van wegen. In totaal zijn dan volgens gemeentesecretaris E. Montforts driehonderd containers gevuld met huisraad.

In Grevenbicht begon de brandweer van Born met assistentie van collega's uit Schinnen met het opruimen van rotzooi en het leegpompem van ondergelopen kelders. Rond vijf uur waren bijna vijftig kelders weer droog. Het regionale stort in Schinnen kreeg tien containers met afval uit het Maasdorp te verwerken. Het karwei in Grevenbicht zal naar verwachting vandaag rond het middaguur geklaard zijn.

Puinruimen is ook in Roermond en omgeving aan de orde van de dag. De meeste bewoners in de getroffen wijken zijn terug in hun woning, met uitzondering van een paar bewoners in Herten-Ool. Vrijdag zullen de door de waterstand getroffen wijken zo goed als schoon zijn, is de verwachting bij het crisiscentrum. Ook zullen dan de kelders grotendeels leeggepompt zijn. De brandweer begon daarmee gisteren.

Vanuit het crisiscentrum is bewoners geadviseerd niet zelf te gaan slepen met grof vuil. Dat wordt opgehaald en naar de stortplaats gebracht. Om verkeersopstoppingen te voorkomen is op verschillende plaatsen eenrichtingsverkeer ingevoerd. Daardoor hebben ook de hulpverleningswagens en veegauto's beter doorgang.

De aanvragen voor schadeformulieren stapelen zich op. Alleen al in Roermond zijn honderden aanvragen binnengekomen. De telefonisten van de algemene informatietelefoon (04750-89898) krijgen nog steeds het ene telefoontje na het andere. De meeste vragen gaan over de bezorging van post, het leegpompen van kelders en ook willen mensen weten hoe ze aan een hogedrukspuit kunnen komen.

Het bureau milieuzaken van de gemeente Roermond inventariseert milieuverontreinigingen. Alarmerende gevallen zijn gisteren niet gemeld, aldus een woordvoerder van het crisiscentrum.

De Lozo (Limburgse Organisatie van Zelfstandige Ondernemers) inventariseert de schade die het bedrijfsleven heeft geleden. Het regiokantoor Roermond is daarvoor bereikbaar onder nummer 04750-32717.

De ervaringen die bouwvereniging St.-Jozef met name in Neer heeft opgedaan bij de watersnood, gaat de bouwvereniging verwerken in een rampenscenario voor wateroverlast. Dat zal vervolgens worden vastgesteld in overleg met brandweer, gemeente en politie.

De opruim- en herstelactie aan de 59 huurwoningen in Neer die forse waterschade opliepen, wordt grootscheeps aangepakt. De meeste tijd heeft St.-Jozef nodig voor het weer opknappen van het complex Spuitjeshof. Deze seniorenhof was pas kort voor de watersnood in gebruik genomen. De begane grond kwam volledig onder water te staan. Dat gedeelte zal volgens plan op 14 februari worden opgeleverd.

In Neer liggen de woningen die schade hebben opgelopen verder aan de Engelmanstraat en aan de Kwir. Die worden 10 januari opgeleverd. Herstel zal vooral nodig zijn van meterkasten, keukenblokken, binnendeuren, plinten, en tegelwerk. Bewoners krijgen een vergoeding om zelf te behangen.

Met iedere bewoner afzonderlijk worden afspraken gemaakt over de opruimactie en de opknapbeurt in de woning. Goede spullen komen in een opslagcontainer.

De nachtelijke bewaking van de woningen blijft van kracht tot de oplevering van de woningen. Tot en met donderdag bemant St.-Jozef een crisiscentrum in het oude gemeentehuis. Voor getroffen bewoners is een telefonisch meldpunt 24 uur geopend: 04759-4068.

● *Ook de Maastrichtse wethouder Jan Hoen begon gisteren met de schoonmaak van zijn overstroomde woning in de wijk Heugem.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

acqueline hielp anderen toen haar huis vol water stond

'Ik had haar zo in het kanaal willen duwen'

OOR CHANTAL HAMERS

TEREN – Met haar zoontje per vier jaar op de arm is ze brug gegaan waar oma hem wachten en meenemen. „Ik huild van de pijn aan mijn . Het water was zo koud en zen zogen zich vast. Hij zag water en was bang, hij bibber zijn hele lijf. Als je dan die n ziet kijken... Niet eens vra ze een tas even moeten dra het kind zullen overnemen. 'n moment krijg je het te hè."

Terwijl haar eigen huis in Roosteren vol water liep, trok Jacqueline Simons haar Rode-Kruistenue aan en ging helpen in Maasbracht. Achtenveertig uur lang was zij als hulpverlener in touw. Gescheiden van man, kind en huis hielp ze mensen evacueren, een opvangcentrum inrichten en werd ze woedend op 'al die kijklustigen die zich zo verkneukelden'.

Ondertussen probeerde ze zo veel mogelijk de stand van zaken bij te houden in Roosteren. Privégevoelens opzij zetten was voor haar een 'must'. „Je moet toch proberen je hoofd koel te houden. Het is wel moeilijker om emotioneel afstand te nemen van mensen hier in Roosteren. Je kent ze, hè. En onze hele familie woont hier."

„Mijn collega's van het Rode Kruis stonden ook al met de mond open omdat ik kwam helpen. Ik vind het vanzelfsprekend. Hier had ik toch niets kunnen doen. Ik had wel ergens op een bovenverdieping kunnen gaan zitten of tegen de rotzooi aankijken, maar daar was ik harder nodig. Opruimen en poetsen kan ik deze week ook nog," zegt de hulpverlener nuchter.

Zaterdag, na een avondje gourmetten bij familie, keerden Jacqueline en haar man terug naar het huis waar ze net een maand wonen. „Ik wilde in bad en dan naar bed. Ik was kapot." Bij het zien van de ravage speelden emoties bij het stel echter hoog op. „Hij stond met de tranen in zijn ogen en wilde weg. We zijn na een half uur al naar vrienden gegaan, maar we zijn wel 's avonds teruggekomen en hebben hier geslapen."

De schade schat Jacqueline op zo'n zevenduizend gulden. Onder de parketvloer kwam het water omhoog, de tegels waren voorzien van een laag modder. „Boven was het een puinhoop, omdat alles daar was opgestapeld en omdat je steeds met vuile schoenen naar boven ging." De volgeladen diepvries met een inhoud van 360 liter heeft gedreven in het rivierwater. „Eén rollade heb ik kunnen redden, die paste nog net in het diepvriesvakje van de koelkast," zegt ze nu lachend.

● *Rode-Kruisvrijwilliger Jacqueline Simons in Roosteren kan nu thuis gaan puinruimen, nadat ze zoveel andere slachtoffers van watersnood heeft geholpen.* Foto: ERMINDO ARMINO

Het vocht trekt nu via de muren naar boven. Waar de parketvloer heeft gelegen, rest een klamme betonnen vloer die door pallets van de houten kasten en stoffen bankjes gescheiden wordt.

„Constant moet nu de verwarming aan om het vocht uit het huis te krijgen. Dat kost ook extra geld. En omdat je niet kunt koken, ga je eten halen. Tweede kerstdag zaten we bij de friettent, gisteren hebben we chinees gehaald voor iedereen die heeft meegeholpen. En vorige week waren we de enige van wie de telefoon het nog deed, dus heel wat mensen hebben met die van ons hun familie gebeld. Helemaal niet erg hoor, maar dat geld tikt toch wel aan en hoort niet bij de directe schade."

Hulp om op te ruimen kreeg Jacqueline Simons van haar collega's van het Rode Kruis. „Een fantastisch gevoel. We hebben tijdens de watersnood zo'n band met elkaar gekregen. Het scheelt echt als je zo op elkaar kunt bouwen." Andere steun en toeval waren buurtbewoners. „De buren hadden pas twee weken de sleutel en zouden vorige week dinsdag parket krijgen. Vanwege een storing ging dat niet door en zou het bedrijf woensdag de vloer komen leggen. „Stel je voor dat die parket er dinsdag was gelegd," zegt ze enigszins onthutst.

Ze ziet het voor zich, een grijns verschijnt rond haar mond. „Tja, de ene keer huil je, de andere keer lach je. Gisteren ook, toen de achterbuurman met een visnetje zijn goudvissen uit de vijver tussen de prei uit haalde. We hebben in ieder geval de buren leren kennen."

Een week na dato, spookt nog steeds een belangrijke vraag in Jacquelines hoofd rond. „Hoe is het in godsnaam mogelijk dat geen sirene is gegaan? Als dat 's ochtends vroeg was gebeurd, hadden mensen garages leeg kunnen ruimen, auto's nog kunnen redden en meubels naar boven kunnen brengen. Dan was er niet voor honderdduizenden guldens schade geweest. Hoe is het mogelijk dat mensen het water tot aan de voordeur hadden en nog in bed lagen?"

Ze kan er niet over uit, maar kan het gebeurde goed relativeren. „Het kan altijd erger. Er zijn mensen die alles kwijt zijn, oudere mensen zijn spullen verloren waar ze aan gehecht zijn, kelders zijn ingestort. Kennissen hadden een spiksplinternieuwe auto die tot aan de nok onder water stond. Wij hebben gelukkig elkaar nog, een dak boven ons hoofd, hij heeft een baan. Tja, die parketvloer..."

Ze ergert zich ook nog zichtbaar aan een vrouw die haar aansprak bij de brug. „Ze vroeg me 'Je hebt toch zeker wel je filmcamera meegenomen hè? Zoiets maak je maar eens in je leven mee.' Inderdaad, zoiets hoop ik nooit meer mee te maken," had ze terug gebitst. De film zit hier," zegt Jacqueline verontwaardigd, terwijl ze op haar voorhoofd wijst, „en draait m'n hele leven lang." Ze schudt haar hoofd. „Stond ze daar, vol opgemaakt, de zondagse kleren aan... Ik had haar zo in het kanaal in willen duwen."

de hulp

Miljardenschade Noordwest-Europa

HEERLEN – De hoogwaterramp heeft in Europa een schade van miljarden guldens veroorzaakt. In Italië viel sneeuw tot onder in de dalen van de Etna op Sicilië en in Napels. De citrusoogst wordt bedreigd. In Venetië liep het San Marcoplein onder. In Duitsland komen de eerste schattingen van de schade op miljarden uit. Door stijging van het grondwater liepen delen van Keulen en Düsseldorf onder die normaal droog blijven. De deelstaat Baden-Württemberg meldt honderden miljoenen schade, de stad Koblenz zeker 120 miljoen. In België is nog geen schadecijfer bekend. De zijrivieren van de Seine ter hoogte van Parijs zwollen verder aan, maar zonder gevaar voor nieuwe overstromingen. De grootste individuele schade meldt een modehuis in Saarland: een miljoen mark.

Vijf jaar cel voor drugshandel en wapenbezit

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/KERKRADE – De 39-jarige Ger B. uit Kerkrade, volgens justitie de chef van een Kerkraads familiedrugsbedrijf, is gisteren door de rechtbank in Maastricht wegens drugshandel en verboden wapenbezit conform de eis van de officier van justitie S. de Klerk veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf.

Voor Ger B. betekent dit vonnis niet het einde van de strafvervolging. De officier van justitie die denkt dat B. tonnen aan zijn lucratieve drugshandel heeft verdiend, heeft een vordering ter ontneming van het genoten voordeel ingediend.

De rechtbank verklaarde gisteren de in de woning van zijn ouders inbeslaggenomen drugs en in zijn eigen woning gevonden Uzi-mitrailleur en een Colt-revolver verbeurd.

Het verweer van raadsman mr. R. Corten dat de huiszoeking in de woning van B. onrechtmatig had plaatsgevonden omdat er geen officier van justitie of rechter-commissaris bij aanwezig was geweest, werd verworpen.

B. heeft steeds ontkend geld aan drugs te hebben verdiend. Volgens hem is zijn vermogen te danken aan geluk aan de roulettetafel. Zijn moeder is al veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf wegens hulp bij de handel. Vader B. en een halfbroer van Ger B. moeten nog terecht staan voor hun aandeel in het 'familiedrugsbedrijf'. Een broer van Ger B. is al eerder tot vier jaar cel en 50.000 gulden boete veroordeeld.

SP waarschuwt huurder voor Perdigon-affaire

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – De Socialistische Partij in Heerlen waarschuwt de huurders van de 202 bejaardenwoningen in Brunssum, Voerendaal en Heerlen voor de verkoop van hun woningen aan de Haagse belegger Perdigon. De partij schrijft in een brief aan de huurders dat ze vindt dat die koop teruggedraaid moet worden.

Volgens de SP laat de Stichting Bejaardenhuisvesting de huurders met achterstallig onderhoud 'barsten' maar stelt ze wel beleggers in 'de gelegenheid om 'miljoenenwinsten' te maken.

De noodlijdende stichting tot bevordering van huisvesting voor bejaarden (SBHBH) heeft het recht tot koop doorverkocht aan Perdigon. Inmiddels is dit alweer twee keer doorverkocht. De gemeente Heerlen verwijt de stichting dat ze van de bejaardenwoningen een speculatie-object heeft gemaakt. Dit terwijl Heerlen een gemeentegarantie heeft afgegeven. Ook heeft de stichting zonder medeweten van de gemeente de statuten zodanig veranderd dat ze niet alleen meer voor bejaarden bedoeld zijn. Daarnaast is het bestuur plotseling gewijzigd. Twee mensen van het bedrijf Innovast in Baarn maken hier nu deel vanuit.

De SP werd door de huurders van de bestuurswisseling eerder dit jaar op de hoogte gebracht. Toen de partij dit meldde bij de gemeente kwam de zaak aan het rollen.

De stichting hoort goede huisvesting te verlenen, zo schrijft de SP. En daar heeft het de huurders, volgens de partij, al vaak aan ontbroken. Bewoners van de Babylonstraat hebben door gebreken aan hun woningen met succes de huurverhoging aangevochten. En ook de huurders van de Deken Lendersstraat hebben vanwege de slechte onderhoudstoestand een pro[illegible] aangespannen.

De SP vindt dat de woninge[n] [illegible] ten worden overgedragen aa[n een] woningvereniging zonder wi[nst-] merk. De gemeente Heerlen [illegible] echter dat Perdigon een [illegible] claim indient als de koop on[gedaan] wordt gemaakt.

Slowaken hebben spijt van onafhankelijkheid

Van onze correspondente

BOEDAPEST – Een jaar na de splitsing van Tsjechoslowakije overheerst bij de Slowaken spijt. Als er nu een referendum gehouden zou worden, zou 60 procent van de bevolking tegen onafhankelijkheid stemmen. Dat blijkt uit een enquête die het opiniebureau Focus in oktober heeft gehouden.

Volgens het overgrote deel van de Slowaken is niets beter geworden.

Als belangrijkste argument voor onafhankelijkheid noemde premier Vladimir Meciar in 1992 de positie van de Slowaakse economie. Een jaar na dato zijn de meeste burgers er echter van overtuigd dat die niets gewonnen heeft bij de splitsing.

Tachtig procent meent dat de economie er slechter aan toe is dan een jaar geleden, 84 procent zegt dat de levensstandaard sinds de onafhankelijkheid is gedaald en 93 procent constateert dat de werkloosheid erger is geworden. Meer dan 80 procent van de mensen voelt zich minder veilig in het onafhankelijke Slowakije en 69 procent meent dat de kansen voor eerlijke mensen slechter zijn geworden.

Meningen en realiteit komen aardig overeen. De Slowaakse economie is er zeer slecht aan toe en de splitsing is een van de oorzaken. De Slowaakse bedrijven waren voor een groot deel afhankelijk van de Tsjechische markt en die is ingestort. Veel Tsjechische bedrijven zijn naar alternatieve leveranciers gaan omkijken en de Slowaakse bedrijven, met hun nadruk op zware industrie, zijn er niet in geslaagd andere afzetmarkten te vinden.

De 'andere vormen' van privatisering die premier Meciar voor de onafhankelijkheid voorstond, blijken vooral op geen privatisering neer te komen. Dat komt voor een deel ook omdat van verwachte buitenlandse investeringen niets terecht is gekomen. De meeste buitenlandse bedrijven doen Slowakije 'erbij' vanuit hun Praagse kantoren. Slechts zeventien landen vonden Slowakije zo belangrijk dat ze in Bratislava een eigen ambassade hebben geopend. Nederland behoort daar overigens niet bij.

Provincie wil opheldering sluiting kantongerecht

SITTARD – Het provinciebestuur wil van de minister van Justitie weten waarom het kantongerecht in Sittard moet sluiten. De provincie heeft daarover schriftelijk opheldering gevraagd bij de bewindsman.

Het kantongerecht in Sittard staat al langer op de nominatie om gesloten te worden, aanvankelijk evenals de vestiging Heerlen. Alleen Venlo zou in Limburg als nevenvestiging van de rechtbank open blijven. Na protest van de provincie werd Heerlen alsnog aangewezen als nevenlokatie.

De provincie is het er niet mee eens dat Sittard nog steeds op de nominatie staat voor sluiting, in 1996 of 1997. „Het standpunt van de minister betreuren wij in hoge mate, te meer omdat wij de motivering missen waarom Sittard niet als nevenlokatie is c.q. wordt aangewezen," zo laat de provincie aan PNL-statenlid P. Boudewijn weten. Hij kaartte de kwestie onlangs nog aan, naar aanleiding van een [illegible] waarin de bereikbaarheid [illegible] rechtsgebouwen is onderzoc[ht].

De provincie blijft vraagteke[ns] [zet]ten bij het criterium van de zoekers over de bereikba[arheid] waardoor het overbodig zou [zijn] in Sittard een kantongerech[t] te houden. Die mensen zoud[en] naar Maastricht moeten.

Maar de provincie vindt d[at] Westelijke Mijnstreek zoveel mensen dat het openhoud[en van] een gerechtsgebouw te recht[vaardigen] [illegible] gen valt. Bovendien wijst de [illegible] cie erop dat de mobiliteit [illegible] burg aanzienlijk lager zou [illegible] in de Randstad, een argum[ent] in het onderzoeksrapport [illegible] noemd, maar waaraan de [illegible] volgens de provincie voorbij [illegible]

Ontbijt vervangt nieuwjaarsborrel

VALKENBURG – Het gemeentebestuur van Valkenburg aan de Geul tracteert het personeel maandag op de eerste werkdag van het nieuwe jaar op een ontbijt. Koffie, broodjes en vla staan dan gereed in de raadszaal. Het ontbijt vervangt de traditionele nieuwjaarsborrel die ambtenaren en het personeel van de buitendienst in het verleden plachten te drinken tijdens een bijeenkomst aan het einde van de eerste werkdag in de gemeentegrot.

Deze keer zullen burgemeester Constant Nuytens en gemeentesecretaris Gies Biemans hun beste wensen en goed aansporingen uitspreken tussen de koffie en het stuk vla. Na een uurtje tafelen gaat iedereen gewoon aan het werk. Een glaasje bier, wijn of sherry wordt niet geschonken.

Volgens de gemeentesecretaris is niet voor de alternatieve nieuwjaarsbijeenkomst gekozen om de ambtenaren 'droog' te leggen in het kader van het alcoholmatigingsbeleid. „Het idee is vanuit het ambtenarenkorps zelf gekomen. Men wilde eens iets anders dan het borreluurtje in de gemeentegrot," licht hij toe. De nieuwjaarsreceptie van het gemeentebestuur voor de burgerij op nieuwjaarsdag gaat gewoon door.

Inbreker zit klem

MAASTRICHT – Een 30-jarige inbreker uit Maastricht was waarschijnlijk maandagavond blij met de komst van de politie. De man stond met een been op de deurklink en zijn hoofd was klem geraakt tussen de glasssplinters van het bovenlicht dat hij van een woning aan het Malbergplein had vernield. De politie, gewaarschuwd door een getuige, bevrijdde de man uit zijn ongemakkelijke houding. Hij werd aangehouden wegens vernieling en overgebracht naar het politiebureau.

Mitterrand genoemd in smeergeldaffaire

PARIJS – De Franse president Mitterrand heeft tot aan zijn verkiezing in 1981 regelmatig geld ontvangen van het bedrijf van een in opspraak geraakte en inmiddels overleden zakenman. Volgens het rapport van een onderzoeksrechter zou Mitterrand tussen 1972 en 1980 in totaal 220.000 francs (ruim 75.000 gulden) hebben ontvangen zonder daar enige tegenprestatie voor te leveren.

Na de verkiezing van Mitterrand tot president kreeg Mitterrands zoon Gilbert, burgemeester van [illegible] een maandelijkse toelage van 7500 franc van het bedrijf in kwestie, Vibrachoc. De betalingen stopten pas in 1989, het jaar waarin bedrijfseigenaar Roger Patrice Pelat overleed.

Volgens de financieel directeur van het bedrijf was het geld in werkelijkheid bestemd voor Mitterand zelf. Zijn zoon diende maandelijks fictieve declaraties in voor geen werk of geleverde diensten tegenover stonden.

Het verhaal is in het Elysée (het presidentieel paleis) nogal laconiek ontvangen. In een communiqué benadrukte het Elysée afgelopen weekeinde dat de betalingen in kwestie van voor mei 1981 dateren en dat het om vergoedingen zou gaan voor advieswerk dat Mitterrand als advocaat voor het bedrijf van zijn boezemvriend Pelat deed. Over de betalingen aan Mitterrands zoon van na mei 1981 rept het Elysée niet.

Zakenman Pelat, die Mitterrand tijdens de oorlog in een Duitse gevangenis leerde kennen, is de afgelopen jaren herhaalde malen in opspraak gekomen. Begin jaren tachtig verkocht hij een bedrijf aan een kort daarvoor door de Franse socialisten genationaliseerde onderneming. Aan die transactie zou de zakenman enkele tientallen miljoenen guldens hebben verdiend. Later in de jaren tachtig was Pelat betrokken bij het geruchtmakende Triangle-beursschandaal.

Hof buigt zic[h] over zaak Kök[sal]

DEN BOSCH/VENLO – He[t hof in] Den Bosch buigt zich do[or] over de vraag of de recht[bank in] Roermond terecht afziet van [vervol]ging van brigadier Dirk K. [uit] Venlo wegens mishandeli[ng van] Husseyn Köksal. De Ve[nlonaar] overleed begin 1993 in zijn ce[l enke]le uren nadat hij door zes [agenten] op verdenking van dronke[nschap] was aangehouden. Het Op[enbaar] Ministerie in Roermond hee[ft tegen] de beslissing van de rechtba[nk] beroep aangetekend. De [recht]bank moest beslissen over [vervol]ging nadat de raadsman [van de] brigadier zich had verzet t[egen de] uitgebrachte dagvaardin[g. Het] hof zal de zaak achter geslo[ten deu]ren behandelen en op 13 janu[ari uit]spraak doen.

Stortplaatsen open voor rivierafval

Van onze verslaggever

HEERLEN – AVL-Sturing en de provincie hebben besloten dat Limburgse gemeenten het Maasslib en puin uit huizen, tuinen en straten in eerste instantie gratis kunnen aanbieden bij de stortplaatsen in Schinnen, Landgraaf en Montfort. Via het uniforme verwerkingstarief 1994 en een risicofonds worden de extra kosten verrekend. De mogelijkheid tot het aanbieden van slib geldt in elk geval tot donderdagmiddag. Dan ontstaat meer duidelijkheid over de mate waarin het slib verontreinigd is.

Riza analyseert monsters van Maasslib

Tegen die tijd heeft het Riza in Lelystad de uitslag van diverse monsters die Rijkswaterstaat op verzoek van de provincie heeft genomen van de modder, achtergelaten door het Maaswater. De provincie wacht niet met stappen tot die uitslag bekend is. „De mensen zitten nu met dit slib, het moet ergens blijven. We zetten nu één duidelijke lijn uit," aldus een provinciewoordvoerder.

Meer duidelijkheid lijkt inderdaad geboden te zijn. De meningen over het Maasslib lopen nogal uiteen. Chemicus J. Habets, een van de drie milieu-adviseurs die zijn toegevoegd aan het crisisteam in Venlo, verkeert dinsdagmorgen nog in de veronderstelling dat het Maasslib het beste kan terugkeren naar de plaats waar het vandaan komt: De rivier zelf. „Centraal inzamelen lijkt mij niet verstandig, dan zit je met een enorme hoeveelheid slib, terwijl de Maas los van het terugstorten toch wel vervuild is," zegt hij.
Stichting Reinwater die eerder deze week liet weten dat het Maasslib 'natuurlijk niet zomaar in tuinen kan achterblijven' heeft nu moeite om tot een eenduidige oplossing te komen. „Ik zou er in elk geval geen gemeenschappelijk depot van maken," zegt M. de Rooy van de stichting. Hij vervolgt: „Het probleem is dat je dweilt met de kraan open. Als de Maas elk jaar over stroomt, dan zit je met zo'n depot straks tot de nek in het slib. Het ontdoen van rivierslib is een probleem dat zich niet alleen nu en alleen in Limburg voordoet. Want waar laat je het spul? Misschien is het dus maar het beste om het te laten liggen, waar het ligt, als de mate van vervuiling aanvaardbaar is."

Reinwater en de milieu-adviseurs in Venlo geven het advies om voor de zekerheid geen groente te eten die nu nog in volkstuinen staat die zijn ondergelopen. „Ik zou als volkstuinder twijfelen of ik alle rommel er van af heb kunnen wassen," zegt De Rooy. „Ik denk dat de mensen nu wel iets anders aan hun hoofd hebben dan de vraag of ze de prei uit hun tuin kunnen eten," is daarentegen de reactie van de woordvoerder van de provincie.

Mest

Naast de maatregel rond het slib heeft de provincie besloten dat boeren bij wie de gierkelder is volgelopen hun mest toch mogen uitrijden, ondanks een eerder verbod. De boeren dienen wel eerst de desbetreffende gemeente te informeren. „Belangrijk is vooral dat de boeren de mest niet zomaar in het riool laten weglopen, want dan verschuif je het probleem alleen maar. Dan komt het bij de rioolzuiveringsinstallatie terecht," aldus de voorlichter van de provincie. „Als boeren niet in staat zijn om de mest uit te rijden, dan dienen zij eerst contact op te nemen met het Zuiveringschap om te kijken of de mest dan alsnog op het riool kan worden geloosd."

Wat betreft de lokale vervuiling met olie heeft de provincie geen specifieke maatregelen genomen. De milieu-adviseurs van het crisisteam in Venlo houden zich hier wel nadrukkelijk mee bezig. Met een soort kattebakkorrels en met speciale absorbtiematten is het mogelijk de olie te bestrijden. „Garagebedrijven zijn ondergelopen, ook zijn leidingen losgeraakt van olietanks in de grond door de opwaartse druk van het water en zijn auto's ondergelopen," zegt milieu-adviseur P. Tillmanns.

Het crisisteam in Venlo heeft extra absorptiematten in huis gehaald om onder de betrokkenen te kunnen verdelen. „Voldoende om ettelijke duizenden liters olie te kunnen opzuigen," zegt Tillmanns, die normaal met zijn beide collega's werkzaam is op de afdeling milieu van het gewest Noord-Limburg. „De absorptiematten zijn bedoeld voor olie die op het water drijft, bijvoorbeeld in kelders. De matten nemen alleen de olie op. Daardoor blijven ze gewoon drijven. De mensen moeten dan wel oppassen met het gebruik van afwasmiddelen want die breken de werking van de matten af," vertelt hij.

Hij benadrukt dat bij het crisiscentrum tot nog toe alleen een tiental meldingen van beperkte gevallen van olieverontreiniging is binnengekomen. De omvang van de problematiek valt volgens Tillmanns mee. Hij adviseert mensen met aandoeningen aan de luchtwegen (cara) overigens om te wachten met het betreden van met olie vervuilde ruimten, tot alle olie is verwijderd.

Op harde vloeren waar het water al is verdwenen, is het mogelijk om een soort absorberende kattebakkorrels te gebruiken. „De garagebedrijven hebben deze korrels meestal in huis. Voor particulieren zijn ze bij doe-het-zelfzaken verkrijgbaar," vertelt Tillmanns. De korrels hebben volgens hem een dusdanig sterke zuigende werking dat het mogelijk is om de olie uit het gesteente weer naar boven te halen. Eventueel is het volgens de milieu-adviseur mogelijk om de echte korrels voor de kattebak te gebruiken.

● *Bij een boerderij in Itteren wordt slib bijeen geveegd. Donderdag wordt bekend gemaakt of het slib verontreinigd is.*
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

● *Ook in Beesel heeft het Maaswater veel spullen onbruikbaar gemaakt. De resten huisraad kunnen gratis naar het stort worden gebracht.*
Foto: JAN PAUL KUIT

Herstel 'verdronken' land vraagt veel tijd en geld

MAASTRICHT – Herstel van de duizenden hectaren ondergelopen land- en tuinbouwgronden zal veel tijd en geld kosten. Nadat het verontreinigde rivierwater is verdwenen, zullen de waterschappen eerst de gemalen en drainages in orde moeten brengen. Pas daarna kan het water tot een dusdanig laag peil worden gebracht dat er weer gewassen kunnen groeien.

Vooral in Limburg zijn de waterpeilen nogal variabel – van 50 cm tot 100 cm beneden het maaiveld – waardoor in feite per perceel moet worden bekeken wat er moet gebeuren en wat er daarna kan worden geteeld. In ieder geval zullen bodemmonsters moeten uitwijzen hoeveel zware metalen en meststoffen echt in de bodem terecht zijn gekomen.

Een belangrijke bijkomende factor is dat pas over enkele maanden kan worden bekeken hoeveel zware metalen door het rivierwater in de teeltlagen zijn afgezet. Bovendien kampen boeren en tuinders met het probleem dat veel volle mestkelders via het wassende water zijn leeggelopen, waardoor aanzienlijke hoeveelheden drijfmest over grote gebieden zijn verspreid. Pas als de grond echt weer voor de teelt is klaar gemaakt kan worden bekeken hoeveel meststoffen in de bodem aanwezig zijn. De boer en de tuinder op de volle grond zal zijn teelt dan moeten aanpassen aan die hoeveelheid meststoffen.

De tuinders hebben het wat betreft de grondverbetering gemakkelijker dan een boer. Veel gewassen die in de kassen worden geteeld, worden niet meer in de grond geteeld doch op substraat. Hiervoor worden de planten in blokken gepoot. Die steenwolblokken worden van de bodem afgeschermd door een laag plastic, zodat de worstels van de plant niet met de grond in aanraking komen.

Financiering

Veel tuinders kampen met het grote probleem dat hun aangeplante gewassen door het water verloren zijn gegaan. „Die tuinders zullen moeten kijken of de bank alsnog bereid is een nieuwe aanplant te financieren. Dat kan wel eens een groot probleem voor hen worden als ze tegelijkertijd opnieuw moeten investeren in door het water verloren geraakte steenwolmatten en machines," aldus een woordvoerder van het Landbouwschap.

Veel boeren zullen na het droogvallen van hun gronden tot de ontdekking komen, dat hun kostbare teeltlaag is weggegspoeld. Die grond kan of bij de buren liggen of in de keukenkastjes van het dorp. „Die boeren zullen een hele tijd nodig hebben om opnieuw een goede teeltlaag te creëren," meent de Dienst Landbouwkundige Ontwikkeling in Wageningen.

Er liggen in ons rivierengebied een flink aantal boerderijen op terpen in de uiterwaarden. Die boeren hebben een jarenlange ervaring opgebouwd hoe je ondergelopen land weer vruchtbaar kunt krijgen. Die boeren zullen hun kennis ter beschikking stellen aan de getroffen boeren in Limburg, Brabant en Gelderland, zo denkt de Noord Brabantse Christelijke Boerenbond. In ieder geval zullen akkerbouwers hun land opnieuw moeten ploegen omdat de grond door het vele water is dichtgeslibd.

Inmiddels heeft ook het Instituut voor Bodemvruchtbaarheidsonderzoek in Haren de nodige kennis in huis om boeren en tuinders van dienst te zijn. Ook daar weet men dat het de eerste taak voor de waterschappen van de ondergelopen landerijen is het waterpeil weer in de oude stand te brengen. Het probleem daarbij is dat de afwateringen op de rivieren er nu voor hebben gezorgd dat de gronden zijn ondergelopen. „De afwateringen hebben nu in omgekeerde richting gewerkt."

Volgend jaar

Volgens het Landbouwschap kan de schade aan grasland wel meevallen. „De vraag is hoelang het gras van zuurstof afgesloten is geweest. Schiet het wortel of moet het opnieuw worden ingezaaid." De vollegrondstuinders zullen opnieuw moeten planten en zaaien. En daarbij zal strikt moeten worden gekeken naar de vervuiling van de bodem en wat een gewas van die vervuiling opneemt.

Als alles meezit kan volgens de deskundigen van de verschillende instituten het komend voorjaar de nu nog ondergelopen gronden weer worden beteeld. Tenminste als het borgstellingsfonds, de rijksoverheid of de banken bereid zijn de boeren en tuinders die toch al slecht bij kas zaten, verder te helpen.

exposities

● HEERLEN
Stadsschouwburg. Werk van Franscz Witte. T/m 31/12.
Sterrenwacht Schrieversheide, Schaapskooiweg 95. Airbrush-werken van Frank Baumann. T/m 31/1.

● HOENSBROEK
Kasteel Hoensbroek. Expositie Zilver in beweging. T/m 30/12, open dag. 10-17 uur.

● BRUNSSUM
D'r Brikke-oave, Lindeplein 5a. Houtsneden van Gus Mazzocca. Van 10/1 t/m 30/1, open ma t/m vr 10-12 uur, 14-17 uur en 19-21 uur, zo 15-17 uur.

● VOERENDAAL
Galerie Kleen Lingelauf, Valkenburgerweg 79. Werk van Jelle Hoogstra en Meg Langeslag. T/m 31/1, open di t/m vr 14-17 uur, za 10-16 uur.

● NUTH
Atelier Jac Vinken, Stationsstraat 282. Werk van Peter Schuijren en Franscz Witte. T/m 9/1, open di t/m vr 9-18 uur, za 9-17 uur.

● VAESRADE
Galerie Tsant, Rozenstraat 49. Schilderijen van Jos Beurskens en beelden van Ivon Drummen. T/m 3/1, open do en zo 14-17 uur.

● LANDGRAAF
Galerie Ipomal, Kerkberg 2. Egypt Paintings van Pierre Devreux. T/m 9/1, open vr 17-20 uur, za en zo 14-17 uur.
Galerie Gaudi, Hereweg 83. Werk van Miriam van Kuppenveld en Marc Niessen. Van 9/1 t/m 6/2, open vr 16-20 uur, za en zo 13-17 uur.

● SITTARD
Kunstcentrum, Leyenbroekerweg 113 a. Vlissingen ontvlucht. T/m 31/12, open wo t/m zo van 14 tot 17 uur.
Galerie Michel Knops, Steenweg 44. Schilderijen en aquarellen van Lau Heidendael. T/m 3/1, open di t/m vr 11-18 uur, za 11-17 uur, zo 14-17 uur. **Het Domein,** Kapittelstraat 6. Werk van Joseph Kerff. Van 8/1 t/m 13/2, open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur.

● MAASTRICHT
Galerie Lot Duynstee, Hoogbrugstraat 18. Kerstmis '93. Keramiek. T/m 31/12, open wo t/m vr 13.30-17 uur, za 11-17 uur.
Galerie Artisart, Grote Gracht 43. Werk van Fieke Weilers en Hein Severijns. T/m 30/12. Open di t/m za 13.30-17.30 uur.
Galerie Dis, Tafelstraat 28. Objecten en tekeningen van Kathryn Feldman. T/m 5/1. Open wo t/m zo 13-17 uur.
Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a. Werk van Maarten van Dreven. T/m 3/1, open vr t/m ma 13-17.30 uur.
Kamer van Koophandel, Maasboulevard 5. Werk van Marion Le Blanc. Van 3/1 t/m 25/3, open ma t/m vr 8.30-16 uur.
Galerie Amarna, Rechtstraat 82/84. Expositie van Mieke van Alphen en Tjikkie Kreuger. T/m 15/1, open di t/m za v.a. 11 uur.
Studio Maastricht, Brusselsestraat 59. Glaskunst uit Frauenau. T/m 31/12. Glaskunst uit Maastricht; Max Verboeket. Van 15/1 t/m 12/2. Open do t/m za 11-18 uur.
Museum Spaans Gouvernement, Vrijthof. De gedekte tafel. T/m 31/1.
Galerie Símera-Signe, Bogaardenstraat 40b. Expositie van Pascalle Kusters. T/m 15/1, open di t/m za 13.30-17 uur.
Gallery Bell'Arte, Achter de Comedie 16a. Beelden van Nic Jonk, Luc Bemelmans, Joep Coppens, Appie Drielsma, Dirk Lambrecht, Roland Barthels en Emile Cornelis. Van 8/1 t/m 1/3, open do t/m zo 12-17.30 uur.
Galerie Ardi Poels, Lage Barakken 31a. Werk van Benoît Hermans. T/m 15/1, open wo t/m za 13-17 uur.
Theater aan het Vrijthof. Werk van Lou Heynens. T/m 16/1.
Galerie Fah, Brusselsestraat 80. Grafiek van Pavel Sukdolak. T/m 9/1, open do 16-20 uur, vr t/m zo 13-17 uur.

● CADIER EN KEER
De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10. Werk van Henk Beelenkamp. T/m 16/1. Open do t/m zo 13-17.30 uur.

● GULPEN
De Aw Sjoklaatfebrik, Ringweg 31. Ouvrage d'homme, werk van Sjer Jacobs. T/m 9/1, open do t/m zo 14-17.30 uur.

● MARGRATEN
Keramiek-galerie 'Groot Welsden', Groot Welsden 48. Atelierexpositie van Natascha Rieter en Siegfried Gorinskat. T/m 10/1, open di t/m zo 13-17 uur

● VAALS
De Kopermolen, Von Clermontplein 11. Sieraden van kunstenaarscollectief Totem. T/m 9/1, open di t/m zo 14-17 uur.

● ROERMOND
Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4. Expositie van Fred Kessels. T/m 9/1. Beelden van David Vandekop. T/m 30/1. Open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

● ROOSTEREN
Galerie Bon Art, Maaseikerweg 23. Werk van Jos Kivits, John Deckers en Niek Hoogland. T/m 9/1, open vr t/m zo 13-18 uur.

● WEERT
Gemeentemuseum De Tiendschuur, Recollectenstraat 5a. Foto's van Jo Brunenberg. T/m 30/1, open di t/m zo 14-17 uur.

● VENLO
Museum van Bommel-van Dam, Deken van Oppensingel 6. Vormgeving uit Venlo. T/m 9/1, open ma t/m vr 10-16.30 uur, za en zo 14-17 uur.

in de theaters

● HEERLEN
wo. 29/12: muziek: Golden Earring

● MAASTRICHT
wo. 22/12: muziek: Rosenberg Trio (20.15 uur)

Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur.

Ontwerp besluit AVI aangepast na inspraakreacties

Koppeling afvalverbranding en mestverwerking onzeker

MAASTRICHT – Het is nog onduidelijk of bij de in Maasbracht geplande afvalverbrandingsinstallatie (AVI) ook een installatie komt voor mestverwerking. De provincie wil die variant wel meenemen in de inrichtingsmilieu-effectrapportage (MER) omdat LLTB/Landbouwschap dat een reële optie noemt. Behoefte-onderzoek moet nog plaatsvinden.

Dat staat in een notitie over de aanpassing door de provincie op het ontwerp besluit AVI-ZON (Afvalverbrandingsinstallatie Zuid-Oost Nederland). Bij de uitwerking van de inrichtings-MER worden twee varianten onderzocht, met en zonder koppeling. Het gaat om een installatie voor verwerking per jaar van 450.000 ton vleesvarkens- en zeugenmest en 100.000 ton droge leghennenmest.

Ook is er nog geen duidelijkheid over een koppeling van afvalverbranding met slibdroging. De provincie is voorstander van die koppeling, vooral omdat het voor de kosten geen verschil maakt in vergelijking met de keuze voor een andere lokatie, waar het Zuiveringschap Limburg (ZL) voorstander van is. In dat geval zou het ZL zelf de procedures voor slibdroging oppakken.

In de notitie staat verder dat voor afvalverbranding wordt uitgegaan van een maximale capaciteit van 600 kton per jaar. De provincie beschouwt vergisting niet als alternatief voor verbranding, maar vergisting is bij voorscheiding van afval niet uitgesloten.

De provincie ontving meer dan 40.000 inspraakreacties. Op 14 januari is de eerste behandeling van de inspraaknota op het ontwerp-besluit. Het college van Gedeputeerde Staten komt 25 januari met een definitief voorstel aan Provinciale Staten. De behandeling in tweede termijn is in februari.

Protest tegen kampioenschap van brassband

HEERLEN – Het landskampioenschap dat de Brassband Limburg 11 december jongstleden in Zutphen behaalde, wordt aangevochten door De Bazuin uit het Friese Oenkerk. De Bazuin eindigde als tweede, maar denkt recht te hebben op de eerste plek omdat de Brassband Limburg in strijd met de reglementen beroepsmuzikanten uit Duitse orkesten zou hebben ingehuurd. De Bazuin heeft een protest ingediend bij de overkoepelende federatie die het kampioenschap heeft georganiseerd en gevraagd om een onderzoek.

Voorzitter Ger Enning en dirigent Maurice Hamers van de Brassband Limburg reageren verbaasd op het Friese protest. „De brassband heeft alle moeite om het hoofd boven water te houden. We zitten uiterst krap bij kas, dus waar zouden we het geld vandaan moeten halen. Uit de grond van mijn hart kan ik zeggen dat van de beschuldiging niets waar is," zegt Enning.

Hamers denkt dat het de Friese concurrent maar om één ding gaat en dat is de deelname aan het Europees kampioenschap dat volgend jaar in Montreux wordt gehouden. „Voor het benodigde geld moeten we nog op de bedeltoer, maar wij gaan daar naar toe," verzekert Enning die een eventueel onderzoek van de federatie met vertrouwen tegemoet ziet.

Doorstroom vanuit sociale werkplaatsen verloopt niet goed

Bedrijven niet in de rij voor wsw'ers

Van onze redactie economie

HEERLEN – De doorstroom van gehandicapte werknemers uit sociale werkplaatsen naar het Limburgse bedrijfsleven komt absoluut niet op gang. Sociale werkplaatsen zijn verplicht in 1994 één procent van het totale aantal wsw-werknemers te laten doorstromen. Gebeurt dat niet, dan kunnen de instellingen per niet-doorgestroomde werknemer een boete van 10.000 gulden tegemoet zien.

Tot nu toe heeft geen enkel bedrijf zich gemeld om zo'n gedeeltelijk arbeidsgeschikte op te nemen, liet Lou Koninx, hoofd van de afdeling personeel en organisatie van de Maastrichtse Toeleveringsbedrijven, weten. Met de Limburgse Werkgevers Vereniging (LWV) lopen gesprekken om tot een oplossing te komen. Van zo'n vereniging gaat toch meer daadkracht uit dan van ondernemers individueel, drukte de MTB-woordvoerder zich voorzichtig uit. De Maastrichtse Toeleveringsbedrijven hebben gisteren een ambtenaar belast met het werven van vacatures.

De Limburgse instellingen voor sociale werkvoorzieningen tellen 12.100 gedeeltelijk arbeidsgeschikten. Van hen moeten er dus 121 volgend jaar een baan krijgen in het bedrijfsleven. Volgens Koninx schuilen de belangrijkste problemen in het ontbreken van een zogenoemde quotumplicht voor het bedrijfsleven. In de Arbowet is welswaar geregeld dat vijf tot zeven procent van het personeelsbestand gehandicapt moet zijn, maar dat deel van die wet moet nog ingevoerd worden. Tot die tijd heeft het bedrijfsleven niet meer dan een 'intentieverklaring'.

MTB-directeur Leo Schunck deed de werkgevers begin december tijdens een themadag van het CNV Limburg ('De Terugkeer van de Gedeeltelijk Arbeidsgeschikte in het Arbeidsproces') een 'aantrekkelijk aanbod': neemt een bedrijf een gehandicapte werknemer van een wsw-instelling aan, dan is de eerste maand gratis, zo beloofde hij. De elf volgende maanden hoeft het bedrijf maar eenderde van de totale loonsom te betalen en vult de wsw de rest aan. Eventueel wordt die situatie met één jaar verlengd.

Aansluitend moet de uitstroomwsw'er tijdelijk in dienst genomen worden bij dat bedrijf met de garantie dat hij kan terugkeren naar de sociale werkplaats waar hij vandaan komt. Wordt er van die mogelijkheid geen gebruik gemaakt dan moet hij in vaste dienst genomen worden en kan het bedrijf tegen betaling van 3200 gulden per jaar aan de wsw-instelling de gehandicapte werknemer laten begeleiden door een begeleider van de sociale werkplaats waar hij werkte.

In de rij voor een kaartje

● *Een nieuw stationsgebouw is niet altijd een garantie voor goede arbeidsomstandigheden. Volgens de Arbeidsinspectie scoort het vrij nieuwe station van Heerlen geen voldoende.*
Foto: DRIES LINSSEN

Arbeidsinspectie geeft stations onvoldoende

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De arbeidsomstandigheden voor NS-personeel werkzaam in stations is beneden de maat. Dat blijkt uit een onderzoek van de Arbeidsinspectie. In Limburg onderzocht de inspectie de NS-stations van Heerlen, Maastricht, Nuth, Tegelen en Venlo.

Alleen het station van Nuth doorstond de test die aan de hand van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbo-wet) werd gehouden. De overige Limburgse stations vertoonden verschillende mankementen. NS-woordvoerder Kees Nieuwenbroek benadrukt dat het niet om 'levensbedreigende situaties' gaat. „Het onderzoek heeft zich alleen gericht op het personeel en niet op het publiek. Er doen zich geen levensgevaarlijke situaties voor, zoals nu misschien wordt verondersteld. Zo is ook het beleid ten aanzien van de arbeidsomstandigheden onderzocht. De Arbeidsinspectie heeft terecht met een kritisch oog gekeken."

Volgens de inspectie is het arbeidsomstandighedenbeleid bij de spoorwegen zwak ontwikkeld. In haar rapportage zegt ze dat alle elementen voor een goede aanpak weliswaar aanwezig zijn, maar dat het beleid vooral op decentraal niveau onvoldoende wordt uitgevoerd en gecontroleerd. De NS gaat nu een plan ontwerpen om de arbeidsomstandigheden voor het NS-personeel op de stations te verbeteren. „In dat plan zal worden aangegeven waaraan de bedrijfsonderdelen moeten voldoen op het gebied van de arbeidsomstandigheden en op welke manier de controle moet gebeuren. Daarnaast gaan we voor het personeel bijscholen. Maar we gaan dus niet voor ieder station een eigen plan ontwikkelen", aldus Nieuwenbroek.

Als de NS de wet volgend jaar niet beter gaat naleven, volgen sancties, zo dreigt de inspectie.

MER-commissie ziet geen technische onjuistheden

Milieurapport centrale EPZ Geleen goedgekeurd

Van onze verslaggever

GELEEN – De milieu-effectrapportage (MER) over de na 1994 te bouwen warmtekrachtcentrale 'Swentibold' op het DSM-terrein in Geleen is prima en goed bruikbaar voor de verdere besluitvorming rond deze centrale. Dat stelt de landelijke Commissie voor de Milieu-effectrapportage in een toetsingsadvies over het rapport, waarin alle eventuele gevolgen van de stroomcentrale voor het milieu zijn geïnventariseerd. De Electriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) wil de eenheid in 1995 gaan bouwen.

Volgens de MER-commissie bevat de rapportage over de 500 megawatt grote EPZ-centrale de benodigde informatie die goed leesbaar en overzichtelijk is gepresenteerd. Technische onjuistheden heeft de commissie niet geconstateerd.

Niet iedereen is even tevreden als de MER-commissie. Zo blijft Harry Geven van GroenLinks in Geleen van mening dat de risico's voor omwonenden van een calamiteit binnen de centrale onvoldoende in kaart zijn gebracht. Vooral de mogelijkheid dat weggeslingerde brokstukken van de centrale nabijgelegen DSM-installaties zullen beschadigen wordt volgens hem onderschat. De gemeente Stein en het Graetheidecomité hebben hierover ook al hun bezorgdheid uitgesproken.

De landelijke MER-commissie merkt over dit aspect enkel op dat de risico's vanwege grootschalige ammoniak-opslag nog nadere aandacht behoeven, maar dat hiervoor de MER niet hoeft te worden aangevuld.

Geven weet zich in zijn kritiek gesteund door berekeningen van de kans dat brokstukken van de centrale op deze installaties terecht zullen komen. Deze rekensommen zijn op verzoek van de Geleendenaar gemaakt door wetenschappers van de Technische Universiteit Eindhoven. Zij stellen dat in bepaalde gevallen brokstukken van honderd kilo wel negen kilometer ver weggeslingerd kunnen worden en dat massa's van vier ton na een calamiteit nog bijna drie kilometer verderop neer kunnen komen. In het MER voor de centrale staat echter dat er na een ernstig bedrijfsongeval geen brokstukken buiten een cirkel van zeshonderd meter terecht zullen komen, een inschatting die mede is gebaseerd op een risicostudie uit 1980 voor een grote kolencentrale in Dordrecht.

Geven betwist deze aanname met de rekensom van de Eindhovense universiteit en het gegeven dat de constructie van het machinegebouw in Geleen lichter wordt. Ook de aanwezigheid binnen zeshonderd meter afstand van een reeks DSM-installaties, zoals een contactzwavelzuurfabriek en zwavelopslag, maakt de situering in Geleen naar zijn mening gevaarlijk. Zowel de gemeente Stein en het Graetheidecomité hebben al gewezen op de risico's van opslag van vijftienduizend ton vloeibaar ammoniak op nog geen 350 meter van de plek waar de centrale komt.

In de MER-rapportage van EPZ wordt wel nader ingegaan op het risico dat omwonenden door brokstukken getroffen kunnen worden. Er staat dat de risico's onder de rijksnorm voor verwaarloosbaar risico liggen, een constatering waar de gemeente Geleen het in een schriftelijke reactie op het MER ook bij heeft gelaten.

Zowel het Graetheidecomité als Geven hebben Gedeputeerde Staten gevraagd EPZ alsnog een uitgebreide risico-analyse op te laten stellen. De kans dat GS hieraan tegemoet komen is er met dit MER-advies niet groter op geworden.

Limburg heeft de kleinste gezinnen

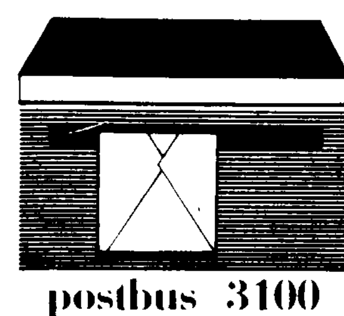
HEERLEN – De gezinnen zijn het kleinst in Limburg. Dat blijkt uit de laatste cijfers van het CBS die gisteren door het Economisch Technologisch Instituut Limburg (ETIL) bekend zijn gemaakt.

Volgens de laatste cijfers bedraagt de gemiddelde gezinsgrootte in Limburg momenteel 3,00 terwijl voorheen Noord-Holland de kleinste gezinnen had. Nu is het gemiddelde Noordhollandse gezin een tikkeltje groter. Het bestaat uit 3,01 leden. In Nederland ligt het gemiddelde op 3,08.

Limburg spant op nog een gebied de kroon: het aantal thuiswonende kinderen is in deze provincie eveneens het kleinst in verhouding tot dat van de andere Nederlandse provincies.

In Limburg wonen 1,09 kinderen thuis. Voor Nederland ligt dat op 1,18.

lezers schrijven

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie heeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Watersnood

Met moderne sluizen, stuwen en gemalen zorgen onze waterbeheerders dat voldoende water zijn bestemming bereikt en dat zoveel mogelijk water wordt afgevoerd. In het begin van deze eeuw stroomde het water door het laag gelegen Nederland rechtstreeks naar de zee. Sindsdien zijn er mogelijkheden geschapen om het water te sturen en te verdelen.. Zo ook in Limburg (kanalenaanleg). Toch hebben wij weer gezien dat door zeer zware regenval in onder meer de Ardennen een catastrofe-overstroming van de 'regenrivier' Maas niet is kunnen worden voorkomen en dat al voor de tweede keer dit jaar.

In Nederland hebben wij al heel wat watersnoden gekend, die in vele gevallen 'Heiligennamen' meekregen. Zo zijn er 5 Sint-Catharinavloeden geweest en zes Marcellusvloeden. In 1421 bij de Sint-Elisabethsvloed ontstond door wegvaging van 72 dorpen (10.000 doden) de Biesbosch. Bij de Allerheiligenvloed op 1 november 1570 in Holland (o.a. Petten) verloren 3.000 mensen het leven. In 1926 richtte een kolkende Maas vooral in Zuid-Limburg maar ook in het Land van Maas en Waal grote schade aan. En wie herinnert zich niet de watersnoodramp van 1953: 1835 doden door het watergeweld! 139 km dijkbeschadiging.

Deze laatste ramp zette de overheden en het parlement aan het denken. Er kwam in 1958 een Deltawet ter versterking van de hoogwaterkering langs de kust. Maar ook, een decennium later, liet de Adviescommissie Becht – genoemd naar haar voorzitter – zich voor relevante riviergebieden niet onbetuigd. Er kwam behoorlijke dijkverzwaring, echter niet in deze grensprovincie die zover van 'Den Haag' ligt. Daarbij kwam dat dijkaanleg en dijkverzwaring vanaf de jaren zestig 'de wind tegen kregen' van milieubewegingen en natuurbeschermers. En tenslotte speelt in het regeringsprioriteitenschema de factor geld ook nog een rol!

Dat moge zo zijn: hopelijk dan toch zeker niet als het gaat om uit het Nationale Rampenfonds de Limburgse getroffenen te helpen! Dat moet van dit kabinet een erezaak worden! Sommige mensen zijn in een jaar al twee maal gedupeerd. Bovendien moeten 'verzekeringen voor have en goed' mogelijk worden!

Hoewel steeds meer gesproken wordt sinds 'Het Verdrag van Maastricht' over het éne Europa èn Limburg is ingebed in een Euregionaal kader, zien wij nog steeds dat souvereine (nabuur) staten ten aanzien van internationale rivieren als de Maas te veel hun bevoegdheden gebruiken c.q. misbruiken. Hoe was de interne en externe samenwerking nu? Waren er rampenplannen en waren die voldoende 'grensoverschrijdend' op elkaar afgestemd? Functioneerde de coördinatie vanuit de provincie volledig? Zijn er efficiënte waarschuwingssystemen? Moet er voor dit soort rampsituaties niet een multifunctioneel dijkleger nieuwe stijl paraat zijn? Allemaal zaken die toch geregeld zouden moeten worden – ik herhaal het – in een nieuwe grensoverschrijdende waterbeheersorganisatie als van een 'Internationaal Waterschap' voor de hydrologische eenheid 'Maas en zijrivieren', met krachtige eigen bevoegdheden en de dijkverbetering kan bevorderen. Een flexibele, efficiënt werkende functionele organisatie die een einde maakt aan het gekissebis van de machtige buurstaten!

ECHT **dr. W. Heemskerk**

(Door redactie ingekort)

● Watersnood 2

Een rivier treedt buiten haar oevers, of er is stormschade aan huizen in het buitenland, vervolgens enkele beelden op televisie en minister Pronk zit al met miljoenen uit de toverpot in een vliegtuig om de slachtoffers te bezoeken. Nu is er sprake van een ramp in eigen land en wat horen we? Iedereen moet met iedereen gaan praten of iets aan financiële hulp geboden kan worden.

De Flevopolder is door de Europese Unie tot achtergebleven gebied verklaard en kan daarom rekenen op miljoenen. Is het niet mogelijk iets hiervan toe te zeggen aan de slachtoffers van deze ramp? Merkwaardig dat een ramp zich al dagen in het nieuws is voordat iemand van het kabinet of andere politici zich laten zien. Dames en heren politici, het is niet voor het eerst dat u via de krant gewezen wordt op afwezigheid bij cruciale zaken in Limburg. Vergeet de stemmers van Limburg nu ook maar.

OIRSBEEK **R. Douven**

● Commentaar

Onderstaande betreft het commentaar 'Conflict' in het Limburgs Dagblad d.d. 20.12.'93.

De commentator noemt Cruijff een 'querulant' en Jos Staatsen een 'snelle denker' en 'knopendoorhakker'. Het scenario van de KNVB was allang gereed: de belangrijkheid van de KNVB-bobo's liep gevaar, dus géén Cruijff. De KNVB was er in Las Vegas supersnel bij om Advocaat te benaderen. Gelukkig dat de KNVB-delegatie zeven man sterk was, anders had Havelange geen raad geweten met de loting. Het WK'90 was ook al zo'n prachtig bedenksel van de KNVB! Wat heeft het Nederlandse volk genoten. Bij het ABP was duidelijk merkbaar dat Jos Staatsen in Las Vegas zat: er werd in Heerlen zeer traag gedacht en , géén enkele knoop doorgehakt. Het is het oude liedje: welke bond je ook neemt, de bestuurderen achten zich belangrijker dan de actieve beoefenaren. Wie kent nog Vilé, Van Royen, De Bruin, Jansen en vele andere voorzitters?

Regelmatig verkeer ik in het buitenland. Men komt dan wel eens in de problemen. In die gevallen heb ik geweldig veel plezier gehad van Cruijff, Croiff, Cruuff en Ajax. In Las Vegas sprak een onbeduidende Duitse voetballer, ene Beckenbauer: „Er zijn veel bonden en nog meer voorzitters, maar er is maar één Cruijff'.

ARNHEM **E. Tanis**

(Door redactie ingekort)

● Bosnië/Syrië

De gebeurtenissen in Bosnië zijn genoegzaam bekend. Door nationalisme is humaniteit geworden tot bestialiteit. De wapenhandel kan het boekjaar tevreden afsluiten, voor de mensheid was 1993 een beschamend jaar. Terecht zijn duizenden vluchtelingen uit het vroegere Joegoslavië in opvangcentra gehuisvest.

De toestand in Syrië is een andere dan in Bosnië. In Syrië leven Syrisch-Orthodoxe christenen, een steeds meer slinkende minderheid temidden van een moslimbevolking. Het jodendom, het christendom en de islam – godsdienstig elkaar zo nastaand – hebben zich zelden onderscheiden door een grote mate van tolerantie. Wie de macht heeft, maakt de ander het leven onmogelijk of probeert in het ergste geval de andere groep uit te roeien. Zo werden in 1915/16 ruim 1.000.000 Armeense christenen vermoord. Het zijn geen economische vluchtelingen die uit Syrië naar West-Europa vluchten, de moslims immers blijven achter. Op alle mogelijke manieren wordt christenen daar het leven bemoeilijkt. Om een veel voorkomend kwaad te noemen: wanneer een moslim een christen-meisje schaakt, spaart hem dat een bruidsgift uit. Verhaal halen bij een rechtbank is een lachtertje.

Van deze Syrisch-Orthodoxe christenen is een naar verhouding gering aantal (enkele tientallen) in kerken opgenomen. Zo hebben enkelen in de Ursulakapel in Roermond asiel gekregen. Dat is niet illegaal. Op de dag van aankomst wordt de burgemeester als hoofd van de politie ingelicht en gaat er een bericht naar het departement van justitie. Het betreft mensen van wie het verzoek om een verblijfsgunning in eerste instantie is afgewezen, maar voor wie een herziening van de uitspraak op grond van nieuwe feiten is uitgesloten.

Vonnissen in kort geding van de rechtbanken te Zwolle, Den Bosch, en Amsterdam maken het de staatssecretaris van Justitie vooralsnog onmogelijk de vluchtelingen het land uit te zetten en toch laat het departement weten, dat asielzoekers, mochten ze worden aangehouden (in de onmiddellijke omgeving van zo'n kerk kunnen bijvoorbeeld afspraken zijn gemaakt voor douchebeurten) zij 'daadwerkelijk worden vewijderd'.

In de jaren dertig vluchtten joden die daartoe de gelegenheid hadden uit het Derde Rijk onder meer naar ons land. De toenmalige minister van Justitie besloot om daaraan een einde te maken – Duitsland was een bevriende mogendheid – en gaf de marechaussee opdracht iedere gesnapte aan de Duitse autoriteiten over te dragen met alle gevolgen van dien. Het is toch onvoorstelbaar dat een gezagsdrager nu hetzelfde zou willen doen.

POSTERHOLT **G.M. van Rijen**

(Door redactie ingekort)

Bouwvereniging Heerlen stapt naar kantonrechter

HEERLEN – Bouwvereniging Heerlen gaat bij de kantonrechter in beroep tegen de afwijzing door de Huurcommissie Limburg van de huurverhoging '92 voor 120 woningen in het Heerlense Aarveld. Ruim dertig huurders hebben bij de huurcommissie in Maastricht met succes bezwaar aangetekend tegen deze jaarlijkse verhoging. Bouwvereniging Heerlen wil nu een uitspraak van de kantonrechter over de kwestie.

De protesterende huurders wonen verspreid over vijf flatblokken aan de Ovidiusstraat, Catallusstraat, Horatiusstraat, Proculusstraat en de Marcellusstraat.

Ze zijn het oneens met de verhoging van de huurprijs omdat het beloofde groot-onderhoud van hun flatwoning voortdurend wordt uitgesteld.

Verhuurder bouwvereniging Heerlen zegt dat ze hiervoor geen geld heeft.

De huurcommisie stelde de protesterende bewoners van het Aarveld afgelopen oktober in het gelijk.

„De onderhoudstoestand van de hele woninggroep is zo slecht, dat een huurverhoging niet redelijk is," luidde de motivatie.

Bouwvereniging Heerlen ondernam een tijd niets, maar heeft nu toch de kantonrechter ingeschakeld. Wanneer deze uitspraak doet, is nog onduidelijk.

Directeur F. Perlitius van de bouwvereniging was niet bereikbaar voor commentaar, omdat hij op kerstvakantie is.

Duitsers met weegschaal en drugs op straat

KERKRADE – De politie heeft gistermiddag in de Kleine Stegel te Eygelshoven twee Duitsers aangehouden die in het bezit waren van verdovende middelen en een weegschaal.

De verdachten, een 20-jarige Akenaar en een 21-jarige man uit Würselen, pleegden bij de aanhouding hevig verzet. Toch kon het duo worden overmeesterd. Een van de Duitsers kon bijna niet praten omdat hij een zakje met heroïne in zijn mond had. De andere verdachte strooide de heroïne op straat. Beide mannen zijn voorgeleid en zij konden na het opmaken van een proces-verbaal weer vertrekken.

journaal kort

KERKRADE

● In het gemeenschapshuis Terwinselen wordt op zaterdag 1 januari vanaf 12.30 uur een nieuwjaarsreceptie gehouden. Het kerkbestuur en de verenigingsraad zullen hierbij aanwezig zijn.

● De Radio Omroep Kerkrade (ROK) verzorgt vrijdag een oudejaarsuitzending. Om 10 uur is 'Uvver Plat Jekald', om 11 uur gevolgd door 'Klankstad Magazine'. Van 14 tot 16 uur is de ROK op lokatie in de voormalige Vroedvrouwenschool, speciaal voor de bewoners van de Hamboskliniek.

HEERLEN

● Het City-mannenkoor verzorgt zaterdag 1 januari vanaf 14 uur een Nieuwjaarsconcert in clublokaal 't Koffiehuuske in Benzenrade.

● Drumband Olympia houdt in verband met het behalen van het Nederlands Kampioenschap in Arnhem en een eerste prijs in Kerkrade een receptie op zondag 2 januari van 19-20 uur in café Coriovallum, Venlostraat, Schaesbergerveld.

BRUNSSUM

● Jazzclub 'Oude Stijl' houdt op zondag 2 januari haar jaarlijkse dansmiddag in Casino Brunssum (Treebeekplein 133) met muziek van The John Kirby Legacy. Er zullen oosterse muziekstukken, boogie woogies en ballads gespeeld worden. Aanvang 14 uur.

VOERENDAAL

● B en W recipiëren op nieuwjaarsdag van 12 tot 13 uur in de raadszaal van het gemeentehuis.

● In de narrentempel van de Molmuus wordt zaterdag 8 januari de prins van Groot-Voerendaal uitgeroepen. In café 't Koppelke, Klimmerderstraat 8 zijn vanaf 2 januari kaarten in voorverkoop.

BOCHOLTZ

● Het orkest The Peanuts verzorgt nieuwjaarsdag in café de 'Auw Leemkoel' vanaf 's middags drie uur een matinee.

● Het nieuwjaarsmatinee van de Philharmonie in de harmoniezaal aan de dr. Nolensstraat begint om 13 uur. De Eisbachermuzikanten zorgen voor de vrolijke noot.

SIMPELVELD

● Bewoners die nog een ondergrondse tankopslag gebruiken, dienen dit voor 31 december bij het Overlegplatform Milieu OZL in Heerlen te melden.

● Verenigingen en stichtingen die in 1994 aktiviteiten hebben gepland, dienen dit voor 1 januari schriftelijk bij de afdeling Burgerzaken kenbaar te maken.

● De VVV houdt vandaag in samenwerking met de wandelsportvereniging NOAD uit Bocholtz een oliebollen-wandeltocht. Men kan kiezen uit de afstanden 5, 10 en 15 kilometer. Vertrektijden: tussen tien en twee uur.

LANDGRAAF

● De oud-prinsen uit de Groenstraat houden zaterdag 1 januari de 'Nieuwjaars Dans Party'. Aanvang 14 uur in gemeenschapshuis 't Strôatje, Eygelshovenerweg 4.

NUTH

● De Lokale tv-Omroep Nuth zendt zaterdag (19-20 uur) en zondag (10.30-11.30 uur) uit via het kanaal van TV-Gazet. Items: nieuwjaarswens burgemeester Coenen, receptie Martinus Vaesrade, MDGO Heerlen, Kerst-Inn's en jubileum gemeenschapshuis Wijnandsrade.

Bloemen

● *Bloemen voor het Simpelvelds jeugdkoor 'The Flowers'. Het koor heeft met succes opgetreden in het Franse Metz. In het moderne winkelcentrum St.-Jacques vonden in het kader van een internationaal 'Noël du monde entier' diverse optredens plaats. Het organiserende dagblad 'La Républicain Lorrain' wijdde aan het optreden van de Simpelveldenaren zelfs een hele pagina met foto.*

Bloemen 2

● *Behalve 'The Flowers' waren ook vocale groepen uit Engeland, Duitsland, Spanje, Slowakije, Brazilië en Frankrijk van de partij. Tenslotte werden ook hernieuwde vriendschapsbanden aangeknoopt met een afvaardiging uit Mondelange, de partnergemeente van Simpelveld en het Duitse Langenselbold. En juist dat laatste wil burgemeester Peter Cammaert zo graag stimuleren. Het jeugdkoor heeft nu de eerste voorzet gegeven. Wie volgt?*

Voetbalfan

● *Sint en kerstman hebben hun jaarlijkse surprisereis erop zitten en andermaal kwistig her en der met cadeautjes gestrooid. Soms voltreffers, af en toe tegenvallers registreerd. Bij Hubert van Wersch, 80-plusser en gerespecteerd bewoner van het bejaardencentrum Bocholtz, wisten de surprisebrengers in elk geval de gevoelige snaar uitstekend te raken. De voetbalman pur sang is bijna sinds de oprichting lid van Sportclub '25 en superfan van het Nederlands elftal. Hubert kreeg een levensgrote, ingelijste foto van Oranje anno 1993 als kerstcadeau. Spil van dat elftal vormt niemand minder dan Hubert van Wersch zelve!*

Voetbalfan 2

● *Een fotorucage is er debet aan dat Hubert de plek van Oranje-aanvoerder Ronald Koeman inneemt en derhalve trots als eerste Bocholtzenaar het Oranje-tricot draagt en het middelpunt vormt van de vaderlandse WK-formatie 1994. Een schot in de roos. Hubert van Wersch, vroeger een gevreesd scherpschutter op de Limburgse voetbalvelden, is apetrots op het kostbare kleinood en showt vriend en vijand zijn jongste aanwinst. Hopelijk weet Hubert zijn 'teamgenoten' te inspireren in Amerika de WK-titel in de wacht te slepen. Dat is in elk geval Huberts hartewens voor 1994. Aan zijn inbreng zal het in elk geval niet liggen.*

Watersnood

● *Liefst dertig medewerkers van recreatiecentrum d'r Pool in Kerkrade werken maandag 3 januari geen salaris ontvangen als het zwembad van 10.30 tot 16 uur open is voor de actie 'Limburgers helpen Limburgers'. Op die dag is er recreatief zwemmen en de gehele opbrengst is bestemd voor alle Limburgers die de afgelopen dagen door water in nood zijn geraakt. Burgemeester Jan Mans van Kerkrade opent de actie om half elf door het eerste entreekaartje à ƒ 4,15 te kopen. Uiteraard laat Mans het niet bij het kopen van een kaartje. De burgemeester zal daarna enkele baantjes in het zwembad trekken. Een prima initiatief van Limburgers op het 'droge'.*

Kwestie zorgt voor bestuurlijke chaos bij visvereniging

Puin vijver Rimburg nog niet afgevoerd

Van onze verslaggeefster

LANDGRAAF – Het verontreinigde puin bij de Rimburgse visvijver blijft nog ... tijd aan de waterkant ... en. Woningvereniging ... ch over Worms ziet door zware regenval van de ... ste twee weken geen ... s om het materiaal binnen de gestelde limiet te verwijderen, zonder de kwetsbare omgeving te beschadigen. In een brief aan de gemeente Landgraaf vraagt de woningvereniging enig ... ijt. Landgraaf heeft dit ... gezegd.

... esten van een sloopcafé uit ... dorp waren bedoeld om de ... van de visvijver te verstevigen. Eenmaal gestort, bleek het materiaal vervuild met lood, plastic en ijzer-vlechtwerk. Landgraaf ... woningcorporatie vervolgens opdracht het puin voor zaterdag 18 december te verwijderen.

... ouder Thei Gybels heeft deze week persoonlijk poolshoogte genomen bij de vijver. „Als je ... met zware vrachtwagens ... rijden, beschadig je de wegen onherstelbaar. De ondergrond is véél te drassig en het ... in de vijver staat te hoog. ... puin mag daarom conform de ... van de woningvereniging ... liggen totdat het water is ... en de wegen beter begaanbaar zijn," zegt hij.

... mburgse visvereniging Zuid ... Hoek zit ondertussen zwaar ... het vervuilde puin in de ... Volgens bestuurslid P. ... eck heeft de kwestie tweedracht gezaaid binnen de geledingen.

... waren het helemaal niet eens ... stort van dat spul, maar de ... itter was ermee akkoord gegaan," verklaart hij. „En waarom ... hij nu ineens zijn functie ...

... rboel

... eck meent dat er sprake is ... een een-tweetje tussen (oud-) ... zitter J. Erkens – ook bestuurslid van de woningvereniging – en de opzichter van woningcorporatie Ubach over ... ms. „Het is één grote warboel, ... zitten met de handen in het ...

... ns ontkent de beschuldigingen aan zijn adres. „De visvereniging is al anderhalf jaar bezig met ... oeverversteviging van de vijver. De gemeente en de woningvereniging hebben ons een hoeveelheid schoon puin toegezegd, ... isten alle leden. Dat het uiteindelijk zo'n enorme berg zou ... en, wist ik niet evenmin dat ... aakje vervuild was. Ik heb ... te goeder trouw gehandeld," zegt hij.

... aftreden als voorzitter heeft ... ns Erkens niets met de onzalige kwestie te maken.

Het Bankje

● *Een vrouw probeert Leo met gebeden te genezen.* Foto: KLAUS TUMMERS

Een lege bank voor de V & D in Heerlen. Tot een maand geleden zat daar dagelijks de bekende zwerver Leo. 'De breakdancer', zoals hij vanwege zijn trillingen door menigeen gekscherend genoemd wordt. Politieman Ruud Lieskamp heeft het laatste half jaar met Leo gesjouwd. Van de bank naar de douche in het Slaaphuis en terug. Todat hij zelf een schimmelinfectie opliep. Dankzij een pittige brief van Lieskamp aan burgemeester en politiebazen is de zwerver opgenomen in psychiatrisch centrum Welterhof.

„Leo maakt het goed," luidt het daar. Maar een gesprek onder vier ogen met hem is vanwege zijn onvrijwillige opname niet mogelijk. Het verhaal van Leo gezien door de ogen van een bezorgde agent.

Politieman zorgt voor opname van Heerlense zwerver

'Leo is mijn zorgenkindje'

DOOR STEP VAESSEN

HEERLEN – „Nee hoor, Leo is niet dood. Het gaat goed met hem." Ruud Lieskamp lacht na het zoveelste telefoontje. De geruchten dat de bekende zwerver dood zou zijn, zijn hardnekkig. Heerlen mist Leo, blijkbaar.

Ruud mist hem ook, een klein beetje. Met moeite geeft hij het toe. Verlegen glimlachend, als hij het over zijn catwaazle heeft. „Leo is mijn zorgenkindje. Ik wilde hem per se voor de kerst onder dak hebben en dat is gelukt."

Toen de 38-jarige politieman het afgelopen voorjaar na een zwaar motorongeluk in de politieshop ging werken, maakte hij kennis met de 47-jarige zwerver „Gatverdamme, die viezerik. Ik had dezelfde reactie als iedereen." Toch ging hij op het verzoek van een bewaakster van een winkel in, om iets voor Leo te doen. „We besloten hem beurtelings elke week te gaan douchen."

Stoïcijns liep Lieskamp dan in de middagdrukte naar het bankje, riep Leo die vervolgens achter hem aansjokte. „Ik voelde de blikken van mensen branden. Bij het kruispunt hield ik het verkeer tegen totdat Leo was overgestoken."

De zwerver lijdt aan een zeldzame ziekte, die dementie en zelfverwaarlozing met zich meebrengt. Ruud moest hem voor het douchen de broek vaak van het lijf knippen. „De eerste keer heeft hij wel een uur onder de waterstraal gestaan voordat hij schoon was."

Overal haalde de politieman kleren voor de man vandaan. „Omdat we opeens bij het Leger des Heils moesten betalen, ging ik het bij mijn familie proberen. Schoenen, jassen, broeken, hele garderobes heeft hij in een mum van tijd versleten. Als ik hem op vrijdag schoenen bracht, was er vaak op maandag niets meer van over. Door de trillende bewegingen, was de hele zool weggeschuurd."

Omdat Leo een aantal jaar geleden ternauwernood uit een brandend huis is kunnen vluchten, wilde hij volgens Lieskamp niet meer tussen vier muren zitten. „Leo wilde altijd buiten zijn. Het is echt ongelooflijk maar zelfs met de ergste kou, werd hij niet verkouden. Laat staan erger."

Bij de hulpverlening kon hij met Leo nergens terecht. „Daar schrok ik van. Nederland is zo verzorgd. Maar met Leo kon ik nergens komen. Zelfs niet bij de Stichting Noodhulp."

Lieskamp ergerde zich aan mensen die Leo steeds zoetigheid toestopten. „Ik had soms de neiging om een bordje te plaatsen 'verboden te voederen'. Als je zag wat hij van mensen kreeg. Zo zat hij in de kou met een liter ijs. En dan ging hij met mee douchen omdat hij het eerst op wilde eten."

De laatste weken ging Leo sowieso steeds minder vaak mee douchen. „Hij reageerde eigenlijk nauwelijks nog op mijn komst. Bovendien werd de drempel voor mij steeds hoger om hem mee te nemen. Zeker nadat ik een schimmelinfectie had opgelopen. Dat vonden ze thuis ook niet zo prettig."

Lieskamp besloot aan de bel te trekken en schreef een wanhopige brief naar de burgemeester en zijn baas. Toen bleef actie niet lang meer uit. Eerst kwamen een psychiater en een dokter kijken. Toen een rechter uit Maastricht. Daarna werd Leo binnen een mum van tijd middels een rechterlijk bevel naar Welterhof gebracht.

Lieskamp is opgelucht. „Gelukkig kun je in ons land niet zo maar van straat geplukt worden. Stel je voor, nu is het Leo en dan alle mensen met rode haren. Maar gezien zijn toestand was dit voor hem echt het beste."

Hoewel hij nauwelijks met Leo heeft gesproken, – 'waar moet je het in godsnaam over hebben' – merkte Ruud dat Leo dankbaar was voor zijn hulp. „Hij kneep me na het douchen wel eens in de arm en dan zei hij 'dank je'. Ik zag hem echt opfleuren. Hij is echt een warm mens."

Volgens de politieman heeft zijn ongeluk er mee te maken dat hij zich het lot van de zwerver zo heeft aangetrokken. „Sinds ik de dood in de ogen heb gezien, ben ik een andere politieman geworden."

Sommige collega's verklaarden hem echter voor gek. „Leo, dat is Ruud zijn vriend," zeiden ze lichtelijk spottend.

Ondanks zijn bezorgdheid heeft de politieman toch altijd enige afstand tot Leo bewaard. Emotioneel dan. „Ik dacht altijd, bind je niet te veel aan hem. Want dadelijk gebeurt er iets ergs en dan voel je je te veel betrokken."

Hein Beckers lijsttrekker

SIMPELVELD – Raadslid Hein Beckers uit Bocholtz is tijdens de ledenvergadering van de Politieke Vereniging Burgerbelangen gekozen tot lijsttrekker.

Op de Burgerbelangen-lijst staan verder achtereenvolgens Sjef Dohmen (Simpelveld), Hans Kicken (Simpelveld), Bert Loo (Bocholtz) en Jub Dautzenberg (Bocholtz).

Vernieuwd postkantoor Hoensbroek weer open

HOENSBROEK – Na een ingrijpende renovatie heeft het Hoensbroekse postkantoor gisteren de deuren weer geopend. Het postkantoor-nieuwe-stijl aan de Mgr. Nolensstraat is uitgebreid met een postwinkel, giromaat, kopieermachine en kaarttelefoon. Deze restyling is onderdeel van een totaalprogramma: de komende vijf jaar worden alle Nederlandse postkantoren gerenoveerd.

Naast de gewone postdiensten kunnen cliënten in het vernieuwde kantoor ook terecht voor het overschrijven van kentekenbewijzen en motorrijtuigenbelasting en aangiften.

In de postwinkel zijn cadeaus, staatsloten, strippenkaarten en kantoorartikelen verkrijgbaar.

in gesprek

● Verslaafden

Ik wil met dit schrijven reageren op een ingezonden brief over de bouw van het opvanghuis (OAC) aan de Spoorsingel in Heerlen dat rond februari van 10 tot 22 uur opengaat. Ik vind de briefschrijver kortzichtig. De uitspraak dat het gebouw van onze belastingcenten wordt betaald, vind ik een cliché. Ik ben het ermee eens dat het Inloophuis van ons belastinggeld wordt betaald. Dat is nuttig besteed, want er wordt hier veel geld over de balk gegooid. Staatssecretaris Simons verspilt vier miljard gulden, er wordt voor miljarden aan wapens geproduceerd en de Betuwelijn kost ook veel geld. Het lijkt hier in Heerlen een rage te worden om maar alles op de verslaafden te verhalen. U moet zich goed realiseren dat verslaafden op de eerste plaats mensen zijn, die uit nieuwsgierigheid ooit met drugs zijn begonnen. Het duurt – bij de meesten – echter erg lang voordat ze van zichzelf accepteren dat ze inderdaad verslaafd zijn. Als dat opvanghuis er komt, is dat niet alleen bestemd voor de verslaafden die – tijdelijk – geen onderdak hebben, maar ook voor zwervers. De 'normale' mensen kunnen niet veel meer van elkaar verdragen, laat staan van zwervers en verslaafden.

VOERENDAAL, Jef Roelofs
(Door redactie ingekort)

● Milieubeleid

Naar aanleiding van het milieubeleid van de gemeente Heerlen wil ik het volgende kwijt. In Heerlen aan de Benzenraderweg, een zeer drukke verkeersweg met veel stank- en geluidsoverlast, stond een boom. Een schitterende appelboom met elk jaar weer dezelfde grote oogst aan fruit. Buurtbewoners, maar vooral ook kinderen en passanten, beleefden elk jaar weer veel plezier aan deze boom; eerst aan z'n bloei, later aan z'n appels, die eenieder naar believen mocht plukken of rapen. De boom werd ieder jaar gesnoeid en in 36 jaar is er nooit door iemand geklaagd over overlast. Integendeel, hij werd alom geprezen en bewonderd! Om voor iedereen onduidelijke en vooral onbegrijpelijke redenen heeft Openbare Werken voor deze boom (ongezien) een kapvergunning afgegeven en plotseling, zonder waarschuwing aan wie dan ook, is de boom verdwenen (gekapt dus). Vindt u het vreemd dat zodra iemand het woord 'betonstad' in de mond neemt, iedereen meteen uitroept: 'Dat moet Heerlen zijn!'

HEERLEN, G. M. Jacobs-Remmen

Limburgs Dagblad
REGIONALE EDITIE
Chef editieredactie Wim Dragstra
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264
Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506
Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CB Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259066
Servicepunten
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

Open dag 29 januari
vanaf 11.00 uur tot 15.00 uur

kappersacademie

De school waar je slaagt.

Honigmanstraat 4a, Heerlen
Hendriklaan 54, Roermond.
Infonummer: 045-714031.

...ES verzorgd door een ...ren team van docenten ... vrijwel alle vakken in Heerlen, Maastricht, Eindhoven en Weert. Nog enkele ...begeleidingsplaatsen ... in Heerlen en Hoensbroek. Inlicht. hoofdkantoor ...H., telef. 045-741102.

...ARBRIEFBEURS Eind...en, 040-457080. Dis... verzilvering van ...depapieren aan toon... Advies voor discreet ...en i.v.m. EG-maatre...n. Boschdijk 363.

... koop aangeboden CAFÉ-...ENTARIS. Inlichtingen ...5.60 tel. 045-722017.

... huur GEVRAAGD café. ...nr. B-04993, L.D., Pb. ...0, 6401 DC Heerlen.

...LDERS kunnen nog ...e behang- en binnen...werk aannemen. Tel. ...210020.

... LOOK BV Landgraaf. ...reiniging, uitkappen, ...en, steigerverhuur. Tel. ...312154. Fax 323452.

... VERKOPEN? Adver...er via: 045-719966.

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Te koop diverse soorten PAPEGAAIEN. Telefoon: 043-650563.

Duitse HERDER, teef, 14 mnd. oud, lief en goed v. kinderen. Tel. 046-753210.

Duitse HERDER pups te k., 8 weken, teefje 3½ maand oud, reu 13 mnd. oud. Tel. 046-753210.

Te koop pups kruising ROTTWEILER/Deense Dog. Telef. 045-274032.

Te koop Duitse STAANDE draadhaar, teef, ½ jr. oud, met pap. Tel. 045-714923.

Te koop 4 KONIJNEN. Telefoon 045-230264.

WEDUWNAAR 61 jr. zoekt weduwe 55-60 jr., huisel. type, om samen door het leven te gaan, br. liefst met foto. Br.o.nr. B-04994, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Hrl.

Gratis naar Londen

...aankoop van een nieuw Engels bankstel bij Antiek en ...sign Coumans tijdens de Engelse weken van 27-12 t/m ...1, krijgt u een gratis 3-daagse reis voor 2 personen naar ...nden.

Antiek en Design Coumans
2.000 m2 woonwinkel
Industrieweg 15, Stein (richting haven). 046-337770.

Tapijt- en Meubelreiniging
NU OOK IN LIMBURG!
Laat nu snel en vakkundig uw vloeren en meubelen reinigen. Bel voor gratis prijsopgaaf:
RICK'S CLEANING. Tel. 020-6866814.

Nog enkele mooie luxe showroomkeukens met zeer
Hoge korting bij Vossen Keukens
Modern: Glaspaleis, Kerkplein 46. Klassiek: Eikenderweg 77, Hrln. ☎ 045-717555.

Keuken-renovatie
Van aanrechtblad tot voorfrontvernieuwing.
Lemper Keukens b.v.
Kempenweg 65, Obbicht.
Tel. 04498-55170.

In- en verkoop 2e HANDS ...belen en antiek. Tel. ...-724943, Rotterdamstr. ..., Heerlen.

...BOUW-APPARATUUR: ... keus in topmerken, ...erpe prijzen en vakkun... advies. Vossen-Keu...: Glaspaleis, Kerkplein ... Heerlen en Eikenderweg ...Telef.: 045-717555.

KEUKEN-RENOVATIE: Workbladen, spoelbakken, inb.app. en montage met gar. Vossen-Keukens, Eikenderweg 77 en Glaspaleis, Kerkplein, Heerlen. Telef.: 045-717555.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

IJSK., gasf. ƒ 95,-; wasaut. ƒ 175,-; diepvr. ƒ 175,-; wasdr. ƒ 175,-. 045-725595.

Gaskachels / houtkachels. KACHELSMID, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638. De beste en goedkoopste.

Te koop GASHAARD huisjesmodel en kolen houtkachel. Telef. 046-757430.

Te koop OVERLOCKMACHINE en industrienaaimachine. Julianastr. 6, Nieuwenhagen-Landgraaf.

NU OOK VOOR AL UW HANG- EN SLUITWERK

SIERBESLAG

Onze nieuwe deurencollectie is binnen

Zuidlimburgs grootste deurenspecialzaak houdt

OUDJAARSHOW

NIEUW

OPENINGSTIJDEN
Woensdag 29 december 9-18 uur
Donderdag 30 december 9-18 uur
Vrijdag 31 december 9-15 uur

DE MERBAU SPECIALIST

KUNSTSTOF OF HARDHOUTEN KOZIJNEN

VOORDEUREN
ACHTERDEUREN
BINNENDEUREN

KOM KIJKEN IN ZUID-LIMBURGS MOOISTE SHOWROOM

INDUSTRIESTRAAT 10-12 6466 GC KERKRADE 045-419273

Muziek

Korg i 3 keyboard
Pas op de markt, nu al een topper!
Kom luisteren en sta versteld.
Bruto adviesprijs ƒ 6.235,-.

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist

Donderdag koopavond.

De muziekzaak van de jaren '90

o.a. Keyboards, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons, orkest-apparatuur enz.

Diverse eindejaars-aanbiedingen.

Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein.
☎ 046-333227
Ma. t/m za. open
donderdag koopavond.

SAXOFOONS grote voorraad, gebruikt en nieuw, v.a. ƒ 700,-. Ook huur mogelijkh. Adams Thom. ☎ 04756-1324.

DWARSFLUITEN grote voorraad. Gebruikt en nieuw vanaf ƒ 300,-. Ook huurmogelijkheden. Adams Thom. ☎ 04756-1324.

Wegens ziekte te k. piano ACCORDEON "Scandalli" Polifonico XIV T, 120 bas, met 6 registers, rechterhand 13 registers, kleine accordeon met 40 bassen en 26 toetsen merk Hohner, pr. n.o. t.k. Telef. 045-215948.

Voor Limburgs LEKKERSTE gehakt. Slagerij Houtvast Schinnen.

Win een ZONNEHEMEL Pampero '94 t.w.v. ƒ 1.695,- of één van de andere 2000 prijzen in onze prijzencarrousel bij aankoop van een zonnehemel. AU Soleil B.V., Markt 38, Kerkrade. Telef. 045-461417.

Sla nu uw slag! Superlage prijzen! GOERGEN Zonnehemels. De grootste zonnevak-speciaalzaak in de regio. Alles met 3 jaar garantie. Uit voorraad leverbaar. Rijksweg Noord 97, Sittard. Telef. 046-583002 (oude pand Smeco t.o. ziekenhuis bij tankstation).

Te koop compact ZONNEHEMEL Philips suncar 4x 400 Watt. Inl. 045-312956.

HORIZON de goedkoopste van Nederland in zonnehemels, 3 jr. garantie, 1e klas apparatuur, v.a. ƒ 999,-. Kollenberg 5, Sittard (t.o. Aldi). Tel. 046-511695.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Diversen

jouw horoscoop
06-320.330.89 100 cpm

GEBIT gebroken? Tandtechn. praktijk Hoonhout v. nwe. gebit prothese en reparaties. Akerstr. Nrd. 328, Hoensbroek. ☎ 045-228211.

WATEROVERLAST??? 2H-Reiniging helpt u met - Leegpompen kelder - Tapijt droogzuigen/reinigen - Hoge Druk reiniging. Bel voor vrijbl. offerte 04929-27659.

Markt Eygelshoven
Niet zaterdag 1 januari a.s., maar donderdag 30 december.
Dezelfde plaats en dezelfde tijd.

SNUFFELHAL Geleen. Deze week! Tal van topkoopjes: o.a. rundleren 2-zitters vanaf ƒ 195,-; barok bankstellen van ƒ 495,- tot ƒ 3.000,-; rundleren bankstellen van ƒ 695,- tot ƒ 3.500,-; prachtige blank eiken meubels o.a. bankstellen, eethoeken, diverse modellen kasten. (Denkt u er aan! wij ruilen ook uw oude spullen in). Pracht eethoeken in diverse stijlen al vanaf ƒ 95,-; enkele pracht notenhouten kasten enz, enz. Enorme keuze in onze enorme hal, betaling ook in termijnen zonder kosten. Oude Maastrichterweg 27, Geleen. Deze weg loopt paralel aan Rijksweg Noord. Let op videotheek de Kijkdoos, daarachter is de hal.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Te koop gevraagd GASFORNUIS, 4-pits. Tel. 045-228517.

Gevraagd KLEUREN-TV, video, stereotoren, wasautomaat. Telef. 04406-12875.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Antiek SIMONS gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen, lampen, klokken enz. Dorpstraat 45A, Nuth (in het centrum t.o. kerk). ☎ 045-243437. Een begrip voor de regio! Zondag open van 11-17 uur.

Foto/Film

Te koop Yashica-Fri FOTOCAMERA, 1x50 mm L., 1x135 mm L., 1x80-200 mm L., 1x teleconverter 2x24 mm, 1x sunpak auto 322 flitser, prijs ƒ 1000,-. ☎ 045-257093.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 65,-. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede KLEUREN-TV'S grote sort. met gar. v.a. ƒ 95,-. Meer dan 25 jaar TV-Occasioncentrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen. Telef. 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 60,- met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met teletekst v.a. ƒ 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. ☎ 045-213432.

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet links onder op de enveloppe het nummer uit de advertentie te vermelden.

DRAADLOOS

- GEHEUGEN VOOR 10 NUMMERS
- INTERCOM FUNCTIE
- LAATSTE NUMMER HERHALING
- DOOR-VERBINDINGS-MOGELIJKHEID
- WACHTSTAND MET MUZIEK
- KIEZEN IN TOON OF PULS
- 2-KANAALS-UITVOERING
- RUIS-ONDERDRUKKING
- GESCHIKT VOOR BURO OF WAND
- DIGITALE BEVEILIGING TEGEN ONGEOORLOOFD BELLEN OP UW KOSTEN
- BEREIK: 50-150 METER

cresta
CXT 2/N
DRAADLOZE TELEFOON

LEVERBAAR IN WIT, GRIJS OF ZWART!

goedgekeurd door Ministerie van Verkeer en Waterstaat

BIJ DIXONS VAN 229.- NU 159.-

INCLUSIEF 12 MAANDEN GARANTIE!

Dixons
je komt ogen en oren tekort.

Bel voor de dichtstbijzijnde Dixons-vestiging: 073-41 00 10

OPHEFFINGS - UITVERKOOP VAN DE BEKENDE ZIT WERELD KOLLEKTIE

WEGENS VERPLAATSING ZAAK NAAR HEERLEN WOONBOULEVARD

NU 20% korting op de gehele kollektie

ZIT WERELD

Holzstraat 134 en Straterweg 47, Tel. 045 - 455151 Kerkrade.

Bel 045-719966 Piccolo's voor méér en snel resultaat Bel 045-719966

...ADFRODITE Maastricht vraagt meisjes, intern ...lijk. Geopend v.a. ... uur, ma. t/m do. tot ... uur, vr. en za. tot ... uur Tel. 043-259563. ...nderstr. 6, Maastricht.

... ILONA vraagt meisjes ...telefoniste. Telefoon: 045-...03.

Griekse Sex*
... draait z. om. 100 cpm
06-320.325.55

TIENERSEX 18 jr.
06-320.320.10
06-320.321.10 100 cpm.

SM MANIAC
06-320.324.12
... vernedert me, ik tril van opwinding... ƒ 1,- pm.

Homosex voor 2
(ƒ 1,-p.m.)
Regiocontact 06-9519
Jack off 06-9735
Telefoonsex 06-9835
... eerst 06-320 en dan:
SM voor 2 325.10
Bi-sex 323.36
Travestie 325.09
Studenten 327.56
Darkroom 324.16
Jongenssex 325.19
Gay pervers 329.16
Transseksueel 321.36
Jack off privé 321.16
Gaysex Limburg 325.73

...GE PORNO ƒ 1,- pm. Ik ... een prostituée willen zijn.
06-320.320.53

Gratis telefoonsex voor vrouwen: 06-4311
spanning, sensatie, kost niks!
Mannen bellen: 06-9596
ƒ 1,- p.m. (uitsl. mannen).

't laatste
Verbod
1 g.p.m. 06-320.322.72.

NIEUW!!!
Direkt Apart
Met stoeipoezen voor een hete afspraak
06-9824 1,- p.m.

Even vlug
Direkt apart met 'n meisje
Bel nu 06-9822 - 75 cpm.

Sex voor twee
In bed met een heet meisje!
06-320.330.82 - 75 cpm.

SM voor twee
Direkt apart voor een zeer streng sexkontakt.
06-320.329.99 - 75 cpm.

Homokontakten
Zoek je 'n hete jongen?
06-320.330.18 - 75 cpm.

Anonieme
Sexadresjes van vrouwen
Bel nu 06-9737 - 75 cpm.

RIJPE vrouwen zoeken
sexkontakt
Bel nu 06-9705 - 75 cpm.

Hete meisjes
die eenzaam zijn zoeken voor vanavond sexkontakt!!
Bel nu 06-9780 - 75 cpm.

06-320.320.55
Zoek je 'n GRIEKS standje met rijpe vrouwen? (75 cpm.)

Direkt sexkontakt (75 cpm.) met 'n vrouw in jou regio.
06-350.290.37.

Eenzame hete vrouwen zoeken
anonieme sex
06-350.110.70, nu 50 cpm.

Zoek jij hete meisjes? sex-thuis-kontakt - 75 cpm.
06-320.326.33

Sexkontakt
Direkt met ondeugende vrouwen
Bel nu 06-9604 - 75 cpm.

LADY B. Superieure en geestel. behandeling 1 gpm
06-320.324.68

06.9711
Sabrina in het pashokje. Je komt te vroeg binnen. Geeft niet zegt ze, pak me, ik buk wel! 1 gpm.

Livesexgesprek met Topsex meisjes. Laat je verwennen. 1 gpm. Heerlijk zo met jou!
06.97.22

Rijpe lesbische Vrouwen! Heerlijk die hand onder m'n rok! 1 gpm
06.98.68.

EROX! De Madam verbind je door, zeg maar naar wie! Zalig zo'n hoogtepunt! 1gpm
06*95*06.

Dikke vrouwen live. Voor livegesprek met mollige vrouwen, enorme bollen. 1 gpm.
06.98.70

GRIEKSE-LIVESEX. Alleen live voor Grieks! Ik buk wel schat 1 gpm
06.95.05

06*95*92
Het meisje bukt en schuift haar rokje omhoog. Jij trekt haar onderbroekje opzij, op z'n GRIEKS. 100 cpm.

06-320.320.22
Ik wil dat je me in de lift masseert. Zachtjes hoor, ben 18 jr. 1 gpm.

Homo jongens
Hoor ze heet tekeer gaan
06-320.330.88 (75 cpm)

Direkt vrouwen aan de lijn
even vlug
06-320.330.01 (75 cpm)

Sexafspraakje
met 'n meisje. Vraag haar tel.nr. 06-9644 (100 cpm)

De vrouw
zoekt een heet sexkontakt
06-320.330.42 (100 cpm)

Tikkeltje ondeugend, direkt apart met een leuk meisje!
Bel 06-9776
(100 cpm)

ONE ON ONE
06-98.91
Direct apart met 'n leuk meisje, 75 cpm.

SM kontakt
bij jou in de regio!
06-320.325.80 (100 cpm)

Prive-kontakt
Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn. 06-9590 (75 cpm)

Genoeg ondeugende meisjes. Ben jij ook op zoek? (100 c/m)
*** 06-9602 ***

Vrouwen
zoeken overdag sexkontakt
Bel 06-9681 (100 c/m)

35+ sexkontakt
Volop rijpe vrouwen zoeken sexkontakt
06-9616 (100cpm)

Gratis sexkontakt
meer dan 400 hete meiden.
Bel nu 06-9605 (100 cpm)

Thuiskontakt
meisjes in jouw regio
Bel nu 06-9611 (75 cpm)

Nieuw
direkt babbelen met het meisje van je dromen. Bel 06-9757 (100 cpm)

Sex voor 2, gratis voor vrouwen 06-4366.
Mannen bellen:
Super sex 06-9716
Sex direct 06-9894
Telefoonsex 06-9713
Sexcontact 06-9635
Sexplezier voor 2. 06-9718
Live sex 06-320.325.00
Regio sex 06-320.325.92
ƒ 1,-p.m. (alleen mannen).

Meiden LIVESEX! Doe jij m'n onderbroekje maar uit schatje! Heerlijk heet, 1 gpm
06-320.320.65

LiveSex. Hier kunnen jonge jongens 18 jr. lekker met Rijpe Vrouwen rommelen,
1 gpm. 06.98.48

06.96.09
RIJPE vrouwen willen een livesexgesprek! Laat je doorverbinden! 1 gpm

SEXMEISJES live! Wel voorzichtig doen. Ben net 18 jr. U bent gelijk aan de beurt!
1 gpm 06.96.36

300 meiden
Zoeken een heet avontuurtje.
06-350.110.77 (Nu 50 cpm.)

Sex voor 2
Direkt kontakt met meiden en jonge vrouwen.
06-320.330.46 - 75 cpm.

Direkt Apart
Met div. leuke meiden.
Bel 06-9510 - 75 cpm.

Bi-Sex voor 2
direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen
06-320.330.87 (75 cpm)

Direkt prive
snel apart met de leukste meisjes! 06-9710 (100 cpm)

Zeker weten
dat er ook op jou een meisje wacht! Bel 06-9701 100 cpm

Trio-sex
privélijn. Direkt apart v. een heet sexgesprek met meerdere vrouwen en of mannen.
06-340.350.73 75 cpm.

SM Direkt
apartlijn. Je moet nu bellen, want je meester en of meesteres wacht. 06-340.350.74 75 cpm.

Direkt-Privé
voor een sex-gesprek en/of afspraak met 'n heet meisje.
06-320.326.56 / 75 cpm.

Homo Direkt-Apart regio Limburg met hele hete jongens 18 jr. 06-9887
NU 50 cpm.

Gay Special
nu 50 cpm. Gay Dark Room Direkt Apart. 06-340.350.16

Gratis telefoonsex voor meiden
(boven 18 jr.)
06-4622.
Mannen bellen 06-9845
ƒ 1,- pm.

Gratis
voor vrouwen 06-4909.
Mannen bellen direkt 'n meisje via 06-9580.
(direkt apart 75 cpm)

Zoek je een leuke vriend of vriendin?
De relatielijn
Bel nu 06-9700 (100 cpm).

100% Wilde Live Sex
06-9714
geen wachtijden (100 cpm).

Nieuw
Ongestoord kletsen met een leuk meisje, bel nu:
06-9664 - 100 cpm.

Voor een SPANNEND privegesprek met een meisje, bel nu, 100 cpm.
06-9667

Direkt privé
Regio Limburg meisjes vertellen je alles zelfs hun adres en of tel.nr.: 06-9826 1gpm.

Homo
Direkt-Apart
Zoek je 'n hete jongen?
06-9830. Voor maar 50 cpm.

GRATIS
Telefoonsex
oor vrouwen. Dames bellen gratis 06-4909. Mannen bellen via 06-9512 -75 cpm.

Nieuw: Direkt 'n leuk meisje aan de telefoon! Bel, 75 cpm.
06-9500

Leuke meiden willen graag met jou apart, vraag naar hun tel.nr. voor 'n spannende date!
Direkt prive
06-9755 - 100 cpm.

Sex voor Twee
Snel 'n hete vrouw aan de tel.
06-320.330.81 - 75 cpm.

Homo-Kontakt
Direkt apart met een hete knul uit Limburg!!
Bel nu 06-9614 - 75 cpm.

Hete meisjes uit de regio
Limburg
06-350.230.47 - 100 cpm.

Anonieme
sexafspraakjes in Limburg
06-320.330.79 - 75 cpm.

Heerlijk discreet
direct apart met hete vrouwen uit Limburg!!
06-320.322.11 - 75 cpm.

Sandy gymt naakt.
2 gluurders
komen plots in actie...
06-320.323.85 - 1 gpm.

Kontakten/Klubs

Dolce Vita
Ten eerste bedanken wij alle vrienden, bekenden en klandisie voor 't fijne jaar. Heel langzaam gaan we 't jaar afsluiten. Fluister mee: a.s. donderdag, 30 december, gaat Dolce Vita uit zijn bol. De Sylvesterparty breekt los. Deze avond zal de muziek van Marij van Duren u in de oren klinken. Natuurlijk geniet u van het koud buffet. Wij verwachten u in deze unieke sfeer. Tot ziens namens Dolce Vita. Rijksweg 15, Roermond. Tel. 04750-30746. (Korrekte kledij gewenst.)

MAGIC ROMANTICA
"Onze meisjes luiden Het Nieuwjaar in en weten waar de klepel hangt".
Bel 045-419742

de LYDIA GIRLS
Verwachten U met véél liefde en véél VUURWERK
Groenstr. 64, Geleen. 046-749662. 1 jan. gesloten.
Wij kunnen nog 1 meisje plaatsen.

Nieuw! Ranies naakte bar
Slank, ben ik Rani bedrijfsleidster van onze nudistische club. Met open sex, waar u onbeperkt kunt relaxen, met onze 9 nieuwe meisjes, ook SM en lesbisch trio mogelijk. De rest mogen wij niet adverteren. Tot ziens 12.00-02.00 uur van maand. t/m zond. Oranjestr. 30, Hoensbroek.
ƒ 150,- all-in voor 'n vol uur
1x, 2x en 3x hoogtepunt

Porky's Pretpark simply the best wenst iedereen 'n Gelukkig 1994
NIEUW JAQUELINE 19 JAAR
Maandag t/m vrijdag van 11.00 tot 24.00 uur.
☎ 045-228481. Za. open v. 12-19 u.

NIEUW, NIEUW
Privé en escort
Tel. 045-427631.

Peggy Privé
Escort ma.-vr. 11.-22.30 uur. Wo. tot 19 u. 046-374393. Wo. Triodag ƒ 125,-. Vanessa 18, Kim Grieks, Yvonne DD. Russisch. En de rest doet gewoon z'n best.

Relaxhuis Cupido
Voor paren en alleenst. Vandaag nudistenparty, 31 dec. Sylvesterparty, paren ƒ 100,-, singles ƒ 150,-. Na 24.00 uur besl. avond. Putstraat 85a, Sittard. ☎ 046-583801.

ƒ 50,- all in
Wij wensen U 'n Gelukkig NIEUWJAAR. Ook in 't nieuwe jaar worden wij niet DUURDER!!! ☎ 045-423608.

jongen/meisje.
Privé en escort 045-428556.

Brigitte, Monique. Grieks
045-254598.

Nieuw, Nieuw
Verwen uzelf 2x 4x 6x relaxen ƒ 200,- all-in. Open sex of privé! 2x Hoogtepunt ƒ 100,-. Dagelijks v.a. 14 u. Rijksweg Zuid 105, Geleen. ☎ 046-756335.

Lekkere vrouw
045-714707, Heerlen-Privé

Privé Ilona
Wenst U 'n Zalig Nieuwjaar. 2 Nieuwe meisjes aanwezig. Wendy, Phylisia donker type. Tel. 045-708903.

Atletisch gebouwde heer
ontvangt in privé sfeer (voor dames en heren). Oranjestr. 30, Hoensbroek. 2 x bellen.

Emanuel
af 10 uur, ook zat. en zond. 045-721759, meisje gevr.

Escort all-...
Striptease, party-se... 045-326191.

Buro Venu...
wij hebben 100% be... privé-adressen in on... boek. ☎ 04750 - 2...

Buro Sitta...
Met 50 betrouwb... adressen. ☎ 046-52...

Duitse ...
SM-meesteres, haar ... danige "O" Isabelle (... ☎ 043-626436 / 6...

Escort Clau...
ook in hotel
045-4102...

Diana Esc...
045-320323 v.a. 10...

Bedroom Es...
met meisjes va. 20 ... SM mog. Telef. 045-2...

Delight Esc...
Nieuw boys/girls va. ... nieuwe supermeide... striptease. ☎ 045-22...

Wist u...
dat de meisjes hier ... part-time en dus al... veel plezier werk... Dagelijks wissele... ploegen in de Jodens... Maastricht, tussen ... kantoor en de M... Telefoon 043-254...

Angeliqu...
Privé en ero.mass... Nieuw! Simone. Ook ... meisjes va. ƒ 130,... 045-311135.

SM huis
Open v.a. ma. /tm vr. ... uur. Vanmidd. beh... groepsverb. Iedere wo... SM AVOND voor pa... alleenst. Tevens w... meesteres ANITA ... cliënt 'n gelukkig nie... toe. Pannesheiders... K'rade. 045-354...

Limburgs Dagblad

'Ik schaats niet zoals ik kán schaatsen'

Veldkamp in onzekerheid

HEERENVEEN – Bart Veldkamp dreigt het slachtoffer te worden van een aanval van Jong Oranje. Ids Postma maakt na de eerste dag van de Nederlandse afstandskampioenschappen een aardige kans te worden afgevaardigd naar de Europese schaattitelstrijd. Plaatst Veldkamp zich niet voor dat toernooi, dan mist hij de mogelijkheid de „generale repetitie" voor zijn olympische titelverdediging uit te voeren.

eldkamp deed het voorkomen als hij al was verslagen. „Dan ga ik en week eerder naar Davos." Na loop van het EK treft de olympische ploeg de laatste voorbereiding p de Spelen in het Zwitserse herellingsoord. De astmatische Veldamp heeft daar goede ervaringen; eermalen kreeg de Europese kampioen van 1990 juist daar de slag te akken.

erde

e olympische kampioen op de tien ilometer eindigde als derde op de 00 meter. De Hagenaar weet zich p de 1500 meter de mindere van ostma en Martin Hersman, die op kortste stayersafstand binnen ereik bleven.

p grond van een klassement van 00 en 5000 meter worden drie oor het EK in Hamar aangewezen. intje Ritsma, winnaar in 6.44,83, n Falko Zandstra, hoewel onregelatig rijdend, onttrokken zich aan entuele selectieproblemen door jagende junioren ruim voor te ijven.

eldkamp (26) rekende wel af met rjan Schreuder, die hem vorig seien op de hielen zat. De met zijn chniek sukkelende 1000- en 00-meterspecialist moet woensg een te grote marge overbruggen. Maar de vaak piekerende Veldamp rekende niet af met zich zelf. k schaats niet zoals ik kan schaaten. Normaal kan ik een vlak schea aan. Dit was een damesschema. erval anderhalve seconden. Wel ter dan drie weken geleden in mar, toen was het twee, drie senden. Word ik er door Schreuder tgereden, dan is dat niet zo'n proeem. Hij is een ploeggenoot."

ostma (gisteren twintig geworden) Hersman (19) zijn vreemden. Len van de ploeg van Jong Oranje, eid door Leen Pfrommer, beald geen vriend van Veldkamp.

ostma, die zijn persoonlijk record p de vijf kilometer met dertien senden terugbracht, weet lang niet wat hij kan. De schaatser uit Deersum, een dorp zo klein dat het geen straat maar alleen huisnummers heeft, had begin dit jaar wereldkampioen bij de junioren moeten worden. Onervarenheid van de Fries stelde de Amerikaan Brian Smith in staat de titel te veroveren.

Fluitend

Op een maandag in november reed Postma de 1500 meter fluitend in 1.55. Zijn Sassenheimse vriend Hersman, vorig jaar vierde bij het WK junioren, doet op de mijl doorgaans niet voor hem onder. Veldkamp, die zich dit jaar zeker niet op verbetering van zijn snelheid richt, heeft een bijna twee jaar oude toptijd van 1.55,35 staan.
Beide junioren werden gisteren door Pfrommer weggestuurd op een schema van zeven minuten. Dat bleek een schromelijke onderschatting. De in het laatste paar startende Postma dook daar acht tellen onder. Hersman, wijzend op Ritsma en Zandstra: „Die jongens hebben hun beste tijd gehad. Jammer dat we eigenlijk nooit tegen die senioren rijden." Zandstra werd maandag 22, Ritsma is 23.

Concurrentie

Ritsma, de beste allrounder van het voorseizoen, reed de door Zandstra aangevoerde concurrentie op vijf seconden en meer.
„Het zal nog sneller moeten", verwees hij vooral naar de Noor Johann Olav Koss, die sinds de wereldbekerwedstrijden niets meer van zich heeft laten horen. Verder lijken de Friezen zich nergens over te bekommeren. Ook niet voor hun schaatstoekomst, zo goed als zeker zonder Ab Krook in diens huidige rol als bondscoach. En ook niet over de beperking van de mogelijkheden tot privé-sponsoring.
Bij de vrouwen wordt om een aantal andere redenen voorzichtig gedacht over de opzet van een (gemengde) alternatieve, eventueel kernploeg. Ritsma en Zandstra daarop: „Geen commentaar."

● *Veldkamp moedigt Ritsma aan.* Foto: ANP

Naderend vertrek coach verrast Carla Zijlstra

EERENVEEN – Hoe moet het nu rder? Het was de eerste gedachte bovenkwam bij Carla Zijlstra en ze gisteren op de eerste dag n de nationale afstandskampioenchappen hoorde, dat coach Henk emser er na dit seizoen mee stopt. e toekomst is onduidelijk, zorgeijk zelfs. De kwakkelende schaatsond moet een nieuwe man aanwijen. Over één ding wilde Zijlstra en onduidelijkheid laten bestaan: valt de keuze de Olympische eelneemster niet, dan zal ze andere egen inslaan.

ijlstra, gisteren in Heerenveen ampioene op de 3000 meter, richthaar kritiek op de KNSB. Een ond zonder voorzitter, zonder enig eleid, zonder gevoel voor emancitie vooral. Daar valt - vindt ze - einig positiefs van te verwachten. el dat sponsors in het na-Olymisch seizoen bereid zijn geld te urneren voor een andere formatie an de kernploeg, dan meldt de roningse zich als eerste.

eperkt

emser deelde op de eerste van ee dagen afstandskampioenchappen mee dat zijn rentree als chaatscoach tot twee seizoenen beerkt blijft.
et nieuws verdroot zowel Zijlstra s Annamarie Thomas, de tweede idster die in februari aan de Olymische Winterspelen zal deelnemen. et één verschil; Zijlstra maakte elf haar gevolgtrekkingen, Thomas et dat in eerste instantie over aan iend Bart Veldkamp. De krijgt al en niesbui als hij een bobo in zijn uurt ruikt.
ijlstra en Thomas vragen zich af of e nog verder moeten gaan met de NSB en zo nee, zijn ze dan nog op et ijs te zien? „Dat ligt er helemaal an wie er komt", hield Zijlstra zich p de vlakte. „Ik heb een lijstje in n hoofd met wie ik wel en niet il werken", zei Thomas.

oen ze het nieuws van Gemsers ertrek nog niet wist won Zijlstra, als verwacht, de 3000 meter, maar et verschil met Thomas was nog iet eens een seconde. Dat gaf aanding tot gemopper over het stroee ijs, maar ook tot schouderophaen. Veel kwaad kon het niet. Naar et EK, begin januari in de vooroympische ambiance van het Vikingschip, gaat ze toch wel. Met Thomas, die woensdag op de 1500 meter het fictieve klassement na twee afstanden zal winnen, en De Loor.
Voor Zee en Van der Voort is het kernploegleven binnenkort voorbij. De tijd van aanpassing is voor de jongere garde van coach Leen Pfrommer is dte kort geweest. De progressie van het tweetal laat zich vooralsnog vooral meten in het verbeteren van vele persoonlijke records.

Afscheid Wijnands in Hel van Zuiden

Van onze sportredactie

MAASTRICHT – De Hel van het Zuiden in Maastricht, een trimevenement op de mountainbike, staat vrijdag 31 december in het teken van het afscheid van Ad Wijnands. De ex-renner uit Eijsden, die bijna veertien jaren prof was, fungeert als eregast in het door Frans Alberts georganiseerde evenement. Na afloop (tot 17.00 uur) is in het Dousberg-hotel een receptie.
De Hel van het Zuiden wordt gehouden op een parcours van vijf kilometer rond Dousberg Parc. Telefonisch inlichtingen: 043-670220 of 046-752483.
Iedereen kan zich vrijdag tussen twee en vier uur testen op de mountainbike- of crossfiets. Ad Wijnands lost het startschot en zet daarmee onder meer zijn ex-collega's Frans Maassen en Danny Nelissen aan het werk.
Vele prominenten uit diverse takken van sport geven acte de presende. Frans Theunis van het orkest De Nacht Raove heeft een afscheidslied over Ad Wijnands gecomponeerd.

toto/lotto

HEERLEN – Cijfers sportprijsvragen. **Toto 51:** Eerste- en tweede prijs: geen winnaars; derde prijs: 28 winnaars, f. 983,30. **Cijferspel:** Eerste prijs, 1 winnaar; tweede prijs, 3 winnaars; derde prijs, 15 winnaars, vierde prijs, 256 winnaars; vijfde prijs, 2440 winnaars. **Lucky 10 van dinsdag 28 december:** 1 - 4 - 7 - 9 - 10 - 21 - 35 - 39 - 40 - 43 - 55 - 58 - 63 - 66 - 67 - 69 - 70 - 72 - 76 - 78. (onder voorbehoud).

Voortbestaan wielerploeg nog niet in gevaar

Sponsor van Indurain onder curatele gesteld

MADRID – De Spaanse bank Banesto, in Nederland beter bekend als de geldschieter van Tour de Francewinnaar Miquel Indurain, is onder curatele gesteld door de Spaanse centrale bank. Banesto, de op twee na grootste bank van het land, is overgenomen nadat een poging om de slechte financiële positie te verbeteren, is mislukt. De top van de particuliere instelling onder leiding van Mario Conde heeft het veld moeten ruimen, zo is gisteren bekendgemaakt.

De bank Banesto werd hard getroffen door de economische recessie. Zo bleken steeds meer leningen oninbaar te zijn. In de eerste negen maanden zakte het resultaat met 76 procent tot slechts 9,9 miljard peseta (ƒ 145 miljoen). Vooral de verhoging van de voorzieningen voor oninbare schulden met maar liefst 131 procent haalde het resultaat onderuit. De centrale bank greep dinsdag in nadat was gebleken dat een aandelenemissie weinig succes had gehad.

Voor de wielerploeg heeft een en ander, zoals wordt verwacht, geen gevolgen. De Banestoformatie heeft onlangs nog de vroegere Amayaploeg ingelijfd en tevens onze landgenoot Erwin Nijboer als helper van Miguel Indurain gecontracteerd.

De autoriteiten waren bevreesd dat de ondergang van Banesto de economie van Spanje zwaar zou beschadigen. Banesto heeft via een houdstermaatschappij grote belangen in bepaalde industrietakken. De holding is goed voor één procent van het bruto binnenlands produkt. Op de beurs van Madrid namen beleggers afscheid van Banesto. Tijdens de ochtendhandel kwamen de geruchten op gang als zou de centrale bank Banesto onder curatele willen stellen. De koers van het aandeel dook naar beneden van 2135 peseta's naar 1990 peseta's. Daarna werd de handel door het beursbestuur stopgezet.

Banesto was een van de zwakkere banken in Spanje. Het concern met 16.000 medewerkers en een balanstotaal van omgerekend 66 miljard gulden was al enige tijd op zoek naar geld. Zo kocht de Deutsche Bank in maart dit jaar de dochter Banco de Madrid voor omgerekend 770 miljoen gulden. De Amerikaanse effectenbank J.P. Morgan had vorig jaar nog een kapitaalinjectie toegezegd van 1,23 miljard dollar.

Puntendeling

ZOETERMEER – De oefenwedstrijd in Zoetermeer tussen de ijshockeyteams van Nederland en Slovenië eindigde gisteravond onbeslist. Het werd 2-2. De periodestanden waren 0-1, 0-1, 2-0.

Duizend toeschouwers bevolkten de tribunes. Nederland kreeg veertien strafminuten, de tegenstander zestien. Voor Oranje scoorden Kruger en Eimers; voor Slovenië respectievelijk Zolek en Vnuk. De wedstrijd vond plaats in het kader van de voorbereiding op het wereldkampioenschap in de B-categorie volgend jaar. Vanavond (19.30 uur) staan de beide landenteams tegenover elkaar in Geleen.

● *De Sloveen Bojan Magazin (tweede van rechts) schiet langs Ruisto Mollen (rechts). Geheel links respectievelijk Frank Versteeg en Mark Zupancic.*

Foto: Foto: ANP

Flitsende start zwemevenement in Maastricht

Van onze correspondente
INGRID MOERS

MAASTRICHT – Tijdens de eerste dag van de achtste KLM Swim-Meet in De Dousberg in Maastricht zijn er twee beste jaargangsprestaties en een nationaal adspirantenrecord verbroken.

De MZ&PC zwemster Britta Moonen kwam 's morgens in de series op de 100 meter schoolslag meisjes (1979 en later) uit op een tijd van 1.19.8. Dit betekende een nieuwe beste jaargangsprestatie voor 11-jarigen. Met deze tijd was ze 2,3 seconden sneller dan 18 december. 's Avonds in de finale zwom Moonen wederom sneller en liet de klokken stoppen op een tijd van 1.19.2.

De van origine Maastrichtenaar Pieter van de Hoogenband van PSV Eindhoven zwom in de finale 100 meter vrijslag heren naar een evenaring van het Nederlands adspirantenrecord. Met zijn tijd van 0.52.6 evenaarde hij de oude tijd van Hans Kroes van Hpc, welke op 19 juli 1981 in Amersfoort kwam tot 0.52.61.
Voor de Limburgers waren in totaal 14 A-finaleplaatsen weggelegd. Britta Moonen van MZ&PC en Sedia Nuberg van PSV legden beslag op het goud op respectievelijk de 100 schoolslag en 100 vrijeslag meisjes 1979 en later. Bianca Lutters (PSV) won bij de dames de 100 vrijeslag, terwijl Ilona Birsak van HZ&PC de 50 rugslag meisjes 1978-1977 won.
PSV Eindhoven kwam na de eerste dag als beste ploeg uit de bus in het puntenklassement. Met 256 punten staan zij ruim aan de leiding voor Arke de Dinkel uit Denenkamp (194) en Proface/DAW uit Alkmaar (174). De overige ploegen volgen op grote achterstand. ZON/S&S Heerlen, staat op de negende plaats als beste Limburgse ploeg genoteerd met 47 punten, op de voet gevolgd door HZ&PC Horst (10e) en MZ&PC Maastricht (11e).
In het verenigingsmedailleklassement blijven de drie koplopers met elkaar strijden. Hier gaat Arke de Dinkel met 6 goud, 3 zilver en 2 brons aan de leiding voor PSV (4,3,4) en Proface/DAW (2,0,4).

Wassen verslaat Bierkens

Van onze correspondent
MAARTEN MARRES

HOENSBROEK - Rogier Wassen heeft zijn eerste partij in poule B van het Cadac-Consten-Breij tennistoernooi in Sportpaleis Hendriks in winst omgezet. Wat Sjeng Schalken in zijn eerste partij in de poule niet lukte, speelde Wassen wel klaar. Met 6-4, 6-4 was de Hornenaar net iets sterker dan Bierkens.

De laatste ontmoeting in deze poule tussen Schalken en Wassen wordt nu wel heel belangrijk. Wint Wassen vanavond om half negen de beslissende partij, dan is Schalken voor de halve finale uitgeschakeld en gaan Wassen en Bierkens verder.
Als Wassen in drie sets verliest zullen Wassen en Schalken naar de halve finale doorgaan, anders zal het tellen worden wie er met Schalken verder gaat. In de andere poule is de favoriet, de Belg Tom van Houdt, uitgeschakeld. Hij verloor van Martin Bok met 6-3, 1-6, 7-5, waarmee Bok twee zeges achter zijn naam heeft staan. Zodoende is hij zeker van een plaats in de halve finale. Hij verloor zijn derde partij tegen Marc Merry met 6-7, 6-4, 7-1.

De tweede halve finalist uit poule A is de winnaar van de laatste partij in deze poule tussen Marc Merry en Armand Custers die beide tot nu toe een overwinning hebben behaald.

Dames

Bij de dames speelt Anique Snijders geheel volgens de verwachtingen. Snijders moest gisteren tegen de Brabantse Marielle Bruens uitkomen. Zonder veel moeite won de Geleense met 6-3, 6-4.
In de B-1 klasse waren er weinig verrassingen. Jeroen de Jong won met 8-4 van Theo Hoek en Daniel Jongen versloeg Jos Nacken met 8-3. In de B-2 klasse werd bij de dames de tweede geplaatste Anke Sambeth in de eerste ronde op een zijpad geschoven door de ongeplaatste Manon Geraedts.

Limburgs

Het team van het Weerter hoofdklasseteam van Van Horne krijgt een Limburgs karakter. Had de leiding van de Weerter club eerder dit jaar al Sjeng Schalken voor de competitie in 1994 aan zich weten te binden, nu is de sterkste Limburgse dame van dit moment, Anique Snijders, ook in het team opgenomen.

Marokko wil Raymond Goethals

HEERLEN – De voertaal in WK-groep F, met Nederland en België, zou wel eens Nederlands kunnen worden. Na Saoedi-Arabië (Beenhakker en Jansen) wil nu ook het vierde land in de groep - Marokko - een Nederlands sprekende trainer. Het Afrikaanse land heeft volgens het persbureau BIP de Belg Raymond Goethals een aanbieding gedaan om bondscoach te worden tijdens het WK-voetbal. Goethals, eerder trainer van Olympique Marseille, zou bedenktijd hebben gevraagd.

Martino zwemt wereldtijd

SABADELL – De Amerikaanse Angel Martino is in Sabadell op de vijftig meter rugslag naar de beste tijd ter wereld gezwommen. In het 25-meterbad kwam de wereldkampioene uit op 27,93 seconden. Daarmee bleef ze ruim onder de oude toptijd van de Duitse Sandra Völker, die op 13 november tijdens de Europese titelstrijd kortebaan in Gateshead 28,26 neerzette.

Weer verlies voor Den Helder

HAARLEM – Den Helder rest bij de twaalfde Haarlemse basketbalweek de weinig aantrekkelijk wedstrijd om de zevende plaats op nieuwjaarsdag. De Noordhollandse ploeg verloor gisteren in de voorronde ook z'n tweede duel. Nu bleef het nationale team van Canada aan de goede kant van de score: 85-83.

sport kort

● PAARDESPORT – In Jumping Mechelen won Van Paeschen (België) met Malesan Bordeaux een springconcours tabel A. Onze landgenote Jenny Zoer op Desteny werd tiende. Een ander springnummer leverde de zege op voor de Duitse combinatie Hafemeister/PS Priamos. Emiel Hendrix werd drieentwintigste met zijn paard Anadolu Arabien.
● WIELRENNEN – Mogelijk blijft Elro toch met een ploeg in de profwielersport. Chef d'equipe Jos Elen, wiens bedrijf als cosponsor zal fungeren, heeft komende maand gesprekken met twee kandidaten voor de hoofdsponsoring. Bij een gunstige afloop brengt hij een ploeg van twaalf man op de been.

'Kans dat ze ooit weer zal kunnen lopen is minder dan theoretisch'

Het gevecht van Monique Velzeboer

Van onze sportredactie

SCHIPHOL – Monique Velzeboer stort zich met volle overgave op haar revalidatie. Met die mededeling keerde KNSB-arts Frans Nollet gisteren terug uit Toulouse, waar hij de voor een groot deel verlamde shorttrackschaatster uit Oud-Ade vijf dagen terzijde heeft gestaan. Velzeboer, die inmiddels van de beademingsmachine af is, wordt in de loop van volgende week overgevlogen naar een revalidatiezienhuis in Amsterdam.

Volgens Nollet maakt Velzeboer het naar omstandigheden redelijk. Het ademen vereist al haar aandacht, omdat het wordt bemoeilijkt door letsel aan buikspieren en borstkas. De 24-jarige psychologie-studente ligt nog wel op de afdeling 'intensive care' en wordt kunstmatig gevoed. Haar vriend Willy O'Reilly, haar moeder en zus Simone, die haar medische opleiding bijna heeft afgerond, verkeren in haar nabijheid.

Nollet bevestigde dat Velzeboer aan haar fatale val, vorige week woensdag in Font-Romeu, een vrijwel volledige dwarslaesie heeft overgehouden. „De kracht in haar armen kan zich op termijn in redelijke mate herstellen. De kans dat zij weer zal kunnen lopen, is echter minder dan theoretisch. Maar Monique is een enorme vechter. Zij wordt heen en weer geslingerd tussen blijdschap omdat zij nog leeft en verdriet omdat zij vermoedelijk nooit meer kan lopen. Ze maakt zich zelfs zorgen of zij nog wel voldoende studiepunten kan halen om haar studiebeurs te behouden."

Nollet benadrukte dat het ongeluk van Velzeboer absoluut niets te maken heeft met onverantwoorde risico's. „Monique is met grote snelheid met gebogen hoofd tegen de boarding geklapt. Ze had het niet ongelukkiger kunnen treffen. Je kunt het vergelijken met een duik in een zwembad zonder water, met alleen maar een paar kussens op de bodem. Het hoofd wordt dan tussen de schouderbladen gedrukt."

„Aan de voorzorgsmaatregelen heeft het niet gelegen. Monique en haar trainingspartners hadden zelf de beveiliging aangebracht en speciaal nieuwe, dikkere helmen aangeschaft. Ook over de medische zorg ter plekke en de spoedoperatie in de universiteitskliniek van Toulouse ben ik tevreden."

Monique Velzeboer is zich volgens de bondsarts terdege bewust van haar situatie. „De Olympische Winterspelen vindt ze volstrekt onbelangrijk. Ze richt zich volledig op haar revalidatie. Ze heeft zich wel verbaasd over alle aandacht die er plotseling is voor shorttrack."

Frans Nollet signaleerde tot slot een schrijnend gebrek aan begrip voor de toestand, waarin de zwaar getroffen sportvrouw verkeert. „Wij hebben zelfs al een verzoek gekregen of Monique bij terugkeer in Nederland in een talkshow kan optreden."

Kampioenschap veldloop zonder titelverdediger

Van onze correspondent

EINDHOVEN – De topatleten hebben de laatste jaren ook in de winter een propvolle agenda. De ene week is er een stratenloop uit het Pickwick-circuit, de andere week een cross uit de Unive-reeks. Tonnie Dirks, Marti ten Kate, Bert van Vlaanderen, John Vermeule en Henk Gommer moeten alles uit de kast halen om in beide circuits in de top mee te draaien.

De Zuidnederlandse veldloopkampioenschappen, die in de jaren tachtig tot ver buiten Brabant en Limburg belangstelling genoten, zijn de laatste jaren sterk gedevalueerd, omdat deze titelstrijd steeds meer tussen diverse wedstrijden is ingeklemd. Het district Zuid van de KNAU heeft daar geen lering uit getrokken, want de ZNK van 1994 worden al op 2 januari in Eindhoven gehouden. Dat heeft tot gevolg dat Luc Krotwaar zijn titel niet kan verdedigen. Vrijdag een loop in Soest en zondag de ZNK is te veel van het goede.

Bij ontstentenis van de geblesseerde Marco Gielen wordt de titelstrijd bij de mannen (11 km) een geheel open zaak. Vivian Ruijters, die zondag verrassend de kerstcross van AVON won, wil zo graag haar eerste Zuidnederlandse crosstitel binnenhalen, dat ze het lopen van twee wedstrijden binnen twee etmalen voor lief neemt.

Programma: vanaf 11.10 uur junioren en veteranen; 14.30 uur vrouwen; 15.15 uur mannen. Het parkoers ligt aan de Karpendonkse plassen, op loopafstand van de atletiekbaan van PSV.

Marion van Zuilen getroffen door ontstoken hartspier

HEERENVEEN – Schaatster Marion van Zuilen staat al anderhalve maand op non-actief vanwege een ontsteking aan een hartspier. De 22-jarige rijdster uit Zijderveld heeft rust voorgeschreven gekregen.

Haar trainer Van Leeuwen: „Het is een ernstige kwaal, die zelfs levensbedreigend kan zijn." Van Zuilen, die met Sandra Voetelink deel uitmaakt van een privé-ploeg, kreeg begin november voor het eerst problemen.

Van Leeuwen: „Ze was soms erg vermoeid. Half november is ze naar de dokter gegaan en die heeft haar meteen doorgestuurd naar een cardioloog. Die arts constateerde, dat er sprake was van een ontstoken hartspier."

sport kort

● DAMMEN – Rik van Velzen uit Geleen heeft in de zevende ronde van het WK-dammen voor aspiranten in Minsk remise gespeeld tegen de andere Nederlandse deelnemer Jeroen van de Akker. Van Velzen bezet met 7 punten de gedeelde negende plaats.

trainerscarrousel

HERTEN – Jean Smeets zal aan het einde van het seizoen SHH verlaten. Hij is dan drie jaar werkzaam geweest bij de afdelingsclub uit Herten.

Sylvesterlopen in Elsloo en Swartbroek

ELSLOO – De Limburgse atleten kunnen vrijdag zowel in Elsloo als Swartbroek (Weert) terecht voor hun Sylvesterloop. Wie vroeg klaar wil zijn, start in de middaguren in Swartbroek. Degenen die graag onder het lopen zelf van de Sylvestersfeer genieten, geven de voorkeur aan de avondwedstrijd in Elsloo.

In Swartbroek bijten de jongere basisscholieren om 13.00 het spits af met een race over 800 meter, gevolgd door de jeugdlopen. Vrouwen gaan om 14.05 uur van start voor 3750 meter en mannen 14.30 uur voor 7500 meter. Opgeven tot een kwartier voor de start in zaal Derks. Start en finish zijn in de Rectorijstraat bij de dorpskerk.

Ook in Elsloo komen de basisscholieren het eerst aan de beurt. Om 17.50 uur voor een ronde van 1400 meter. Het hoofdprogramma over 11.200 meter start om 19.15 uur.

De succesvolste Caesar-atleten van dit moment, Wil Pepels, Huub Kurvers en Pascal Vroemen, staan er garant voor dat de duizenden toeschouwers ook nu weer het nodige vuurwerk te zien krijgen. Start en finish zijn in de Stationsstraat, het secretariaat bevindt zich in cafe 't Trefpunt.

Deelnemers Handbaldagen meer dan ooit aan elkaar gewaagd

Spanning gegarandeerd

DOOR HANS STRAUS

LIMBURGSE HANDBALDAGEN '93

SITTARD – De organisatoren van de Limburgse Handbaldagen - die morgen, vrijdag, zaterdag en zondag worden gehouden - gaan ervan uit dat de zesde editie van het internationale toernooi spannender zal worden dan ooit tevoren. In het deelnemersveld van het vierdaagse evenement zijn namelijk voor het eerst in vijf jaar geen Russ[i]che ploegen opgenomen. „Daardoor staat de toernooiwin[n]ar niet bij voorbaat vast. Dat was andere jaren vaak wel het [ge]val," aldus toernooi-coördinator Michel Janssen. „De ploe[ge]n die nu tegen elkaar gaan strijden, zijn meer dan ooit aan [elk]aar gewaagd."

[Spa]nning verzekerd. Al lijkt het op [het] eerste gezicht voor de liefheb[ber]s jammer dat de Russen, al drie [van] de vijf keer winnaar, ontbreken. [Me]t de Zweedse landskampioen [Red]bergslids IK Göteborg hebben [we] kwalitatief gezien het ontbreken [van] Russen opgevangen. De door [ons] al jaren begeerde Duitsers en [Span]jaarden zijn gewoon te duur," [wer]pt Janssen tegen.

„[Bo]vendien kunnen we naast de [Zwe]den beschikken over nóg vier [lan]dskampioenen, te weten VGZ/[Sitt]ardia, KS Iskra Kielce uit Polen, [Tatr]a Koprivnice uit Tsjechië en [RK] Medvescak Zagreb uit Kroatië. [Alle]maal topploegen met veel inter[nati]onals in de gelederen, waaron[der] ook Russen." Minpuntje van [genoe]mde vier landskampioenen is [dat] géén van die vier buitenlandse [tea]ms de laatste acht heeft gehaald [in] de strijd om de Europacup I.

[Hirs]chmann/V&L, IPL Sezoens/[Nee]rpelt en de Franse bekerhouder [US] Ivry - dat nog actief is in de Eu[ropa]cup II - completeren het veld, [dat] in twee poules van vier ploegen [is o]pgedeeld. In poule A spelen Sittardia, Ivry, Kielce en Medvescak, in poule B V&L, Koprivnice, Redbergslids en Neerpelt. De Belgen nemen de plaats van het Neerbeekse Revival/Blauw Wit in, dat moest afhaken vanwege financiële problemen. Voor het eerst sinds de start in 1988 spelen er dus 'maar' twee Limburgse ploegen mee tijdens de Handbaldagen.

Neerpelt speelt echter niet alleen als 'invaller' mee, maar levert met de Dommelhof een sporthal die meer dan De Haamen in Beek geschikt is voor het spelen van een prestigieus toernooi.

„Met de deelname van Neerpelt hopen we niet alleen het toernooi een internationaler karakter te geven, maar ook meer toeschouwers te trekken dan andere jaren. Voor de Belgen is het evenement nieuw en waarschijnlijk interessanter dan voor de Neerbekenaren."

Toernooi-coördinator Michel Janssen, in het dagelijks leven docent aan de Rijksuniversiteit Limburg, staat aan het hoofd van een twaalfkoppige toernooileiding, bestaande uit vrijwilligers. Het evenement is begroot op 180.000 gulden en Janssen hoopt dat er weer kiet gespeeld wordt. Dat lukte vorig jaar maar net met 2500 toeschouwers en 35.000 gulden aan inkomsten uit recettes. De 'rest' van het geld kwam en moet opnieuw komen uit sponsorinkomsten en bijdragen van provincie en de stad Sittard.

„Met kaartjes die in prijs variëren van vijftig gulden voor een passepartout tot tien gulden voor een dagkaart zet je hoog in, maar we hebben ook wat te bieden. Naast tophandbal is er een raamprogramma dat er zijn mag. De lichtshow en geluidsinstallatie zijn van aparte klasse, en de artiesten die optreden maken het spektakel compleet."

Primeur

Daarbij komt de primeur van de videowand, die beelden van achter de 'coulissen' tot bij de toeschouwers moet brengen.

„De voorbereiding van de teams in de kleedkamer, het tonen van eerder opgenomen wedstrijden, het kan allemaal worden getoond aan de toeschouwers." Wel alleen aan het publiek dat de Sittardse stadssporthal bezoekt. De Dommelhof in Neerpelt en Glanerbrook in Geleen moeten het met andere attracties doen, zoals zang en dans.

Vedetten

Hoofdattractie blijft echter het handbal. Met namen als Koudinev, Kovalev en Prandi (twee Russen en één Spanjaard in dienst van US Ivry), Wenta (bij Kielce) en de Roemeen Kaba (bij Medvescak) moeten de handbalmaffe Limburgers naar de drie sporthallen gelokt worden. Formatiedansers en aerobics zijn voor de liefhebbers maar bijzaken.

[Ind]eling:

[Pou]le A
[V]GZ/Sittardia
[U]S Ivry (Frankrijk)
[K]S Iskra Kielce (Polen)
[R]K Medvescak (Kroatië)

[Pou]le B
[IP]L Sezoens/Neerpelt (België)
[Hir]schmann/V&L
[Tat]ra Koprivnice (Slowakije)
[Re]dbergslids IK (Zweden)

[Pro]gramma:

[M]ORGEN
[Sta]dsporthal Sittard: 14.00 uur (A) KS [Isk]ra Kielce - VGZ/Sittardia, 15.30 uur [(B]) IPL Sezoens/Neerpelt - Tatra Ko[pri]vnice.
[Gla]nerbrook Geleen: 14.00 uur (B) Hir[sch]mann/V&L - Redbergslids IK, 15.30 [uu]r (A) US Ivry - RK Medvescak.
[Sta]dsporthal Sittard: 19.30 uur (A) [R]K Medvescak - VGZ/Sittardia, 21.00 [uu]r (B) Redbergslids IK - Tatra Kopriv[nic]e.
[Do]mmelhof Neerpelt: 20.00 uur (B) IPL [Se]zoens/Neerpelt - Hirschmann/V&L, [21].30 uur (A) US Ivry - KS Iskra Kielce.

[VR]IJDAG
[Do]mmelhof Neerpelt: 14.00 uur (B) IPL [Se]zoens/Neerpelt - Redbergslids IK, [15].30 uur (A) RK Medvescak - KS Iskra [Ki]elce.
[Gla]nerbrook Geleen: 14.00 uur (B) Hir[sch]mann/V&L - Tatra Koprivnice, 15.30 [uu]r (A) VGZ/Sittardia - US Ivry.

[ZA]TERDAG
[Sta]dsporthal Sittard: 19.30 uur kruis[fin]ale I, 21.00 uur kruisfinale II.

[Z]ONDAG
[Sta]dsporthal Sittard: 10.00 uur num[m]er vier poule A - nummer vier poule B [(o]m plaats 7), 11.30 uur nummer drie [po]ule A - nummer drie poule B (om [pla]ats 5), 13.30 uur kleine finale om [pla]ats 3, 15.45 uur finale.

● De toernooileiding van de Limburgse Handbaldagen met coördinator Michel Janssen in het midden (zittend) Foto: ERMINDO ARMINO

Veel zendtijd [v]oor Limburgse Handbaldagen

[SI]TTARD – De Limburgse [Ha]ndbaldagen worden niet al[le]en door de NOS, maar ook [do]or de BRT uitgezonden. De [N]OS besteedt donderdag- en [zo]ndagavond aandacht aan het [to]ernooi, de BRT zondag. Om[ro]ep Limburg verzorgt donder[da]g, vrijdag, zaterdag én zondag [uit]zendingen. Op laatstgenoem[de] dag is de Omroep zelfs live [v]uit de Sittardse Stadssport[hal] te beluisteren.

De Kroatische scheidsrechters [..]ujinovic en Mladinic hebben [w]egens familie-omstandigheden [m]oeten afzeggen voor de LHD [(Li]mburgse Handbaldagen). Zij [w]orden vervangen door het gere[no]mmeerde Duitse koppel Lin[...]p/Müller.

Op gelijke hoogte met Rus Tsjizjov in WK

Wiersma schadevrij richting Friesland

TALLINN – Harm Wiersma heeft op zijn Russische Tour geen schade opgelopen. Op 7 januari start de Fries het tweede deel van de tweekamp om de wereldtitel dammen tegen de Rus Alexej Tsjizjov in Smallingerland met een gelijke stand. In Tallinn kwamen de grootmeesters gisteren de negende remise overeen.

Even zag het er naar uit dat de Nederlander de vaderlandse bodem met een voorsprong zou bereiken. Met secondant Auke Scholma had de uitdager een mooie opening voorbereid. Wiersma nam met zwart het initiatief en kreeg een aantal serieuze kansen op groot voordeel.

Dat hij zijn strategie goed doorgenomen had, kon van de klok worden afgelezen. Voor de eerste zeventien zetten had Wiersma, de afgelopen dagen voortdurend in tijdnood, slechts een kwartier nodig. Tsjizjov gebruikte twintig minuten meer.

Het kleine tijdvoordeel bleek onvoldoende voor de Nederlander. De titelverdediger haalde in het middenspel de angel uit de zwarte aanval.

In die fase verdween ook de gunstige stand van de klok voor Wiersma. Toen Tsjizjov merkte dat zijn tegenstander de juiste weg naar winst liet liggen, ondernam hij actie. De uitdager werd in de richting van een remise-combinatie gedwongen.

Zover kwam het niet. Beiden besloten genoegen te nemen met de negende puntendeling.

Zettenverloop negende partij wk dammen, wit: Tsjizjov, zwart: Wiersma: 1. 32-28, 18-23, 2. 38-32,13-18, 3. 31-27, 9-13, 4. 43-38, 4-9, 5. 49-43, 17-22, 6. 28x17, 11x31, 7. 36x27, 19-24, 8. 41-36, 24-29, 9. 33x24, 20x29, 10. 35-30, 6-11, 11. 46-41, 11-17, 12. 36-31, 7-11, 13. 39-33, 17-21, 14. 33x24, 21-26, 15. 41-36, 23-28, 16. 32x23, 18x20, 17. 30-25, 12-17, 18. 38-32, 17-21, 19. 42-38, 20-24, 20. 38-33, 24-29, 21. 33x24, 14-20, 22. 25x14, 10x39, 23. 44x33, 13-19, 24.47-42, 8-13, 25. 40-34, 2-8, 26. 42-38, 15-20, 27. 33-28, 19-23, 28. 28x19, 13x24, 29. 43-39, 8-13, 30. 48-43, 1-7, 31. 38-33, 7-12, 32. 33-28, 5-10, 33. 45-40, 10-14, 34. 43-38, 14-19, 35. 39-33, 20-25, 36. 50-44, 24-30, 37. 34-29, 30-35, 38. 44-39, 35x44, 39. 39x50, 19-24, 40. 29x20, 25x14, 41. 50-44, 14-20, 42. 27-22, 3-8, 43. 31-27, 20-24, 44. 36-31, 11-17, 45. 22x11, 16x7, 46. 27x16, remise.

Jeugdtoernooi MVV

MAASTRICHT – MVV houdt in samenwerking met de SNS-bank voor de vierde keer een groot internationaal jeugdzaalvoetbaltoernooi. Op zondag 2 januari zullen Feyenoord, MVV, Roda JC, VVV, PSV, Willem II, NAC, de regioselectie van de KNVB, Borussia Mönchengladbach en SK Tongeren elkaar in de Geusselt ontmoeten.

Mathieu Knubben (Walram) wordt uitgeroepen tot 'Jeugdleider van het Jaar'.

Nederlaag Cash

MELBOURNE – Pat Cash, terug na een jaar afwezigheid wegens een knieblessure, heeft zijn eerste partij verloren. In een invitatietoernooi te Melbourne werd hij in drie sets verslagen door John Fitzgerald: 6-7 6-0 6-3.

sport op tv

VANDAAG
11.55-13.00 Dld 2: Sport extra: skiën, wereldbeker-afdaling mannen vanuit Bormio.
16.00-17.30 Ned 3: NK Schaatsen: mannen en vrouwen.
16.11-16.41 Ned 1: Ja, natuurlijk. Vandaag: Golf en de natuur over de opkomst van de golfsport.
17.00-17.15 Dld 2: Sport Heute.
18.41-18.51 Ned 2: Sportjournaal.
20.00-21.30 BRT 2: Sportavond: jaaroverzicht.
20.30-22.30 Barend & Van Dorp: met interviews met Johan Cruijff, Piet Keizer, Marco van Basten en een vooruitblik op het WK 1994 in de Verenigde Staten.
22.15-22.30 Ned 3: Sportjournaal.

sport in cijfers

BILJARTEN

Zundert. Wetsteijn-toernooi, driebanden. Eindstand groep A: 1. Blomdahl 3-6, 2. Arnouts 3-4, 3. Caudron 3-2, 4. Broeders 3-0. Stand groep B: 1. Sayginer 2-4, 2. Van der Ven 2-2 (1,033), 3. Ceulemans 2-2 (0,980), 3. Van der Smissen 2-0. Stand groep C: 1. Dielis 2-4, 2. Van Kuyk 2-2, 3. Havermans 2-2, 4. Burgman 2-0. Stand groep D: 1. Merckx 2-4, 2. Weijenburg 2-2, 3. Jaspers 2-1, 4. Bitalis 2-1.

AUTOSPORT

Chailley. Rally Parijs-Dakar, eerste speciale proef, 4 km: Auto's: 1. Saby/Serieys Mitsubishi 5.04, 2. Lartigue/Perin Citroën 0.00, 3. Auriol/Picard Citroën 0.12, 4. Weber/Hiemer Mitsubishi 0.13, 5. Servia/Puig Lancia 0.19, 6. Fontenay/Musmarra Mitsubishi 0.33. **Motoren:** 1. Kinigadner KTM 5.30, 2. Meoni Honda 0.12, 3. Steuri KTM 0.13, 4. Arcarons 0.13, 5. Magnaldi 0.15, 6. Charbonnel Kawasaki 0.16.

SCHAATSEN

Heerenveen. NK afstanden, eerste dag. **Vrouwen.** 500 m, eerste rit: 1. Aaftink 41,23, 2. Voetelink 41,74, 3. Zwolle 41,95, 4. Loorbach 42,31, 5. Vellinga 42,33, 6. De Jong 42,39, 7. Van Meggelen 42,41, 8. Nuyt 42,77, 9. 't Hart 43,07, 10. Bollaart 43,18, 11. Pot 43,47, 12. Stam 43,58. 1.000 m: 1. Aaftink 1.24,06, 2. Timmer 1.24,25, 3. Zwolle 1.24,84, 4. Vellinga 1.24,87, 5. Van Meggelen 1.25,17, 6. Loorbach 1.25,52, 7. Nuyt 1.25,68, 8. Bollaart 1.26,58, 9. De Haan 1.27,31, 10. Linnenbank 1.27,44, 11. Pasveer 1.28,03, 12. Koudenburg 1.28,55, 13. Nat 1.29,30, 14. Zonderland 1.30,05. Voetelink gediskwalificeerd. 3.000 meter: 1. Zijlstra 4.26,24, 2. Thomas 4.27,15, 3. De Loor 4.31,72, 4. De Jong 4.32,42, 5. Van Schie 4.32,51, 6. Jenita Smit 4.33,20, 7. 't Hart 4.33,98, 8. De Vries 4.34,82, 9. Zee 4.36,52, 10. Van der Voort 4.37,99, 11. Timmer 4.39,06, 12. Gretha Smit 4.39,52. **Mannen.** 500 m, eerste rit: 1. Van Velde 37,77, 2. Loef 38,22, 3. Overdevest 38,35, 4. Postma 38,36, 5. Hersman 38,54, 6. Biziuk 38,56, 7. Leeuwangh 38,58, 8. Kramer 38,65, 9. Janssen 38,66, 10. Van der Vlies 38,68, 11. Duba 38,72, 12. Smulders 38,81, 13. Bos 38,82, 14. Bliek 39,01, 15. Orie 39,11, 16. Velt 39,42, 17. Van der Poel 39,43, 18. Ottens 40,06. 1000 m: 1. Van Velde 1.15,63, 2. Loef 1.15,83, 3. Van der Vlies 1.16,24, 4. Leeuwangh 1.16,27, 5. Pastor 1.16,84, 6. Bos en Schreuder 1.17,24, 8. Kramer 1.17,32, 9. Orie 1.17,68, 10. Duba 1.17,76, 11. Overdevest 1.18,13, 12. Bliek en Romme 1.18,21, 14. Biziuk 1.18,91, 15. Van der Poel 1.19,09, 16. Ottens 1.19,11, 17. Velt 1.19,58, 18. Woelders 1.19,81. 5000 m: 1. Ritsma 6.44,83, 2. Zandstra 6.50,23, 3. Veldkamp 6.51,20, 4. Postma 6.52,36, 5. Romme 6.55,97, 6. Hersman 6.56,63, 7. Alleblas 6.58,68, 8. Schreuder 6.59,93, 9. Stam 7.00,39, 10. Ten Kortenaar 7.01,03, 11. Straathof 7.04,69, 12. Heideman 7.07,61, 13. Groenendal 7.08,88, 14. Kramer 7.10,71, 15. Borst 7.13,52, 16. Berkhout 7.15,08, 17. Mijsters 7.17,54, 18. Bloemberg 7.20,14.

DAMMEN

Tallinn. Tweekamp WK, negende partij: Tsjizjov-Wiersma 1-1. Stand: 9-9.
Amstelveen. WK dammen junioren, zevende ronde. Battulga-Georgiev 0-2, Shliahovsky-Freidman 1-1, Kemperman-Mardosa 2-0, Hage-Zwart 1-1, Alexejev-Cordier 0-2, Zvenigorodski-Roemianzev 0-2, Mamet-Vercruysse 2-0, Bubbi-Crucius 2-0. Stand aan kop: 1. Georgiev 11 punten, 2. Kemperman en Friedman 10 p, 4. Hage 9 p.

VOETBAL

Engeland. Competitie: Chelsea-Newcastle 1-0, Liverpool-Wimbledon 1-1, Manchester City-Southampton 1-1, West Ham-Tottenham 1-3. Stand aan kop: Manchester United 22-53, Leeds 22-40, Blackburn 21-39, Arsenal 22-37, Newcastle 22-36, Norwich 20-34, Queen's Park Rangers 21-34, Liverpool 22-33.

TENNIS

Hoensbroek. Cadac-Consten-Breij toernooi: HEA: Merry-Bok 6-7, 6-4, 7-1; Bok-Van Houdt 6-3, 1-6, 7-5; Wassen-Bierkens 6-4, 6-4; DEA: Snijders-Bruens 6-3, 6-4; HEB1: 1e ronde: Verheijen-Arets 8-6; 2e ronde: Caubergh-Schuurhoff 8-1; De Jong-Hoek 8-4; Jongen-Nacken 8-3; HEB2: 1e ronde: Hermans-Jentsch 8-6; Poorters-C.Sistermans 8-5; Kemperink-Engels 8-6; DEB1: Verhoeve-Bodeutsch 8-5; DEB2: 2e ronde: Bonnen-Endlich 8-2; Groeneveld-Maas 8-2; Jacobs-Druncks 9-7; Hanssen-Carels 8-1; Bodeutsch-Depuis 8- 1; I. Mostard-Pubben 8-6; Ickenroth-Coenemans 8-5; Geraedts-Sambeth 8-6;

Groningen. Elly Bogtstra toernooi: 1e ronde: Koomen-Weeda 3-6, 1-6; Pelt-Dijkstra 1-6, 2-6; Oonk-Van der Heijden 6-5, 6-3; Bruls-Muller v.Moppes 6-3, 6-0; Janssen-Van der Meer 6-5, 4-6, 6-2; 2e ronde: Oonk-Bijl 1-6, 4-6; kwartfinale: Ma. Gerards-Schalkers 6-2, 6-2; Mi. Gerards-Martin 6-5, 5-6, 6-5; Schols-Soomers 3-6, 5-6;

Rotterdam. TTN Charlois toernooi: 1e ronde: Bloemen-Van de Ven 6-2, 6-0; Van Nispen-Choi 6-4, 4-6, 6-2; Paas-Pramaha 6-3, 6-2; Curfs - Wolfs 0-6, 1-6; 2e ronde: Bloemen-Derks 5-6, 1-6; Paas-Van Poecke 6-1, 6-1;

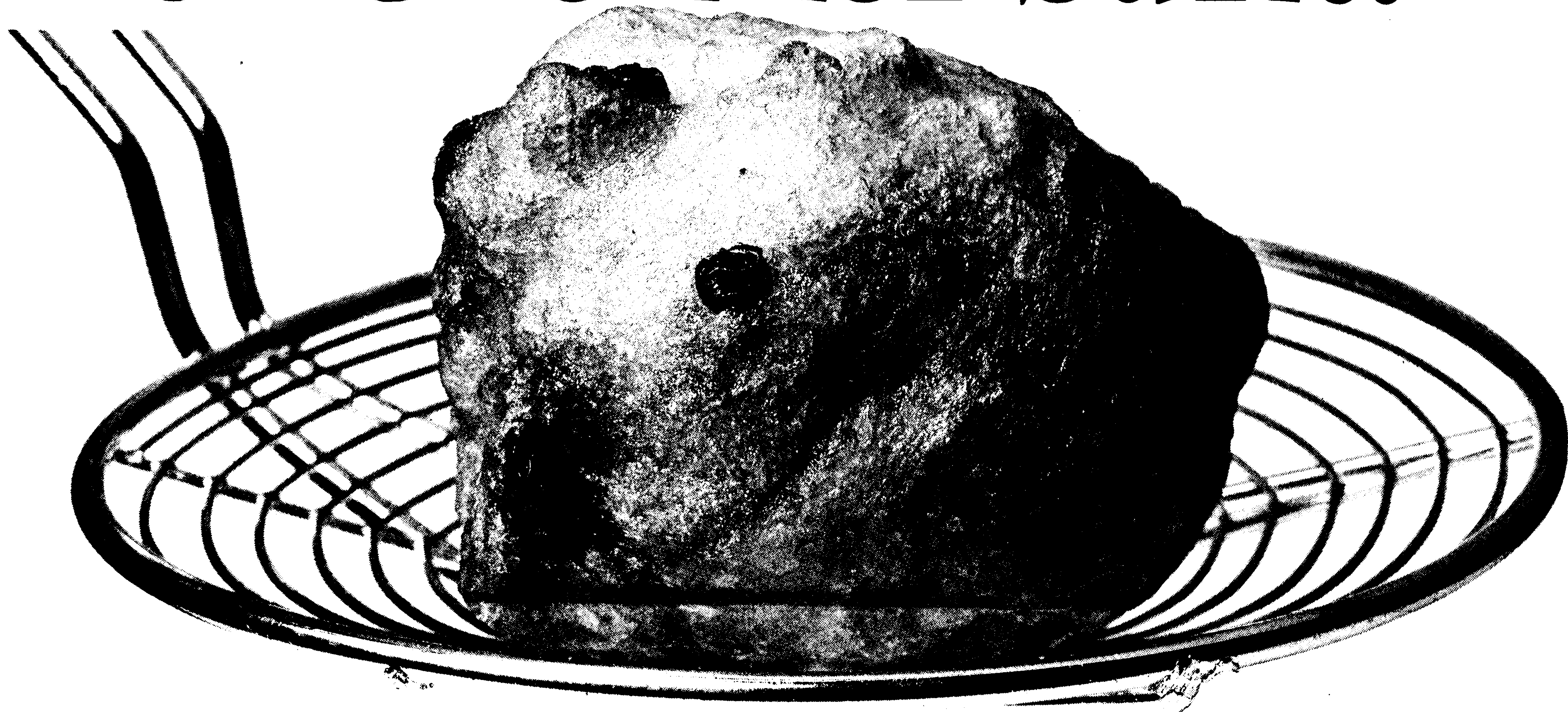
SCHAKEN

Groningen. PCA-kwalificatietoernooi, negende ronde, voornaamste uitslagen: Anand-Adams 1/2-1/2, Tiviakov-Gulko 0-1, Kramnik-Kaidanov 1-0, Piket-Sjirov 1/2-1/2, Hübner-Zuniga 1/2-1/2, Van Wely-Malanjoek 0-1, Serper-Kortsjnoj 0-1. **Stand:** 1. Anand en Gulko 6 1/2 pnt. 3. Adams, Kamski en Kramnik 6 p, 6. Beljavski, Benjamin, Dolmatov, Hodgson, Nikolic, Piket, Sjirov en Tiviakov 5 1/2 p, 14. Alterman, Barejev, Zuniga, Hübner, Kaidabov, Lobron, Oll, Romanisjin, Sokolov, Topalov en Vaganjan 5 p.

ZWEMMEN

Maastricht. Eerste wedstrijddag Swim-Meet. **A-finales.** 100 m. schoolslag, meisjes 1979 en later: 1. Britta Moonen, Mz&pc 1.19.2 (beste jaargangsprestatie); 100 m. schoolslag, jongens 1979 en later: 1. Hanno van Binsbergen, VZC 1.11.8, 2. Bas Diederen, PSV 1.13.6; 100 m. schoolslag, meisjes 1978-1977: 1. Annemieke McReynolds, SCAC 1.15.2, 2. Ilona Birsak, Hz&pc 1.18.0; 100 m. schoolslag, jongens 1978-1977: 1. Joost Hoetjes, Proface/DAW 1.10.7; 100 m. schoolslag dames: 1. Wendy Groeneveld, Arke de Dinkel 1.18.2, 4. Bianca Lutters, PSV 1.20.3; 100 m. schoolslag, heren: 1. Michael van Rijn, Proface/DAW 1.05.4, 2. Jurgen Langer, Hellas 1.08.3, 5. Diederik Rouffaer, Zon/s&s 1.11.9; 100 m. vrij, meisjes 1979 en later: 1. Sedia Nuberg, PSV 1.01.5, 5. Nancy Geilen, Zon/s&s 1.05.2; 100 m. vrij, jongens 1979 en later: 1. Joris Keizer, Arke de Dinkel 0.56.5, 3. Bas Diederen, PSV 0.59.6; 100 m. vrij, meisjes 1978-1977: 1. Fleur Bakker, LZ 1886 1.00.3; 100 m. vrij, jongens 1978-1977: 1. Hans Hulsen, PSV 0.55.6, 2. Mark Veens, Hz&pc 0.56.2; 100 m. vrij, dames: 1. Bianca Lutters, PSV 1.01.2, 3. Dianne Nien, De Rog 1.01.8; 100 m. vrij, heren: 1. Pieter v.d. Hoogenband, PSV 0.52.6; 50 m. rugslag meisjes 1979 en later: 1. Petra Weber, Arke de Dinkel 0.33.0; 50 m. rugslag jongens 1979 en later: 1. Joris Keizer, Arke de Dinkel 0.30.7, 4. Nol Perdok, PSV 0.31.6; 50 m. rugslag meisjes 1978-1977: 1. Ilona Birsak, Hz&pc 0.32.4; 50 m. rugslag jongens 1978-1977: 1. Tim Bosch, Arke de Dinkel 0.29.4 (A), 2. Mark Veens, Hz&pc 0.29.4 (B); 50 m. rugslag dames: 1. Linda Commandeur, ZV Groenlo 0.33.1, 5. Bianca Lutters, PSV 0.34.4; 50 m. rugslag heren: 1. Tjakko Ruinemans, Arke de Dinkel 0.28.7.

Er is maar één limburgse bakker die ze zó lekker bakt.

Als u ze proeft, zult u 't beslist met ons eens zijn... Onze bakker heeft de smaak echt helemaal te pakken. Sterker nog: er is maar één limburgse bakker, die zulke lekkere oliebollen bakt.

Dus mocht u op Oudejaarsavond de keukendeur willen sluiten, loop dan vooral donderdag of vrijdag even bij Jan Linders binnen. Want natuurlijk gaan onze overheerlijke, kant-en-klare oliebollen deze week voor 'n speciaal Sylvesterprijsje over de toonbank. Wacht niet te lang, want op is op.

En wilt u ze toch liever zèlf bruin bakken, dan is 't even goed de moeite waard om bij ons langs te komen. Want ook alle ingrediënten hebben we nu voor u in de aanbieding.

Prettige jaarwisseling!

Alleen op donderdag 30 en vrijdag 31 december '93 en... op is op!

10 verse oliebollen 3.98

Koopmans oliebollenmix pak à 500 gram ~~1.39~~ onze prijs: **1.19**

Honig zelfrijzend bakmeel pak à 500 gram ~~1.25~~ **99**

Tarwebloem pak à 1 kilo ~~0.79~~ **69**

Fijne poedersuiker strooibus à 125 gram **79**

Koopmans bakkersgist pakje à 21 gram ~~1.15~~ **99**

Royalty rozijnen zak à 200 gram ~~0.69~~ of of Royalty krenten zak à 200 gram ~~0.79~~ **59**

Koopmans zelfrijzend bakmeel pak à 500 gram ~~0.98~~ **75**

Reddy zonnebloem-olie fles à 1 liter nu bij ons voor **2.99**

Luikse dikke wafels pak à 300 gram = 6 stuks ~~1.98~~ **1.49**

Superflesh wafels pak à 200 gram = 6 stuks ~~1.89~~ **1.49**

Galetten-wafels pak à 250 gram = 21 stuks ~~1.89~~ **1.49**

WIJN VAN DE MAAND:

Château Haut Bernin 1992 fles à 0,75 liter ~~8.95~~ **5.95**
Bekroond in Parijs met de Medaille d'Or.

Smiths Crispy chips zout, cheese onion of paprika zak à 200 gram ~~1.89~~ **1.59**

Sylvester bier krat à 12 × 0,3 liter, elders ~~21.75~~ OP = OP **14.98**

Bavaria malt bier krat à 24 × 0,3 literflessen **12.95**

Römer Sekt demi sec fles à 0,75 liter ~~7.95~~ nu bij ons voor **6.95**

Methode Champenoise demi sec fles à 0,75 liter **9.95**

Cider fles à 0,75 liter ~~2.59~~ nu bij ons voor **1.99**

Beckers vleesbitterballen 5% doos à 60 × 15 gram ~~3.98~~ **2.95**

Mora mini-snacks doos à 36 × 18 gram **6.45**

Koopmans bladerdeeg pak à 450 gram, onze prijs: **1.69**

Perfekt Gigant ijs met bruine of witte chocolade, pak à 3 stuks ~~4.99~~ **2.40**
SLECHTS 80 CENT PER STUK. OP = OP!

Grote worstebroodjes van Jan Linders ± 80 gram per stuk, verpakt per **4** stuks ~~2.98~~ **2.50**

Melkunie volle chocoladevla pak à 1 liter ~~2.29~~ **1.89**

Prinzess verse slagroom beker à 25 cl. ~~1.49~~ **1.19**

Tom' d'Api chocomousse 4 × 120 ml ~~1.98~~ nu bij ons voor **1.65**

TOETJE VAN DE MAAND:

Mona walnotenpudding met walnotensaus, beker à 500 gr ~~2.99~~ **2.59**

Zwan slagersachterham per 100 gram ~~2.59~~ nu bij ons voor **1.95**

Echte salami per 100 gram ~~1.98~~ **1.65**

Hele slagersleverworst voor 'n hartig hapje, 500 gram ~~2.45~~ **1.95**

VLEESWAAR VAN DE MAAND:

Boerenbraadham per 100 gram, nu bij ons voor **1.65**

Magere gegrilde hampunt per 100 gram ~~2.69~~ **1.95**

Gerookte Hollandse paling verpakt per 100 gram OP = OP **5.95**

Noorse zalm verpakt per 100 gram OP = OP **4.95**

Heerlijke advokaatvlaai ± 1150 gram ~~14.95~~ **Oudejaarsprijs:** **9.95**

Groot Frans stokbrood ± 400 gr ~~1.99~~ **1.69**

Zachte puntbroodjes verpakt per **6** stuks ~~1.59~~ **99**

KAAS VAN DE MAAND:

Maaslander kaas 25% minder zout, vers van 't mes of vacuüm verpakt, per 500 gram ~~7.90~~ **6.95**

Boursin met kruiden of peper verpakt per 150 gram ~~4.59~~ **3.59**
Nu met gratis sfeerlichtje bijverpakt!

Brie punststuk 60% verpakt per 200 gram ~~3.85~~ **3.00**

La vache qui rit kaasblokjes naturel of mix, pakje à 24 stuks nu **2.75**

Onze grote slagers-knakworsten **5** stuks nu voor **3.00**

Verse varkens-kophaasjes **1** kilo ~~24.50~~ **16.90**
Max. 3 kilo per klant.

Grote slagers-loempia's ± 200 gram per stuk. Nu **2** stuks voor **3.50**

Limousin slagers-kroketten met 30% limousinvlees, ± 80 gram per stuk **1.15**

4 + 1 GRATIS!

Filet Americain per bakje à **250** gram **3.75**

Holland Goudreinetten **1** kilo **99**

Prince de Bretagne Franse bloemkool groot, per stuk **2.98**

Dikke Griekse sinaasappelen **3** kilo-tas **4.50**

Akties zijn geldig van **woensdag 29** tot en met **vrijdag 31 december '93.**

jan linders

'*t Allerbeste voor 'n vriendelijke prijs.*

DEZE WEEK IN AL ONZE WINKELS:
DONDERDAGS KOOPAVOND
VRIJDAG 31-12 AL VANAF 08.00 UUR GEOPEND, NA 17.00 UUR GESLOTEN.